

УЧЕНИЕ И РАБОТА

У т р и н н и с л о в а

София
1939 г.

Учение и работа.

Каго изучаваме живота, ние виждаме две забележителни нѣща: едниѣ сж обикновени, а другитѣ—извънредни. Въ обикновенитѣ нѣща всички хора си приличатъ. Въ тия нѣща сжествува голѣмо еднообразие. Запримѣрь, хората ядатъ, пиятъ, дишатъ, говорятъ, почиватъ по единъ и сжщъ начинъ. Пъкъ и като умиратъ, пакъ виждаме нѣкакво еднообразие. Умрѣлитѣ хора си приличатъ. Тѣ сж кротки, на никого лоша, обидна дума не казватъ. Обаче, има нѣщо неприятно въ умрѣлитѣ хора — тѣ миришатъ. Тѣтата имъ се разлагатъ и започватъ да миришатъ лошо. Човѣкъ умира поради прекжсване на връзката си съ Първата Причина на нѣщата. Когато животътъ на човѣка не е въ съгласие съ Божествения, виждаме, че смъртта неизбежно го следва. Отнемете ли достъпа на въздуха до човѣка, той непременно ще умре. Държите ли го дълго време безъ вода и безъ хлѣбъ, той непременно ще умре. Следователно, човѣкъ умира, когато се прекжсва връзката му съ живота. Що се отнася до извънреднитѣ работи, тамъ сжествува голѣмо разнообразие. Затова казваме, че обикновенитѣ работи сж човѣшки, а извънреднитѣ — Божествени.

Често хората скърбятъ, страдатъ, смущаватъ се вътрешно, безъ да знаятъ дълбоката причина за това. Щомъ нѣма видима, външна причина за скръбта имъ, тогава причината е вътрешна и се дължи на факта, че между Бога и човѣшкитѣ души има нѣкакво препятствие. Това препятствие не позволява да става правилна обмѣна.—Какво трѣбва да направимъ, за да възстановимъ връзката си съ Първата Причина?—Махнете препятствието отъ пътя си. — Можемъ ли ние сами да го махнемъ? — Както сами сте го турили, така и сами можете да го махнете. Ако другъ нѣкой бѣше поставилъ препятствието на пътя ви, мжно бихте могли да го махнете. Като поставя известно препятствие на пътя си, човѣкъ не подозира, какви послѣствия могатъ да се родятъ. Щомъ лошитѣ послѣствия почнатъ да се явяватъ едно следъ друго, човѣкъ скърби, страда, но нито знае, кой е виновникъ за страданието му, нито кжде се крие причината за тия страдания. Откакъ свѣтътъ сществува, човѣкъ все е страдалъ: и до днесъ още той страда, но все пакъ се замисля върху дѣлата си. За да избѣгнатъ страданията, хората мислятъ, какво говорятъ, какъ постѣпватъ и т. н. Днесъ тѣ сж поумни, отколкото сж били въ миналото. Единъ день, когато поумнѣятъ още повече, тѣ нѣма да страдатъ. Ако и тогава страдатъ, поне ще разбиратъ смисъла на страданията, ще зна-

ягъ причината и ще ги използватъ разумно. Много отъ страданията на хората не сж предвидени въ Божествения планъ. Тѣ сами си ги причиняватъ. Тѣзи страдания, именно, могатъ да се избѣгнагъ. Запримѣръ, нѣкой се влюбва въ паригѣ си и трепери за тѣхъ, като за нѣщо священо, безъ което не може да живѣе. Огкраднатъ ли паригѣ му, той страда, мъчи се, дохожда до отчаяние. Да се влюби човѣкъ въ златото, това представя особенъ родъ престѣпление. Златото ниго се яде, ниго се посажда. И то има своя цена, но тя е повече външна, отколкото вътрешна. Въ този смисълъ, човѣкъ трѣбва да разбере вътрешната цена, вътрешната стойностъ на златото. Иначе, гледа ли на него само като на материално богатство, което може да го ползува на физическия свѣтъ, човѣкъ неизбежно ще се спъне. На физическия свѣтъ човѣкъ може да се ползува отъ златото, но влѣзе ли съ него въ духовния свѣтъ, цената му съвършено пада. Тамъ искатъ отъ човѣка вътрешно злато. Тогава защото е това богатство, което може да ви причини редъ страдания и спънки? Това не значи, че човѣкъ не трѣбва да бжде богатъ. Бждете богати, стремеже се къмъ богатство, но къмъ истинското богатство, което нито ръжда разяжда, ниго молецъ го напада. Днесъ хората си служатъ повече съ книжни пари, които единъ день могатъ да се обезце-

ния. Ако сте богати, бждете богати съ звонкови пари, съ чисто злато.

Каква е стойността на книжните пари? Преди войната още, единъ българинъ внесълъ въ българската народна банка една сума отъ 600,000 германски марки. По това време германската марка имала цена. Той си мислилъ, че билъ осигуренъ вече за цѣлъ животъ. Какво станало впоследствие? Следъ Всеобщата война германската марка спадна толкова много, че сумата 600,000 лв. се равняваше на по малко отъ десетъ стотинки български пари. Този господинъ получилъ писмо отъ банката, да се яви и получи вложената отъ него сума, защото нѣмало смисълъ за такава малка сума да държатъ отдѣлна партида въ книжата си. Като се явилъ да получи вложената сума, той трѣбвало да внесе още нѣкаква сума, за да допълни стойността на десеттѣ български стотинки. Какво може да направи днесъ човѣкъ съ десетъ стотинки? Докато мисли, че се е осигурилъ, човѣкъ често се изненадва отъ живота и вижда, че това, на което разчиталъ, се е обезценило. По това време единъ обѣдъ въ Германия е струвалъ милиарди германски марки. Най-после германцитѣ видѣха, че съ цената на своята марка не могатъ да постигнатъ нищо и започнаха постепенно да подигатъ стойността ѝ.

Съвременнитѣ хора се намиратъ почти

при сжщото илюзорно положение въ живота си, въ каквото държавитѣ—въ финансово отношение. Днесъ тѣ разчитатъ на паритѣ, на здравето си, на знанието си, на силата си, но единъ день ще видятъ, че всичко това се е обезценило—не струва даже и десетъ стотинки. Лѣгатъ здрави и читави, но сутриньта ставатъ болни; лѣгатъ богати, силни, на сутриньта ставатъ сиромаси, слаби. — Защо? — Тѣхната монета е спаднала. На какво се дължатъ тия нѣща?—Вързали сж ги материално. Приятелитѣ имъ, съ коитосж яли и пили въ миналото, днесъ идатъ съ своитѣ полици, искатъ да имъ се плати. Докато не имъ се плати, или докато не обещааятъ, че ще имъ платятъ, тѣ нѣма да ги пуснатъ. Христосъ лесно се справяше съ тия сжщества. Той лесно ги пждѣше навънъ. Отъ духовно гледище, всички болести, спънки и мжнотии въ човѣшкия животъ се дължатъ на низши, ненапреднали сжщества, които влизатъ въ човѣка и го вързватъ по различни начини. Така тѣ му създаватъ редъ препятствия, отъ които мжно може да се освободи. Това подържатъ и съвременнитѣ учени. Тѣ казватъ, че болеститѣ се дължатъ на различни микроскопически, низши сжщества — микроби, които влизатъ въ човѣшкия организъмъ и го разрушаватъ.

Съвременнитѣ хора често изпадатъ въ положението на онзи коларь, който билъ изигранъ отъ единъ младъ, 19 годишенъ момъкъ.

Коларьтъ отивалъ въ града. По пжтя го настигналъ младиятъ момъкъ и го помолилъ да се качи на колата му, защото ималъ нѣкаква бърза работа въ града. Коларьтъ се съгласилъ, и момъкътъ се качилъ на колата. По едно време коларьтъ спрѣлъ конетѣ, слѣзълъ отъ колата и казалъ на момъка: Дръжъ гема на конетѣ! Ще се отбѣя на това ханче, да свърша една работа. Момъкътъ взелъ гема въ ржцетѣ си, ударилъ конетѣ съ камшика и започналъ силно да препуска. Като свършилъ работата си, коларьтъ видѣлъ, че колата му не била на мѣстото си и останалъ изненаданъ: предъ ханчето нѣмало нито колата, нито момъка. Нѣколко часа наредъ трѣбвало коларьтъ да бѣга, за да стигне колата си. Какво показва този примѣръ? Младиятъ, но лошъ момъкъ, представя лошитѣ мисли, чувства и желания въ човѣка. Не давайте гема на вашия конь, т. е. на вашия умъ, въ ржцетѣ на лошитѣ мисли и чувства, защото въ момента, когато вие се отбиете отъ пжтя си, тѣ ще ударятъ коня ви и ще избѣгатъ. И следъ това, дни, месеци, а по нѣкога и години наредъ трѣбва да тичате следъ колата си, да освободите ума си отъ ржцетѣ на младитѣ злосторници. Като се намѣрите предъ мъчногии и несгоди, вие се оплаквате отъ живота си, намирате, че е тежкъ, лошъ. За да бжде животътъ ви добъръ, вие трѣбва да бждете умни. Умниятъ

човѣкъ всѣкога изпълнява волята Божия, вследствие на което разбира, кое е добро и кое лошо, кое е положително и кое отрицателно. За умния човѣкъ животътъ и на земята, и на небето е добъръ.

Въ първата глава на Битието е писано за създаването на свѣта. Много трѣбва да учи човѣкъ, за да разбере вътрешния смисълъ на тази глава. Разбере ли Битието, човѣкъ ще дойде до онази абсолютна вѣра, съ помощта на която може да съгради своя животъ, т. е. да го преустрои. Стариятъ животъ е отживѣлъ вече времето си. Казано е въ Писанието: „Старото небе и старата земя преминаватъ. Азъ ще създамъ ново небе и нова земя“. Човѣкъ трѣбва да бжде готовъ да живѣе въ новата земя и въ новото небе. Какво представятъ старото небе и старата земя? Тѣ могатъ да се уподобятъ на стари, овехтѣли дрехи, закърпени съ безброй кърпки, но повече не могатъ да се кърпятъ — не издържатъ. Какво трѣбва да прави човѣкъ съ старитѣ си дрехи? Той трѣбва да ги хвърли, да си купи нови дрехи и да се облѣче съ тѣхъ. Нови, свѣтли дни пристигатъ. Тѣ изискватъ нови, чисти дрехи, нова, свѣтла премѣна. Новитѣ дрехи представятъ новото небе и новата земя, които сега се градятъ. Изгорете старитѣ дрехи и съ нови се облѣчете. Нито своитѣ стари дрехи носете, нито чужди стари дрехи обличайте. Старитѣ дрехи, както

и дрехитѣ на болни хора, туряйте въ огъня: Ако искате шивачъ да ви шие дрехи, той трѣбва да бжде добъръ, здравъ човѣкъ. Ако купувате хлѣбъ, търсете добъръ, здравъ фурнаджия. Каквато работа и да вършатъ, болнитѣ хора предаватъ своитѣ болезнени състояния на всѣки, който се докосне до това, което тѣ сж направили.

Следователно, съ каквато работа и да се заеме, човѣкъ трѣбва да я върши съ любовъ, съ вѣра, съ вжтрешно разположение. Безъ вѣра и безъ любовъ нищо не се постига. Домъ, общество, държава, съградени безъ вѣра и безъ любовъ, не устояватъ. Живѣе ли безъ вѣра и безъ любовъ, човѣкъ всѣкога ще страда: ще става и ще лѣга, ще яде и ще пие, но работитѣ му ще бждатъ неуспѣшни. Искашъ ли да разрешишъ въпросигѣ си правилно, внеси любовта въ душата си. Живѣешъ ли въ безлюбие, отъ день на день ще се проваляшъ.

Какво представя безлюбието и какво —любовта? Градина, посалена съ доброкачествени плодни дървета, съ богата, добре разработена почва, но поставена на безводно мѣсто, представя човѣкъ, въ сърдцето и въ душата на когото нѣма любовъ. Този човѣкъ живѣе въ безлюбие. Пуснете ли вода въ сжщата градина, въ скоро време тя се превръща въ рай: цвѣтя цвѣтятъ и разнасятъ благоуханието си, плодове зрѣятъ, и пти-

чки весело пѣятъ. Това е човѣкъ, въ душата на когото любовта царува. Водата е любовта, която всичко полива, а сушата е безлюбието. Вѣрата пѣкъ представя пжтъ, каналъ, по който водата тече. Затова е казано, че съ вѣра всичко се постига. Дето е вѣрата, тамъ идатъ благата. Вѣрата усилва ума. Човѣкъ може да изучава само онова, въ което вѣрва. Всѣко нѣщо, въ което човѣкъ не вѣрва, нито може да го изучава, нито може да го направи. Всичко, което човѣкъ е постигналъ въ живота си, се дължи на неговата вѣра. Всички изобретения на великитѣ, на ученитѣ хора се дължатъ на тѣхната вѣра. Който вѣрва, той ще бжде здравъ; който не вѣрва, той не може да се лѣкува, вследствие на което и болестъта му ще го следва. Не може да има вѣра онзи, който нѣма връзка съ Бога. Вѣрата е връзка между Бога и човѣшката душа. Както чрезъ очитѣ човѣкъ възприема свѣтлината, чрезъ ушитѣ—звука, чрезъ устата—храната, така и чрезъ вѣрата той свързва душата си съ Бога. Изгуби ли вѣрата си, той прекъсва връзката си съ Бога. Щомъ тази връзка се прекъсне, човѣкъ е изложенъ на неуспѣхи, на мжнотии и на страдания.

И тъй, вѣрата е потрѣбна на човѣка, за да се справя съ всички противоречия и да презъзмогва страданията и мжнотиитѣ въ живота си. Имашъ ли вѣра, скръбъта ти ще се махне, болката ти ще престане, сиромаш-

шията ти ще изчезне. Съ вѣра човѣкъ всичко може да постигне. Вѣрата е пѣть на любовта. Съ други думи казано: Любовта иде по пѣтя на вѣрата. Наистина, когато нѣкой добъръ приятелъ дойде въ дома ви, вие трѣбва да му направите пѣть. Когато нѣкой царъ посети една държава, всички нейни поданиши му указватъ добъръ приемъ. Следователно, иска ли човѣкъ да дойде любовта въ него, той първо трѣбва да има вѣра, т. е. да приготви пѣтя, по който любовта ще дойде. Щомъ любовта дойде, съ нея заедно идатъ и благата. Животъ безъ блага е като земя безъ вода. Искан ли човѣкъ да придобие любовта, той трѣбва да има силна вѣра. Силна вѣра, силни желания правятъ човѣкъ силенъ. Да бжде човѣкъ силенъ, това не значи, да се налага на другигъ. Силенъ човѣкъ е онзи, който може да заповѣдва на себе си, да се справя съ своитѣ вътрешни противоречия и да върви напредъ. Силенъ човѣкъ е онзи, който организира своитѣ енергии и ги отправя въ посока, която всѣкога го подига и помага за растенето му. — Ама ние сме слаби хора. — Огъ васъ зависи да бждете силни, да изработите въ себе си онзи пѣть, по който любовта ще дойде. Дълъгъ е този пѣть, но приягненъ. Като живѣе 120 години на земята, човѣкъ самъ ще види, какъвъ пѣть си е изработилъ, презъ кжде е миналъ и какви усилия е правилъ. Малцина сж из-

минали този път. Тъй както хората нѣкога сж вървѣли и вървятъ, тѣ сж били изложени на голѣми падания и ставания, на голѣми клатушкания.—Защо?—Вечеръ сж пжтували. Човѣкъ трѣбва да пжтува презъ деня, когато слънцето грѣе, да види, колко красивъ е пжтьтъ, който човѣшката душа минава.

Като четете първата глава на Битието, въ която се говори за създаването на свѣта, тамъ можете да видите пжтя, презъ който човѣшката душа трѣбва да мине. Този пжть е пжть на зазоряване, защото човѣкъ минава отъ тъмнина въ свѣтлина, отъ смъртъ въ животъ. Смъртъта е тъмнина, нощъ, а животътъ—свѣтлина, день. Човѣкъ трѣбва да излѣзе вече отъ тъмнината, отъ нощъта на живота, дето никой не може да работи. Нощъта не е плодоносна, а смъртъта не носи никакво щастие.

Сега, за да успѣвате въ живота си, вие трѣбва да се спирате само върху ония нѣща, които сж потрѣбни. Непотрѣбнитѣ туряйте настрана. Отъ какво се нуждае гладниятъ? — Отъ хлѣбъ. Като му дадатъ хлѣбъ, той първо го поглежда, да не е мухлясалъ. Щомъ се убеди, че хлѣбътъ е прѣсенъ, той веднага започва да яде. Речете ли да му държите лекция за произхода на житото, за неговото растене, отглеждане, смилане на мелницата, гладниятъ ще каже: Моля ви се, дайте ми парче хлѣбъ, защото съмъ гладенъ. Щомъ се

нахрани, той ще каже: Сега вече можете да ми говорите за произхода и развитието на житото. Не е гладенъ онзи, който се интересува отъ въпроса за растенето на житото, за смилането му въ брашно, за начина, по който се мѣси хлѣбъ и т. н. По сжщия начинъ мнозина отъ васъ искатъ да знаятъ, като умратъ, кжде ще отидатъ, какъ ще ги посрещнатъ и т. н. Отъ васъ зависи, кжде ще отидете следъ смъртъта си, какъ ще ви посрещнатъ и т. н. За васъ е важно да учите. Ако учите, ще отидете на добро мѣсто и добре ще ви посрещнатъ. Не учите ли, нищо добро не ви чака, нито на земята, нито на небето. Ако работите, навсѣкжде ще ви приематъ добре. Ако имате вѣра, каквото желаете, ще постигнете.

Събрали се нѣколцина вѣрващи—католикъ, евангелистъ, православенъ, мохамеданинъ, будистъ, еврейнъ и започнали да спорятъ помежду си, кой има най-право вѣрую и кой ще заеме първо мѣсто около престола на Бога. Случило се, че пръвъ умрѣлъ католикътъ. Той веднага се запжтилъ къмъ райската врата и похлопалъ.—Кой тамъ?—Азъ съмъ, еди-кой си католикъ, ида да заема първото мѣсто, което ми е опредѣлено, заради правотата на моето вѣрую.—Тукъ нѣма никакви католици, нито пъкъ е опредѣлено първо мѣсто за нѣкакъвъ католикъ. Слѣзте на земята, тамъ съществуватъ дѣления споредъ

вѣрата на хората. Тукъ никакви дѣления не сществуваатъ. Тукъ има само Синове Божии, които обичатъ Бога и Го признаватъ за свой Баща. Имената и службитѣ, които хората носятъ на земята, ни най-малко не опредѣлятъ нѣхнитѣ мѣста на небето. Следъ католика се изредили и останалитѣ вѣрващи, които спорили на земята върху въпроса, кой ще заеме първото мѣсто на небето, но всички получили единъ и сщъ отговоръ.

Следователно, докато човѣкъ мисли, че като християнинъ, будистъ или мохамеданинъ, ще влѣзе направо въ небето и ще заеме първо мѣсто, той е на кривъ пжтъ. Има ли такава мисль въ главата си, веднага ще го върнатъ назадъ, ще му кажатъ, че има още много да учи. Ако не знае да пѣе, както трѣбва, пакъ ще го върнатъ на земята. Не правятъ ли сщщото и въ училищата на земята? Ако ученикътъ не е свършилъ четиритѣ отдѣления, не го приематъ въ прогимназия. Ако не е свършилъ прогимназия, не го приематъ въ гимназия. И най-после, ако не е свършилъ гимназия, не го приематъ въ университетъ. Ако за ученика на земята е мжчно да минава отъ по-долно училище въ по-горно, колко по-мжчно е за човѣка да мине отъ земята направо въ небето. Колкото е възможно болна мома, на смъртно легло, да се ожени и да създаде домъ, толкова е мжчно човѣкъ да влѣзе въ небето, между свѣтлитѣ

и възвишени сжщества. Само здравата мома може да се ожени и да създаде домъ. Само умниятъ, работливиятъ човѣкъ може да стане виденъ, да се прочуе въ свѣта. За да дойдете до това положение, вие трѣбва непрекъснато да учите. Започнете като малки-тѣ деца, отъ азбуката, и непрекъснато се упражнявайте. Започнете отъ буквата „а“, като начало на новия, на най малкия животъ. Като научите буквата „а“, ще отидете къмъ втората буква—„б“, съ която Богъ е започналъ създаването на свѣта. Безъ азбука човѣкъ не може нито да пише, нито да чете. Щомъ не може да пише и да чете, човѣкъ се лишава отъ възможността да влѣзе въ връзка съ разумнитѣ и добри сжщества. Всѣка дума въ езика е отдѣлна буква въ азбуката. Чрезъ думитѣ човѣкъ изказва своитѣ мисли и чувства и по този начинъ влиза въ връзка и разбирателство съ окръжаващитѣ. Всѣка мисълъ, всѣко чувство указватъ известно влияние, както върху самия човѣкъ, така и върху ближнитѣ му. Ако пипнете пулса на добрия и на лошия човѣкъ, ще видите, че тѣ коренно се различаватъ. Пулсътъ на добрия човѣкъ бие по единъ начинъ, а на лошия — по другъ начинъ. Изобщо, добриятъ и лошиятъ човѣкъ се различаватъ по много нѣща: по температурата на тѣлото си, по миризмата си и т. н. Отъ добрия човѣкъ се разнася такава ми-

ризма, каквато най-ароматичнитѣ цвѣтя отдѣлятъ отъ себе си.

И тъй, за да постигне желанията си, човѣкъ се нуждае отъ вѣра. Приложете вѣрата въ живота си, да видите, какви резултати ще имате.—Не може ли да се живѣе безъ вѣра?—Да живѣете безъ вѣра, това значи, да сте лишени отъ свѣтлина. Колкото и да е богатъ елинъ замъкъ, вие не можете да се ползвате отъ него, докато кепенцитѣ на прозорцитѣ му сж затворени. Отворятъ ли се кепенцитѣ на този замъкъ, вие виждате всичко около себе си и се радвате на красотата му. Голѣми богатства се криятъ въ човѣшкия умъ и въ човѣшкото сърдце, но човѣкъ може да ги види само чрезъ вѣрата. Днесъ, при голѣмитѣ богатства, които Богъ е вложилъ въ човѣка, последниятъ ходи като просякъ тукъ-тамъ, да иска нѣщо. Човѣкъ има цѣлъ чувалъ брашно въ дома си, но като не знае, какъ да го замѣси, той ходи отъ къща на къща, да му дадатъ парче хлѣбъ. Вземи вода, малко квасъ, разбъркай ги, тури брашното вътре, замѣси всичко и ще направишъ хлѣбъ. Съвременнитѣ хора сами могатъ да си правятъ хлѣбъ, баници, различни сложни ястия, но вѣрата си не могатъ да приложатъ. Споредъ мене, нѣма по-лесно нѣщо отъ това, да приложи човѣкъ вѣрата си.

Ще приведа единъ примѣръ отъ живота, да видите, какво значи човѣкъ да вѣрва.

Като виждалъ страданията на хората, единъ английски лордъ си задалъ за целъ да направи опитъ, да види, коя е причината за страданията имъ. Опитътъ му се състоялъ въ следното: той далъ едно обявление въ вестника, че прощава дълговетъ на всички свои длъжници, които възлизали на 500 души. Сжщевременно той опредѣлилъ деня и часа, когато иска да се срещне съ тѣхъ въ дома си. Като прочели обявлението по вестниците, длъжниците на лорда си казали: Нашиятъ кредиторъ е намислилъ да ни устрои нѣкаква примка. Като ни събере въ дома си, той ще ни застави по нѣкакъвъ начинъ да се издължимъ. Въ опредѣления день, тѣ се събрали предъ кжщата на своя кредиторъ и започнали да разискватъ върху въпроса, защо ги вика кредиторътъ имъ и трѣбва ли да влѣзатъ при него. Обаче, единъ отъ длъжниците на лорда, беденъ, окжсанъ човѣкъ, дошълъ до неговата кжща и не се спрѣлъ да разисква заедно съ другитѣ, защо го викатъ, трѣбва ли да влѣзе вжтре, или не но направо влѣзълъ въ дома на лорда и похлопалъ на вратата.—Какво обичате? — Дойдохъ при васъ като вашъ длъжникъ. — Кжде сж другитѣ?—Вънъ. Значи, отъ 500 души само единъ е повѣрвалъ, че лордътъ е готовъ да прости дълговетъ имъ.

Днесъ всички хора, като длъжниците на лорда, стоятъ предъ вратата на Бога и фи-

лософствуватъ върху въпроса, защо Богъ ги е повикалъ при себе си и трѣбва ли да влѣзатъ при Него, или не трѣбва. — Дойдете ли до вратата на Бога, всѣкаква философия трѣбва да остане настрана. Влѣзте при Бога съ всичката си вѣра къмъ Него. Щомъ влѣзе при Бога, човѣкъ ще се освободи отъ товара, който отъ вѣкове носи на себе си. Освободи ли се отъ своя товаръ, животътъ му ще се осмисли.

Сега, ще се върна къмъ примѣра за лорда и бедния му длъжникъ. Като влѣзълъ при лорда, длъжникътъ се поклонилъ учтиво и чакалъ, какво ще му кажатъ. Лордътъ му казалъ, че прощава всичкитѣ му задължения, като същевременно му дава възнаграждение още толкова, колкото е дългътъ му. Иди сега у дома си и живѣй спокойно, споредъ Божиитѣ закони. Останалитѣ длъжници, като разбрали, какъ лордътъ постъпилъ съ бедния и окжсанъ длъжникъ, съжalleyали за своето недовѣрие къмъ лорда, но било вече късно.

Днесъ всички хора стоятъ предъ прага на Божието Царство и се колебаятъ, да влѣзатъ, или не. Дяволътъ, обаче, ги съветва да не влизатъ. Той имъ казва: Млади сте още, не е време да влизате тамъ. Вие трѣбва да си поживѣете, да се порадвате на свободата си. Оттукъ излиза твърдението на хората, че младиятъ трѣбва да си поживѣе, а

стариятъ—да си почива.—Кой ще работи тогава? Не, и млади, и възрастни, и стари—всички трѣбва да работятъ. Досега хората само сж се мжчили и трудили. Тѣ още не сж работили. Нѣма по-приятно нѣщо въ живота отъ работата. Споредъ мене, младиятъ трѣбва да придобива вѣра, възрастниятъ—да работи, а стариятъ—да учи. Сегашнитѣ хора не успѣватъ въ живота си, защото сж разбъркали мѣстата на всички нѣща. Дали сте млади, възрастни или стари, щомъ мине презъ ума ви нѣкаква Божествена мисълъ, приемоте я и я реализирайте. Тя е подобна на плодъ. А всѣки плодъ узрѣва, само когато се постави на мѣстото си.

И тъй, младитѣ да вѣрватъ, възрастнитѣ да работятъ, а старитѣ да учатъ. Като живѣятъ по този начинъ, хората ще напредватъ, ще се разбиратъ помежду си и ще се обичатъ. Само при това положение, човѣкъ ще може да разбере, че има единъ Господъ въ свѣта, единъ Спасителъ — любовта и единъ Учителъ—мъдростта.

Новото учение изисква отъ всички да придобиете вѣра и да следвате пжтя на любовта безъ никакво колебание, безъ никакво съмнение.

*

1. Утринно слово отъ Учителя, държано на 23 септемврий, 1934 г. гр. Русе.

Послушание.

Сега ще прочета втора глава отъ Битие.

Като четете тази глава, вие се връщате къмъ далечното минало, когато Господъ е създавалъ свѣта и човѣка. Първиятъ човѣкъ е билъ дете, отъ което се е искало само послушание. Богъ е поставилъ човѣка въ рая, дето имало четири рѣки. Тѣзи четири рѣки представятъ четиритѣ посоки на свѣта: изтокъ, западъ, северъ и югъ. Изтокъ представя правдата, северъ—истината, югъ — доброто, а западъ — послушанието. Тия рѣки иматъ смисълъ само при това уподобяване. Ако човѣкъ и до днесъ още страда, това се дължи, именно, на непослушанието. Заради непослушанието трѣбвало той да напусне рая и да отиде въ свѣта, дето го очаквали страдания и мъчности. Една малка причина е създала голѣми последствия. Наистина, ние виждаме, че малкитѣ причини произвеждатъ голѣми нещастия.

Това, което нѣкога е станало въ рая съ първитѣ човѣци, става и днесъ въ свѣта. Всички хора сж били въ рая и сж излѣзли оттамъ поради непослушанието си. Като се намѣрятъ предъ страдания и изпитания, хората се запитватъ, какво трѣбва да правятъ, за да се освободятъ отъ тѣхъ. Много про-

сто! Като слушатъ, хората лесно ще се справятъ съ страданията си. — Защо е необходимо послушанието за човѣка? — За да не му се случи нѣкое нещастие. Какво трѣбва да прави човѣкъ, когато върви по улицитѣ на нѣкой шумень, голѣмъ градъ? Той трѣбва да отваря очитѣ и ушитѣ си на четири, да вижда и да чува, отде се задава автомобилъ, трамвай или файтонъ, да не пресѣче пѣтя му, да не пострада по нѣкакъвъ начинъ. Не чува ли добре, човѣкъ може да се натъкне на редъ нещастия. Сжщото може да се каже и за Божественитѣ пѣтища и закони. Който не познава законитѣ и пѣтищата на Божествения свѣтъ, той ще се натъкне на редъ противоречия, нещастия и страдания. Това се дължи на човѣшкитѣ слабости. Мнозина мислятъ, че като се помолятъ сутринъ, т. е. като направятъ една кратка молитва, или като направятъ едно малко добро, тѣ сж изпълнили задължението си за цѣлъ день. Не, човѣкъ трѣбва да бжде въ постояненъ контактъ съ Бога, непрекъснато да слуша заповѣдитѣ Му и да ги изпълнява. Да бжде човѣкъ въ постояненъ контактъ съ Бога, това значи, да се ползува отъ Неговата свѣтлина, да вижда, кжде върви. Дето и да тръгне, по който пѣтъ и да върви, човѣкъ трѣбва постоянно да бжде буденъ, бързо да отваря и затваря очитѣ и ушитѣ си, да вижда и да чува, какво става около него. Дали ще бжде съ отворе-

ни или затворени очи и уши, човѣкъ трѣбва да обръща внимание на три нѣща въ живота си: първо, да гледа да не се спѣва; второ, да пази това, което има; трето, да поддържа условията за развиване на това, което природата е вложила въ него.

И тъй, непослушанието създава лошитѣ прояви на плътта: блудодеяние, ревност, убийства и т. н. Тѣзи нѣща не могатъ да наследятъ Царството Божие. А плодетѣ на Духа сж: любовь, радость, миръ, дълготърпение, кротость, въздържание и др. Който е развилъ тия добродетели въ себе си, той се е удостоилъ съ плодетѣ на Духа. Да разполага човѣкъ съ тия добродетели, това значи, да разбира, какъ да ги проявява за всѣки даденъ моментъ. Запримѣръ, при различни случаи въ живота, любовьта се проявява по различни начини. Изкуство е да знае човѣкъ, кога какъ да проявява своитѣ добродетели. Който е придобилъ това изкуство, той не се тревожи, не се безпокои, не е нервенъ. Дали нѣкой му дължи, той не се смущава отъ това. Той никого не сжди, отъ никого нищо не иска. Той знае, че нѣма напълно изправенъ човѣкъ въ задълженията си. Ако нѣкой е изправенъ въ едно отношение, въ друго отношение може да не е изправенъ. Днесъ хората не изпълняватъ задълженията си, както трѣбва, но въпрѣки това законътъ не ги държи строго. Обаче, ще дойде день, когато

законътъ ще ги държи отговорни за най-малкото задължение. Той ще ги държи отговорни не само къмъ хората, но и къмъ животнитѣ и растенията. Какъвто и плодъ да изяде, той трѣбва да посади семката му въ земята, да ѝ даде условия отново да поникне. Не посади ли семката му, законътъ ще го държи отговоренъ.

Днесъ отъ всички хора се изисква вътрешно, мистично разбиране на живота. Тѣй както съвременнитѣ хора разбиратъ религията, тѣ се забавляватъ. Това не е религия, но забавление. Религията има своя вътрешна, мистична страна, която трѣбва да се разбере и проучи. Слушате нѣкой проповѣдникъ да говори на слушателитѣ си нѣщо отъ Стария или Новия Заветъ, но виждате, че той самъ не е разбралъ дълбокия смисълъ на това, което проповѣдва, вследствие на което не може да го приложи. Единъ свещеникъ или проповѣдникъ развива предъ слушателитѣ си стиха отъ Евангелието, изказанъ отъ Христа: „Който има две ризи, да даде една отъ тѣхъ на ближния си“. Свещеникътъ развивалъ този стихъ предъ своитѣ пасоми, а сжщевременно самъ се чудѣлъ, какъ е възможно, човѣкъ да има само две ризи, и едната отъ тѣхъ да даде на ближния си.

Единъ недѣленъ день свещеникътъ държалъ беседа на слушателитѣ си върху „даванетоъ“. За тази цель той цитиралъ горния

стихъ отъ Евангелието, Попадията слушала проповѣдъта на мжжа си и се върнала у дома си доволна, че разбрала и чула нѣщо хубаво. Въ това време на пжтната врата по-тропалъ единъ беденъ и окжсанъ просякъ. Като го видѣла, попадията се съжалила надъ него и си казала: Ще дамъ на този про-сякъ една отъ ризитѣ на мжжа си. Той говори днесъ въ църквата, че Хри-стосъ е казалъ да мислимъ за беднитѣ. Дѣдо попъ има две нови ризи, затова ще дамъ едната на просяка. Както намислила, така и направила. Като се върналъ отъ цър-ква, попътъ потърсилъ ризата си, да се пре-облѣче. — Попадийо, кжде е новата ми риза? — Дадохъ я на единъ голъ, беденъ просякъ. Спомнихъ си проповѣдъта, която днесъ гово-ри въ църквата и решихъ да я приложамъ. — Не си постъпила добре. Това, което говорихъ, се отнася за другитѣ хора, но не и за насъ. Попската риза не трѣбва да се дава на ни-кого.

Като четатъ Евангелието, мнозина каз-ватъ, че ако човѣкъ иска да изпълнява во-лята Божия, работитѣ му съвсемъ ще се объркатъ. Не, да изпълнява човѣкъ волята Божия, както трѣбва, това значи, да оправи всичкитѣ си работи. Хората не сж готови да изпълняватъ волята Божия, защото сърдцата и умоветѣ имъ сж препълнени, т. е. обременени отъ тежеститѣ на живота. Тѣ се нами-

ратъ въ положението на ония деветъ души, които яли чорба съ една обща лъжица, отъ общъ сждъ. Лъжицата минавала отъ уста въ уста толкова бързо, че като миналъ единъ заекъ край тѣхъ, никой не могълъ да се обади. Устата на всички била пълна. Всички били заети съ сърбане на чорбата. Такова е положението и на съвременнитѣ хора. Тѣ не могатъ да се молятъ на Бога, не могатъ да изпълняватъ волята Му, защото устата имъ е пълна, т. е. сърдцата и умоветѣ имъ сж обременени. За да изпълняватъ волята Божия, тѣ трѣбва да се освободятъ отъ бремето на своето сърдце и на своя умъ.—Какъ трѣбва да се моли човѣкъ? Какъ трѣбва да изпълнява волята Божия? — Ако е екскурзиантъ, той трѣбва да тури раницата си настрана и така да влѣзе въ църквата. Ако е войникъ, той трѣбва да остави пушката и сабята си вънъ и тогава да влѣзе въ църквата. Ако е семеенъ, той трѣбва да забрави грижитѣ за семейството си. Ако е ученъ, той трѣбва да освободи главата си отъ всички формули.

Раницата на туриста, пушката на войника, задълженията къмъ семейството, формулитѣ на учения, това сж странични работи, които отдалечаватъ човѣка отъ правия пжтъ. Това е неразбиране на живота. Земедѣлецътъ става рано сутринъ и, безъ да се помоли, безъ да се измие даже, бърза на нивата,

часъ по-скоро да я изоре и посѣе. Каква полза отъ бързането, ако, следъ като я изоралъ и посѣлъ на време, завали дъждъ и градъ, който очука житото до основа? Каква полза отъ това бързане, ако Богъ не изпрати дъждъ да полѣе нивата и градината на земеделеца? Какво показва това? Това показва, че всѣки трудъ, малъкъ или голѣмъ, е на мѣстото си, когато Богъ го благославя. Не е ли благословенъ, той не е на мѣстото си. Истински трудъ, истинска работа е тази, която е благословена отъ Бога. Следователно, малко работи, но работата ти трѣбва да е благословена. Въ такъвъ случай, малкото работа, но благословена, дава толкова, колкото многото. Такова е отношението между огъня и кибритената клечка. Цѣла лопата огънь или само една клечка кибритъ произвеждатъ еднакви резултати. При Божието благословение и малкиятъ, и голѣмиятъ трудъ даватъ еднакви резултати.

Сега, ще се спра върху мисълта за работата и почивката. Човѣкъ може да почива само тогава, когато е работилъ. Почивката следва работата. Безъ работа нѣма почивка. И въ Библията се казва, че Богъ си починалъ следъ шестдневната работа. — „И видѣ Богъ, че всичко, което направи, бѣше добро“. Следователно, истинска почивка подразбира добро завършване на работата. Неестествениятъ животъ, обаче, уморява човѣка.

Следъ такъвъ животъ, колкото и да иска да си почине, човѣкъ всѣкога ще бжде уморенъ. Какво представятъ грѣховеѣ и неестествениятъ животъ? — Цигански трѣне. Страшно е да ходи човѣкъ босъ по цигански трѣне. Опитали веднѣжъ бодилитѣ на тия трѣне, човѣкъ непременно ще търси гладкия, чистия пѣтъ. Но за да може свободно да върви по този пѣтъ, той трѣбва да се спре, да извади бодилитѣ отъ краката си, да почине малко, докато ранитѣ му заздравѣятъ и тогава да трѣгне по чистия пѣтъ. Сегашнитѣ хора ходятъ повече боси, вследствие на което краката имъ сж набити и избодени. Видите ли човѣкъ, на когото краката сж наранени и избодени, ще знаете, че той е вървѣлъ босъ. Този човѣкъ постоянно се оплаква отъ трънетѣ, т. е. отъ грѣховеѣ, които е направилъ. Искат ли да бжде добъръ, праведенъ, човѣкъ трѣбва да бжде обутъ!

Казано е за Адамъ и Ева, че били голи въ рая. Тѣхната голота ни най-малко не подразбира грѣховностъ. Тѣ били добри, но поради непослушание къмъ заповѣдта, дадена имъ отъ Бога, трѣбвало да напуснатъ рая и да отидатъ въ свѣта, дето ги чакали голѣми страдания и нещастия. За да издържатъ на външнитѣ сурови условия, Богъ ги облѣкълъ съ кожени дрехи. Тѣй щото, докато първиятъ човѣкъ е живѣлъ въ рая, той билъ външно голъ, а вътрешно облѣченъ. Като излѣ-

зълъ отъ рая, той билъ външно облѣченъ, а вътрешно голъ. Вътрешната голота подразбира грѣховността на човѣка. За да бжде облѣченъ външно и вътрешно, човѣкъ трѣбва да води чистъ и светъ животъ, да слуша и да изпълнява това, което Духътъ отвятре му говори. Като живѣе по този начинъ, той ще завърши успѣшно работата, която е започналъ. Човѣкъ може цѣлъ животъ да е работилъ добре, а накрая да развали работата си. Има майки, които цѣлъ животъ се трудятъ и работятъ, а накрая нѣматъ никакви придобивки. — Защо? — Проявили сж нѣ какво непослушание къмъ Духа. Това се случва не само съ майкитѣ, но и съ земеделци, учени, музиканти, поети и т. н. Нѣкой човѣкъ живѣлъ цѣли 20 години добъръ, духовенъ животъ, но следъ това се отклонилъ отъ пътя си и се чудѣлъ, какво е станало съ него, че изгубилъ всичко. — Много просто. По невнимание той чукналъ нѣкъде стомната си, водата се излѣла, вследствие на което чувствувалъ голѣма празнота въ живота си. Кой е виновенъ за това? Той самъ.

Следователно, ако доброто, възвишеното не може да остане въ сърдцето на човѣка, а свѣтлитѣ и възвишени мисли въ ума му, той самъ е виновенъ за това. Оттукъ видимъ следното заключение: никой човѣкъ не може да забогатѣе, докато Божието благословение не е съ него. Дето е Божието

благословение, тамъ има придобивки. Дето Божието благословение отсъжтствува, тамъ никакви придобивки не се очакватъ. Това е правилното разбиране. Съвременнитѣ хора се мжчатъ, трудятъ и работятъ, но въ края на краищата завършватъ съ разочарования. — Защо? — Защото сж работили безъ благословието на Бога. Законъ е: Дето Божието благословение отсъжтствува, тамъ разочарованието присжтствува. За да дойде Божието благословение върху човѣка, той непременно трѣбва да бжде псслушенъ. На кого? На Божественото въ себе си, на Божия Духъ.

Божието благословение е онзи великъ печатъ, който се поставя върху всѣка човѣшка придобивка. Само тази придобивка има обръщане въ живота. Сжщото можемъ да кажемъ и за монетитѣ. Само онази монета има обръщение, върху която е поставенъ образътъ на владетеля на държавата, отъ която тя излиза. Всички монети, които иматъ обръщение, носятъ образа на своя владетель, който имъ дава съответна цена. Съ каква монета трѣбва да търгува човѣкъ? — Съ доброто. Щомъ работи съ монетата на доброто, човѣкъ непременно познава и злото. Чиста, истинска монета е тази, върху която е поставенъ образа на доброто. Нѣма ли образа на доброто върху нея, тя е фалшива монета. Може ли да се ползува човѣкъ отъ фалшивитѣ монети?

И тъй, четиритѣ рѣки въ рая, за които се говори въ Битието, представятъ четиритѣ добродетели, които всѣки човѣкъ трѣбва да има. Човѣкъ трѣбва да бжде: справедливъ, истинолюбивъ, добъръ и любещъ. Значи, човѣкъ трѣбва да има въ себе си правдата, истината, добродетелта и любовта. Вънъ отъ тия добродетели, човѣкъ нищо не може да постигне. Причината за неуспѣха на хората се дължи на факта, че погледътъ имъ е обърнатъ къмъ западъ. Тѣ наблюдаватъ залѣза на слънцето, а спятъ, когато слънцето изгрѣва. Западътъ представя материалния животъ, за който всички хора сж будни. Добре е човѣкъ да наблюдава залѣза на слънцето, но той трѣбва да наблюдава и изгрѣването му. Богъ изисква отъ всички хора да бждатъ справедливи, истинолюбиви, добри и любещи. Това не е чуждо за човѣка — Защо? — Защото той изисква сжщото и отъ другитѣ хора. Следователно, както човѣкъ изисква отъ хората да бждатъ добри, справедливи, истинолюбиви и любещи по отношение къмъ него, така и той трѣбва да бжде къмъ тѣхъ. Ако хората живѣятъ по този начинъ, между тѣхъ ще се създаде здрава, вжтрешна връзка — връзката на любовта. Само любовта е въ сила да свърже всички хора въ едно цѣло, да се почувствуватъ братя. Нищо не е въ състояние да скжса тази връзка, освенъ непослушанието. То влѣзе между

първитѣ човѣци въ рая, скжса връзката имъ съ Бога и ги отдалечи отъ Него. Отъ това време до днесъ, хората носятъ последствията на това непослушание, което върви като сѣнка въ тѣхния животъ.

Първото нѣщо, което се иска отъ всички хора, е да обърнатъ страницата на своя животъ, на която е написанъ законътъ на непослушанието, и да минатъ къмъ нова страница—къмъ послушанието. Досега хората сж вървѣли по нѣкакъвъ законъ на послушание, но тѣ сж слушали змията. Тѣ се слушали помежду си, но не сж слушали Божия гласъ. Тѣзи, на които сж се подчинявали, на които сж слушали гласа, сж ги довели до страдания и нещастия. Сега трѣбва да се обърнатъ къмъ Бога, Него да слушатъ. Непослушанието къмъ Бога, къмъ доброто, подразбира послушание къмъ злото. Обърнете сега стария листъ, т. е. послушанието къмъ злото и приложете съдържанието на новия листъ—послушание къмъ доброто, послушание къмъ Бога. За да изкара първитѣ хора отъ закона на послушанието, змията имъ даде голѣми обещания, но отъ нейнитѣ обещания нищо не се изпълни.

Сега и азъ ви казвамъ: Обърнете нова страница отъ книгата на вашия животъ, на която е написано „послушание къмъ Бога“. Приложете ли това послушание, най-малкото, което ви очаква, е осво-

бождаване отъ страданията. Какво повече можете да очаквате отъ това? Само онзи може да избѣгне страданията, който върви въ живота си съ отворени очи и съ будно съзнание. Като не разбиратъ закона на послушанието, хората се натъкватъ на редъ мъчности и страдания и се запитватъ, какъвъ е смисълътъ на живота. Да бжде човѣкъ добъръ, справедливъ, любещъ и истинолюбивъ, това значи, да изпълнява волята Божия. Да изпълнява човѣкъ волята Божия, това е смисълътъ на живота. Христосъ казва: „Не дойдохъ да изпълня своята воля, новолята на Онзи, Който ме е провадилъ“. Да бжде човѣкъ послушенъ къмъ Бога, това е най-великиятъ му дългъ на земята. Това значи, да изпълни той волята Божия.

Следователно, който прилага закона на послушанието въ живота си, той е първокласенъ пѣвецъ, музикантъ, художникъ и ученъ. Докато дойде до този законъ, човѣкъ ще мине презъ редъ мъчности и страдания, които ще го направятъ силенъ, великъ. Непослушанието е направило хората слаби и страхливи. Тѣ говорятъ за безстрашие, а на всѣка стѣпка се страхуватъ.

Единъ заекъ се препасалъ съ два револвера и свободно тръгналъ въ гората, като си казалъ: Сега вече отъ нищо не се страхувамъ. Случайно единъ храстъ го засегналъ по корема. Той хвърлилъ револверитѣ

настрана и хукналъ да бѣга. Като видѣлъ, че никаква опасностъ не сжществува, той се върналъ да вземе револверитѣ, съ които отново се препасалъ и си казалъ: Отъ нищо вече не се страхувамъ. Обаче, презъ цѣлия день заекътъ все хвърлялъ револверитѣ настрана, и отново се препасвалъ съ тѣхъ.

Казвамъ: Препашете ли се веднѣжъ съ револверитѣ, повече не ги хвърляйте. Револверитѣ представятъ доброто, съ което човѣкъ трѣбва да се препаше. Препаше ли се веднѣжъ съ доброто, той никога не трѣбва да го отхвърля отъ себе си. Речете ли, че не трѣбва да бждете много добри, търпеливи, справедливи, истинолюбиви и любещи, вие сте хвърлили далечъ отъ себе си револверитѣ, съ които сте били препасани. Дръжте всѣкога револверитѣ си на пояса си, че като дойде злото, да ги хвърляте срещу него. Бждете смѣли, не се страхувайте отъ злото. Искате ли да се развивате правилно, съветвамъ ви да не се качвате на най-високитѣ върхове. Като тръгвате на екскурзии, качвайте се първо на низки върхове и постепенно вървете къмъ по-високи, докато стигнете най-високитѣ. Качвате ли се изведнѣжъ на най-високи върхове, вие ще пострадате. Тамъ има голѣми бури и вѣтрове, на които не можете да издържите.

Като става въпросъ за послушание, хората се запитватъ, какъ трѣбва да изпълня-

ватъ този законъ. Като ги биятъ известно време, тѣ сами ще се научатъ, какъ да бждатъ послушни. Въ това отношение, тѣ се намиратъ въ положението на онѣзи бедни хора, които отивали при единъ турски бей да се нахранятъ. Бейтъ билъ добъръ, щедъръ и гостоприемень човѣкъ, но всѣки, който влизалъ въ дома му да се нахрани, на излизане бивалъ битъ, по заповѣдь на бей. Тѣ се чудѣли, защо този толкова добъръ човѣкъ, който ги нахранвалъ тѣй богато, трѣбвало да ги бие. Единъ бедень, но благочестивъ човѣкъ, прекаралъ три деня безъ парче хлѣбъ въ устата. Като чувалъ за този добъръ бей, че угощавалъ всички бедни хора, той си казалъ: И азъ ще отида при него, да се нахраня отъ неговата трапеза. — Ама ще бждешъ битъ! — казали му другитѣ. — Готовъ съмъ на всичко, само да се нахраня. Както намислилъ, така направилъ. Влѣзълъ той въ дома на бей, поклонилъ се учтиво и чакалъ търпеливо да му дадатъ хлѣбъ. Бейтъ веднага се разпоредилъ да го нахранятъ добре. Бедниятъ човѣкъ ялъ, благодарилъ и славилъ Бога. Като се нахранилъ добре, бейтъ му далъ различни подаръци, пари и го изпратилъ съ благословение. Бедниятъ се обръщалъ на една, на друга страна, като че очаквалъ нѣщо. — Искашъ ли още нѣщо? — запиталъ го бейтъ. — Чакамъ да ме биятъ слугитѣ. Казаха ми, че тукъ обичаятъ билъ

такъвъ, че всѣки, който се нахранвалъ, трѣбвало да бжде битъ. Беятъ му казалъ: Това се отнася само за ония, които, като получаватъ Божието благословение, не благодарятъ и не славятъ Бога, но спиратъ благословението. Като имъ се сипва ядене, ненахранили се още, тѣ казватъ: Стига, стига толкова! По този начинъ тѣ прекъсваха течението на благословението. Единственъ ти постъпи по другъ начинъ, заради което получи подаръци и пари, безъ да те биятъ.

И тѣй, дойдатъ ли страдания въ живота ви, не казвайте „стига“, не затваряйте Божиитѣ кранове. Спирате ли страданията, ще спрете и радоститѣ. Който затваря Божиитѣ кранове, той непременно ще бжде битъ. За да не бжде битъ, човѣкъ всѣкога трѣбва да благодари и да казва: Богъ да благослови. Въ която къща и да влѣзете днесъ, все затворени кранове ще намѣрите. Ако искате да се ползвате отъ водата на тѣзи кранове, трѣбва да плащате. Човѣшкитѣ работи сж затворени съ ключове, а Божиитѣ — безъ ключове.

Следователно, най-добриятъ и най-лесниятъ животъ е този, въ който се прилага законътъ на послушанието. Когато хората се оплакватъ отъ живота си, това подразбира животъ безъ послушание къмъ Бога, който създава нещастия и мъчнотии. Мъченъ е жи-

вотътъ, когато е неестественъ. Съзнае ли това, човѣкъ трѣбза да изправи живота си. Геройство е, когато човѣкъ грѣши, но по-голъмо геройство е, когато изправя погрѣшкитѣ си. Една отъ причинитѣ за погрѣшкитѣ на хората е, че тѣ не мислятъ право. Правото мислене не се нуждае отъ много аргументи, отъ много доказателства. Колкото една мисълъ е по близо до човѣшкия умъ, толкова е по-разбрана. Разбрана мисълъ е онази, която е опитана и провѣрена.

Въ древността единъ ученикъ отишълъ при единъ отъ Великитѣ Учители и го запиталъ, какъ трѣбва да живѣе. Учителътъ му далъ различни методи, по които трѣбва да живѣе, и завършилъ съ заповѣдта: „Любовъ къмъ Бога и къмъ ближния си“. Като чулъ тази заповѣдъ, ученикътъ казалъ на Учителя си: Стига толкова! Следъ тази заповѣдъ азъ трѣбва да отида въ свѣта, да я приложа, да видя, какво мога да направя. Следъ две години, ученикътъ отново се върналъ при Учителя си и му казалъ, какъ приложилъ великата Божия заповѣдъ въ живота си и какво научилъ.

Сега и вие, като ученици, правете опити, да видите, какво можете да постигнете. Ако не правите опити, вие нѣма да придобие никаква самоувѣреностъ. Не е ли самоувѣренъ, човѣкъ нѣма да знае нищо за себе си, за своитѣ възможности. Работи ли чо-

вѣкъ, всичко е постижимо. Той трѣбва да върви въ своя пжть, да приеме всичко оно-ва, което е опредѣлено за него. Всѣки човѣкъ трѣбва да върви въ своя пжть и да не препятствува на никого да приема свѣтлина-та направо отъ слънцето. Оставете свѣтлина-та свободно да влиза въ очитѣ на всѣки човѣкъ. Това значи свобода. Това значи послушание къмъ Бога.

Проявената Любовь на Духа, проявената Мждрость на Духа, проявената Истина на Духа носятъ пълния животъ на Бога, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага въ живота.

2. Утринно слово отъ Учителя, държано на
30 септемврий, 1934 г. гр. Русе.

Посвещения въ живота.

Ще прочета 3 гл. отъ Битието.

Всѣки човѣкъ се стреми да разбира нѣщата. Първо той се стреми да разбира езика, на който му говорятъ. Всѣки езикъ може да се разбира по три начина: физически, органически и психически. Най-добре човѣкъ познава нѣщата физически. Дойде ли до органическото и психическото имъ познаване, тамъ работата става по-трудна. Запримѣръ, лесно е да се опредѣли физически или механически, какво нѣщо е правата линия, плоскостта, тѣлото. За да се обяснятъ тия нѣща, нужни сж нѣколко часа. Речете ли да ги обясняватъ органически и психически, и месеци нѣма да стигнатъ. Като слушате тия обяснения, ще кажете, че тѣ не представятъ реалността на живота. Каква реалностъ сжществува на сцената? Отивате на театъръ, гледате, какъ актьоритѣ играятъ, пѣятъ, обличатъ се въ царски дрехи, представятъ царе и царици, но въ сжщностъ не сж нито царе, нито царици. Въпрѣки това, като се свърши представлението, вие отивате у дома си и разправяте, какво сте видѣли.

Съвременнитѣ хора говорятъ за реалността, безъ да знаятъ, какво представя тя.

Запримѣръ, млада мома или младъ момѣкъ получава нѣкакво писмо. Като отворятъ писмото, виждатъ нѣкакви драскулки. Реално ли е това писмо? Външно погледнато, то не представя никаква реалностъ. Освенъ едни драскулки, нищо друго не виждате. Обаче, като прочете писмото, младиятъ момѣкъ или младата мома започва да се смущава. Щомъ сж смутени, тѣ сж се натѣкнали на нѣщо реално, което произвежда въ тѣхъ цѣла пертурбация. Значи, реалността не е въ драскулкитѣ, но въ съдържанието, въ думитѣ, които сж съчетани по нѣкакъвъ начинъ. Тѣзи думи съдържатъ въ себе си известно изкушение. Такова писмо бѣше дървото въ райската градина. Дървото за познаване на доброто и на злото бѣше първото любовно писмо, което Адамъ и Ева не трѣбваше да отварятъ. Значи, има писма, които човѣкъ не трѣбва нито да отваря, нито да приема. Получителитаква писмо, веднага го пратете обратно въ редакцията. Защо? Защото тѣзи писма не представятъ нѣщата въ тѣхния истински видъ, нито въ тѣхната сжщина. Какво представя актьора на сцената? Той представя своето искусство, но не това, което въ действителностъ става. Той нѣма предъ видъ идейната страна, да помогне на човѣчеството, да му покаже правия пѣтъ въ живота. Пѣкъ и авторътъ, който е писалъ пиесата, на първо мѣсто се е ржководилъ отъ нѣщо материално,

да се прослави, да спечели пари, а после дохожда идейната страна на въпроса.

Като говоря за театъра, азъ не отричамъ значението му като забава и условие за развиване. Каквото е куклата за малкитѣ деца, такова нѣщо представя театъра за голѣма частъ отъ хората. За възрастния и за стария, куклата е непотрѣбна. Ако бабата си играе съ кукла, както малкото дете, всички ще кажатъ, че ѝ липсва нѣщо. Днесъ почти всички хора, свѣтски и религиозни, още продължаватъ да играятъ съ кукли. Срѣщате единъ религиозенъ, който носи Евангелието въ джоба си и току го вади и цитира ту единъ, ту другъ стихъ. Той си служи съ Евангелието като съ оръжие, да се защитава отъ неприятеля. По сжщата причина и войникътъ носи пушката или сабята си, да се пази отъ неприятеля. Какво ще излѣзе отъ това? Едно отъ дветѣ: или ще дадете нѣщо, или ще вземете. Това значи, да се занимава човѣкъ съ кукли.

Какво влияние е указало писмото, което Ева получи въ рая? Лошо влияние. Ето осемъ хиляди години откакъ човѣчеството носи лошитѣ влияния на любовното писмо, дадено на Ева отъ змията. И до днесъ още човѣкъ слуша съветитѣ на змията, т. е. на животинското въ себе си, отъ което не може да се освободи. Змията запита Ева: наистина ли Богъ ви забрани да ядете отъ дърво-

то за познаване на доброто и на злото? Ева отговори: Отъ всички дървета можемъ да ядемъ, но не и отъ дървото, което е въ срѣдата на рая. — Вие не сте разбрали думитѣ на Бога. Той иска да каже, че ако ядете отъ плодетѣ на това дърво, ще станете като Него. Като чу тѣзи думи, Ева се изкуси и яде отъ плодетѣ на забраненото дърво. Следъ това тя даде и на Адама отъ тия плодове, и тсѣй яде. Това, което стана преди осемъ хиляди години въ рая, става всѣки день въ живота.

Сега, като говоря за момата, нѣмамъ предъ видъ нейната външна форма. Азъ взимамъ момата като буква, като дума въ изречението. Въ широкъ смисълъ, думата мома означава девственото, чистото въ човѣка, което не познава силата и влиянието на изкушенията. Запримѣръ, върви една млада мома по улицитѣ и постоянно срѣща единъ и сжщъ момъкъ. Тя минава-заминава покрай него, безъ да ѝ обръща внимание. Единъ день дохожда при нея една стара баба и ѝ казва: Виждала ли си по улицитѣ единъ младъ, красивъ, черноокъ момъкъ? Той е добъръ, интелигентенъ. Ако му обърнешъ внимание, ти ще бждешъ щастлива. Ти ще придобиешъ това, което никога не си очаквала. Отъ този моментъ, младата мома започва да мисли за този момъкъ. Тя ходи по улицитѣ, гледа насамъ-натамъ, дано го срещне. Тя

мисли, че той ще ѝ донесе всичките блага на живота. Дето ходи, каквото прави, въ главата ѝ се върти младият момъкъ. Като изнасямъ този примѣръ, азъ правя сравнение между Ева и младата мома Казвате: Защо Ева трѣбваше да слуша змията? Защо младата мома трѣбваше да слуша старата баба? Защото не сж имали опитностъ. Защо змията е змия? Защото е яла отъ забранения плодъ. Защо бабата остарѣ? Защото цѣлъ животъ е мислѣла все за млади момци.

Сега, като четете трета глава отъ Битието, вие се чудите на Ева, защо се съгласила да яде отъ плода на забраненото дърво. Въпрѣки това, вие всѣки день правите сжщата погрѣшка. Ако Адамъ и Ева нѣмаха какво да ядатъ въ райската градина, тѣ щѣха да бждатъ оправдани. Но при положението, въ което се намираха, тѣ не могатъ да бждатъ оправдани. Тѣ имаха на разположение много плодове, нѣмаше за какво да се грижатъ. Отъ тѣхъ се искаше само послушание. Както да разглеждате въпроса, той не е лесно разрешимъ. Всѣки човѣкъ се намира подъ влиянието на змията, т. е. на животинското въ себе си. Дълго време трѣбва да работи въ съзнанието си, за да се освободи отъ това влияние.

Сега, ако ви кажа, че Христосъ иска отъ всички хора да се откажатъ отъ себе си, отъ богатството си и да тръгнатъ следъ Него, това ще

предизвика голѣмо вътрешно смущение Веднага ще последватъ редъ въпроси: Защо трѣбва да се откажемъ отъ себе си? Защо трѣбва да се откажемъ отъ баща си и отъ майка си? Тѣ сж ни отгледали, а следъ това трѣбва да се откажемъ отъ тѣхъ. Питамъ: Въ сжщностъ, кой ви е родилъ и кой ви е отгледалъ? Майката е допринесла за детето си дотолкова, доколкото е станала причина да му се скрои, ушие и купи една дреха. Първата дреха на Ева бѣше дадена отъ Бога, а втората—отъ змията. Вгориятъ ѝ костюмъ е по последна мода украсенъ съ панделки. И до днесъ Ева носи този костюмъ. Дето мине, всички се спиратъ, гледатъ костюма ѝ, възхищаватъ се отъ украшенията му.

Когато срещнете днесъ, мжжъ или жена, всички носятъ качествата на змията. Тя постоянно се движи около хората и имъ нашепва: Безъ пари не може да се живѣе. Нѣмаме ли пари, гладни ще умрете. И безъ знание не може. И безъ сила не може Змията дава съвети на човѣка, но не му дава най-малката помощъ за реализиране на тия нѣща Тя казва: Ти трѣбва да постигнешъ тия нѣща съ всички срѣдства, простени и непростени. Змията препоръчва на човѣка лесния, широкия пжтъ, но този пжтъ води следъ себе си голѣми страдания и разочарования.

Едно трѣбва да знаете: Истинското знание, богатство и сила сж вътре въ човѣка, а

не отвънъ. Отвънъ човѣкъ може да придобие толкова богатство, знание и сила, колкото сж вътрешнитѣ му условия. Значи, има една равноценностъ на нѣщата въ природата. Всѣка външна проява на човѣка отговаря на неговитѣ вътрешни качества. Следователно, човѣкъ никога не може да има отвънъ онова, което нѣма отвътре. Да бжде човѣкъ здравъ, това значи, да има права, трезва мисль. Ако духътъ на човѣка не е здравъ, мощенъ, и тѣлото не може да бжде здраво. Духътъ въ човѣка е онова, което включва всичко въ себе си. Духътъ на съвременнитѣ хора не е тъй мощенъ, благодарение на честото раздвояване на съзнанието имъ. Каквото да правятъ, тѣ не могатъ да избѣгнатъ това раздвояване. Засега то е неизбѣженъ законъ. Раздвояването на съзнанието отговаря на съществуването на день и нощъ въ природата. Каквото да правите, съзнанието ви всѣкога ще се движи между полюситѣ день и нощъ, свѣтлина и тъмнина. Като минава презъ тия процеси, съзнанието на човѣка постепенно се буди. Дойде ли човѣкъ до пълно пробуждане на съзнанието си, ние казваме, че той е възкръсналъ. Възкресението подразбира придобиване на безсмъртие.

Въ какво се заключава погрѣшката на Ева? Ще кажете, че тя не е трѣбвало да се разговаря съ змията. Не, тя трѣбваше да ѝ каже: Преди да изпълня твоя съветъ, ще

отида при Господа, да Го питамъ, какво да правя. Тя не постъпи така, вследствие на което сгрѣши. Тя сама реши този въпросъ, заради което и до днесъ носи последствията на своето непослушание. Непослушанието лиши първитѣ човѣци отъ добритѣ условия на рая. Тѣ живѣха тамъ, но не ги използуваха. Не само Адамъ и Ева не можаха да използуватъ условията, при които бѣха поставени, но и до днесъ хората не използуватъ благоприятнитѣ условия на живота. Преди две хиляди години Христосъ дойде на земята да научи хората да живѣятъ братски, по любовъ, но тѣ не приложиха учението Му. Тѣ се нарекоха християни, безъ да работятъ съ Христовитѣ принципи. Тѣ чакатъ да дойде Христосъ втори пжтъ на земята, да ги подигне. Не, безъ работа нищо не се постига. Безъ работа не се влиза въ небето. Ще кажете, че нѣкога сте работили и учили много, та можете днесъ направо да влѣзете въ небето. Учението, работата е непреривенъ процесъ. Това, което нѣкога сте извършили, се отнася за минало време. Сега ще работите за настоящето. Настоящиятъ моментъ опредѣля живота на човѣка.

Какъ може да се освободи човѣкъ отъ влиянието на змията? Чрезъ вѣра и послушание къмъ Бога. Докато се съмнява въ Бога, човѣкъ всѣкога ще изпада въ примкитѣ на змията. Както гимнастикътъ прави редъ

упражнения, докато развие мускулитѣ си, така и човѣкъ се нуждае отъ редъ опитности. День следъ день гимнастикътъ дига все по-голѣми тежести, докато единъ день излѣзе предъ свѣта като голѣмъ борецъ. Като развива мускулитѣ си, той ще дойде най-после до положение, да не може нищо повече да постига въ това направление. Той е дошълъ до крайния предѣлъ, до който мускулитѣ могатъ да се развиватъ. Оттамъ нататкъ наставка една реакция, която се придружава съ бавно, но сигурно втвърдяване на мускулитѣ. Защо? Друго нѣщо се иска отъ човѣка, а не само физическа сила. Ако би работилъ въжтрешно върху себе си, той би могълъ да избѣгне втвърдяването на мускулитѣ. До сжщото положение дохожда човѣкъ, когато работи върху известенъ предметъ отъ науката, само отъ материална гледна точка. За да не дохожда до такова пресичане или втвърдяване, човѣкъ трѣбва да работи все-странно: и физически, и умствено, и духовно

Единъ старъ свещеникъ, който служилъ цѣли 30 години въ църквата, се оплаквалъ единъ день отъ темяна. Той казвалъ: Дотегна ми вече миризмата на темяна. Дето да се обърна, каквото да пипна, все на темянъ ми мирише. Дали се ражда човѣкъ или умира, дали се жени или крѣщава, все темянъ се жади. Главата ми се напълни съ този димъ.

Да се освободя веднъжъ отъ този темянъ, най малко сто години нѣма да помисля за него. Отвръщение изпитвамъ къмъ темяна.

Следователно, всѣко нѣщо, което човѣкъ повтаря на думи, безъ да го прилага, води къмъ отвръщение. Слушате днесъ навсѣкжде да се говори: Да живѣемъ добре! Да живѣемъ като християни! Да се обичаме! Нѣма защо да се говорятъ тия нѣща. Кажете ли нѣщо добро, приложете го. Вземете Евангелието и четете. Какво то Христосъ е направилъ, направете го и вие. — Не мога да направя нѣщата като Христа. — Щомъ не можешъ да постъпвашъ като Христа, върви, кждето искашъ — Кжде да отида? — Дето искашъ. Щомъ не можешъ да живѣешъ добре, живѣй, както искашъ, безъ да се оправдавашъ. Като изучавамъ живота, виждамъ, колко неестествени отношения съществуватъ между мъжа и жената. Като влѣзе чуждъ човѣкъ между тѣхъ, тѣ сж внимателни, нѣжни, сладко си говорятъ. Щомъ излѣзе гостътъ, тѣ започватъ да се нагрубяватъ: мъжътъ нагрубява жената, майката — децата и т. н. Значи, предъ хората човѣкъ се представя внимателенъ, добъръ, а като остане самъ, започва да роптае. Това не е естественото положение на човѣка. Това е раздвояване, което не може да доведе до никакви постижения. Защо хората не успѣватъ въ живота си? Защото чакатъ всичко наготово. Всѣки има на

разположение дърва, вжглища и огнище, но очаква да дойде нѣкой да запали огъня му. Щомъ срещне човѣкъ, на когото огъньтъ гори, той веднага го спира и му казва: Моля ти се, запали ми огъня! — Бързамъ, работа имамъ. — Кажу ми тогава, какъ да го запалия! — Вземи кутийката съ кибрита, извади една клечка, драсни я отстрана на кутийката и я тури на огъня, между дървата. Щомъ дървата се запалятъ, отстрани се, тѣ сами ще горятъ. Отъ време на време само прибавяй по две-три дръвчета, да подържашъ огъня.

Хората избѣгватъ проститѣ, леки работи въ живота си и се стремятъ къмъ нѣкакви голѣми посвещения. Какво нѣщо е посвещението? Всѣки минава не презъ едно посвещение, но презъ нѣколко. Човѣкъ трѣбва да мине най-малко презъ четири посвещения. Всѣко посвещение има за целъ да увеличи, да разшири знанията на човѣка. При първото посвещение човѣкъ придобива известно знание. При второто посвещение знанието му се увеличава. При третото и четвърто посвещения, знанието му се увеличава още повече. За човѣкъ, който е миналъ четири посвещения, казватъ, че се е посветилъ вече. Единъ религиозенъ, вѣрващъ човѣкъ искалъ да отиде въ Индия, да мине нѣкакво голѣмо посвещение. Въ какво се заключава то ва посвещение? Щѣли да го вържатъ за нѣ-

какъвъ каменъ кръстъ, дето трѣбвало да прекара цѣли три деня въ постъ и молитва. Презъ това време щѣло да се извърши посвещението. Ако е въпросъ да прекара човѣкъ вързанъ за такъвъ кръстъ, цѣлиятъ свѣтъ е пъленъ съ такива кръстове. Като мине презъ страданията и изпитанията на свѣта, човѣкъ е миналъ вече презъ редъ посвещения.

Срѣщате единъ човѣкъ, който се радва, че намѣрилъ единъ добъръ приятелъ въ живота си. Следъ една-две години той се оплаква отъ приятеля си — преживѣлъ нѣкакво разочарование. Това е първото посвещение.

Следъ нѣколко години същиятъ човѣкъ срѣща млада, красива мома, влюбва се въ нея и се оженва. Сега той минава второто посвещение.

Срѣщате същия човѣкъ, но станалъ баща на нѣколко деца. Той е загриженъ, главата му е увиснала надолу, голѣми разходи има, не може да свърже двата края. Той минава третото посвещение.

Най-после чувате, че този човѣкъ е умрѣлъ. Значи, той миналъ и четвъртото посвещение.

Какво представятъ посвещенията? Който не е миналъ презъ приятелство, свързано съ интересъ, презъ женитба, презъ бащинство и майчинство, а най-после и презъ смъртта, той не знае, какво нѣщо е посвещението. Миналъ ли е, обаче, презъ такова приятелство,

презъ женитба, презъ бащинство и майчинство и презъ смъртта, той разбира дълбокия смисълъ на посвещенията. Следъ като е миналъ презъ школата на своя приятелъ, на своя мжжъ или на своята жена, на своитѣ деца, а най после и презъ сърпа на смъртта, той знае, какво нѣщо е посвещение. Той знае, какво означава каменния кръстъ на страданието и не се стреми къмъ Индия, тамъ да го завързвагъ съ нѣкакъвъ каменъ кръстъ.

Сега, като ви говоря по този начинъ, азъ считамъ, че вие сте още въ райската градина, не сте яли отъ дървото за познаване на добро и на зло, не сте минали презъ четиритѣ посвещения. Мнозина голѣми протестиратъ, че сж женени — недоволни сж отъ себе си. Това е учението на змията. Знанието, което човѣкъ е придобилъ въ райската градина е отъ съвсемъ другъ характеръ. Змията е внеслаживотински елементъ въчовѣка. Той се отличава съ неустойчивостъ. Виждате, запримѣръ, една квачка съ пиленца. Тя се грижи за пиленцата си: храни ги, крие ги подъ крилата си. Щомъ израснатъ малко, тя веднага започва да ги кълве и ги прогонва отъ себе си. Като я наблюдавате, вие се чудите, кжде отиде майчината ѝ любовъ. Такова нѣщо е животинската любовъ. Тя трае малко време. Следователно, всѣка любовъ, която не трае дълго време, е резул-

татъ на животинско състояние, на неустойчивостта на човѣка, на змията въ него. Следъ такава любовъ казватъ, че човѣкъ заболява отъ неврастения.

Какво представя неврастенията? Неврастенията не е нищо друго, освенъ резултатъ на неправилно функциониране на капилярнитѣ сждове. То се предизвиква отъ голѣмо натрупване на електричество върху нервната система. Излишното електричество причинява голѣмо напрежение върху нервитѣ, вследствие на което човѣкъ става чрезмѣрно нервенъ. Какво трѣбва да прави този човѣкъ, за да си помогне по нѣкакъвъ начинъ? Той трѣбва да затвори ключоветѣ на своята нервна система, да не допуска прииждане на голѣмо количество електричество отвънъ. Когато въ човѣка се атакува повече симпатичната нервна система, той започва да затлъстява. Затлъстяването пъкъ причинява другъ родъ болезнени състояния. Човѣкъ трѣбва да пази своята симпатична нервна система отъ излишни наслоявания.

Сега, ако искате да разберете, презъ какво изкушение сж минали Адамъ и Ева, четете третата глава отъ Битието. Тамъ ще видите, какъ Ева е била изкушавана отъ змията. Тя не послуша Господа и сгрѣши, заради което и двамата бѣха изпждени отъ рая. Съ излизането си отъ рая, тѣ минаха първото посвещение. Тѣ разбраха, какво значи,

да свързвашъ приятелство съ змия. Змията казваше на Ева, че трѣбва да яде отъ плода на забраненото дърво, за да стане господарь на себе си, на своитѣ мисли и чувства. Ева послуша змията, но какво придоби отъ това посвещение? Съ грѣхопадането, т. е. съ излизането на Адамъ и на Ева отъ рая, учението на змията се предаде на всички хора. Тоѣа учение се прилага и до днесъ още. Тази е причината, поради която всички хора на земята минаватъ презъ посвещения. Нѣма човѣкъ на земята, който да не е миналъ презъ тритѣ посвещения. Задачата на човѣка днесъ е по обратенъ пжтъ да се освободи отъ учението на змията и отъ тия посвещения. Той трѣбва да минава презъ посвещения, но такива, които сж резултатъ на новия му животъ — на живота на любовта.

Кой е пжтътъ къмъ любовта?—Отричане отъ учението на змията и трѣгване въ пжтя на любовта, който Христосъ и до днесъ още сочи на човѣчеството. Не чакайте да дойде Господъ въ райската градина да ви търси. Преди още да ви е извикалъ, излѣзте предъ Него и се изповѣдайте. Признайте грѣшката си и трѣгнете напредъ. Като изправите погрѣшката си, вие ще разберете, какъвъ е билъ смисълътъ на първото посвещение. Вие ще разберете, какво значи приятелъ. Да познаешъ душата на приятеля си, да използвашъ правилно обмѣната, която става ме-

жду тебе и него, това значи, да си разбралъ Божиитѣ пѣтища

„И направи Богъ чловѣка по образъ и подобие свое; мъжки и женски полъ ги създаде.“ Това е първата женитба, първото съчетание, което Богъ направи още въ райската градина. А туй, което хората наричатъ женитба, е особенъ родъ посвещение, но не отъ Бога, а отъ змията. Истинската женитба се основава на любовта, която съществува въ човѣка още отъ момента на раждането му. Той се е родилъ съ опредѣлена любовъ къмъ нѣкого. Женитба, която се основава на любовъ, създадена днесъ, е устроена отъ змията. Следователно, не е ли роденъ човѣкъ съ опредѣлена любовъ къмъ нѣкого, това е измама, отъ която трѣбва да се пази. Христосъ казва: „Както ме е Отецъ възлюбилъ, така и азъ Го възлюбихъ“. Същото може да се каже и за хората. Христосъ е възлюбилъ човѣчеството още отъ времето, когато Богъ го е възлюбилъ. Значи, любовта на Христа къмъ човѣчеството е съществувала отъ незапомнени времена. Ако останѣше на Христа днесъ да залюби хората, тѣхната работа щѣше да бжде свършена. Любовъ, която днесъ се заражда, е подобна на огъня на сламата: пламне и загасне. Каква любовъ е тази, която не е изказана на Божественъ езикъ? Днесъ хората говорятъ за любовта, а не познаватъ нейния езикъ. Тѣ се опитватъ

да решатъ една велика математическа проблема, безъ да познаватъ основнитѣ правила на математиката. Това е невъзможно!

И гѣй, всѣко положение въ живота може да се изучава отъ механическа, органическа и психологическа гледна точка. Запри-мѣръ, дойдемъ ли до числата, и тѣ растатъ и се увеличаватъ по механически, органически и психологически начинъ. Едни отъ числата растатъ отвънъ - навънъ, а други — отвънъ-навънъ, Живи величини сж числата. Първото число, съ което Богъ създаде свѣта, бѣше Адамъ. Човѣшкиятъ животъ започна съ Адама. Второто число бѣше Ева, третото — Каинъ, четвъртото — Авелъ, петото Ситъ и т. н. Всѣки човѣкъ трѣбва да знае, кое число представя следъ Адама. Има числа по-близки и по-далечни отъ основнитѣ числа на живота. Тази е причината, поради която и вие дѣлите хората на близки и на далечни. Когато единъ предметъ или човѣкъ е близо до васъ, до ващия погледъ, вие го виждате ясно, познавате го добре. Ако е далечъ отъ васъ, не го виждате и непознавате добре. Близкъ предметъ или човѣкъ до васъ е този, който самъ се е приближилъ на такова разстояние, да можете свободно да го виждате и изучавате. Искате ли да изучите единъ отдалеченъ отъ погледа ви предметъ, вие трѣбва да се приближите къмъ него.

Сега, като говоря за влиянието на змия-

та върху човѣка, азъ имамъ предъ видъ онази тъмна, черна зона въ човѣшкия животъ, на която той неизбежно се натѣква. Нѣкой пѣтъ съ ставането си отъ сънъ още човѣкъ чувствува тѣга, неразположение, тъмнина въ съзнанието си и се чуди, отде е дошло това. Туй тежко състояние е влияние на змията. Тя влияе на човѣка чрезъ особени отрицателни мисли и чувства, които му се натрапватъ. Не е лесно да се освободи човѣкъ отъ тия мисли, натрапени чрезъ внушение. Понѣкога човѣкъ се моли на Бога, но веднага известни мисли му се натрапватъ: Защо се молишъ? Какво си постигналъ, като си се молилъ толкова години? Я вижъ, ще се уморишъ да стоишъ правъ. Ако пѣкъ е студено, другъ родъ мисли му се натрапватъ: Защо си станалъ толкова рано да мрѣзнешъ въ студена-та стая? Не знаешъ ли, че ще се простудишъ? Ако пѣкъ искашъ непременно да се молишъ, легни си и така се моли. И въ леглото можешъ да се молишъ. Това сѣ мисли, внушени отъ змията, и човѣкъ трѣбва да се освободи отъ тѣхъ. Който се моли въ леглото си, той не е още отъ напредналитѣ. Който се страхува отъ студа, и той не е отъ напредналитѣ.— Ама дали съмъ въ правия пѣтъ?— Ако любишъ, ти си въ правия пѣтъ; ако не любишъ, не си въ правия пѣтъ. Любовта изключва страха, противоречията, съмненията. Силата на нагорещеното желѣзо не е въ са-

мото желѣзо, но въ топлината, която съдържа въ себе си. Следователно, силата на човѣка, съ която може да преодолява всичко, се крие въ неговата любовъ. Изгуби ли топлината си, заедно съ това желѣзото губи и силата си. Изгуби ли любовта си, съ нея заедно човѣкъ губи и силата си. Като знаете това, помнете следното: каквото да се случи въ живота ви, презъ каквито изпитания и страдания да минавате, пазете връзката си съ любовта. Никога не прекъсвайте връзката си съ любовта. Искате ли да запазите силата си, не губете любовта си. Любовта прави човѣка силенъ.

Какво се разбира подъ думитѣ „не късайте връзката си съ любовта“ Да скъса човѣкъ връзката си съ любовта, това значи, да запуши устата и носа си, да не влиза отвънъ въздухъ. Щомъ запуши устата и носа си и се лиши отъ въздухъ, човѣкъ самъ се осъжда на смъртъ. Като не успѣватъ въ работитѣ си, мнозина се разочароватъ отъ любовта и мислятъ, че тя е причина за тѣхното нещастие. Изучавайте хората, които живѣятъ извънъ законитѣ на любовта, които не я признаватъ и ще видите, че и тѣ страдатъ, боледуватъ, остаряватъ. Ако и тѣ страдатъ, остаряватъ и боледуватъ, това показва, че любовта не е причина за тѣхнитѣ нещастия. Има нѣщо извънъ любовта, което прави човѣка нещастенъ. Това сж неговитѣ сла-

бости, неговитѣ неджзи. Невъзможно е човѣкъ да живѣе въ любовъта и да страда, да боледува, да остарява. Човѣкътъ на любовъта е доволенъ отъ всичко. Той е вѣчно младъ, той никога не боледува. Дали е богатъ или сиромасъ, ученъ или простъ, той е доволенъ отъ положението си. Въ него има вѣченъ стремежъ къмъ красивото и великото въ свѣта, което постоянно го насърдчава. Той знае, че ако днесъ е невежа, утре ще стане ученъ.

И тъй, силата на човѣка е въ любовъта. За да бжде силенъ, човѣкъ трѣбва да е доволенъ, външно и вътрешно. Вътрешното недоволство прави човѣка нещастенъ. Щомъ е недоволенъ, той прекъсва връзката си съ любовъта. Незрастенията на хората се дължи на това, че сж изгубили срѣдата, въ която сж живѣли. Тази срѣда, безъ която не могатъ да живѣятъ, е любовъта. Намѣрятъ ли тази срѣда, обикнатъ ли ги хората, тѣ отново ставатъ радостни. Човѣкъ трѣбва да бжде смѣлъ и решителенъ. Намисли ли човѣкъ да се свърже съ любовъта, да следва нейнитѣ закони, веднага трѣбва да реализира мисълта си. Въ духовния животъ на човѣка не се позволява никакво отлагане. — Какво да правимъ съ страданията? — Ще търпите. Като страдате, ще се учите на търпение. Нѣкой търговецъ изгубилъ стотици хиляди лева — ще търпи. Това е посвещение. Мома обича нѣкой момъкъ, сгодила се за него, но той я

напусналъ. Това е посвещение. Дете се родило нѣкжде, но скоро следъ това умира. И това е посвещение. Всичко, което се случва въ живота на човѣка, добро и зло, е изпитание, което има предъ видъ да събуди човѣшкото съзнание, да му покаже, какви сж разбира- нията му и докжде е дошълъ въ развитие- то си.

Има единъ пжтъ, който може да освободи човѣка отъ страданията. Това е пжтътъ на любовта. — Какъ да вървимъ въ този пжтъ? — Както Христосъ е казалъ. — Кжде е говорилъ Христосъ за този пжтъ? — Въ Евангелието. — Какъ да нося кръста си? — Както Христосъ е носилъ своя. — Какъ да се моля? — Както Христосъ се е молилъ. — Нѣма ли новъ начинъ? — Новиятъ начинъ е начинътъ на самоизмамата. Измамата седи въ боядисване на нѣщата. Всѣка боядисана дреха е стара. Тя е изтъркана, избѣлѣла. Азъ ви препоръчвамъ да носите нови дрехи, безъ никаква боя. Природата никога не боядисва. Тя туря естествени краски на нѣщата, но никога не ги боядисва. Ние не сме за никакво боядисване, било то религиозно, умствено или сърдечно. Говорете съ хората, сподѣляйте своитѣ разбирания, но не се стремете да ги боядисвате. — Ама той трѣбва да сподѣля възгледитѣ на новото учение. — Единъ възгледъ сжществува въ свѣта, общъ за всички хора. Този възгледъ е вложенъ въ душата на човѣка, още въ

началото на неговото създаване. Той е най-стариятъ възгледъ въ свѣта. Той е нареченъ възгледъ на Божията Любовь. Този възгледъ гласи: Обичай всички хора, които те обичатъ. Не се привързвай къмъ тия, които не те обичатъ. Още по-широко казано: Обичайте всички, но не се свързвайте съ онѣзи, които не ви обичатъ. Всичко изпитвайте, но доброто дръжте. Следвайте пжтя на любовта, ако искате правилно да се развивате. — Какъ ще се наложи новото учение? — То е наложено на свѣта отъ памти-вѣка. Новото учение е посѣто отъ незапомнени времена. То се нуждае само отъ поливачи. Отъ васъ се иска само да поливате. Вие ще изпълнявате ролята на дъжда. Вие ще поливате, а посѣтитѣ семена ще никнатъ и растатъ.

Днесъ новитѣ условия на живота изискватъ образци. Всички трѣбва да бждете образци на любовта. Обаче, любовта безъ мъдростта, и мъдростта безъ любовта не съществуватъ. Тѣ сж неразривно свързани. Като казваме, че Богъ е Любовь, подразбираме, че Той е и Мъдростъ. Признаваме ли Бога като Любовь, трѣбва да Го признаваме и като Мъдростъ.

Цѣли 40 години еврейскиятъ народъ пжтува презъ пустинята, съ намѣрение да влѣзе въ Ханаанъ — земята на изобилието, на любовта. Въпрѣки това, той не влѣзе въ Ханаанъ, а отиде въ Палестина. Ханаанъ не сж-

ществуват на земята, но само на небето. Ханаанъ е мѣстото, дето живѣятъ сжществата на любовта. Тѣ сж сжщества въ човѣшка форма, но прилагатъ законитѣ на любовта. Всѣки човѣкъ се стреми да влѣзе въ Ханаанъ, да стане членъ на „обществото на любовта“.

И змията запита Ева: „Истина ли рече Богъ, да не ядете отъ всѣко дърво на рая?“. Кое е това дърво, отъ което Богъ забрани още на първитѣ човѣци да не ядатъ отъ него? Това дърво е дървото на злото. Кжде се намира това дърво? Вжтре въ човѣка. Дойде ли до това дърво въ себе си, човѣкъ не трѣбва да го бута. Не бутайте това дърво, нито отъ плодоветѣ му яжте. Какво правятъ съвременнитѣ хора? Тѣ всѣки день влизатъ въ градината си, приближаватъ се до дървото на злото и си откъсватъ по единъ плодъ. Следъ това страдатъ, плачатъ, чувствуватъ се нещастни. Не бутайте дървото на злото, което е вжтре въ васъ!

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ,

изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

3. Утринно слово отъ Учителя.
7 октоврий, 1934 год. София. — Изгрѣвъ.

Каинъ и Авелъ

Размишление.

Въ свѣта сжществуватъ две злини, които се произвеждатъ отъ две различни причини: отъ яденето и отъ жертвоприношението. Яденето внесе грѣха въ свѣта, а жертвоприношението — убийството. Наистина, за яденето се създаватъ разл. грѣхове. Каинъ и Авелъ принесоха жертва на Бога. Тази жертва стана причина за първото престѣпление въ свѣта. Богъ погледна благосклонно къмъ жертвата на Авела, а не прие жертвата на Каина. Това озлоби сърдцето на Каина, и той уби брата си. Този законъ има отношение и въ обикновения животъ на хората. Когато двама момци принасятъ жертва на една мома, единъ отъ тѣхъ непременно ще пострада. Тя ще предпочете единия за смѣтка на другия. Значи, каквито сж законитѣ въ обикновения животъ на хората, такива сж и въ религиозния. И обратно: каквито сж законитѣ въ религиозния животъ на хората, такива сж и въ обикновения.

Мнозина подържатъ мисълта, че човѣкъ не може да не грѣши. Не, човѣкъ може да не грѣши.— Какво трѣбва да направи, за да не грѣши?— Да не яде отъ забране-

ното дърво. — Може ли безъ убийства и престжпления въ свѣта? — Може. — Какъ? — Като се откаже човѣкъ отъ жертвоприношенията. Докато човѣкъ принася жертва предъ олтаря на този и на онзи, престжпления и убийства всѣкога ще сжществуватъ. Каинъ и Авелъ принесоха две различни жертви въ единъ и сжщи моментъ: Каинъ принесе жертва отъ плодоветъ на земята, която обработваше, а Авелъ — отъ своитъ овце. Понеже Богъ прие жертвата на Авела, Каинъ завидъ на брата си, взе едно дърво, удари Авела въ главата и мъртавъ го повали на земята. Авелъ косвено стана причина за извършеното престжпление отъ Каина. Ако двамата братя не бѣха принесли жертва на Бога едновременно, Каинъ нѣмаше да убие брата си. Жертвоприношението, като религиозенъ актъ, е станало причина за първото престжпление въ свѣта. Когато овчаръ коли своитъ овце или говеда, за да принесе жертва на Бога, безъ да иска, той става причина за извършване на известно престжпление. Тѣ даватъ примѣръ, какъ се коли. Отъ това гледище богатитъ хора сж овчари, отъ поколѣнието на Авела, а сиромаситъ — земедѣлци, отъ поколѣнието на Каина. И богатиятъ, и сиромаситъ въ единъ и сжщи моментъ принасятъ жертва предъ олтаря на нѣкой свой богъ, но жертвата на богатия се приема, а на бедния — не се приема. Благодарение на това се ражда завистъта, която

става причина за престъпленията въ свѣта.

Сега, като четете Евангелието, срѣщате стихове, въ които Христосъ говори за блаженствата. Той казва: „Блажени нищитѣ духомъ, защото тѣ ще наследятъ земята.“ Кой хора считатъ за нищи духомъ? Днесъ сиромаситѣ минаватъ за нищи духомъ. Ще излѣзе тогава, че, като нищи духомъ, сиромаситѣ сж блажени. Какво виждаме въ живота? Ние виждаме, че сиромаситѣ, освенъ че не сж блажени, но се считатъ нещастни, вследствие на което вършатъ редъ престъпления. Богатството служи като поводъ за извършване на много престъпления. Съзнателно или несъзнателно, всѣки човѣкъ може да даде поводъ за извършване на нѣкакво престъпление. Не само това, но всѣки човѣкъ може да извърши нѣкое престъпление. Проследете историята на народитѣ и на религиитѣ, да видите, колко убийства сж извършени отъ държавитѣ и отъ църквитѣ. Милиони хора сж изгорени, убити, обесени за тѣхнитѣ политически и религиозни убеждения. Почти въ всѣко събитие въ живота, или почти въ всѣка война има нѣщо религиозно. Мжжъ убилъ съперника си, защото чувствата му сж нахърнени. Въ чувствата на всѣки човѣкъ има нѣщо религиозно. Въпрѣки това, хората гледатъ на религиозния животъ като на нѣщо свещено. Нѣкой мжжъ се оженилъ за една красива мома, но следъ време тя

поглежда благосклонно къмъ жертвоприношението на другъ мжжъ, а не приема жертвата на своя мжжъ. Безъ да мисли много, мжжътъ убива противника си. Защо? Защото двамата се борятъ за една жена, която считатъ за свое божество. Законниятъ мжжъ на жената е Каинъ, а съперникътъ на мжжа— Авелъ. Каинъ убива Авела. За свое оправдание, убиецътъ казва, че извършилъ престъплението, за да защити честта си, т. е. за своето убеждение. И двамата иматъ любовъ къмъ о и сжщо божество. Любовта имъ къмъ това божество става причина за престъпление. Като видѣлъ престъплението на Каина, Богъ му турилъ белегъ, че който го види, да не го убива, да остане живъ, да понесе отговорността за престъплението си.

Питамъ: Какво липсваше на Каина, че трѣбваше да извърши убийство? Нищо не му липсваше. При това, Каинъ извърши престъплението, следъ като убийството бѣше забранено. Когато Богъ запитва Каинъ, къде е Авелъ, той отговори: Не съмъ стажаръ да ходя подиръ него. Тукъ Каинъ си послужи съ лъжа. Той вървѣше по пжтя на своитѣ родители. Когато Адамъ и Ева престъпиха Божиѣта заповѣдь и ядоха отъ плодетѣ на забраненото дърво, за оправдание тѣ си послужиха съ лъжа. Богъ каза на Каина: „Кръвта на брата ти вика къмъ мене за отмъщение.“ Тогава Каинъ разбра, какво е напра-

вилъ, и се уплаши да не го убиятъ. Богъ тури белегъ на Каина, който го срещне, да не го убива. Това показва, че убийство чрезъ убийство не се изкупва. Само по себе си убийството не се допуска отъ Бога. Който върши убийства, той ги върши по своя воля, за което самъ ще носи отговорността. Който убива, той всѣкога носи белега на своето престѣпление. Който се ражда убиецъ, той носи белега на престѣплението преди още да го е извършилъ.

Съвременнитѣ хора, свѣтски и религиозни, искатъ да не грѣшатъ, да бждатъ праведни. Това е леснопостижимо. Щомъ искате да не грѣшите, вие трѣбва да знаете, каква храна да ядете и какъ да ядете. Щомъ искате да не грѣшите, вие трѣбва да знаете, кога и какъ да принасяте своето жертвоприношение. По никой начинъ двама души не трѣбва да принасятъ жертвоприношението си въ единъ и сжщъ моментъ на единъ и сжщъ богъ. Въ сждбата на двамата братя имаше една фаталностъ, че тѣ принесоха своята жертва на Бога въ единъ и сжщъ моментъ. Ако тази фаталностъ можеше да се избѣгне, Каинъ нѣмаше да убие Авела. Обаче, и двамата принесоха своята жертва едновременно, за да видятъ, кой отъ тѣхъ е по-праведенъ. Тукъ се прояви тѣхното щестлавие. Димътъ отъ жертвеника на Авела възлизалъ нагоре, а този отъ жертвеника на Каина пѣплѣлъ по земя-

та. Кога, именно, димътъ отъ жертвеника на човѣка пѣпли по земята? Когато въ ума му се гнѣздятъ криви мисли, а въ сърдцето му — лоши чувства. Дали човѣкъ е земедѣлецъ или овчаръ, щомъ въ ума си храни криви мисли, а въ сърдцето си — лоши чувства, димътъ на неговата жертва непременно ще пѣпли по земята. При това положение единъ отъ двамата братя ще бжде убиецъ, а другиятъ ще бжде убитъ. Днесъ подобни мисли и чувства се зараждатъ и между вѣрващи, и религиозни. Като видятъ, че нѣкой се моли, веднага започватъ да наблюдаватъ, какво прави: съ отворени или съ затворени очи се моли, съ скръстени или съ спуснати надолу ржце. Срещнатъ ли нѣкой благочестивъ човѣкъ, истински християнинъ, веднага започватъ да му завиждатъ и се чудятъ, какво лошо да измислятъ по неговъ адресъ. Каква молитва е тази, презъ време на която човѣкъ може да наблюдава окръжаващитѣ? Такава молитва нищо не допринася. Като хора на новитѣ времена, вие трѣбва да се ползвате отъ опитноститѣ на миналитѣ поколения, безъ да повтаряте тѣхнитѣ грѣшки. Четете Стария Заветъ и поучавайте се, безъ да повтаряте грѣшкитѣ на хората отъ това време. Какво спечели Каинъ съ убийството, което направи? Той тури начало на престѣплението въ свѣта.

Въ развитието на човѣчеството се забе-

лязватъ две епохи. Въ първата епоха се роди грѣха, а въ втората—престѣпленieto, изразено въ убийство. Родоначалникъ на първата епоха бѣше Ева, жената. Първа жената яде отъ забранения плодъ, съ което внесе грѣха въ свѣта. Жената отвори пѣтя къмъ грѣха. Родоначалникъ на втората епоха бѣше Каинъ, мъжътъ. Той прѣвъ отвори пѣтъ къмъ престѣпленieto и извърши първото убийство. Значи, грѣхътъ води своето начало отъ жената, а убийството — отъ мъжа. Въ този смисълъ, строго казано, женитѣ сѣ грѣшници, а мъжетѣ—престѣпници, убийци. Може ли, при това положение, свѣтътъ да се оправи? Какъвъ домъ могатъ да създадатъ жената, която яде отъ забранения плодъ и внесе грѣха въ свѣта, и мъжътъ, който, при своето жертвоприношение извърши убийство, и внесе престѣпленieto въ свѣта? Основата на този домъ е гнила и неустойчива. Какъвъ плодъ може да се роди отъ непослушанието и лъжата? Непослушанието и лъжата на Адамъ и Ева родиха Каинъ и Авелъ. Какво ще кажете, ако срещнете два славянски народа да воюватъ помежду си? Това не е ли повторение на отношенията между двамата братя, Каинъ и Авелъ? Ако единъ човѣкъ може да убие брата си, съ него всичко е свършено. Ако една жена може да излъже мъжа си, съ нея всичко е свършено. Ева, другарката на Адама, можа

да го изкуси, и той яде отъ забранения плодъ. Като принесоха своята жертва, Каинъ застави брата си да отидатъ на полето да се разходятъ. Въ сжщностъ той го излъга. Каинъ нѣмаше намѣрение да се разхожда съ брата си, но търсѣше случай да го убие.

Мнозина се запитватъ, какво е донесълъ Христосъ на свѣта. Христосъ донесе две важни нѣща. Той каза на жената да не грѣши, защото следъ грѣха иде лъжата. Като сгрѣши, човѣкъ започва да лъже, за да прикрие грѣха си. Евреитѣ доведоха при Христа една жена, хваната въ прелюбодеяние, и Го запитаха, какво да правятъ съ нея. Споредъ Мойсеевия законъ такива се убиваха съ камъни, но тѣ искаха да знаятъ, какво ще каже Христосъ. Христосъ имъ каза: „Който е безгрѣшенъ, нека той пръвъ хвърли камѣкъ върху нея“. Като чува тия думи, всички се разотидоха. Тогава Христосъ се обърна къмъ жената съ думитѣ: „Жено, осжди ли те нѣкой?“ —Никой, Господи.—Иди тогава дома си и повече не съгрѣшавай. Значи, за да не изпадне въ най-голѣмия порокъ — лъжата, човѣкъ не трѣбва да грѣши. На мъжа пъкъ каза, да не се гнѣви на брата си безъ причина, нито да му завижда. Който завижда на брата си и се гнѣви безъ причина, той е човѣкоубиецъ. Следователно, Христосъ каза на жената да не грѣши, а на мъжа — да не убива. И двата въпроса се разрешаватъ чрезъ любовта--

основа на Христовото учение.

И тъй, иска ли да се развива правилно, човѣкъ трѣбва да спазва дветѣ главни заповѣди, изказани въ отрицателенъ смисълъ: Не яжъ отъ забраненото дърво, за да не грѣшишъ! Втората заповѣдъ: Не убивай! На жената е казано, да не ходи около забраненото дърво, да опитва плодетѣ на доброто и на злото. На мъжа е казано, да не отива заедно съ брата си на полето, да принасятъ едновременно своята жертва. Жертвоприношенията ставатъ причина за убийства. Въпрѣки това, и до днесъ още народитѣ, обществата, отдѣлнитѣ личности продължаватъ да принасятъ жертви. Какво представя войната? Войната не е нищо друго, освенъ жертвоприношение. Днесъ всички се питатъ, кога ще престане войната. Войната ще престане, когато жената се откаже да яде отъ плодетѣ на дървото за познаване на доброто и на злото и не грѣши. Войната ще престане, когато мъжътъ се откаже отъ своитѣ жертвоприношения и убийства. Като грѣшатъ и убиватъ, хората се оправдаватъ съ економическитѣ условия на живота, съ известни наследствени слабости и т. н. Както да се оправдаватъ, все неоправдани оставатъ. Ще дойде день, когато хората ще разбератъ, че въпроситѣ не се решаватъ съ убийство и насилие. Богъ е въ състояние да спре убийствата, престѣпленията, грѣха, войнитѣ, но

Той остава хората свободно да се проявяватъ, да си научатъ уроцитъ. Ако ги спре, това значи да употреби особенъ родъ насилие върху тѣхъ, а ние знаемъ, че Богъ изключва всѣкакво насилие. Като ги оставя свободно да се проявяватъ, хората ще дойдатъ до високо съзнание, да решаватъ въпроситъ си правилно.

Като знаете това, вие трѣбва да чистите сърдцето и ума си, защото отъ сърдцето произлиза грѣха, а отъ ума—престѣпленieto и убийството. Сърдцето въ човѣка е жената, а умътъ—мжжътъ. Следъ всичко това хората очакватъ култура отъ ума, въ който престѣпленieto се шири, а миръ и спокойствие на дома - отъ изопаченото човѣшко сърдце. За да излѣзатъ отъ престѣпленията на своя умъ и отъ грѣха на своето сърдце, хората трѣбва да се родятъ отново. Затова Христосъ е казалъ: „Ако не се родите изново, нѣма да влѣзете въ Царството Божие“. Човѣкъ трѣбва да се роди отъ Духъ и вода, за да се освободи отъ заблужденията, отъ грѣха и престѣпленията. Не се ли роди отъ Духъ и вода, човѣкъ не може да влѣзе въ Царството Божие. „Роденото отъ Духа, духъ е; роденото отъ плътта—плътъ е“. Докато се раждатъ по старъ начинъ, хората не могатъ да се освободятъ отъ грѣхове и престѣпления. Колкото да философствуватъ, каквато култура и моралъ да препоръчватъ, докато хората се

раждатъ и живѣятъ по старъ начинъ, и тѣхнитѣ деца—синове и дъщери, ще живѣятъ като тѣхъ. Нищо не е въ състояние да освободи хората отъ грѣховетѣ и престѣпленията имъ. Искатъ ли да се освободятъ, тѣ трѣбва да се родятъ изново, отъ Духъ и вода. Който е роденъ отъ Духъ и вода, само той е свободенъ отъ грѣха на Ева и отъ престѣплението на Каина. Трѣбва ли човѣкъ да се жени? Докато живѣе по старъ начинъ, той ще се жени и деца ще ражда. Ако се жените по старъ начинъ, ще вършите грѣхове и престѣпления. Искате ли да не правите грѣхове и престѣпления, женете се по новия начинъ, живѣйте по новия начинъ и раждайте по новия начинъ.

Следователно, за да не върши грѣхове, човѣкъ трѣбва да знае, какъ да яде. За да не върши престѣпления, той не трѣбва да принася жертва едновременно съ брата си. Иска ли да се жени, човѣкъ трѣбва да се жени по новия начинъ, който изключва грѣха и престѣплението. Когато се жени по новъ начинъ, момата трѣбва да търси момъкъ, който не е принасялъ жертвата си едновременно съ своя братъ. Когато се жени по новъ начинъ, момъкътъ трѣбва да търси мома, която не е яла отъ забранения плодъ. Момата не трѣбва да се жени за земедѣлецъ, какъвто е билъ Каинъ. Какво означава думата „земедѣлецъ“? Въ широкъ смисълъ на думата,

земедѣлецътъ е човѣкъ, силно привързанъ къмъ земята. Той обича паритѣ, кжщата, имотитѣ, удоволствията и т. н. Въ широкъ смисълъ на думата, земедѣлецътъ е човѣкъ на старата култура. Докато хората вървятъ по старитѣ пѣтища, свѣтътъ никога нѣма да се оправи. Докато сегашнитѣ хора не придобиятъ нови разбирания, тѣ никога нѣма да се справятъ съ две нѣща: женитѣ—съ яденето, а мъжетѣ—съ старата религия на жертвоприношението. Слабата страна на женитѣ е въ яденето, а на мъжетѣ — въ жертвоприношението. И досега още женитѣ не сж се научили да готвятъ. Първото условие, което се иска отъ жената-домакиня, е да има чисто, благородно сърдце и свѣтълъ умъ. Сжщото се изисква и отъ мъжа. Само такава жена и такъвъ мъжъ могатъ да служатъ на Бога. Който иска да бжде добъръ готвачъ, преди всичко той трѣбва да е служителъ на Бога. Искате ли да се предпазите отъ грѣха въ яденето, спазвайте следното правило: яжте само такава храна, която отговаря на естеството ви и която е проводникъ на Божествени енергии. Това правило се отнася и до вашитѣ ближни.

Следователно, когато ядете, гледайте да не си угаждате. Когато угощавате ближнитѣ си, и на тѣхъ не угаждайте. Достатъчно е да ги нагостите съ здрава, чиста храна, но не и да имъ угаждате, да преяждатъ. Нѣ-

кой се препоръчва за вегетарианецъ, а търси жена, която да му готви пишно ядене. И жена му минава за вегетарианка, но се чуди, какви по-пишни яденета да готви. Другаде пъкъ мъжътъ, като вегетарианецъ, се задоволява съ скромно ядене, но е толкова ревнивъ, че е готовъ да убие всѣки мъжъ, който се осмѣли да погледне жена му. Той е готовъ да убие брата си, само затова, че димътъ на неговата жертва не отивалъ къмъ жена му. Синоветѣ на съвременнитѣ хора кадятъ темянъ на Бога и спорятъ помежду си, чия жертва е приета. Дъщеритѣ имъ пъкъ обикалятъ забраненото дърво и отъ време на време си откъсватъ отъ неговитѣ плодове. По този начинъ свѣтътъ не може да се оправи. Свѣтътъ ще се оправи, само когато синоветѣ му станатъ истински религиозни хора и започнатъ да служатъ на Бога въ духъ и истина, а дъщеритѣ му станатъ разумни и любещи.

Съ други думи казано : Докато човѣкъ живѣе съ сърдцето си въ грѣха, а съ ума си — въ престѣплението, свѣтътъ никога нѣма да се оправи. Какво ще придобие човѣкъ отъ този животъ? Нищо друго, освенъ разрушение. Знание се иска отъ човѣка, за да се освободи отъ грѣха и престѣплението. Грѣхътъ се е родилъ отъ яденето, а престѣплението — отъ криворазбраната любовъ. Вълкътъ изяде овцата отъ любовъ къмъ месото ѝ. Ког-

ката изяжда мишката пакъ отъ любовь.

Нови разбирания, новъ моралъ е нуженъ на човѣка. Нѣкой казва, че е господарь на себе си, вследствие на което има право да върши, каквото пожелае. Истински господарь е онзи, който може да управлява сърдцето и ума си, да ги застави разумно да му служатъ. Наистина, сърдцето и умътъ сж слуги на човѣка, но той трѣбва да бжде просвѣтенъ, да може да ги управлява. Не е ли просвѣтенъ, тѣ ще го управляватъ: Сърдцето ще го води къмъ грѣха, а умътъ — къмъ престѣплението. При това положение, човѣкъ ще върви тамъ, дето слугитѣ го водятъ. Какъвъ човѣкъ е този, който върви по пѣтя на своитѣ слуги? Истинскиятъ човѣкъ върви въ правия пѣтъ, безъ да се отклонява въ пѣтя на грѣшното сърдце и въ пѣтя на престѣпния умъ. Адамъ сгрѣши, понеже тръгна по пѣтя на Ева. Едно нѣщо трѣбва да знаете: нито мжжътъ трѣбва да върви по пѣтя на жената, нито жената — по пѣтя на мжжа. Това значи: нито умътъ трѣбва да върви по пѣтя на сърдцето, нито сърдцето — по пѣтя на ума. Умътъ и сърдцето иматъ свои опредѣлени пѣтища, по които трѣбва да вървятъ. Жертвата, която мнозина препорѣчватъ, не води къмъ спасение. И Авелъ стана жертва, и Христосъ стана жертва, но какво донесоха тия жертви на свѣта? Колко кръвъ се пролѣ въ името на Христа! И до днесъ още кръвъ

се лѣе въ името на Христа, но и това не освободи човѣка отъ неговото грѣшно сърдце и отъ неговия изопаченъ умъ.

Съвременнитѣ религиозни казватъ, че Христосъ освободи човѣчеството отъ грѣха. На думи и на теория е така, но въ действителностъ не е така. Не е лесно да се освободи човѣкъ отъ грѣха на своето неразумно сърдце и отъ престѣплението на своя умъ. Ако е въпросъ за теории, за писани закони, за проповѣди, свѣтътъ е богатъ съ това, но приложение се иска. Въпрѣки всичко, което е дадено на хората, тѣ все още вървятъ въ стария пѣтъ. И до днесъ още стърчатъ бесилки, и до днесъ още затворитѣ се пълнятъ съ хора. И до днесъ още се вършатъ убийства и престѣпления. При това, една отъ десеттѣ заповѣди гласи: „Не убивай!“ Богъ не позволява насилие върху живота не само на човѣка, но и на всѣко живо създание. Като уби брата си, Каинъ рече Господу: „Престѣплението ми е по-голѣмо, отколкото да бжде простено“. И Господъ рече: „Който убие Каина, нему ще стане седмократно отмъщение“. И тури Господъ белегъ на Каина, за да не го убие, който го намѣри.

Съвременнитѣ хора, били тѣ свѣтски или религиозни, говорятъ за моралъ, за убеждения, за вѣра, за любовъ къмъ ближния, но засегне ли ги нѣкой съ нѣщо, тѣ сж готови да отмъщаватъ, да убиватъ. Значи, въпрѣ-

ки убежденията си, човѣкъ е готовъ да коли, да беси, да убива. Жената пъкъ леко се изкушава отъ яденето. Като види нѣкакво вкусно ядене, тя веднага се разполага, готова е даже да се откаже отъ убеждението си. Не е забранено на човѣка да яде, но той трѣбва да знае, каква храна да употребява и въ какво количество. Всѣка храна, която разстройва стомаха, е неестествена. Човѣкъ трѣбва да избѣгва неестествената храна. Енергията, която минава презъ дървото за познаване на доброто и на злото, е неестествена за човѣка, вследствие на което събужда въ него лоши разположения и наклонности. Затова е било забранено още на първия човѣкъ, да не яде отъ плодоветѣ на това дърво. За да не изпада въ такива състояния, на човѣка се препоръчва да яде отъ живия хлѣбъ, за който Христосъ е казалъ: „Азъ съмъ живиятъ хлѣбъ, слѣзълъ отъ небето. Който ме яде, той ще има животъ въ себе си“.

Днесъ всички хора трѣбва да влѣзатъ като ученици въ Великата школа на живота, т. е. въ школата на Царството Божие. Никой не се приема за ученикъ на тази Школа безъ изпитъ. За жената изпитътъ е единъ, а за мъжа—другъ. Жената ще бжде прекарана пакъ презъ дървото за познаване на доброто и на злото, но ако си позволи само да погледне къмъ него, тя пропада. Жената трѣбва да мине и замине край това дърво,

безъ да пожелае да го види. Най малкото желание отъ нейна страна—само за моментъ да погледне къмъ това добро, решава съдбата ѝ — веднага я връщатъ назадъ. Мжжътъ пъкъ ще бжде поставенъ на изпитъ върху въпроса за жертвоприношението. Ако той си позволи да погледне къмъ жертвеника на своя братъ, да види, накжде отива димътъ отъ неговата жертва, веднага ще бжде върнатъ назадъ. Съвременнитъ мжже трѣбва да бждатъ внимателни, да не повтарятъ погрѣшкитъ на Адамъ и Ева, на Каинъ и на Авела. Мжжътъ трѣбва да върви напредъ, да не проявява никакво любопитство по отношение на своя братъ, да гледа, накжде отива димътъ на неговата жертва. Жената трѣбва да прояви послушание, като минава покрай дървото за познаване на доброто и на злото; да помни думитъ, казани ѝ отъ Господа, и да не се съблазнява отъ красивитъ плодове на това дърво. Когато момъкъ срещне нѣкоя красива мома и се увлѣче по нея заради красивитъ ѝ очи, вежди, уста, или за бѣлото ѝ лице, той вече се е отклонилъ отъ правия пътъ на живота. Този момъкъ е сгрѣшилъ вече, защото въ сърдцето на момата той не търси любовта, въ ума ѝ не търси мъдростта и въ душата ѝ не търси истината, но се спира на външната ѝ красота, която всѣки моментъ може да изчезне. Достатъчно е момата да мине презъ нѣкаква тежка бо-

лестъ, за да загуби своята красота.

Днесъ всѣки човѣкъ иска да има здраво тѣло, силенъ умъ и богато сърдце, да излива навънъ любовта си. Не, смисълътъ на живота се заключава въ друго нѣщо. Човѣкъ трѣбва да се стреми да има такъвъ умъ, чрезъ който никога да не върши престѣпления, и такова сърдце, чрезъ което никога да не грѣши. Този е пѣтьтъ, по който човѣкъ може да бѣде благоугоденъ на Бога. И Христосъ мина по този пѣть. Като дойде на земята, Той мина презъ голѣми изпитания и страдания, за да се види, кой отъ двата пѣтя ще избере: пѣтьтъ на човѣшката слава, или трѣнливиятъ пѣть на любовта и истината. Христосъ избра втория пѣть, като отрече жертвоприношението. Той отрече жертвоприношението като причина за убийства и престѣпления въ свѣта. Понеже избра трѣнливия пѣть, Христосъ бѣше осѣденъ на смъртъ. Той предпочете смъртъта предъ пѣтя на Каина—пѣть на престѣпления и убийства. До времето на Христа евреитѣ не познаваха другъ законъ, освенъ законътъ на жертвата и, като видѣха, че димътъ отъ жертвата на Христа се възнася нагоре, тѣ Му завидѣха и Го разпнаха на кръстъ.

Като слушатъ да се говори така, съвременитѣ хора търсятъ начинъ да изправятъ живота си. За да изправятъ живота си, тѣ трѣбва да видятъ, кѣде се крие причината на зло-

то и като я намѣрятъ, да я отстранятъ. Животътъ трѣбва да се изучава отъ три страни: физическа или механическа, органическа и психическа. Коренътъ на злото и на престѣпленията се крие въ психическия животъ, отдето трѣбва да започне изправянето на човѣчеството. Въ органическиятъ животъ се развиватъ и обработватъ условията за престѣпленията, а въ физическиятъ животъ се извършватъ. За да се справи съ злото въ психическия си животъ, човѣкъ трѣбва да мине презъ пѣтя на Христа, т. е. да се роди отъ Духъ и вода. Не се ли роди отъ Духъ и вода, той не може да влѣзе въ Царството Божие. Който е роденъ отъ Духъ и вода, той не се интересува отъ грѣховетъ и престѣпленията на хората. Ако върви по стария пѣтъ, човѣчеството ще си остане въ положението, въ което днесъ го виждаме. Осемъ хиляди години вече сж се изминали отъ времето на първитъ човѣци, но още осемъ да минатъ, ако хората вървятъ по отѣпкания пѣтъ, свѣтътъ пакъ нѣма да се оправи. Докато вълкътъ яде овце, все вълкъ ще си остане. Искатъ ли да се измѣни, той трѣбва да престане да яде овце. Сжщото може да се каже и за човѣка. Искатъ ли да изправятъ живота си, да се измѣни, човѣкъ трѣбва да се роди отново. За да се подобри живота на съвременното човѣчество, всички хора се нуждаятъ отъ велика култура, отъ истинска ма-

териална и духовна просвѣта. Днесъ, въ културнитѣ страни се вършатъ престѣпления и убийства, както е било нѣкога въ дивитѣ народи.

Сега, азъ изнасямъ тия положения, не съ цель да критикувамъ нѣкого, но да обърнете внимание на вашия умъ и на вашето сърдце, да се чистите. Изучавайте ума и сърдцето си, безъ да се оправдавате или корите. Ще кажете, че въ грѣхъ ви е зачена-ла майка ви. Това е стара, неразбрана философия. Докога човѣкъ ще цитира този стихъ и ще се оправдава? Време е вече да обърне новъ листъ на своя животъ и да тръгне по новъ дѣтъ. Изучавайте своитѣ скрити помисли и желания, като се вслушвате въ тихия гласъ на своята душа. Този гласъ може да ви предпази отъ извършване на редъ злини и престѣпления. За да се предпазите отъ злото, нужно ви е послушание. Поради непослушание къмъ Бога, Адамъ и Ева престѣпиха Неговата заповѣдь. За да не направятъ нѣкакъвъ грѣхъ, Богъ предупреди Адамъ и Ева, да не ядатъ отъ плода на дървото за познаване на доброто и на злото. За да не извърши престѣпление, Богъ запита Каина, защо лицето му е толкова мрачно и сърдито.

И тъй, човѣчеството никога нѣма да се оправи, докато жената въ човѣка не се откаже отъ желанието си да яде отъ забране-

ното дърво и докато мжжътъ въ човѣка не се откаже огъ пжтя на Каина. Жената въ човѣка и вѣнъ отъ него трѣбва да дойде до съзнание, сама да се откаже огъ желанието си да яде отъ плода на забраненото дърво. Мине ли край него, да затвори очитѣ си да не го гледа. И мжжътъ трѣбва да дойде до съзнание, самъ да се откаже отъ пжтя на Каина, и да не поглежда къмъ брата си, да види, накжде отива димътъ отъ неговото жертвоприношение. Съ други думи казано: за да се изправи човѣчеството, всѣки човѣкъ трѣбва да се откаже отъ низшия си умъ, който върши престѣпления, и отъ неразумното сърдце, което грѣши. Щомъ се откаже отъ низшия си умъ и отъ низшето си сърдце, човѣкъ трѣбва да върви въ пжтя на духа си, който никога не върши престѣпления, и въ пжтя на душата си, която никога не грѣши. Човѣкъ трѣбва да слуша ума и сърдцето си дотолкова, доколкото сж въ съгласие съ духа и съ душата му.

Да следвате съветитѣ на духа и на душата си, това е пжть, по който трѣбва да вървите. Кажете ли нѣкой, че следва пжтя на своята душа и на своя духъ, а сжщевременно прави престѣпления и грѣши, той се самозаблуждава. Докато живѣе само по стѣпкитѣ на ума и на сърдцето си, човѣкъ непрекъснато ще пада и ще става, ще скърби и ще се радва. Най-малкото нѣщо може да на-

руши равновесието му. Често една муха може да изкара и най-големия философ вън от неговото търпение. Тя ще кацне десет пъти на едно и също място, докато го застави да излезе от релсите на своето равновесие. Който може да се справи с мухите, той е силен човек. Мухите са отражение на ония дребни мисли и чувства, които постоянно безпокоят човека и го изкарват от равновесието му. Искате ли във всички случаи на своя живот да запазите равновесието си, да запазите онова, което е придобили, човек не трябва да ходи по пътя на ония жени, които са яли от плода на забраненото дърво, нито по пътя на ония мъже, които от ревност са убивали брат си, с когото заедно са принасяли жертва. Не ходете по пътя на Адам и Ева, нито по пътя на Каина и Авела. Ходете по пътя на Христа. Единственият прав път в живота е Христовият. Христос дойде сам в живота и не потърси другарка, както Адам направи. Той дойде да служи на човечеството и не се нуждаеше от слуги. Христос казва: „Син човечески не дойде да Му служат, но да послужи“. Живейте и вие като Христа. Не очаквайте хората да ви служат, но вие служете. Христос е пътят към новия живот, към любовта.

За да постигнете своя идеал, спазвайте следните неща: Осветявайте името Бо-

жие въ себе си. Търсете Царството Божие и Неговата правда. Изпълнявайте Божията воля. Да изпълнявашъ волята Божия, това значи, да служишъ на истината. Да търсишъ Царството Божие и Неговата правда, това значи, да придобивашъ истинско знание и мъдростъ. Да осветявашъ името Божие, това значи, да дадешъ мѣсто на любовта въ себе си. Докато не даде пжтъ на любовта въ себе си, човѣкъ не може да освети името Божие. Докато не намѣри истинското знание и мъдростъ, той не може да търси Царството Божие и Неговата Правда. Докато не намѣри истината, той не може да изпълнява волята Божия. Това сж пжтищата, по които могатъ да се разрешатъ всички въпроси.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

4. Утринно слово отъ Учителя, 14 октомврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Тънкият конецъ

Всички хора, учени и прости, свѣтски и религиозни, и досега още разискватъ върху въпроса, какво представятъ доброто и злото, и дали и злото, като доброто, принася нѣкаква полза на човѣчеството. Едни отъ тѣхъ подържатъ възгледа, че и доброто, и злото принасятъ полза на човѣчеството. Други подържатъ възгледа, че само доброто принася полза, но не и злото. Въпрѣки тѣзи възгледи, въпросътъ остава неразрешенъ. Като не могатъ да дойдатъ до абсолютно разрешение на въпроса, хората казватъ, че трѣбва да се работи. Право е, че човѣкъ трѣбва да работи, но какъ да работи? Нѣкои работи заематъ мѣстото на злото, а нѣкои — мѣстото на доброто. Задава се въпросъ, кои работи могатъ да се уподобятъ на злото и кои на доброто? Ако човѣкъ пренася цѣлъ мѣсець, съ чувалъ на гърба си, скжпоценни камъни отъ едно мѣсто на друго, безъ да получи за това нѣкакво възнаграждение, какво печели въ края на краищата? Не само, че нищо не печели, но той губи силитѣ си. Безъ да е извършилъ нѣкакво престѣпление, този човѣкъ е изгубилъ силата, разположението и работоспособността си. Другъ нѣкой работи, пренася товаръ отъ едно мѣсто на

друго, но господарьтъ му щедро го възнаграждава. Той работи, почива си, добре се храни. Първиятъ господарь прилага закона на злото, вследствие на което слугата му всѣки день губи отъ силата си. Вториятъ господарь прилага закона на доброто, заради което слугата му всѣки день прибавя нѣщо къмъ силата си. Много работи, много служби съществуватъ въ живота на хората, но въ края на краищата всички хора умиратъ. И свещеникътъ, и учителътъ, и музикантътъ умиратъ. Смъртъта е неизбеженъ процесъ, но важно е, какъ умира човѣкъ, съ съзнание или безъ съзнание за това, което става съ него. Който е работилъ съ любовъ и прилагалъ закона на доброто, той умира съзнателно, като продължава да живѣе и следъ смъртъта си.

Сега, като се говори за работата, човѣкъ трѣбва да прави разлика между една и друга работа. Работата бива външна и вътрешна, полезна и вредна. Истински полезна работа е тази, която облагодетелствува едновременно и господаря, и слугата. Ако облагодетелствува само едната страна, тя не е полезна. Истинска работа е тази, отъ която се учатъ едновременно и дветѣ страни: и работодателятъ, и работникътъ. Истинска работа е онази, при която човѣкъ може да се справи съ положението, въ което се намира. Дали даденъ човѣкъ е богатъ или сиромахъ,

идомъ работи, той ще се справи съ положението си. Не работи ли, и като богатъ, и като сиромасъ, той ще се намѣри въ мъчности и противоречия, ще дойдатъ редъ болести, страдания. Сиромасътъ нѣма да бжде нападатъ отъ разбойници, но гладътъ ще го нападне. Богатиятъ нѣма да гладува, но разбойници ще го нападатъ. Ако богатиятъ е щедъръ, доброволно ще даде на разбойниците известна сума, за да запази живота си поне. — Защо съществуватъ богати и сиромаси? Не може ли свѣтътъ да бжде другояче нареденъ? — Това е въпросъ, на който днесъ не може да се отговори.

Има нѣща, които човѣкъ въ даденъ моментъ не трѣбва да знае. Яйцето, само за себе си, може ли да знае, какво ще излѣзе отъ него? Отъ едно яйце може да излѣзе нѣкаква птица, а може да излѣзе и змийче — зависи, какво е било яйцето, птиче или змийско. Докато зародишътъ на яйцето е затворенъ въ черупката си, никой не знае, какво може да излѣзе отъ него. Тѣй щото, когато нѣкой пита, какво може да излѣзе отъ него, това показва, че той е още въ зародишно състояние, не се е излупилъ. — Кога ще излѣзе нѣщо отъ мене? — Когато се излупишъ отъ яйцето си. — Какво ще излѣзе отъ мене? — Това не се знае. — Мога ли да остана за винаги въ яйцето да почивамъ? — Можешъ, но въ края на край-

щата ще се отегчишъ. Всѣко отегчаване подразбира гниене, вкисване, разваляне на яйцето. Това състояние е равносилно на смъртъ. За предпочитане е яйцето да се измжи, да излѣзе живота отъ него, отколкото да остане дълго време затворено и да не се прояви. Ще кажете, че като живѣе, човѣкъ трѣбва да мисли за ядене. Това е въ реда на нѣщата. Обаче, като яде, човѣкъ може да се движи, да работи, да се учи, да се моли и т. н. Безъ храна, животътъ на земята не може да се прояви.

Като ученици, вие трѣбва да се учите, безъ да се смушавате отъ това, че много нѣща не знаете. Понѣкога невежеството е за предпочитане предъ знанието. Запримѣръ, благословение е за човѣка, като минава покрай касата на своя ближенъ, да не знае, какво има въ нея. Какво ще се ползувате, ако знаете, че Америка има на разположение еди-колко милиона злато? Обаче, има нѣща, които човѣкъ непременно трѣбва да знае. Не ги ли знае, той ще плати съ живота си. Единъ богатъ търговецъ пътувалъ презъ една планина. Като се уморилъ, той седналъ до единъ чистъ изворъ да си почине, да се нахрани и да се освежи отъ бистрата, студена вода на извора. За тази цель той извадилъ отъ торбата си хлѣбъ и маслини и започналъ да яде, като хвърлялъ кокичкитѣ на маслинитѣна разни страни около извора.

Нѣкои отъ тѣхъ влизали въ чистия планински изворъ. Като се нахранилъ, отново се приготвилъ за пѣтъ, но билъ спрѣнъ отъ единъ едъръ, черенъ човѣкъ. — Стой! Знаешъ ли, каква пакостъ ми причини? Отъ кокичките, които хвърляше на всички страни, една попадна въ окото ми и ме ослѣпи. Сега азъ ще извадя и дветѣ ти очи. — Моля ти се, не ми отмѣщавай. Не знаехъ, че ще ти причиня такава пакостъ. Най-после той се освободилъ отъ черния човѣкъ, но получилъ добъръ урокъ, да не хвърля остатъцитѣ отъ храната си безразборно, дето му падне. Ако знаеше това, нѣмаше да пострада.

Следователно, като ученици, вие трѣбва да се интересувате отъ нѣща, които ще ви ползуватъ още днесъ. Нѣкои искатъ да знаятъ, какво ще бждатъ въ следното прераждане. Това знание не ви е потрѣбно днесъ. Православниятъ се интересува отъ въпроса, дали ще бжде въ рая, но за никакво прераждане не се интересува. Преди всичко той не признава прераждането. Раятъ и адътъ представятъ добритѣ и лошитѣ условия на живота. Споредъ православнитѣ, адътъ е нѣкъде подъ земята, мѣсто на огънь и вѣчно мъчение. Раятъ пъкъ е нѣкъде горе, нависоко. Той е мѣсто на блаженство и наслада. Споредъ окултиститѣ, обаче, адътъ е мѣсто на лошитѣ условия, при които човѣкъ се е родилъ. Раятъ е мѣсто на добритѣ условия, дето

човѣкъ е дошълъ да живѣе, да се учи и развива правилно. За ада и за рая хората даватъ различни описания и картини. Както да си представя рая и ада, все пакъ човѣкъ нѣма много да се ползува. Търговецътъ не се интересува за ада и за рая, но за честността на хората, съ които има отношения. Човѣкъ трѣбва да се интересува отъ своитѣ мисли, дали сж прави или криви. Влѣзе ли една крива мисль въ ума му, мжно може да излѣзе навънъ. Тя се загнуздва въ него, като че ли е направила договоръ. Отъ такива мисли главитѣ на хората побѣляватъ, безъ да станатъ светии. Има смисълъ да побѣлѣе главата на човѣка, но ако това побѣляване го направи мждъръ, уменъ. Не поумнѣе ли, този човѣкъ не е използувалъ живота си, както трѣбва.

Въ осма глава на Битието се казва: „И помена Богъ Ноя и всичкитѣ животни, и всичкитѣ скотове, що бѣха наедно съ него въ ковчега“. Хората грѣшеха, а Ной бѣше поставенъ въ ковчегъ, т. е. въ изправителенъ затворъ. Тамъ Ной прекара почти цѣла година да излежи наказанието си. Ной бѣше затворенъ заедно съ чисти и нечисти животни. И човѣкъ има нечисти животни въ себе си, т. е. своитѣ нечисти желания. Отъ време на време човѣкъ трѣбва да се затваря въ ковчегъ съ своитѣ нечисти желания да ги възпитава. Натъкне ли се на нѣкакво стра-

дание, човѣкъ влиза въ ковчега на Ноя. Колкото да е тежко положението му, той трѣбва да благодари, че е поне вънъ отъ условията на смъртта. Остане ли вънъ, той е изложенъ на явна смъртъ. За да разбере, дали водата се е прибрала отъ земята, Ной изпрати първо гарвана, а после гължба. Въ време на война хората си служатъ съ войници, както Ной съ гарвана и гължба. За да се проучи известна мѣстностъ или обстановка, началникътъ на дадена войскава часть изпраща единъ отъ войниците да свърши тази работа.

Какво представятъ гарванътъ и гължбътъ като символи? Гарванътъ е месоядецъ, яде всичко, а гължбътъ е вегетарианецъ, идеалистъ. Гарванътъ казва: Човѣкъ трѣбва да си поживѣе, да гледа широко на живота, да не се ограничава нито въ ядене, нито въ пиене. Яде ли му се нѣщо, да си хапне свободно. Гарванътъ представя свѣтския животъ, а гължбътъ — духовния. Гарванътъ грачи, а гължбътъ гука. Гължбътъ има устой въ убежденията си. При каквито условия да изпадне, той никога не нарушава вегетарианството. Той е твърдъ. Изобщо, каквато е разликата между свѣтския и духовния животъ, такава е разликата между гарвана и гължба.

Влизането на Ноя въ ковчега представя ограничителнитъ условия на живота. Когато иска да предпази човѣка отъ нѣкакво зло, Провидението го ограничава. Въ този смисълъ,

затворътъ, ограниченията сж благо за човѣка. Така той се запазва отъ лошитѣ външни условия. Затворътъ, ограничителнитѣ условия сж страдания, безъ които животътъ на земята е невъзможенъ. Безъ жертви нито животътъ на отдѣлния човѣкъ, нито този на човѣчеството е изправимъ. Искате ли свѣтътъ да се оправи, трѣбва да бждете готови на жертви. Жертвата е доброволенъ актъ, а не насилнически. Чрезъ насилие нищо не може да се извърши—нито зло, нито добро. Сития не можете да го насилите да яде. Ако е гладенъ, човѣкъ ще яде безъ никакво насилие. Богатиятъ не се съблазнява отъ богатството, но сиромасхътъ, гладниятъ ще се съблазнятъ. За да не се съблазнява отъ външни блага, човѣкъ трѣбва да бжде вътрешно богатъ. Докато дойде до това богатство, човѣкъ все ще се нуждае отъ външни блага: дрехи, обуца, кжща, пари и т. н.

Като изучавамъ хората, виждамъ, че все имъ липсва нѣщо: нѣкой не си е доспалъ, другъ—не си е доялъ, както трѣбва, трети — нѣма дрехи, обуца, дърва и вжглища. Запитвате, какво трѣбва да прави човѣкъ, за да си набави всичко, което му липсва. При сегашнитѣ условия човѣкъ мисли за много нѣща: за храна, за дрехи, за обуца, за подслонъ и т. н. Докато мисли за много нѣща, човѣкъ не може да мисли за сжществено. Законъ е: Ако човѣкъ мисли за сжестве-

ното, всичките му работи ще се наредят добре. Тогава нѣма да му липсва нищо. Хората не успѣватъ по тази причина, именно, че за всичко друго мислятъ, но не и за същественото.

Единъ крайно беденъ човѣкъ отишълъ при единъ богатъ и му казалъ: Ти си единствениятъ, който можешъ да ми помогнешъ да излѣза отъ трудното положение, въ което се намирамъ. Богатиятъ му отговорилъ: Ще ти помогна на драго сърдце, ако можешъ да минешъ по конецъ, като по мостъ. Минешъ ли по конецъ, ще ти дамъ всичко, каквото пожелаешъ.—За Бога, помогни ми сега!—Никакъвъ Богъ не признавамъ. Минешъ ли по конца, всичко, каквото имамъ, ще го раздѣля съ тебе.

Сега и азъ ви казвамъ: Пригответе се да минете по конца. Който може да мине по конца, той всичко ще придобие. Не може ли да мине по конца, ще остане въ старото си положение.—По дървенъ мостъ, или съ лодка не може ли да се мине? — Не, презъ тази рѣка сж прекарани само конци. Тя може да се мине само по конецъ. Ако сте птица, можете да прехвъркнете надъ рѣката, но като човѣкъ, имате само единъ пътъ: по конца. Ако можете да минете по конца, всичко ще придобиете: здраве, сила, знание, любовъ, богатство. Какво представя тънкиятъ конецъ?

Единъ турчинъ запиталъ султана, какво

трѣбва да прави, за да подобри живота си. Султанътъ му отговорилъ: Свѣтътъ представя голѣмъ казанъ, вързанъ съ седемъ дебелѣ вжжета. Гледай да хванешъ поне едното вжже. Хванешъ ли го, ти си вече предъ казана, въ който има всичко, каквото пожелаешъ: ядене, дрехи, пари, знание, сила. Каквото представя вжжето за казана, такова нѣщо е тънкиятъ конецъ за живота на разумния, за онзи, който иска да се развива правилно. Вжжето на казана, тънкиятъ конецъ на моста, това е волята Божия. Следователно, който изпълнява волята Божия, той има на разположение всичко, каквото пожелае.

Човѣкъ трѣбва да знае, че каквото прави, както да лжкатуши въ живота, той неизбежно трѣбва да мине по тънкия конецъ. Съ други думи казано: Колкото да философствува, въ края на краищата човѣкъ трѣбва да изпълни волята Божия. Нѣкои мислятъ, че за да минатъ благополучно по тънкия конецъ, трѣбва да постятъ, да олекнатъ. Други пъкъ, като виждатъ, че не могатъ да минатъ по конца, предаватъ се на ядене и на пиене, на широкъ животъ. Както да живѣятъ, хората все трѣбва да минатъ презъ единъ пжтъ. Това е пжтътъ на тънкия конецъ. Колкото да е страшенъ, той е привидно такъвъ. Въ сжщность той е най-красивиятъ и безопасенъ пжтъ. Достатъчно е човѣкъ да има добро разположение на ума и на сърдцето си, да отвори

душата си за Божественото, за да мине спокойно и безопасно по ксенеца. Ще кажете, че е по-добре този ксенецъ да не се изпрѣчва на пътя ви. Къде ще търсите добро разположение на ума и на сърдцето си, или отворена душа за Божественото?

Като се страхувате отъ ксенеца, вие изпадате въ положението на едно младо момче, внукъ на една многознаеща баба, която му давала съветъ, какъ да се пази отъ мечка. Внукътъ трѣбвало да мине презъ една гжста гора, но се страхувалъ отъ мечка. Бабата познавала магията и му казала: Синко, вземи тази бѣла кърпа и, като видишъ, че срещу тебе иде мечка, извади кърпата отъ джоба си и я размахай предъ нея. Внукътъ погледналь усмихнато къмъ баба си и казалъ: Бабо, по-добре ми бай, да не ме срѣща мечка. Съ бѣлата кърпа бабата искала да се образуватъ приятелски отношения между внука и мечката.

Сега и азъ казвамъ: Като ви говоря за тънкия ксенецъ, ще работите върху себе си, да минете благополучно по него. Дойдете ли до ксенеца, извадете бѣлата кърпа отъ джоба си и махайте съ нея. Ако мечката избѣга, ако разбойниците не ви обератъ, добре сте работили. Не можете ли да се справите съ мечката и съ разбойниците и трѣбва да се катерите по дърветата, за да се спасявате отъ тѣхъ, още има да работите. Въ гора ли

сте, или въ планина, вървете напредъ и благодарете за всичко, което ви е дадено. Ако се натъкнете на нѣкакво противоречие, или ако пиете отъ горчивата чаша на живота, не съжалявайте. Сегашнитѣ горчевини ще се превърнатъ въ бждещи блага.

Единъ младъ, идеалистъ лѣкаръ, се отчаялъ отъ живота и решилъ да се самоубие. Дето лѣкувалъ, нищо не му плащали, или толкова малко му плащали, че едва изкарвалъ хлѣба си. Тѣй отчаянъ, той тръгналъ изъ града, да обмисли, какъ да се самоубие. Въ това време той видѣлъ на пѣтя, че единъ човѣкъ падналъ и счупилъ крака си. Веднага се затичалъ къмъ него, придружилъ го до дома му, дето намѣстилъ счупения му кракъ и започналъ да го лѣкува. Младиятъ лѣкаръ си казалъ : Толкова добрини съмъ направилъ, и тази ще направя. Обаче, пострадалиятъ билъ богатъ човѣкъ и щедро възнаградилъ своя лѣкаръ. Отъ този моментъ работитѣ на лѣкаря започнали да се нареждатъ добре. Той често си казвалъ : Благодаря на Бога, че срещнахъ този богатъ човѣкъ да му помогна. Богатиятъ пѣкъ съжалявалъ, че счупилъ крака си, вследствие на което работитѣ му останали недовършени.

И тѣй, човѣкъ може да се намира или въ положението на богатия, който съжалявалъ за счупения кракъ и за недовършенитѣ си работи, или въ положението на младия

лѣкаръ, който благодари за срѣщата си съ богатия, да намѣсти счупения му кракъ и да подобри живота си. Какво виждаме въ живота? Когато единъ страда, другъ се ползува отъ неговитѣ страдания. Както виждате, животътъ се изявява разумно. За предпочитане е богатиятъ да извади нѣщо отъ кесията си, отколкото младиятъ лѣкаръ да свърши съ живота си. Следователно, при каквото положение да се намирате, не отказвайте да направите доброто, което е опредѣлено да извършите. Това добро ще ви спаси.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

5. Утринно слово отъ Учителя, 14 октомврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Езикъ на джгата.

Размишление.

Ще прочета Битие, 9 глава.

Въ прочетената глава има две съществени полвжения: явяването на джгата на небето, като знакъ, съ който Богъ успокоява човѣчеството, че нѣма да има потопъ, какъвто е станалъ въ времето на Ноя. Второто положение, което заслужава внимание, е лошото поведение на единъ отъ Ноевитѣ синове. Като видѣлъ, че баща му се напилъ и изпадналъ въ лошо държане, вмѣсто да закрие голотата на баща си съ своята дреха, той извикалъ брата си да му се смѣятъ. По този начинъ той предизвикалъ баща си да го прокълне. Защо синътъ на Нох е постъпилъ така съ баща си? Защото не е разбиралъ живота.

Съвременнитѣ хора сградатъ все отъ неразбрани идеи. Причината за неразбиране на нѣкои идеи се дължи на инертността на човѣшкия мозъкъ. Въ мозъка на всѣки човѣкъ има известно количество инертна материя, която трѣбва да се разработи. Ето защо, вие често срѣщате хора, които искатъ нѣщо, стремятъ се къмъ нѣщо, но и тѣ сами не знаятъ, какво искатъ и къмъ какво се стремятъ. При

това положение, хората мислят, че се различават много от ония, които сж живѣли въ времето на Ноя. Въ времето на Ноя станалъ потопъ, но и днесъ често става потопъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, въ живота на когото да не е ставалъ потопъ. И досега още въ личния животъ на човѣка става потопъ, който го кара да влѣзе въ ковчегъ. Въ този ковчегъ човѣкъ понѣкога прекарва съ години, а не както Ной, само една година. Не е важно, колко време прекарва човѣкъ въ своя ковчегъ, но важно е да научи нѣкакъвъ урокъ, да осмисли живота си.

Днесъ всички хора се стремятъ къмъ щастие, но никой не го е постигналъ. Да постигнете щастieto, това значи, да си отворите пжтъ до слънцето и, когато пожелаете, да отивате и да се връщате. Мнозина четатъ за слънцето, наблюдаватъ го съ телескопъ, правятъ изследвания, преподаватъ за него, но въпрѣки това не сж ходили на слънцето. Обаче, при днешнитѣ условия на живота не е важно за човѣка да отиде на слънцето. За него е важно да се ползува отъ слънчевата топлина и свѣтлина. Засега по-добре е човѣкъ да живѣе на земята, отколкото да отиде на слънцето. Какво печели човѣкъ, ако неподготвенъ отиде на слънцето?

Едно време магарето пожелало да се запише въ нѣкой университетъ да учи. Обаче, то не се задоволило само съ единъ предметъ

но искало да изучава нѣколко предмета изведнѣжъ. За тази целъ му дали десетки томове да носи на гърба си. Като се видѣло натоварено съ сто тома, магарето започнало да реве. По този начинъ то искало да обърне внимание на хората, да имъ покаже, колко е учено. Хиляди години вече магарето носи товаръ на гърба си, но нищо не е научило. То знае само, че го биятъ по гърба и главата, но защо го биятъ, не знае. Биятъ го за голѣмитѣ му знания, за науката, която носи на гърба си.

И съвременниятъ човѣкъ, създаденъ по образъ и подобие Божие, яде бой на общо основание. И той се чуди, защо го биятъ. Какъ може човѣкъ да примири това противоречие? Човѣкъ седи, размишлява и, въ края на краищата казва: Знаете ли, кой съмъ азъ? Ти си онзи, когото биятъ. Ти си онзи, който следъ 40—50 години ще умрешъ, ще те заровятъ въ земята, дето ще изгниешъ. Следъ толкова работа и учене отъ тебе ще остане само една празна глава. Празната глава, обаче, не е сжщинскиятъ човѣкъ. Нѣкой е чиновникъ, но следъ година-две го уволняватъ, и той мисли, че съ него е станала сжществена промѣна. Чиновничеството и самиятъ човѣкъ сж две различни нѣща. Службата на магарето и самото магаре сжщо така сж две различни нѣща. Когато магарето реве, хората започватъ да се смѣятъ. Какво

лошо има въ рева на магарето? Има една лоша чърта въ магарето, която всички знаете, но същевременно то има много добри чърти. Една отъ характернитъ чърти на магарето е, че то не пие лоша вода. Искате ли да пиете хубава вода, вървете следъ магарето. То ще мине и застане покрай много извори, но ще се спре на онзи изворъ, чиято вода е най-хубава, и отъ него ще пие.

Като ученици, вие трѣбва да се учите отъ всичко. Гледайте на животнитъ като на същества, отъ които можете да научите нѣщо. Нѣкой извършилъ редъ престѣпления и не се обижда отъ положението, въ което е изпадналъ, а се обижда, че го нарекли магаре. Днесъ магарето минава за посмѣшище предъ хората, но ще дойде день, когато ще бжде признато за голѣмъ философъ, за магъ или за мждрецъ. Тогава то ще носи името „маг-хахарецъ“. То ще разреши единъ важенъ философски въпросъ. Магарето е отъ високо произхождение. Забележете, Христосъ не се качи на конь, или на друго нѣкое животно, но Той възседна магаре и съ него влѣзе въ Ерусалимъ.

Днесъ всички хора говорятъ за работа, за постижения. Добре е човѣкъ да работи, но трѣбва да знае, какъ да работи. За да има добри резултати въ работата си, човѣкъ трѣбва да разбира нѣщата. Като има дълбоко разбиране за живота, той ще използва разум-

но благата, които денът му носи. Религиозните и духовни хора искат да работят за Бога, но не знаят, какъ да работятъ. Съ старитѣ методи нѣматъ резултати, а новитѣ не могатъ да приложатъ още, вследствие на което се намиратъ на кръстопътъ. Въ това отношение хората се намиратъ въ положението на онази домакиня, която има хубаво брашно, масло, сирене, иска да направи баница, да нагости кума си, но не знае, какъ да я направи. Не е въпросъ въ това, трѣбва ли да се правятъ баници, или не, но важно е, че за всѣко нѣщо се изисква знание. Човѣкъ се нуждае отъ знание, което може да си достави капка по капка, както рудокопачътъ събира златото зрънце по зрънце, а скъпоценнитѣ камъни—камъче по камъче. Знаете ли, какво нѣщо представя скъпоценниятъ камъкъ за рудокопача? За единъ скъпоцененъ камъкъ той е готовъ да обиколи свѣта, да пропътува пустини и планини. Ако за намирането на единъ скъпоцененъ камъкъ се изразходватъ толкова усилия и време, колко повече усилия трѣбва да се употребятъ, за да се намѣри една изгубена човѣшка душа. Каква по-голямъ печалба може да очаква човѣкъ отъ тази, да намѣри една загубена душа и да я обърне къмъ Бога? Следъ всичко това слушате нѣкой да казва, че не заслужава за единъ човѣкъ да губи времето си. Не е така. Ценно нѣщо е човѣшката душа! Ка-

квито жертви да се дадатъ за една душа, тѣ сж оправдани.

„Поставямъ джгата си въ облака; и тя ще бжде белегъ на завета между мене и земята“. Джгата съдържа седемъ ценни нѣща, седемъ цвѣта, дадени на човѣка като символи, всѣки отъ които съдържа известна истина. Ной и синоветѣ му не разбраха смисъла на тия символи. Тѣ си обясниха явяването на джгата като белегъ на това, че никога вече нѣма да става потопъ на земята. Джгата, която се явява въ облацитѣ, не показва само това, че потопъ нѣма да стане, но тя показва на хората, какъ трѣбва да живѣятъ. Ной разбра само първото значение на джгата, а второто не разбра, вследствие на което си насади лозе, направи вино отъ гроздето, отъ което пи и се напи. Ной направи една погрѣшка, а синътъ му—друга, заради която баща му го прокле. Като четете тази глава, виждате, че сжщото става всѣки день и въ сегашния животъ. Въ много домове ще намѣрите по единъ Хамъ, синъ на Ноя, и по единъ Ной, който се напива. Нѣма нито единъ духовенъ човѣкъ, който да не се е напивалъ. И следъ това ще се намѣри единъ синъ като Хама, който да се присмѣе на баща си. Като се научи за това, бащата ще прокълне сина си. Какво показва това? Това показва, че историята се повтаря.

Религиознитѣ хора говорятъ за служене

на Бога, на Христа. Кой човѣкъ може да служи на Христа? Само онзи човѣкъ може да служи на Христа, който има дълбоко разбиране за живота и е проникнатъ отъ любовъ къмъ човѣчеството. Христосъ дойде въ свѣта да спаси хората, да ги избави отъ грѣха. Какво нѣщо е грѣхътъ и защо хората грѣшатъ, не питайте. Грѣхътъ е взривно вещество, което експлодира отъ най-слабото докосване. Тѣй щото, задачата на човѣка е да не грѣши, а не да изучава произхода на грѣха. Когато двама души се обичатъ, лесно могатъ да произведатъ искра помежду си. Тази искра е въ състояние да запали взривното вещество въ тѣхъ и да произведе голѣмъ пожаръ. Стане ли взривъ между тѣхъ, тѣ не искатъ вече да се видятъ. Съ това се обяснява ненавистта, която се явява между хора, които съ години наредъ сж се обичали.

Днесъ хората сж изгубили довѣрие помежду си, вследствие на което и любовта ги напуска. Мжжътъ не вѣрва на жената, жената не вѣрва на мжжа, децата не вѣрватъ на родителитѣ си, и следъ всичко това говорятъ за семейство. Семейство, основано на недовѣрие, не може да устои. За да възстановятъ довѣрието си, хората трѣбва да признаятъ Бога за свой Баща и да опредѣлятъ отношенията си къмъ Него. Христосъ казва: „Единъ е вашиятъ Баща“. По-нататъкъ, отъ кой баща и отъ коя майка сте приели живота, не

е важно. Презъ коя врата на църквата сте влѣзли и излѣзли, не е важно. Всички хора сж влѣзли въ Бога и излѣзли отъ Него. Дръжте въ ума си мисълта, че човѣкъ е излѣзълъ отъ Бога. Следователно, Богъ е тѣхенъ Баща. Що се отнася до формата на човѣка, това не е важно. Формата на човѣка е дреха, която постоянно се смѣня. Човѣкъ е миналъ презъ много форми, но Баща имъ не е билъ тамъ. Бащата е въ живота, който е непреривенъ, но не въ формитѣ, които постоянно се мѣнятъ.

И тъй, искате ли да се домогнете до положителната мисълъ въ живота, вие трѣбва да пречиствате мислитѣ си. Много начини има за пречистване на мисълта: чрезъ филтриране, чрезъ дестилация и т. н. Човѣкъ трѣбва постоянно да чисти мислитѣ и чувствата си, защото въ тѣхъ се таи грѣха на хилядитѣ поколѣния. Човѣкъ е дошълъ на земята да учи и да се чисти. Лошитѣ и нечисти мисли и желания непрекъснато минаватъ презъ неговия умъ и презъ наговото сърдце, но той трѣбва геройски да устоява. Въ миналото светии, праведни хора сж бѣгали по гори и планини, дето сж прекарвали въ постъ и молитва, да се освободятъ отъ лошитѣ мисли и желания, но и тамъ не сж били спокойни. Грѣхътъ и лошитѣ мисли дебнатъ човѣка навсѣкжде. Обаче, вие трѣбва да знаете, че нечиститѣ мисли и желания не сж само ваши. Тѣ

представятъ торъ, останалъ отъ вѣкове. Вашата задача е да се чистите, безъ да се самоосждадете.

За да разберете правилно въпроса за грѣха, вие трѣбва да разгледате живота на растенията. Когато посаждате едно семе, или растение въ земята, вие го наторявате, да се развива по-добре. Торътъ не е нищо друго, освенъ нечистотиин, въ които поставяте растението да се развива. Въ живота ние наричаме нечистотиитѣ грѣхъ. Когато торите растенията, вие се радвате, че ще вирѣятъ добре, ще даватъ по-добри плодове. Щомъ е така, защо плачите и се сърдите, когато сжществата отъ невидимия свѣтъ ви наторяватъ? Нѣкой се оплаква, че се огрѣшилъ. Нѣма защо да се оплаква. Огрѣшилъ се, значи наторили го. Дяволътъ е единъ отъ добритѣ градинари на земята. Като види, че нѣкой човѣкъ е занемарилъ градината си, той влиза вътре и започва да я урежда споредъ разбиранията, си: тукъ клъцне нѣкой дръвче или растение тамъ клъцне, докато си пробие пжтъ да мине. Дали на мѣсто е клъцналъ, това не е важно за него. После, като види, че нѣкое дърво не ражда много, той взима торъ и го наторява. Когато дървото върже плодове, пръвъ дяволътъ иде да ги обира. Той казва: Азъ го торихъ и кастрихъ, азъ имамъ право да се ползувамъ отъ неговитѣ плодове. Като срещне нѣкой жълтъ, слабъ човѣкъ, дяволътъ започ-

ва да го убеждава да се храни добре, да напълнѣе. Той не обича слаби, мършави хора, защото нѣма какво да обира отъ тѣхъ. Срещне ли нѣкой пѣленъ, тлѣстъ човѣкъ, той веднага свързва приятелство съ него.

Следователно, срещнете ли човѣкъ, който се е окалялъ, знайте, че тази калъ е дошла отъвнѣ. Каквото да прави, човѣкъ не може да се освободи отъ калъта. Ако презъ деня не се окаля, вечеръ може да се окаля. Има хора, които отъ детинство още сж вегетарианци, но като ставатъ отъ сънь, плюватъ, недоволни сж, че на сънь яли месо. Това показва, че тѣ още не сж се освободили отъ желанието да ядатъ месо. Дълбоко нѣкжде, въ подсъзнанието имъ, се крие разположение къмъ месото. Истински вегетарианецъ е онзи, който и на сънь има будно съзнание, не яде месо. Други пъкъ сж недоволни отъ себе си, че на сънь крѣдятъ, обиратъ хората. Не само това, но като ги уловятъ, тѣ отказватъ, че сж извършили кражба. Значи, тѣ на сънь лъжатъ, крадятъ, вършатъ такива престѣпления, каквито нѣкои хора вършатъ презъ деня, въ будно съзнание. Едно се иска отъ човѣка: будно състояние и силна воля. Дошълъ ли е до това положение, той трѣбва да устоява и презъ деня, и въ време на сънь, да не се подава на никакви изкушения.

Съвременнитѣ хора работятъ усилено върху самовъзпитанието си, но нѣматъ резул-

тати Тѣ пренебрегватъ тъкмо ония методи, които могатъ най много да имъ помогнатъ. Запримѣръ, тѣ минаватъ и заминаватъ покрай растенията и животнитѣ, безъ да ги използватъ като възпитателни сръдства. Разумниятъ човѣкъ се учи и възпитава отъ растенията, животнитѣ, хората, минералитѣ. Цѣлата природа е тѣхенъ учителъ. Въздухътъ, водата, свѣтлината и топлината сж сщщо така добри възпитатели на човѣка. Той наблюдава чистата, кристална вода, която излиза отъ нѣкой изворъ, проследява пжтя ѝ и следъ време я сръща мжтна, окаляна. Той разбира, че въ пжтя на движението си тя е свършила много работа, вследствие на което е изгубила чистотата си. Съ чистата вода хората готвятъ, миятъ, ператъ дрехитѣ си и, като се оцапа, изхвърлятъ я навънъ. Трѣбва ли водата да се сърди на хората, че сж я изцапали? Тя не се сърди на никого, но се радва, че е свършила нѣкаква работа. И свѣтлината, едно отъ великитѣ блага на живота, минава презъ нечисти мѣста, но е доволна, че върши работа. Въздухътъ, водата, свѣтлината сж пратени на земята да помагатъ на всички живи сжщества, но тѣ не се смушаватъ отъ това, че сж се накаляли. Тѣ лесно се чистятъ. Човѣкъ трѣбва да се учи отъ тѣхъ да знае, какъ да се чисти. Окаля ли се, той трѣбва да приложи единъ отъ методитѣ за чистене: утаяване, разтваряне, дестилация, фил-

триране.

Съвременният човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, да прояви своето благородство, да стане като златото—дето мине, да не се каля, т. е. да не се окислява. Каля ли се, той трѣбва да знае, какъ да се чисти. Много дрехи сж дадени на човѣка за обличане и преобличане. Казватъ, че човѣкъ има седемъ тѣла, едно отъ друго по-фини. Най-вжтрешното тѣло е отъ най-фина материя. Въ това тѣло, именно, се крие човѣшката душа, вследствие на което нищо нечисто не може да се докосне до нея. Умирането не е нищо друго, освенъ събличане на старата дреха и обличане на нова. Като остарѣе новата дреха, и тя ще се съблѣче, ще облѣчете пакъ нова. Човѣкъ иска да не умира, т. е. да запази дрехата си вѣчно здрава и чиста. Това е невъзможно. Като имъ дотегне живота, нѣкои казватъ, че не искатъ вече да дохождатъ на земята. Колко пжти ще дохождатъ! Колко пжти ще бждатъ бити! Когато детето не слуша, майка му го бие. То обещава, че нѣма да прави сжщата погрѣшка, нѣма да бута сладкото безъ позволение, но на другия день пакъ прави сжщитѣ пакости. Майка му пакъ го бие. Не се изправя лесно човѣкъ. Като пострадатъ малко, хората казватъ, че сж научили урока си. Тѣ сж го научили и учатъ, само докато пржчицата се дига и слага по гърба имъ. Щомъ се отдалечи пржчи-

цата, тѣ забравятъ вече урока си и отново грѣшатъ. За да не грѣши, човѣкъ трѣбва да дойде до дълбока вътрешна опитностъ въ себе си, да различава доброто отъ злото и да пази чистотата на своя умъ и на своето сърдце.

Какво представя грѣхътъ? Грѣхътъ представя нечистотата въ живота. Ядешъ ли нѣщо, чинията ти трѣбва да бжде идеално чиста. Не е ли добре измита, останалото въ нея постепенно започва да ферментира. Сжщото нѣщо се отнася и до мислитѣ и чувствата, които възприемате отвънъ. Дойде ли нѣкоя мисль въ ума ви, или нѣкое чувство въ сърдцето ви, спрете се да ги анализирате, да разберете, презъ какви умове и сърдца сж минали. Ако сж минали презъ умоветѣ и сърдцата на лоши хора, тѣ носятъ нѣщо нечисто въ себе си, което може да ви застави да сгрѣшите. Ако можете, отстранете ги отъ себе си; ако не можете да ги отстраните, подложете ги на пречистване, да отдѣлите отъ тѣхъ ония вещества, които сж способни да ферментиратъ. Лошитѣ мисли и чувства сж подобни на гнили ябълки, отъ които нищо не можете да извадите. Ядете ли ги, вие ще се разболѣете и ще страдате. Единственото нѣщо, което можете да извадите отъ тѣхъ, е семката имъ. Извадете семката на лошитѣ мисли и чувства, преди да е проникнала заразата въ нея, и я посадете въ земята. И въ

най-лошитѣ мисли, чувства и постѣпки иматъ нѣщо добро, което може да се използва. Това сж тѣхнитѣ семки. Ако не знаете, какъ да ги посадите, ще отидете при градинаритѣ да видите, какъ тѣ саятъ семкитѣ на своитѣ плодове. И тѣ не сж знаели това изкуство, но сж се учили. Като не знае, какво да прави, като не иска да учи, човѣкъ казва, че е грѣшенъ, че е неспособенъ. Въ какво се заключава неговата грѣховностъ? Човѣкъ има нѣколко слабости, които го заставятъ да грѣши. Той може да яде повече, отколкото трѣбва, и затова грѣши. Той може да пие повече, отколкото трѣбва, но не вода, а вино, вследствие на което грѣши. Той има желание да забогатява повече, отколкото трѣбва, и ощетява хората. Това сж слабости, които не се дължатъ нито на самото ядене, нито на виното, нито на богатството, но на лакомията въ човѣка. Лакомиятъ човѣкъ лесно се изкушава.

Кой човѣкъ се изкушава? Слабиятъ. Отъ какво може да се изкуси човѣкъ? Човѣкъ се изкушава отъ красотата, отъ яденето, отъ паритѣ, отъ богатството и т. н. Красивата мома изкушава момцитѣ. Банкерътъ изкушава апаша. Земедѣлецътъ, съ своитѣ пълни хамбари, изкушава сиромаша. Кръчмарътъ изкушава пияницата. Защо поставятъ човѣка на изкушение? За да го изпитатъ, да видятъ, какъвъ е неговиятъ мораленъ устой. За да из-

питагъ човѣка, понѣкога му представягъ две нѣща, да видягъ, кое отъ тѣхъ ще избере. Ако му представягъ на изборъ богатството и сиромашията, той ще покаже своето вътрешно разбиране. Човѣкъ е свободенъ, докато може да прави изборъ. Щомъ нѣма изборъ, той върши нѣщата по налагане. Запримѣръ, на едного представягъ богатството и сиромашията, да избере едното отъ тѣхъ. Ако избере богатството или сиромашията, той ще види, че и дветѣ носятъ благословение за него. Ако му представягъ само едното, той ще го приеме по необходимостъ. Такова богатство и сиромашия носятъ за човѣка редъ изпитания.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, като се намѣри предъ изкушението? Ако е слабъ, той трѣбва да бѣга; ако е силенъ, да не се подава. Който се изкушава, той нищо не печели. Вълкътъ се изкушава отъ овцата и я изяжда, но не става по-благороденъ. Котката се изкушава отъ мишката, но не става по-благородна. Въпрѣки това, вълкътъ, котката, паякътъ, кобрата и други животни служатъ като възпитатели за овцата, за мишката, за насѣкомитѣ, за човѣка. Еднитѣ нападатъ, другитѣ се бранягъ, но едни-други се възпитаватъ.

Хората грѣшатъ, изкушаватъ се, защото се подаватъ на своитѣ криви разбирания. Нѣкой огладнѣе, но нѣма пари да си купи хлѣбъ. Той отива на фурнята, взима единъ

хлѣбъ, безъ да каже нѣщо на фурнаджията; туря го подъ дрехата си и излиза доволенъ, че никой не го е видѣлъ. Така си мисли той. Все единъ човѣкъ го е видѣлъ. И, ако го запита, защо взе хлѣба безъ позволение и знание на фурнаджията, той ще каже, че всичко принадлежи на Бога. Вѣрно е, че всичко принадлежи на Бога, но въ неговия естественъ видъ. Щомъ човѣкъ е сѣлъ, оралъ, жъналъ, млѣлъ брашното и направилъ хлѣбъ, трѣбва да се иска позволение отъ него. Ако хлѣбътъ, който си взелъ отъ фурнаджията, е даденъ направо отъ Бога, безъ човѣшки трудъ, защо го криешъ подъ дрехата си? Божиитѣ работи сж чисти и открити. Следователно, не трѣбва да криешъ. Криешъ ли, ти си се оцапалъ вече. За да вземешъ хлѣба, ти трѣбваше да свършишъ нѣкаква работа на фурнаджията, да го заслужишъ, свободно да го носишъ, безъ да криешъ.

Сега, вие трѣбва да работите върху джгата, която Богъ е поставилъ като заветъ между себе си и човѣка. Ако работите съзнателно върху себе си, вие се свързвате съ Великия Божи Духъ, Койго преглежда работата ви и я изправя. Той не наказва човѣка, но го изправя и съветва, какъ да постѣпва. Като не разбира това, човѣкъ мисли, че Богъ го наказва и сжди за погрѣшкитѣ му. Не, казано е въ Писанието, че Богъ не съизволява въ грѣха и страданията, нито въ

смъртта на човѣка. Съвестта мъчи човѣка и го сѣди. Ако по невнимание човѣкъ се порѣже съ ножъ, майсторътъ на ножа ли е виновенъ за това? Майсторътъ е направилъ ножа за услуга на човѣка, но не и за негово нещастие. Следователно, ако вие страдате отъ произведенията на Бога, кой е виновенъ за това? Вината е въ самитѣ васъ, че сте невнимателни. Кой е виновенъ, че се изкушавате отъ паритѣ на богатия? За да не се изкушавате, идете да работите при него. Като му работите известно време, той ще ви плати. Красивитѣ, ценнитѣ нѣща изкушаватъ човѣка, но той трѣбва да се пази отъ изкушението, да му се противопоставя.

Какъ може човѣкъ да се справи съ изкушението? Двама души живѣятъ подъ единъ покривъ. Единиятъ е богатъ, има пари за отопление и освѣтление, а другиятъ седи въ стаята си и трепери отъ студъ. Исква да прочете нѣщо, нѣма свѣщъ да си запали. Той седи и размишлява, какъвъ свѣтъ е този, въ който на едного е дадено всичко, а другиятъ живѣе въ лишения. Той нарича това несправедливостъ и се изкушава. За да не се изкушава, той трѣбва да изучи живота на богатия, да види, отъ какво се нуждае, и да му се притече на помощъ. По този начинъ преградата между двамата ще изчезне, и тѣ взаимно ще си помагатъ. Иначе, тѣ всѣкога

ще се спъватъ и ще падатъ въ грѣхове. Грѣхътъ спъва двамата и ги прави врагове единъ за другъ. Грѣхътъ е отрова, която едновременно разрушава организмитъ на двама души.

Следователно, възприемайте такава храна, такива мисли и чувства, които ви подигатъ. Всѣка храна, всѣка мисль и всѣко чувство, които понижаватъ човѣка, сж отрова. Ако храната, мислитъ и чувствата на човѣка подигатъ неговия ближень, тѣ сж на мѣсто. Ние ги наричаме Божествени. Понѣкога мислитъ и чувствата на едного подигатъ ближния му, а той самъ пада. И тѣ сж на мѣсто. За предпочитане е, обаче, човѣкъ да се храни съ такива мисли и чувства, които да подигатъ, както него, така и неговитъ близни. Страшно е, когато и двамата падатъ. Ако единиятъ слиза, а другиятъ се качва, положението не е опасно. Онзи, който се е качилъ, ще хвърли вжже на другаря си, който е слѣзълъ, и ще го дигне при себе си. Истинско престѣпление, или истински грѣхъ е, когато човѣкъ спъва едновременно и ума, и сърдцето, и волята си. Обаче, ако сърдцето се подига, а умътъ слиза, въ това нѣма престѣпление. И обратно: не е престѣпление, ако умътъ се подига, а сърдцето слиза. Ако нѣкой прави добро на ближния си, а себе си спъва, доброто не губи своята цена. Пазете се отъ ония състояния, които носятъ смъртъ

за човѣка, защото тѣ спѣватъ едновременно и ума, и сърдцето, и волята му. Стремете се къмъ Божественитѣ състояния, които подигатъ едновременно и ума, и сърдцето, и волята. При добритѣ човѣшки мисли и желания се подигатъ дветѣ нѣща въ човѣка, а слиза или само волята, или само умътъ, или само сърдцето.

Като четете за живота на Ноя, виждате, че той си направилъ вино, отъ което се напилъ. Съ напиването си Ной падналъ. Нѣма човѣкъ на земята, който да не е падаль. Падането не е страшно, но страшно е, когато човѣкъ изгуби равновесието си. Грѣшката на Ноя не е въ напиването му, но въ това, че прокълъна сина си, който му се присмѣ. Другиятъ синъ, обаче, получи благословението на баща си, и той остана да живѣе на земята. Добриятъ синъ остана да живѣе съ благословението на бащата. При Каинъ и Авела имаме обратното: Каинъ остана да живѣе, а Авелъ бѣше убитъ. Вмѣсто Авела се роди Ситъ, добриятъ синъ на Адамъ и на Ева. Значи, въ свѣта останаха да съществуватъ поколѣнията на два добри рода и единъ лошъ. До времето на Христа хората вървѣха или по пѣтя на сърдцето, или по пѣтя на ума, или по пѣтя на волята.

Христосъ дойде въ свѣта и донесе учението на любовта, което включва едновременната работа и на ума, и на сърдцето, и на

волята. Христосъ внесе третъ добри рода въ свѣта, по пжтя на които трѣбва да вървятъ всички хора. Докато дойдете до учението на любовта, вие непременно ще минете презъ изкушения. Не се страхувайте отъ изкушенията, но дръжте съзнанието си будно. И Христосъ има три изкушения, съ които лесно се справи: на храма, на планината и предъ камънитѣ. Когато бѣше на храма, сатаната дойде да го изкушава, като му каза да се хвърли отгоре, за да докаже, че наистина ангели ще го подигнатъ на ржце, да не препъне въ камъкъ ногата си. Христосъ му отговори, че не иска да изкушава Господа. Който го е качилъ на храма, той самъ ще го свали. Когато Христосъ бѣше на планината, сатаната и тукъ дойде да Го изкушава. Той Му каза: „Ако слѣзешъ отъ планината да ми се поклонишъ, цѣлиятъ свѣтъ ще ти дамъ.“ Христосъ му отговори, че, освенъ на Бога, на никого не може да се поклони. И най-после, като Го видѣ между камънитѣ, сатаната му каза да превърне всички тия камъни въ хлѣбъ. Христосъ отговори: „Писано е, че човѣкъ ще живѣе не само съ хлѣбъ, но съ всѣко Слово, което излиза отъ устата на Отца моего.“

Едно отъ качества на любовта е даването. Давайте, безъ да се страхувате, какво ще остане за васъ. Страхътъ трѣбва да се замѣсти съ разумна смѣлостъ. Бждете смѣли и свободни по сърдце, по умъ и по воля, но

имайте предъ видъ мисълта, че вършите волята Божия. Единъ беденъ, но благочестивъ човѣкъ, ималъ въ джоба си само единъ левъ и се чудилъ, какво да си купи съ него да се нахрани. Освенъ малко хлѣбъ, нищо друго не могълъ да си купи съ единъ левъ. Докато размишлявалъ по този въпросъ, единъ просякъ се опжтилъ точно срещу него, да му иска помощъ. Той веднага далъ последния си левъ. Като се отдалечилъ просякътъ, той започналъ да си мисли, колко добре би било, ако разполагаше съ пари, да помага на бедни. Както вървѣлъ изъ пѣтя, единъ неговъ приятелъ го срещналъ и поканилъ въ дома си на гости, понеже отдавна не го виждалъ. Приятельтъ му го нагостилъ добре.

И тъй, като ученици, отъ васъ се иска да се свържете съ Божията мисль, съ Божиитѣ чувства и да работите като Него за освобождаване на душата си отъ тежитѣ условия, въ които е поставена. Тя е поставена при условия, дето грѣхътъ живѣе. Богъ работи за освобождаване на човѣшката душа, но и човѣкъ трѣбва да работи за сжщото. Затова се изисква търпение, както сж търпѣли и търпятъ всички велики и добри хора. Бждете търпеливи и не бързайте да сждите хората. Този, когото сждите за нѣкаква слабостъ, има две добродетели, които не виждате. „Не сждете, да не бждете сждени!“

Какъ се познава добриятъ човѣкъ? До-

бъръ човѣкъ е онзи, който работи за доброто на всички хора. Той не се нуждае отъ похвалитѣ на хората и минава незабелязано между тѣхъ. Добриятъ човѣкъ не се изкушава, защото, преди да гледа на мжжа и на жената вънъ отъ себе си, той ги вижда въ себе си, тамъ ги изучава и съ тѣхъ се съветва. Той не търси момата и момъка вънъ отъ себе си, защото ги вижда въ себе си и тамъ ги изучава. Който е изучилъ мжжа, жената, момата, момъка, детето въ себе си, той знае, какъ да се отнася съ тѣхъ и вънъ отъ себе си. Той е щедъръ, добъръ къмъ всички хора. И при най-лошитѣ условия да се намѣри, той знае, какъ да постѣпва. Защо? Защото никога не работи самъ. Намѣри ли се въ затруднение, той веднага извиква ума, сърдцето, волята, душата, духа си и започва да се съветва съ тѣхъ. Щомъ дойде до известно решение, всички му се подчиняватъ, и той пристѣпва къмъ действие. Имайте пълна вѣра въ Божественото, което всѣкога е готово да ви каже, какъ да постѣпвате. Слушайте Божественото въ себе си, ако искате да успѣвате въ живота си.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всич-

жи блага, въ Когото всичко се
обединява.

*

б. Утринно слово отъ Учителя, държано на
18 ноемврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Петтѣ постижения.

Ще прочета 10. глава отъ Битие. Тази глава представя костеливъ орѣхъ. За да извади една отъ ядкитѣ му, човѣкъ трѣбва да чопли съ игла. Въ тази глава се изреждатъ родословията на Ноевитѣ синове. Евреитѣ се отличаватъ по това, че спазватъ реда на раждането, вследствие на което изреждатъ имената на всички поколѣния въ хронологически редъ. Тази хронология е важна за евреитѣ, но какво се ползвате вие и всички ония, които четатъ Битието? То е все едно да ви заставятъ да изучавате звездитѣ на небето споредъ тѣхната голѣмина. За астронома тия звезди иматъ значение, но за обикновения човѣкъ тѣ не представятъ особенъ интересъ. Като изучавате астрон мията, виждате, че на небето има 19 звезди отъ първа величина. Като дойдете до звездитѣ отъ втора величина, тамъ ще намѣрите около 120 звезди. Като се домогнете до звездитѣ отъ трета величина, ще видите, че тѣ сж още повече на брой. Колкото по надолу слизате, броятъ на звездитѣ се увеличава, а голѣмината имъ се намалява. Всѣка звезда има свое име, което е важно за астронома, но не и за обикновения човѣкъ.

Синоветѣ на Ноя, за които се говори въ

Битието, сж Симъ, Хамъ и Яфетъ. Отъ тѣхъ сж произлѣзли всички народи въ свѣта. Отъ Сима сж произлѣзли евреитѣ, отъ Хама — монголцитѣ, а отъ Яфета — арабската раса. Европейскитѣ народи сж потомци на Яфета, тѣ сж яфетовци. Като четете имената на Ноевото поколѣние, вие се отегчавате и намирате, че нѣма смисълъ да си губите времето съ тѣхъ. Който не се интересува, той може да не ги чете. Обаче, който се интересува, ще ги прочете нѣколко пжти и въ нѣкои отъ тѣхъ ще намѣри известна хармония и звучностъ въ съчетанието на буквитѣ. Не е лесна работа да открива човѣкъ известна хармония въ звуковетѣ. Това се отнася до силнитѣ хора. Само силнитѣ хора се занимаватъ съ мжчни работи. Тѣ се заематъ да чистятъ костеливи орѣхи. Слабитѣ хора търсятъ лесни работи. Добре е човѣкъ да чете Библията и да превежда нѣщата. Всѣко име съдържа въ себе си дълбокъ, вътрешенъ смисълъ. Сжщевременно трѣбва да се изучава характера на всѣко лице, за което се пише. Запримѣръ, всички ония, които сж произлѣзли отъ Хама, минаватъ за неблагонадежни хора. Тѣ се наричатъ хамовци. Всѣки човѣкъ, на когото работитѣ не вървятъ добре, е отъ семето на Хама. Причината за това се дължи на факта, че Ной е дигналъ благословението си отъ Хама. За лошо поведение къмъ баща си той получи бащиното проклятие.

Мнозина се оплакватъ, че като четатъ, забравятъ скоро, а особено имена не помнятъ. Има случаи, когато човѣкъ може да забрави и своето име. Това е паталогическо състояние, но все-таки се случва. Единъ американски професоръ отишълъ на пощата да получи писма, адресирани на негово име. Началникътъ на пощата го запиталъ за името му, но въ този моментъ той не могълъ да си спомни, какъ се казва — забравилъ името си. Той се извинилъ на началника, че трѣбва да свърши нѣкаква бърза работа, заради което веднага се отправилъ къмъ дома си, да пита жена си за името. На пжтя го срещналъ единъ познатъ, който се спрѣлъ и го заговорилъ. Като чулъ името си, той се зарадвалъ и се върналъ въ пощата, да получи писмата си.

Причината за отслабване на паметта се дължи на излишъкъ на млѣчна киселина, която се събира въ мозъка на човѣка. Има хора, които, колкото пжти ви срещнатъ, все питатъ за името ви — лесно забравятъ имена. Ето, и вие четете и препрочитате по нѣколко пжти Библията и Евангелието, но колко имена знаете наизустъ. Най важнитѣ имена знаете, но не и тия на по маловажнитѣ личности. Всѣко име, освенъ, че принадлежи на дадено лице, сжщевременно означава единъ колективитетъ. Освенъ лични, имената сж и колективни.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате

смисъла на всѣка буква и отъ съчетанието имъ да опредѣляте характера на човѣка. Това е наука, съ която човѣкъ може да предсказва много нѣща. По името на човѣка може да се гадае, да се предсказва всичко, което предстои да му се случи. За да гадае по името, човѣкъ трѣбва да има разбиране, да знае значението на всѣка буква, както и съчетанието имъ въ слокове. Като раздѣлите буквитѣ въ българската азбука на три реда, въ всѣки редъ по деветъ букви, ще останатъ нѣколко букви за четвъртия редъ. За да бжде животътъ на човѣка хармониченъ, въ името му трѣбва да има срички, въ които да влиза по една буква отъ четиритѣ реда. Тѣзи букви трѣбва да вървятъ въ такъвъ последователенъ редъ, въ какъвто сж наредени въ азбуката. Както виждате, много знания сж нужни, за да може човѣкъ да гадае. Започне ли да гадае, каквото каже, трѣбва да излѣзе вѣрно.

Единъ ходжа служилъ 10 години наредъ въ джамията, но работитѣ му, вмѣсто да се уреждали, все назадъ вървѣли. Единъ день жена му го посѣветвала да напусне служенето си на Бога и да потърси по-доходенъ занаятъ. Той решилъ да започне да гадае на хората. За тази целъ той взелъ въськъ, стопилъ го и започналъ да гадае. Случило се, че каквото казвалъ, всичко излизало вѣрно. Единъ день го срещналъ единъ познатъ на

пазаря и го запиталъ: Като знаешъ да гадаешъ, кажи ми, какво нося въ тази дреха. Ходжата се замислилъ и казалъ тихо въ себе си: Веднѣжъ лисица въ курника, втори пѣтъ въ курника, но на третия пѣтъ плаща съ кожата си. Като чулъ думата лисица, познатиятъ казалъ: Приятелю, и този пѣтъ позна—лисица нося въ дрехата. Като се върналъ у дома си, ходжата казалъ на жена си: И днесъ спечелихъ нѣщо. Намѣрихъ се въ трудно положение, но благополучно излѣзохъ отъ него. И този пѣтъ можахъ да отгадая нѣщо.

Какво станало по-нататъкъ съ него? Той се прочулъ въ цѣла Персія за добъръ гадателъ. По това време въ дома на персийския шахъ станала голѣма кражба. Шахътъ го извикалъ и му заповѣдалъ да открие крадците. Гадателътъ казалъ, че му сж нужни 30 дена, за да свърши тази работа. Като се върналъ дома си той казалъ на жена си: Какво направи съ мене? Ти изложи главата ми на смъртъ. Досега, както да е, справяхъ се съ новия си занаягъ, но положението ми вече се затрудни. Шахътъ ми даде много трудна задача. Ако не я реша, главата ми ще отиде. За да реши задачата си, гадателътъ излизалъ всѣки денъ на края на гората, дето прекарвалъ въ размишление. Той взелъ въ джоба си 30 царевични зърна. Вечеръ, когато трѣбвало да се връща дома си, той из-

важдалъ едно зрънце и си казвалъ: Ето, първиятъ мина. Той подразбиралъ че първиятъ день миналъ. Разбойниците, като чули, че гадателътъ се наелъ съ задачата да ги открие, всѣки день прашали по единъ отъ тѣхъ, да видятъ, какво прави. Първиятъ разбойникъ миналъ въ момента, когато гадателътъ изваждалъ първото зрънце, и чулъ думигѣ: Ето, първиятъ мина. Разбойникътъ помислилъ, че гадателътъ го позналъ, и веднага съобщилъ това на другитѣ си. День следъ день гадателътъ правилъ сжщото: отивалъ въ гората на размишление, ваделъ по едно отъ 30 тѣ царевични зрънца и си казвалъ: Ето, и вториятъ, и третиятъ, и четвъртиятъ мина. Разбойниците чували това и се замислили за положението си. Като дошълъ предпоследниятъ день, тѣ чули, че гадателътъ си казва, че и 29 тиятъ мина. Тѣ оишли при него, изповѣдали престѣпленieto си, върнали откраднатигѣ вещи и го помолили да не ги издава, за да не ги накаже шахътъ. И този пжтъ ходжата излѣзълъ благополучно отъ трудното си положение. При всички трудни моменти той запазвалъ присѣтствие на духа си.

Какво означава гадането? Да гадаешъ, това значи, да предвиждашъ и предсказвашъ нѣща, които предстоятъ да станатъ. Човѣкъ гадае върху нѣща, които сж неизвестни, които още не сж станали. Писмената речъ е особенъ родъ гадание. Който знае буквитѣ,

той може да гадае, какво е написано. Езикът е също така особенъ родъ гацание. Отъ съчетанието на думитъ въ изречения, човѣкъ изучава вътрешния животъ на хората. Писателитъ, поетитъ нареждатъ речта въ стройна форма, въ рими, въ музикални изрази. Въ свещенитъ книги пѣкъ, освенъ буквени и слогови съчетания, вие ще намѣрите цѣли изрази, въ които се криятъ символитъ на нѣщата. Който има търпение, той ще спира на всички глави, подобни на прочетената, и отъ имената, които се цитиратъ, ще прави преводи, ще търси буквени и звуковия произходъ. Като прави тѣзи изучвания, човѣкъ ще кали търпението си.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате имената, да видите, какви сили се криятъ въ тѣхъ. На български ние казваме Мария и Мара. Това сж еврейски имена. На еврейски Мария означва солена вода, а Мара — горчива вода. И солената вода има смисълъ, но когато готвите. Искате ли да пиете отъ тази вода, вие трѣбва да я дестилирате, да отдѣлите солта ѝ. Горчивата вода има значение само за болни, както пелинътъ. Изобщо, всѣка буква, всѣки звукъ съдържа въ себе си известна сила, която трѣбва да се употреби на мѣсто. Не се ли употреби на мѣсто, не се ли съчетае правилно съ други букви, или звукове, може да произлѣзе нѣкакъвъ взривъ. Запримѣръ, кой не е опитвалъ силата на

обидните думи?

Следователно, ораторътъ, учениятъ трѣбва да подбиратъ думитѣ, съ които си служатъ. Не ги ли подбиратъ, тѣ не могатъ да произведатъ желанныя резултатъ. Свещеникътъ трѣбва да подбира думитѣ, отъ които съставя проповѣдта си. Длъжникътъ трѣбва да подбира думитѣ си, съ които моли кредитора да отложи изплащането на полицата. Не е достатъчно човѣкъ да говори само, но важно е, какво говори, какъ съчетава думитѣ на своята речъ. Не ги ли съчетава споредъ законитѣ на разумната речъ, той не говори истината. Запитватъ нѣкого, какво е неговото вѣрую и, безъ да мисли, той казва, че е православенъ християнинъ. Вѣрно ли е, че е християнинъ? Като християнинъ, прилага ли той Христовия законъ на любовта? Другъ пъкъ ще каже, че е българинъ. Вѣрно ли е това? Като българинъ, знае ли той своя произходъ? Знае ли, отъ кой синъ на Ноя е произлѣзълъ? Другъ пъкъ ще каже, че е англичанинъ, отъ Великобритания. Какво означава думата „Британия“? Бритберита на еврейски означава „заветъ Господень“. Споредъ нѣкои, англичанитѣ сж произлѣзли отъ десеттѣ загубени израилски племена, за които се казва въ Библията, че ще упражняватъ народитѣ. Тия десетъ племена били благословени, затова и до днесъ работитѣ на англичанитѣ вървятъ добре. Уче-

нитѣ, просвѣтенитѣ англичани знаятъ това, но не и обикновенитѣ. Последнитѣ не се интересуватъ отъ своя произходъ. Англичанитѣ иматъ нѣщо общо съ евреитѣ. Тѣ казватъ: Времето е пари. Значи, за тѣхъ паритѣ сж ценна мѣрка. И американцитѣ подържатъ сжщия девизъ: Времето е пари.

Единъ англичанинъ се хваналъ съ единъ американецъ на басъ, че може да посети единъ американски милиардеръ. Американецътъ не вѣрвалъ, че англичанинътъ ще успѣе да се срещне съ нѣкой милиардеръ и се хванали на басъ: който изгуби басътъ, той да заплати 250 английски стерлинги. Американецътъ не вѣрвалъ въ успѣха на англичанина, защото знаялъ, че милиардерътъ не би изгубилъ една минута отъ времето си напразно. Обаче, англичанинътъ решилъ на всѣка цена да посети милиардера. За тази цель той ходилъ два-три пѣти при милиардера да иска петъ минути отъ него на свое разположение. Милиардерътъ все отказвалъ. Най-после той отговорилъ на англичанина: Моето време е скжпо. Една минута ми струва петъ английски лири. — Ще ви заплатя, колкото искате, но моля да ми дадете петъ минути отъ вашето време. Американецътъ се съгласилъ и му опредѣлилъ петъ минути за срѣща. Въ уречения часъ срѣщата се състояла. Англичанинътъ се поклонилъ любезно на милиардера и седналъ на единъ столъ. — Моля, ка-

жете, какво обичате. — Дойдохъ да ви видя. Милиардерътъ на нѣколко пѣти изваждалъ часовника си, да види, колко минути ще седи гостътъ. И англичанинътъ, отъ своя страна, вадилъ часовника и гледалъ, колко е часътъ. Каго изминали петъ минути, той извадилъ 25 английски лири и ги далъ на милиардера: Заповѣдайте, тия пари сж за васъ, а останалитъ сж мои. Азъ дойдохъ само да ви видя, да докажа, че мога да отнема нѣколко минути отъ скжпото ви време, за което се хванахъ на басъ. И моето време е не по-малко скжпо отъ вашето. Довиждане!

И тъй, искате ли да създадете добри отношения помежду си, вие трѣбва да изгладите езика си, да употребявате меки думивъ говора си. Сжщевременно, вие трѣбва да изчистите окоото си, да виждате доброто и красивото въ човѣка, а не неговитъ лоши, отрицателни чѣрти. Искате ли да кажете нѣщо на човѣка, намѣрете нѣкоя добра чѣрта въ него и говорете за нея. Пита ли ви нѣкой, какво мислите за него, кажете му, че има добро сърдце. На другъ кажете, че е добъръ математикъ. На трети кажете, че е отличенъ естественикъ, разбира растенията и билкитъ и може да лѣкува съ тѣхъ. На четвърти кажете, че е музикаленъ. Ще кажете, че не искате да залъгвате хората, но трѣбва да имъ говорите истината. Каква истина е тази, да кажете на нѣкого, че е лицемеръ и завист-

ливъ човѣкъ? Кажете ли му това, вмѣсто да го освободите отъ недостатѣцитѣ му, вие ще го настроите противъ себе си и ще си създадете голѣма неприятностъ. Ако наистина той е лицемѣръ, не е ли истина, че е добъръ математикъ? Човѣкъ нѣма само лоши качества въ себе си. Наредъ съ лошитѣ качества, човѣкъ има и нѣщо добро въ характера си. Защо тогава да не изнесете една отъ неговитѣ добри чѣрти? Само онзи човѣкъ може да изнася отрицателнитѣ чѣрти на хората, който разполага съ любовъ и знания. Нѣма ли голѣми знания и любовъ, по-добре да мълчи.

Единъ българинъ отишълъ при единъ турчинъ, чехларъ, да си купи евтини чехли. Търговецътъ ималъ голѣмъ изборъ на чехли. Българинътъ премѣрилъ 10—20 чифта чехли, но никой отъ тѣхъ не дошълъ на мѣрка. Силно ядосанъ, турчинътъ му казалъ: Нѣмамъ чехли за тебе. Ти си човѣкъ безъ калѣпъ. Българинътъ излѣзълъ обиденъ отъ дюкяна на турчина и, следъ като се отдалечилъ на десетина километра разстояние, обърналъ се по направление къмъ града, дигналъ юмрукъ въ въздуха и извикалъ къмъ турчина: Ти си човѣкъ безъ калѣпъ! Нито турчинътъ постъпилъ добре, нито българинътъ. Не може ли турчинътъ да каже на клиента си: Господине, между моитѣ чехли нѣма такива по ваша мѣрка. Азъ мога да ви взема мѣрка и да

ушия единъ чифтъ специално за васъ. По този начинъ и двамата щѣха да бждатъ доволни. Тогава и българинътъ щѣше да отговори, че неговиятъ кракъ, наистина, е голѣмъ, но споредъ височината му, споредъ голѣмината на другитѣ удове

Като изучавате мѣрките на човѣка, ще видите, че между тѣхъ съществува известно съответствие. Запримѣрь, между дължината на лицето, на ржката и на краката има известно съответствие. Колкото е дълго лицето на човѣка, толкова е голѣма китката на ржката му, толкова е голѣмъ и кракътъ му. Има изключения отъ тѣзи мѣрки, но обикновено това съответствие е спазено. Лицето на човѣка представя написана книга, по която може да се чете неговиятъ животъ. Краката му пъкъ представятъ основата, на която е поставенъ неговиятъ животъ. Ако ходътъ му е сигуренъ, твърдъ, категориченъ, това показва, че той има мораленъ устой. Видите ли, че нѣкой стѣпва първо на прѣститѣ, а после на петатата си, ще знаете, че този човѣкъ започва първо съ ума си, а свършва съ материалното. По краката се сѣди, дали даденъ човѣкъ е добродетеленъ, или не. По ржцетѣ пъкъ се сѣди, дали даденъ човѣкъ е справедливъ, или не. Ржцетѣ опредѣлятъ всѣкидневния животъ на човѣка. Отъ ржката ще познаете, може ли човѣкъ да свърши известна работа, или не

може. Ржката на човѣка опредѣля, доколко може да се разчита на него.

Като ученици, вие трѣбва да работите споредъ методитѣ на окултнитѣ, на мистичнитѣ школи. Тия методи сж взети отъ разумната природа. Само чрезъ тѣхъ човѣкъ може да се справи съ противоречията на своя животъ. Отде се раждатъ противоречията въ човѣшкия животъ? Отъ непостигнати мисли, желанія и чувства. Всѣки човѣкъ има желанія, които иска да постигне, но той трѣбва да знае пжтищата за тѣхното постигане. Не намѣри ли тия пжтища, той неизбежно се излага на противоречия. Единъ отъ методитѣ за разрешаване на противоречията е чистиятъ езикъ. Изкуство е да може човѣкъ да поставя всѣка дума на мѣсто и на време. Сжщевременно важно е, съ какви думи ще си служи. Колкото е по-чистъ езикътъ на човѣка, толкова по-лесно разрешава задачитѣ си. Езикътъ указва голѣмо влияние върху човѣшката мисълъ. Движенията сжщо влияятъ върху мисълта и чувствата. Ако не разбира значението на известно движение, човѣкъ започва да подозира, въ резултатъ на което прави редъ изводи. Интересно е да проследи човѣкъ, колко отъ тия изводи сж вѣрни. Ако е искренъ въ себе си, той ще види, че повечето изводи сж невѣрни.

Човѣкъ трѣбва да работи съзнателно върху себе си, да придобие положител-

но абсолютно вѣрую, да придобие положителни знания, да не изпада въ подозрения, въ съмнения и колебания. Търси ли нѣщо, стреми ли се къмъ нѣщо, той може да го намѣри въ себе си. Щомъ се вгълъби въ себе си, човѣкъ нищо не очаква отъ хората, въ нищо не ги подозира. Търси ли знания, библиотека, църква, човѣкъ ще ги намѣри въ себе си. Този е правилниятъ пѣтъ за развитие. И външнитѣ условия сж важни, но тѣ не сж всѣкога съ човѣка. Представете си, че нѣкой човѣкъ е изпадналъ на единъ усамотенъ островъ, а трѣбва да чете книги, да се моли на Бога. Кжде ще намѣри библиотека, църква, или болница, ако трѣбва да се лѣкува? Тсй може да намѣри всичко това въ себе си. Като зна-те това, не се сърдете на хората за неуспѣхитѣ си, не обвинявайте ближнитѣ си за своитѣ объркани работи.

Защо не успѣва човѣкъ въ работитѣ си? Защото бърза. Свѣтскиятъ човѣкъ бърза да свърши училище, да вземе нѣкаква голѣма служба. Религиозниятъ бърза часъ по скоро да се усъвършенствува, да стане светъ човѣкъ. Дали човѣкъ е свѣтски, или религиозенъ, като стане ученикъ на Великата Школа на живота, първата година ще изучава мълчанието. Хората около него ще говорятъ, ще се произнасятъ върху различни въпроси, а той ще слуша и ще мълчи. Втората година ще изучава търпението. Каквото да му се

случи презъ това време, той трѣбва да понася съ търпение. Третата година ще изучава закона на вѣрата. Да вѣрва човѣкъ, това значи, да дойде до убеждението, че всичко е за добро. Единъ день той ще види, че въ голѣмитѣ мъчнотии и противоречия се крие нѣщо добро. Каквато работа да започне, каквото изкуство да изучава, човѣкъ непременно трѣбва да прилага тия три закона: закона на мълчанието, на търпението и на вѣрата. Ако нѣкой изучава пѣние, запримѣрь, първата година повече ще слуша и ще мълчи, а по малко ще пѣе. Втората година ще започне да пѣе, но ще бжде готовъ да носи присмѣха и подигравкитѣ на всички. Така той ще прилага търпението. На третата година ще започне да вѣрва, че пѣвецъ ще излѣзе отъ него.

Разправятъ за знаменития американски проповѣдникъ Муди, че въ миналото нѣкога билъ общарь. По едно време въ него се родила мисълта да стане проповѣдникъ. Тази мисълъ не го оставяла спокоенъ. Той шиелъ обща, но все за своето проповѣдничество мислѣлъ, вследствие на което работата му не вървѣла добре—постоянно челъ Библията и Евангелието. Той присѣствувалъ на всѣко молитвено събрание и взималъ думата да каже нѣщо. Недоволни отъ неговитѣ проповѣди, слушателитѣ го пждѣли навънъ. Обаче, при всички неуспѣхи, той не се отчай-

валъ. Следъ десетъ години опити въ това направление той успѣлъ да си пробие пътъ — билъ признатъ за единъ отъ виднитѣ американски проповѣдници. Той държалъ своигѣ проповѣди въ Америка и въ Англия. Напроповѣдитѣ му присѣтствувалъ 20—30 хиляденъ народъ. На едно отъ събранията присѣтствувалъ Гладстонъ. Като се свършила проповѣдта, Гладстонъ се обърналъ къмъ Муди съ думигѣ: Бихъ желалъ да имамъ вашитѣ широкн гърди. Муди му отговорилъ: Азъ пъкъ бихъ желалъ да имамъ вашата глава.

Като не успѣватъ въ живота си, и младигѣ, и старигѣ се обезсърдчаватъ. Защо? Тѣ очакватъ резултати, преди да сж приложили мълчание-о, търпението и вѣрата. Всичко, каквото душата на човѣка желае, ще дойде, но по хронологически редъ Пжтътъ къмъ Царството Божие е красивъ, но не е обсипанъ съ рози. Ако пжтътъ къмъ Царството Божие бѣше посланъ съ рози, хората постоянно щѣха да се спѣватъ. Пжтъ, посланъ изключително съ цвѣтя, е пжтъ на заблуждения. Цвѣтията представятъ почивка за човѣка, но не и нѣкаква реалностъ. Всѣко цвѣте има своето значение, вследствие на което човѣкъ може да се разговаря съ него. Запримѣръ, карамфилтъ символизира човѣкъ съ изтънченъ характеръ. Ако нѣкоя мома даде единъ карамфилъ на момъкъ, съ това тя иска да обърне вниманието му върху

своя характеръ. Тя иска да му каже: Ако се оженишъ за мене, ти трѣбва да бждешъ много уменъ, защото ще се справяшъ съ особенъ характеръ. Всички цвѣтя сж на мѣстото си, но човѣкъ трѣбва да знае, кога да ги кжса и за какво да ги употрѣбява. Не знаете ли тия нѣща, вие ще се натъкнете на голѣми неприятности. Цвѣтята съдържатъ лѣчебна сила въ себе си, която сжщо така трѣбва да се използва на опредѣлено време. Лѣчебността на цвѣтята не е еднаква всѣкога — зависи отъ времето, отъ месеца, отъ деня и отъ часа, въ който се бератъ.

И тъй, за да се ползува правилно отъ богатата на природата, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ. Щомъ е разуменъ, той превръща нѣщата така, че отъ всичко се ползува. Ако дойде нѣкой при него и започне да го ласкае, да му казва, че подобенъ на него нѣма въ цѣлия свѣтъ, той не трѣбва да се изкушава, но да преведе думитѣ на изкусителя въ другъ смисълъ. Той трѣбва да си каже: Ако е въпросъ за моята личностъ, азъ зная, какво представлямъ като човѣкъ, но ако става въпросъ за Божественото въ мене, и азъ съмъ съгласенъ, че като него нѣма подобно въ свѣта. Богъ е единствениятъ въ свѣта, Който знае да мълчи, да търпи и да вѣрва. Той е единствениятъ, Който никога не се разколебава и никога не разлюбва. Залюби ли веднѣжъ нѣкого, Той въ вѣчността му остава

вѣренъ. Богъ мѣри нѣщата съ мѣрката на вѣчността. Разчитайте на тия качества на Бога и никога не се обезсърдчавайте. Каквото да загубите въ живота си, Богъ пакъ ще го върне, но по-изобилно отъ първото. Вѣрвайте въ Онзи, на Когото вѣрата никога не се разколебава. Каквито грѣхове и престѣпления да правите, въ края на краищата дѣubre ще завършите живота си. Кога да е, всѣки човѣкъ ще дойде до съвършенството, като стремежъ на неговата душа. Всички хора да се откажатъ отъ васъ, знайте, че Богъ никога нѣма да се откаже. Той единственъ ще се спре предъ васъ, ще ви подигне и ще ви каже: Върви напредъ!

Следователно, като сте дошли на земята, вие трѣбва да мълчите, за да мислите; вие трѣбва да търпите, за да издържате; най-после вие трѣбва да имате вѣра, за да се справяте лесно съ противоречията въ живота си.

Съвременнитѣ хора сж дошли на земята, но не знаятъ своя произходъ. Преди потопа тѣ произлизали отъ Адамъ и Ева, затова могатъ да се нарекатъ адамисти и евисти. Следъ потопа, обаче, едни сж произлѣзли отъ Сима, други—отъ Хама, а трети—отъ Яфета. Днесъ всѣки човѣкъ трѣбва да знае, отъ кого отъ тримата синове на Ноя е произлѣзълъ. Какво означава името Адамъ? Понеже първиятъ човѣкъ е билъ направенъ.

отъ червена пръстъ, Адамъ означава червенъ човѣкъ, въ когото Богъ е вложилъ Духа си—Атма. Адамъ е първото същество, което е носило Божия Духъ, Божието дихание въ себе си. Ева е първото същество, което е носило священото име на Бога—Иехова. Силенъ е само онзи човѣкъ, който носи священото име на Бога. Погрѣшката на Ева се заключава въ това, че опетни священото име на Бога. Погрѣшката на Адама пъкъ се заключава въ това, че не послуша Божия Духъ въ себе си. Кажатъ ли на нѣкого „адамистъ“, той трѣбва да знае, че му е дадена задача да освети Духа Божи въ себе си. Кажатъ ли му „евистъ“, той трѣбва да знае, че му е дадена задача да освети името Божие въ себе си. Какво означава името Яфетъ? На руски езикъ „я“ означава азъ, а на турски —масло. На английски „фетъ“ означава вѣра и сждба. Яфетъ носи вѣра и сждба — зависи отъ произношението. Яфетиститѣ сж хора, които разбиратъ нѣщата добре и ги държатъ въ ржката си. Съ своята желѣзна воля и организация, тѣ държатъ свѣта въ ржцетѣ си.

И тъй, за да бъдете „яфетисти“, вие трѣбва да организирате своя умъ, своето сърдце и своята воля, т. е. своитѣ мисли, чувства и постѣпки.

Сега повтарямъ: първата година ще учите мълчание, втората—търпение, третата—вѣ-

ра, четвъртата — надежда, да знаете на кого да се надѣвате, да знаете, какъ да се обличате, да ходите и да постѣпвате. Петата и последна година ще учите и прилагате любовта. Любовта ще приложите последна. Поставите ли любовта на първо мѣсто, вие ще обърнете свѣта надолу съ главата. Докато не приложите мълчанието, търпението, вѣрата, надеждата, любовта никога не бихте могли да приложите.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

7. Утринно слово отъ Учителя, държано на 25 ноемврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Доброто име.

Ще прочета 22. глава отъ Пригчитѣ.

За да разбира Словото, човѣкъ трѣбва да има вътрешно разположение къмъ него. Какво разбирате подъ думитѣ „вътрешно разположение“? Вътрешното разположение подразбира разположение на духа. Въ разбирането има толкова елементи, колкото и въ тоноветѣ. Запримѣръ, ако изпѣете единъ и същъ тонъ съ различни букви—а, е, и, о, у, ще имате различни резултати.

Въ първия стихъ на прочетената глава се казва: „По-предпочитаемо е добро име, нежели голѣмо богатство; и добра благодатъ, нежели сребро и злато“. Защо доброто име е за предпочитане предъ голѣмото богатство? Защото принадлежи къмъ единъ възвишенъ свѣтъ. Богатството принадлежи къмъ материалния свѣтъ. При това, всѣки богатъ не е придобилъ богатството си самъ. Той може да е получилъ голѣмо наследство отъ баща си, или отъ чича си, безъ да го е изработилъ самъ. Богатството не е всѣкога лична придобивка, когато доброто име е всѣкога лична придобивка. Всѣки самъ трѣбва да си изработи добро име. То не се придобива по наследство. Никой не може да се ползува съ добро име, ако самъ не го е изработилъ

или заслужилъ. Койго има добро име, той е силенъ човѣкъ, той никога не се обезсърчава, нито се обезвѣрява. Той обича живота и разумно го използва. Казано е въ Писанието, че всѣки човѣкъ ще има такова име, което само той ще знае и на което всѣкога може да разчита. Днесъ всѣки човѣкъ носи нѣкакво име, но то е неговъ псевдонимъ, а не истинското му име. Той не може да разчита на своя псевдонимъ. Тѣй шото, когато се говори за доброто име, ние разбираме име, което е подобно на кибритената клечка. Щомъ драснемъ кибритената клечка, тя веднага се запалва и свѣтва. Следователно, изговорите ли доброто име, пжтьтъ ви веднага се освѣтлява.

Защо е дошълъ човѣкъ на земята? Да спечели добро име. Днесъ всички хора иматъ по едно име, но скоро го изгубватъ. Силата и властта на това име е подобна на високото положение, което човѣкъ заема на земята. Срѣщате единъ човѣкъ, на когото всички се кланятъ, всички го обичатъ и уважаватъ. Защо? Защото е министъръ председателъ. Каквото каже, каквото подпише, всичко става. Следъ три-четири години отниматъ властта му и, каквото каже, каквото подпише, нищо не става. Защо? Изгубилъ е силата на своето име. Днесъ всички хора сж министри председатели само за известно време. Щомъ изгубятъ поста си, заедно съ това губятъ и

властта си. Кой отнима властта имъ? Смъртъта. Щомъ дойде смъртъта, отъ човѣка нищо не остава. Той се превръща въ обикновенъ гражданинъ.

И тъй, дойдете ли до доброто име, вие трѣбва да вѣрвате въ неговата сила, както вѣрвате въ Бога. Доколко вѣрвате въ Бога, ще познаете въ време на мжнотии. Ако въ време на мжнотии човѣкъ не може да издържа, вѣрата му е слаба. Малко хора иматъ силна вѣра. Тѣ се респектиратъ едни други не съ вѣра, но съ физическа сила, както правятъ животнитѣ. Когато по силно животно погледне къмъ по-слабо, последното свива опашка и отминава далечъ отъ него. Защо? Респектира се отъ силата му. Не правятъ ли сжщото и хората? Срѣщате единъ гордъ, силенъ човѣкъ, навсѣкжде ходи съ дигната нагоре глава, и току рѣже съ езика си. Смѣлъ и решителенъ е този човѣкъ, защото се намира при благоприятни условия на живота. Изгуби ли благоприятнитѣ условия, той навежда глава, спуща рѣще надолу и поглежда страхливо хората. Като го питатъ нѣщо, той казва: Оставете ме свободенъ, не съмъ разположенъ духомъ. Мжчи се този човѣкъ. Всички хора се мжчатъ и ще се мжчатъ, докато изработятъ доброто си име и разбератъ неговото значение. Да изработи човѣкъ добро име, това е мжчна задача. Разреша ли зада-

чата си, колкото мъчна да е била, тя става лесна. Слелъ нея, обаче, иде нова задача, пакъ мъчна. Колкото по горе се качва човѣкъ, толкова по мъчни задачи му се даватъ.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ блага, но искатъ да ги получатъ по лесенъ начинъ, безъ мъчности и страдания. Това е невъзможно. Ако годината е суха, и житото не може да се развива добре, земеделецътъ се моли за дъждъ. Завали ли дъждъ, житото се радва, но улицитѣ се калятъ. Ако сж-щиятъ земеделецъ излѣзе вънъ, въ калъта, съ нови, скжпи обуща, непременно ще ги окаля. Трѣбва ли той да се моли, да дойде суша, да не се каля? Ако иска житото да вирѣе добре, той трѣбва да пожертвува обувката си. Искане ли да запази обувката си, житото ще пострада. Кое отъ дветѣ е за предпочитане: житото ли да се запази, или обувката? За предпочитане е житото да израсте, да цъвне, плодъ да даде, защото много хора ще се хранятъ съ него. Нѣкои религиозни искатъ да станатъ светии, безъ да се калятъ. Това е невъзможно. Искашъ ли да станешъ светия, непременно ще се накаляшъ. За да стане чистъ и светъ, човѣкъ трѣбва да мие презъ голѣми ижчности и страдания. Нѣкой иска да се качи на високъ планински връхъ, но не желае да се измжчва. Стигне донѣкжде, умори се и казва: Хайде, ще се върна. Като си почина, пакъ ще се

опитамъ. Рече отново да се качи, стигне до едно мѣсто, пакъ се върне. Той постоянно се качва и слиза, но върхътъ все далечъ остава. Като види, че нѣма сила и постоянство да го достигне, той си казва: Да има единъ аеропланъ, да се кача на него и така да стигна върха. И съ аеропланъ е добре да се качишъ, но славата ще бжде на аероплана, а не твоя. Искане ли да придобие знание, сила, богатство, човѣкъ трѣбва да работи, да учи, да прилагатова, което знае.

Кой човѣкъ е ученъ? Ученъ човѣкъ е този, който е придобилъ знанията си съ усилия, съ вѣра съ и постоянство. Той не е придобилъ нѣщата даромъ. Думата „даромъ“ подразбира само даденитѣ условия. Всичко останало човѣкъ придобива самъ, съ трудъ, усилия и работа. „По-предпочитаемо е добро име, нежели голѣмо богатство“. Само вътрешно силниятъ човѣкъ има добро име. Казваме за нѣкого, че е именитъ. Значи, именитъ е този, който има добро име, който има имане. Въ обикновения животъ богатиятъ човѣкъ считатъ човѣкъ съ добро име, а сиромашътъ — човѣкъ съ лошо име. Много естествено! Като се намѣри въ голѣми мжнотии и затруднения, сиромашътъ трѣбва да иска пари оттукъ-оттамъ, докато задлъжняе толкова много, че не може да изплати дълговетѣ си, съ което опетнява своето име. Богатиятъ не може да опетни лесно името си, защото, от-

дето вземе пари, скоро ги връща. Да плаща нѣкой дълговетѣ си, това не значи, че е човѣкъ съ добро име. Важно е, какъ плаща. Нѣкой плаща редовно и навреме задълженията си, защото стражарьтъ седи срещу него. Въ това отношение сиромашьтъ, който не плаща, има по-добро име отъ богатия. Той казва: Нѣмамъ пари, не искамъ да плащамъ и нищо повече. Въ желанието си да се освободи отъ сиромашията, отъ ограничителнитѣ условия на живота, той се отказва да плаща, да търси пари оттукъ-оттамъ. Той не иска даже да мисли за дълговетѣ си, иска да се представи за силенъ човѣкъ. Силенъ е, докато не е опиталъ тоягата върху гърба си. Усѣти ли, че тоягата се слага върху гърба му, веднага отстѣпва.

Въ време на турското робство, българитѣ, ограничени отъ турското управление, правили опити да се освободятъ отъ него, но въ края на краищата пакъ отстѣпвали. Когато турски чиновници ходѣли по домоветѣ да събиратъ данъци, българитѣ казвали: Нѣма да плащаме! Оттукъ-оттамъ нѣкой се обаждалъ: Знаете ли, какво направили съ Драгана, съ Стояна? Като не искали да плащатъ задълженията си, турцитѣ ги пребивали отъ бой.—Така ли? Нѣма какво да се прави, ще вземемъ на заемъ отнѣкъде, ще платимъ. Турско управление е това, ще носимъ теглото и ще мълчимъ.

„По-предпочитаемо е добро име, нежели голѣмо богатство“. Този стихъ се отнася за всѣки човѣкъ—богатъ или беденъ, ученъ или простъ. Доброто име на човѣка се опредѣля отъ неговия езикъ. По езика ще познаете, добъръ ли е човѣкъ, или лошъ. Който не е изработилъ доброто име, той всѣкога роптае противъ сждбата си. Той е недоволенъ отъ всичко и постоянно се оплаква, че Господъ не го защитава, не слуша молитвата му. Кого защитава Богъ? Богъ защитава онѣзи, които сж дали пжтъ на Божественото въ себе си. Това сж добритъ, разумни хора въ свѣта. Това не значи, че и разумниятъ всѣкога ще бжде покровителствуванъ отъ Бога. Ще дойде день, когато и той ще бжде изоставенъ. Христосъ, Когото наричаме Синъ Божи, като се намѣри въ голѣмо изпитание, каза: „Господи, Господи, защо си ме оставилъ?“ Всѣки човѣкъ трѣбва да мине презъ това изпитание, да научи нѣщо. Докато детето е малко, майка му го носи на ржце. Започне ли да расте, тя го туря на земята, да се учи да ходи. Като не разбира, защо майката постѣпва така, детето започва да плаче, да протестира. Коя е причината, поради която майката оставя детето си на земята? Тя иска да го научи да ходи, да стане самостоятелно. Кое дава право на детето да плаче и да вика? Може ли майката да носи детето си презъ цѣлия му животъ на ржце? Докато се научи да

ходи, детето се чуди, защо майка му го оставя на земята, да пада и става, да удря главата си. То не подозира, че по този начинъ се учи да ходи, да се калява въ живота. И възрастнитѣ хора, като не познаватъ Божия планъ, чудятъ се, защо Богъ ги е оставилъ на земята сами, да падатъ и ставатъ, да се калятъ, да чупятъ главитѣ си. Трѣбва ли земедѣлецътъ да се оплаква отъ дъжда? Ако не вали дъждъ, житото нѣма да израсте. Като знае това, земедѣлецътъ се радва на дъжда, макаръ, че ще разкаля пжтищата.

На сжщото основание можете да се запитате, защо плачете, когато нѣкой отъ близкитѣ ви заминe за другия свѣтъ. Заминаването на човѣка за другия свѣтъ не е нищо друго, освенъ събличане на старата дреха и обличане на нова, или посаждането му въ земята, за да израсте отново. Трѣбва ли при такива случаи човѣкъ да губи равновесието си? Да заминe човѣкъ за другия свѣтъ, това значи, да напусне кжщата си и да излѣзе вънъ отъ нея. Казватъ на нѣкого, че трѣбва да напусне кжщата си, но той се противопоставя. Той иска да знае причината, защо трѣбва да излѣзе вънъ. Въ кжщата става нѣкаква катастрофа. Казватъ на този човѣкъ да излѣзе часъ по-скоро вънъ. Като не разбира, защо трѣбва да напусне кжщата си, той се противи, не иска да се подчини. Щомъ доброволно не иска да напусне кжщата си, ще го заставятъ

насила да излѣзе, но съ пукната глава. Човѣкъ трѣбва да се научи да отстъпва. Докато не се научи да отстъпва, той не може да настѣпва. Между отстъпване и настѣпване има известно съотношение. Ако музикантътъ не може да понижава тоноветѣ, той не може и да ги повишава. И обратно: ако не може да ги повишава, той не може и да ги понижава. Истински музикантъ е този, който знае да повишава и да понижава тоноветѣ.

„По-предпочитаемо е добро име, нежели голѣмо богатство“. Силата на разумния човѣкъ е въ доброто име. Като се стреми да придобие доброто име, човѣкъ изучава Божиитѣ пѣтища, изучава законитѣ, които ги управляватъ. Какъ ще познае детето сладостта на захарьта, ако нѣма слюнка въ устата си? Нѣма ли слюнка, която да разтвори захарьта, никаква сладостъ не може да се усѣти. Следователно, за да опитате свойствата на тѣлата, вие трѣбва да познавате условията, при които тѣ могатъ да се проявятъ. За да се прояви нѣщо, нужни сж известни условия.

Двама души американци, младъ господинъ и възрастна госпожа, отиватъ при единъ богатъ американски банкеръ, да искатъ известна сума на заемъ. Младиятъ господинъ, външно грозенъ и скромно облѣченъ, влиза при банкера и го моли да му даде петъ хиляди долари на заемъ. Банкерътъ го поглежда из-

питателно и му казва: Заповѣдайте, вземете тази сума, но следъ три месеца непременно да я върнете. Не направите ли това навреме, последствията ще бждатъ лоши. Азъ съмъ човѣкъ на реда и на порядъка. Следъ младия господинъ влиза старата жена. Тя се покланя вежливо и го моли за единъ заемъ отъ десетъ хиляди долари. — Ще ви услужа, но съ условие да ги изплатите на опредѣления срокъ. Тя взела паритѣ, благодарила и си отишла. Не се минало много време, старата госпожа заболѣла сериозно, вследствие на което не могла да изплати паритѣ въ уречения срокъ. За тази целъ дъщеря ѝ, млада и красива мома, отишла при банкера да го помоли да отложи изплащането на полицата. Като я погледналъ, банкерътъ изведнѣжъ разбралъ, че въ тази мома се крие нѣщо особено, нѣкаква добродетель, при която веднага отстѣпилъ. Усмивкага, обходата на момата го поразили, и той продължилъ срока за изплащане на полицата.

И тъй, ако сте въ положението на младия, но грозенъ господинъ, или въ положението на старата госпожа, законътъ ще бжде строгъ къмъ васъ, веднага ще ви се наложи да плащате. Ако сте въ положението на красивата мома, работитѣ ви ще се нареждатъ добре.

Значи, човѣшкиятъ разумъ, който нарежда работитѣ добре, представя красива

мома. Споредъ духовнитѣ хора, Божественото въ човѣка нарежда работитѣ му. То е красива мома, въ душата на която живѣе любовта. Даде ли пѣть на Божественото въ себе си, човѣкъ лесно се справя съ противоречията и мжнотиитѣ си и никога не се обезсърдчава. Той е изработилъ доброто име. Може ли човѣкъ съ добро име да се обезсърдчава, да се страхува и обезнадежда? На способния, на силния, на добрия и на разумния човѣкъ, пѣтьтъ му е всѣкога отворенъ. Дето отива, всички го приематъ съ радостъ. Каквото предприеме, всичко му се подава. Той е даровитъ, способенъ човѣкъ. Дарбитѣ показватъ, че той е работливъ. Нищо не се дава даромъ. Изгуби ли условията за растене и развиване, човѣкъ започва да съжالياва. Той съзнава, че е пропусналъ времето, но това съзнание не може да му помогне. Има смисълъ да съзнава човѣкъ, че не е придобилъ нѣщо, но ако веднага започне да работи. Ако е нетърпеливъ, той мяза на празенъ параходъ, който се люшка отъ вълнитѣ на морето. Какво трѣбва да направи човѣкъ, за да преодолѣе своето нетърпение? Да се натовари малко, за да добие по-голѣмъ стабилитетъ. Ако е нервнъ, неразположенъ, или недоволенъ, нека си представи добре наредена трапеза, съ вкусни яденета и мислено да си хапне, да се успокои. Нѣкой е недоволенъ отъ положението си, счита се сиромасъ.

За да се справи съ мисълта за сиромашията, той трѣбва да тури въ ума си точно противоположна мисъл, че е богатъ, че е князь, или царь, който разполага съ голѣми богатства. Ще кажете, че не можете да си представите това, което не сте. Какъ може актьорътъ да играе на сцената ролята на царь, на князь, безъ да е такъвъ въ действителность? Ако човѣкъ може да играе на сцената фиктивна роля, защо и въ живота да не играе такава роля, която ще го спаси отъ тежките състояния на мисълта му?

И тъй, докато не се научи да вѣрва въ невъзможнитѣ нѣща, човѣкъ нищо не може да постигне. Невъзможнитѣ нѣща сж реални, а възможнитѣ — нереални. Каква реалность има въ това, че вѣрвате въ десеттѣ лева, които нѣкой човѣкъ може да ви даде? Какво можете да направите съ десетъ лева? Има смисълъ да вѣрва човѣкъ, че ще получи нѣколко хиляди лева, защото може да свърши нѣкаква работа съ тѣхъ. Да вѣрва човѣкъ въ своитѣ възможности, това е реално. Да вѣрва, че чрезъ възможноститѣ на другитѣ хора може да постигне нѣщо, това не е реално. Човѣкъ се ползува най-много отъ това, което самъ може да постигне, а не отъ това, което хората могагъ да направятъ за него. На човѣка сж дадени редъ възможности и условия, безброй блага, а въпрѣки това той се счита беденъ. Какви по голѣми блага може да оча-

квате отъ въздуха, водата, свѣтлината и храната? Който се оплаква, че работитѣ му не се нареждатъ добре, той пресилва нѣщата. Ако днесъ колелото на живота му не се движи, това доказва, че е слѣзло долу, въ низината на живота. Той трѣбва да има търпение, да почака малко, докато колелото гребне отъ благата на живота и отново се дигне нагоре. Ако човѣкъ нѣма търпение да слѣзе до най-низкото мѣсто, да гребне оттамъ нѣщо, и следъ това да се качи горе, въ височинитѣ на живота, колелото на неговия животъ винаги ще бжде празно. Докато колелото не се върти, докато не слиза и не се качва, градината на човѣка винаги ще бжде суха. Движи ли се колелото, кофитѣ ще се пълнятъ и празнятъ, зеленчуцитѣ ще се поливатъ, и човѣкъ ще се радва на благата въ живота. Да се пълнятъ и празнятъ кофитѣ на човѣка, това значи, да живѣе добре. Щомъ живѣе добре, нивитѣ, градинитѣ му ще бждатъ росни, плодоветѣ и житото ще узрѣватъ добре, а следъ това и хамбарътъ му ще бжде пълень.

Мнозина се оплакватъ отъ мжнотиитѣ въ живота си и търсятъ начинъ да се освободятъ отъ тѣхъ. Тѣ искатъ да бждатъ щастливи, безъ да подозиратъ, че щастието се постига при мжнотиитѣ и страдания. Щастието се постига вънъ отъ благоприятнитѣ условия. Благоприятнитѣ условия сж въ дома, въ отечеството на човѣка, въпрѣки това той трѣбва да

напусне тия условия и да излѣзе вънъ отъ дома и отечеството си, да придобие опитности и знания. Запримѣръ, докато е около майка си и баща си, детето е безгрижно, за нищо не мисли. Иска ли да придобие знание, то трѣбва да излѣзе отъ бащиния си домъ, да отиде на училище, да научи нѣщо. И наистина, детето влиза въ училище, дето година следъ година расте, развива се и придобива все по-голѣми знания и опитности. Наредъ съ придобиване на знания човѣкъ минава презъ голѣми мжнотии. Като свърши гимназия, ученикътъ отива въ странство, да придобие още повече знания. И най-после, следъ голѣми мжнотии и изпитания, той влиза въ живота, като опитна школа за приложение на придобитото знание. Колкото по-добре прилага знанието си, толкова по-щастливъ се чувства човѣкъ. Каквото става съ човѣка на физическия свѣтъ, сжщото става и въ духовния свѣтъ. За да придобие духовно знание, човѣкъ трѣбва да мине презъ мжнотии и изпитания.

Като се натѣква на мжнотии, човѣкъ казва, че е грѣшенъ, че въ грѣхъ го е зачела майка му. Ученикътъ не трѣбва да говори за грѣхъ и за зло. Грѣхътъ има отношение само къмъ ленивия ученикъ, а не и къмъ способния. Ленивиятъ се спъва и грѣши, а трудолюбивиятъ и способниятъ върви напредъ и разумно решава задачите си. Той

не се стѣснява отъ окръжаващата срѣда. Какво правятъ хората около него, това не го интересува. Той има една целъ — да стигне върха. Кой върви следъ него, какъ ходи, какъвъ пѣтъ е изминалъ, той не се интересува. Докато се качва къмъ върха на планината, човѣкъ не трѣбва да се обръща назадъ. Щомъ се качи на върха, той има право вече да се обърне назадъ, да гледа ония, които идатъ следъ него. Той има право и да критикува. Изобщо, само онзи има право да критикува, който се е качилъ вече на върха и познава пѣтищата на възлизане. Докато не се е качилъ на върха, човѣкъ трѣбва да гледа предъ себе си, за да не изразходва енергията си. Спре ли човѣкъ на пѣтя си и започне да критикува хората, той непременно ще се спъне. Всѣко спъване е резултатъ на свързването на човѣка съ слабоститѣ и неджзитѣ на неговитѣ ближни. Като сте тръгнали къмъ върха, не мислете за отрицателното въ живота. Дали сте пѣвецъ, музикантъ, учителъ, художникъ или ученъ, вие вървите къмъ известенъ връхъ. Следвайте пѣтя къмъ върха, за да придобиете известно благо. — Ама жена ми не иска да ме придружи. — И самъ можете да стигнете до върха. Ако двамата пѣтувате, въ единство и пълно съгласие, има смисълъ да бждете заедно. Нѣма ли съгласие помежду ви, по-добре вървете сами. Дали самъ ще вървите, или двама

заедно, важно е да запазите духа и разположението си.

Често съвременнитѣ хора не успѣватъ въ предприятията си, защото искатъ всичко да бжде въ единство и хармония и тогава да се заловятъ за работа. Тѣ не сж прави. Има смисълъ човѣкъ да се стреми къмъ хармония и единство, но ако е свързанъ съ хора, които сами за себе си сж въ хармония съ Бога. Не сж ли тѣ сами въ хармония съ Бога, каквито отстъпки да правите, никогa нѣма да се хармонирате съ тѣхъ. Въ таквъ случай, ако трѣбва да свършите нѣкаква добра работа, никога не отлагайте. Ако цѣлиятъ ви домъ — баща, майка, жена, деца не сж съгласни съ васъ, пакъ не отлагайте работата си. Щомъ е Божествена, вървеге напредъ. За васъ е важно да имате хармония съ Бога. Ако жена ви не е съгласна съ васъ, оставете я свободна, а вие вършете това, което отвжтре ви се диктува. Натъкнете ли се на злото въ човѣка, не се мжчете да го възпитавате. Въ всѣки човѣкъ — мжжъ, жена, дете има освенъ добро и нѣщо зло, което не се подава на обработване. Докато човѣкъ самъ не съзнава злото въ себе си и не започне да се самовъзпитава, никой не е въ състояние да се справи съ него.

Единъ селянинъ видѣлъ, какъ жената на съседа му малтретирала мжжа си, добъръ, разуменъ човѣкъ, и се чудилъ, какъ я тър-

пи. Като впрѣгалъ колата си за близкия градъ, той казалъ: Да е моя тази жена, ще я набия така, че да помни, какъ трѣбва да се отнася съ мжжъ. Жената чула тѣзи думи и решила да отмъсти на съседа си. Привечерь, когато той се връщалъ отъ града, тя го причакала и бързо се качила на колата му. Като се обърналъ назадъ, селянинътъ се изненадалъ, че тя седи въ колата му, и я запиталъ: Какво търсишъ тукъ? Какъ се качи безъ мое позволение? — Отъ кого ще искамъ позволение? Ти си мой мжжъ, ще ме водишъ дома си. Селянинътъ се уплашилъ, не знаялъ, какъ да постъпи съ тази сприва жена. Той се страхувалъ отъ жена си, която била много ревнива, какво ще каже за свое оправдание. За тази целъ той започналъ да се моли на съседката си: Моля ти се, слѣзъ отъ колата, не говори глупости. Ти не си моя жена; не ме прави да излизамъ отъ търпение, насила да те сваля отъ колата. — Прави, каквото щешъ, но нѣма да слѣза отъ колата. Опитай се само да ме бутнешъ! Селянинътъ спрѣлъ колата и отново започналъ да я увещава да слѣзе. Най-после тя отстъпила, сама слѣзла отъ колата и му казала: Втори път да не смѣешъ да говоришъ лошо за жена. Каквато да е жената, ти не можешъ да я възпитаешъ.

Въ човѣка има две естества: добро и лошо. Той не е господарь нито на едното, ни-

то на другото. Нѣкога човѣкъ направи едно добро дѣло и се чувствува разположенъ, като че той е авторъ на това дѣло. Той не знае, че доброто начало въ него е авторътъ на нѣщата. Въ този смисълъ, дали ще извърши нѣкакво добро, или лошо дѣло, човѣкъ е само изпълнителъ; той не е господаръ на положението. Едно се иска отъ човѣка : будно съзнание. Като има будно съзнание, човѣкъ разбира, защо върши едно, или друго. Ако върши добро, ще знае, защо го върши, и каква полза ще пренесе на онзи, на когото го прави. Ако върши нѣкакво зло, пакъ ще знае, защо го върши. Разумниятъ човѣкъ отговаря за всѣка своя погипка, защото предварително знае, какви ще бждатъ резултатитъ отъ нея.

И тъй, понеже живѣете въ свѣтъ, пѣленъ съ противоречия и мжнотии, отъ васъ се изисква разумность, добре да носите страданията, безъ никакви протести и роптания. Страхътъ самъ по себе си ще дойде, но като предупреждение. Вѣрата, надеждата, любовта ще дойдатъ сжщо така, но като мощни сили. Човѣкъ разполага съ много сили въ себе си, които трѣбва да приложи, именно, при голѣми противоречия и мжнотии, въ живота си. Разуменъ трѣбва да бжде човѣкъ, да знае, кжде, каква сила да приложи. Страхътъ е отрицателна сила, но човѣкъ трѣбва да знае, какъ да я използва.

Не знае ли, какъ да се справи съ страха, той нарушава връзката между добритъ, помощни сили въ себе си. Казано е въ Писанието: „Страхътъ Господенъ е начало на мъдростъта“. Кога трѣбва да се страхува човѣкъ: когато е предъ сждията, или когато кредиторътъ го търси въ дома му? Човѣкъ трѣбва да се страхува, още когато се срещне съ кредитора си. Като се уплаши отъ него, той ще обещае, че ще плати дълга си, и веднага ще пристѣпи къмъ изплащане на задълженията си. Остане ли да се страхува предъ сждията, работата му не е добра. Сждията ще разгледа дѣлото и ще го осъди да плати. Докато плати, ще го постави въ затворъ. Такова трѣбва да е отношението ви и къмъ Бога. Отъ Бога ще се страхувате, още когато се намирате предъ изкушението, докато не сте сгрѣшили. Сгрѣшите ли, нѣма защо вече да се страхувате. Сега ще очаквате послѣдствията отъ грѣха и престѣплението, което сте извършили. Ще кажете, че Богъ е милостивъ, че прощава грѣховетъ на хората. Той е милостивъ, но когато постѣпвате споредъ Неговия законъ. Не спазвате ли закона Му, ще носите послѣдствията. Сгрѣши ли човѣкъ веднѣжъ, колкото да се страхува, страхътъ нѣма да намали страданията му. Намѣришъ ли се предъ сждията, ще чуешъ присъдата си—нищо повече. Азъ мислѣхъ, че може да се отложи плащането на дълга ми.—Плащането е могло да

се отложи преди да се явишъ предъ мене. Веднѣжъ си изправенъ тукъ, никакво отлагане не се допуска. Тукъ или се плаща, или въ затворъ се отива.

Следователно, дойдете ли до положение да направите нѣщо, направете го на време. Ако е за плащане, веднага плащайте. Никакво отлагане не се позволява. Страхъ ли ви е отъ изкушението, ще носите последствията му. Нѣкои хора грѣшатъ отъ страхъ, а други отъ щестлавие. Страхътъ и щестлавието вървятъ ржка за ржка, като братъ и сестра. За да не подхранва щестлавието въ себе си, човѣкъ не трѣбва да се подава на ласкитѣ и на похвалитѣ на своитѣ близки. Срѣщате единъ способенъ ученикъ, за когото съученицитѣ му казватъ, че той е необикновено надаренъ, че не трѣбва да чете уроцитѣ си. Защо не трѣбва да чете уроцитѣ си? Защото отъ слушане само ги запомнялъ. Колкото да е способенъ ученикътъ, все трѣбва да учи. Има задачи, отъ които и най способнитѣ ученици могатъ да се спънатъ. Тѣ трѣбва да ги прегледатъ нѣколко пжти, докато ги решатъ. Лесно е да се каже за нѣкого, че е силенъ математикъ, но никой не знае, какъ е станалъ такъвъ. Той е работилъ по цѣли часове върху известни задачи, докато ги разреши. Щомъ е толкова силенъ математикъ, накарайте го да изчисли, какво ще ви се случи следъ 20 години.—Ама това не е математика.—

Това, именно, е математика.—Ти можешъ ли да решишъ тази задача? — Щомъ я предлагамъ на други хора, разбира се, че мога да я реша.—Какъ ще я решишъ? — Това не се казва. Какъ ще разберете човѣка, ако не проследите проявитѣ му? Какъ можете да се произнесете за единъ пѣвецъ, ако не го чуєте да пѣе? Има нѣща, които, колкото да се разправятъ на човѣка, не могатъ да се разбератъ. За да се разбератъ, човѣкъ трѣбва по нѣкакъвъ начинъ да влѣзе въ контактъ съ тѣхъ, да ги чуе и да ги види.

Като ученици, отъ васъ се иска работа, а не само да вѣрвате въ щастливия случай. Добре е човѣкъ да вѣрва на щастието, но то се обуславя отъ предварителна работа. Човѣкъ трѣбва първо самъ да работи, да свърши това, което се иска отъ него, а после да остави другитѣ да свършатъ останалата работа. Това, което зависи отъ другитѣ, е щастливиятъ случай въ живота. Въ всѣка работа взиматъ участие много сжщества—всѣки има свой специфиченъ дѣлъ. Обаче, ако човѣкъ пръвъ не започне работата, и другитѣ сжщества нѣма да работятъ. Започне ли той пръвъ да работи, всички останали ще го подкрепятъ. Работи ли човѣкъ върху себе си, всички сжщества, които сж свързани съ него, ще му помагатъ.

Сега, желая ви да имате по едно добро име, съ което всички могатъ да ви позна-

ватъ. Какъ сте изработили това име, никой не трѣбва да знае. То трѣбва да бжде тайната на вашия животъ. Богъ казва: „Призовете ме!“ Съ кое име трѣбва да призове Господа? Всѣки човѣкъ трѣбва да призове Господа съ онова име, което излиза дълбоко отъ душата му. Само при този зовъ Богъ отговаря на човѣка. Мнозина викатъ Господа, безъ да знаятъ името Му и се чудятъ, защо не имъ отговаря. Много естествено! Тѣ не Го викатъ на име, тѣ Го назоваватъ съ различни имена, каквито Той не притежава. Само онзи може да извика Господа по име, който самъ е изработилъ своето добро име. Забрави ли свещеното име на Бога, човѣкъ започва да грѣши, обърква посоката на живота си, не знае, кжде е изтокъ и кжде—западъ, вследствие на което работитѣ му оставатъ назадъ.

Съвременнитѣ астрономи и учени познаватъ четири точки, около които се ориентиратъ: изтокъ, западъ, северъ и югъ. И въ духовния свѣтъ има четири точки, чиито посоки всѣки човѣкъ трѣбва да знае. Първитѣ три точки сж: посоката на истината, на доброто и на справедливостъта. Четвъртата точка се определя сама по себе си, т. е. отъ първитѣ три. Знаете ли посоката на истината, на доброто и на справедливостъта, вие никогда нѣма да се изгубите. Направите ли най-малкото отклонение въ една отъ тия посоки,

вие се намирате вече въ мъгла и объркват работитѣ си. Върви ли по тия посоки, човѣкъ е намѣрилъ вече щастието си. Пътътъ на истината, на доброто и на справедливостта сж пжтища, които водятъ човѣка къмъ щастие.

За да се развива правилно, човѣкъ трѣбва да бжде музикаленъ. Музикалността се вижда не само въ пѣнието или свиренето, но и въ говора. Съвременнитѣ хора сж изгубили своята музикалностъ, вследствие на което се натъкватъ на голѣми противоречия и страдания. Езикътъ на човѣка е лишенъ отъ музикалностъ, поради което му създава голѣми неприятности. Иска да каже една дума, но тя не излиза, както трѣбва — все засѣга нѣкого. Понѣкога говорите на човѣка за вѣрата, или за любовта, но той не ви разбира, не иска да ви слуша. Защо? Защото не говорите музикално. Всѣка дума, която не е музикална, нѣма съдържание. Коя дума въ български езикъ е най-музикална? За да познаете, коя дума е музикална, първо трѣбва да я изпѣте. Ако при пѣнието на тази дума се роди друга, която може да се размножава, тази дума е музикална. Не е лесно човѣкъ да познае музикалността на думитѣ.

Съвременнитѣ хора пѣятъ свѣтски пѣсни по-добре отъ духовнитѣ. Като дойдатъ до духовнитѣ, гласътъ имъ се губи. Въ свѣтскитѣ пѣсни тѣ влагатъ чувство, мисль, а духовнитѣ не разбиратъ. Щомъ не разбиратъ и не чувствуватъ

съдържанието на духовнитѣ пѣсни, тѣ не могатъ да ги изпълнягъ, както трѣбва. Въ това отношение тѣ мязатъ на пѣвецъ, който обича виното. Като седне предъ чаша вино, той се разполага вътрешно, започва да пѣе и казва: Винце, винце, червено винце! Турите ли въ сжщата чаша брашно, той не пѣе вече. Брашното не му действува, не го вдъхновява. Брашното е по-ценно, отъ виното, но той не може да пѣе, не се насърдчава отъ него. Намѣри ли се предъ чаша вино, веднага се настройва. Значи, брашното може да се уподоби на духовнитѣ пѣсни, а виното—на свѣтскитѣ. Истинскиятъ пѣвецъ пѣе еднакво и на брашното, и на виното. Той живѣе въ пѣсенята, тя го вдъхновява. А какво ще сложатъ предъ него, това е безразлично. Той знае, че отъ брашното могатъ да се направятъ различни сладкиши. Той възпѣва всичко, понеже музиката е вътре въ него.

И тъй, човѣкъ може да пѣе само тогава, когато пѣсенята е близо до сърдцето и до ума му. За да пѣе човѣкъ, умътъ и сърдцето му трѣбва да взиматъ участие въ пѣнието. Ако сърдцето не подкрепва ума, и ако умътъ не подкрепва сърдцето, никакъвъ гласъ не може да излѣзе. Безъ вдъхновение човѣкъ не може да пѣе. Вдъхновението дохожда само при пълно участие на ума и на сърдцето въ човѣка. При това положение въ него става отпушване на единъ, важенъ нервъ въ сим-

патичната нервна система. Пѣвцитѣ работятъ десетки години върху гласа си, докато раздвигатъ този нервъ. Не се ли отпусти този нервъ, да потече енергия презъ него, пѣвецътъ остава обикновенъ пѣвецъ. Раздвижи ли се този нервъ и започне да вибрира музикално, пѣвецътъ става гениаленъ. Щомъ този нервъ започне да вибрира музикално, енергията отъ него се предава на ларинкса, и пѣвецътъ се вдъхновява. Голѣми усилия трѣбва да прави човѣкъ, докато раздвижи музикалния нервъ въ симпатичната нервна система. Когато се учи да пѣе, човѣкъ трѣбва да научи известна пѣсенъ точно, т. е. въ гамата, въ която е дадена, да не минава отъ една гама въ друга. Когато напредне въ пѣнието, тогава може да минава отъ една гама въ друга. За да минава отъ една гама въ друга, човѣкъ трѣбва да бжде майсторъ—виртуозъ.

Изпѣйте сега упражнението „Вехади“. За да развivate гласа си, вие трѣбва да пѣете всѣки день поне по половинъ часъ. Ако се предадете на грижитѣ въ физическия животъ, вие ще престанете да пѣете и ще изгубите и този гласъ, който имате. Като отидете въ другия свѣтъ, първиятъ изпитъ, на който ще ви поставятъ, е пѣнието. Ако не знаете да пѣете, ще ви върнатъ назадъ. Който иска да пѣе добре, той трѣбва да пѣе за себе си, да задоволи своя вкусъ. Ако той самъ е до-

воленъ отъ пѣнието си, и другитѣ ще бждатъ доволни. Като ученици на окултна школа, вие трѣбва да се свържете съ музикалния свѣтъ, съ музикални сжщества, които да създаватъ въ васъ потикъ да пѣете и да свирите. Пѣйте безъ да се стѣснявате и подражавайте само на ония сжщества, които ви потикватъ къмъ пѣние. Само тѣ могатъ да ви послужатъ като образци на истински пѣвци и музиканти. Преди да пѣе, човѣкъ трѣбва да си създаде добро настроение и разположение. Безъ добро разположение, той не може да пѣе. При недоволство, при неразположение на духа, човѣкъ не може да пѣе. Искате ли да успѣва въ пѣнието, човѣкъ трѣбва да заеме положението на дете, което сега започва да се учи.

Като ученици, вие трѣбва да се учите да пѣете. Млади и стари, всички трѣбва да пѣятъ. Обикновено младитѣ пѣятъ повече, понеже иматъ стимулъ. Старитѣ, като нѣматъ стимулъ, преставатъ да пѣятъ. Ако сж религиозни и любятъ Бога, тѣ обичатъ да пѣятъ. Любовта имъ къмъ Бога е стимулъ, който ги заставя да учатъ, да пѣятъ. Докато е младъ, човѣкъ има за кого да пѣе. Докато е религиозенъ и обича Бога, макаръ и старъ, човѣкъ пакъ има за кого да пѣе. Загуби ли младостта си, той престава да пѣе. Загуби ли вѣрата си, пакъ престава да пѣе. За да бжде здравъ, човѣкъ трѣбва да пѣе, да сла-

ви Бога.

Псалмопѣвецътъ казва: „Пѣйте и възпѣвайте Господа!“

Проявениятъ Духъ въ любовъта, проявениятъ Духъ въ мъдростъта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

8. Утринно слово отъ Учителя.

2 декемврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Абсолютна и относителна реалност.

Всички свещени книги се стремятъ, отъ една страна да опишатъ вътрешния животъ на човѣка, а отъ друга страна — да му дадатъ известна насока. Тѣ сж подобни на книгитѣ, наречени „пжтеводители“, които посочватъ селата, грацовеѣ, планинитѣ—всички ориентиращи пунктове, презъ които човѣкъ трѣбва да мине, за да дойде до опредѣлената цель. Колкото да сж искали да освѣтятъ пжтищата на човѣка, тия хора, макаръ и съ голѣми опитности, все пакъ не сж могли напълно да имъ помогнатъ. Тѣ все сж направили известна погрѣшка. Не е лесно да опишете нѣщата въ такава свѣтлина, въ каквата сж въ действителностъ. Всичко въ природата и живота е подложено на постоянни промѣни.

Въ свѣта сжществуватъ две реалности: абсолютна и относителна. Абсолютна реалностъ е тази, която изнася нѣщата, както сж въ действителностъ, както сж въ ума на Вѣчното, Неизмѣнно начало—Бога. Относителна реалностъ е тази, която изнася нѣщата, както сж въ умоветѣ на разумнитѣ хора, както тѣ ги разбиратъ. Отъ гледището на относителната реалностъ нѣщата се мѣнятъ, споредъ

епохитѣ, презъ които минаватъ. За известна епоха нѣкои нѣща сж прави и на мѣсто. За друга епоха, обаче, тѣ не сж прави и не сж на мѣсто. Запримѣрь, моралътъ и разбира- нията на духовнитѣ хора въ миналото сж би- ли едни, днесъ сж други. Ако си служите съ езика на духовнитѣ хора въ миналото, вие ще станете еднообразни и отегчителни. Мо- ралътъ на духовнитѣ хора въ миналото си е служилъ съ отрицателенъ езикъ: Не грѣши, не лъжи, не завиждай, не прави зло, не уби- вай и т. н. Защо да не правишъ това? За- щото има законъ, има вѣчно мжчение, има адъ и т. н. Ако на съвременнитѣ хора гово- рите съ този езикъ, тѣ ще се отегчатъ и нѣ- ма да ви слушатъ. Еднообразенъ е този езикъ. Тѣ искатъ да знаятъ, какво да пра- вятъ, а не какво да не правятъ.

Какво представя грѣхътъ? Грѣхътъ е нѣщо неопредѣлено. Той е резултатъ на нѣ- що. Казватъ, че първиятъ човѣкъ е сгрѣ- шилъ. Той е причина за грѣха въ свѣта. Какъ е сгрѣшилъ той? Като ялъ отъ забра- нения плодъ. Значи, грѣхътъ е произлѣзълъ отъ яденето. Да се мисли така, това показва, че нѣщата не се разбиратъ. И престѣпни- кътъ влиза презъ вратата на кжщата, но мо- жете ли да считате вратата за виновница на престѣплението? Вратата е едно нѣщо, а влизането на престѣпника презъ вратата — друго нѣщо. Ако, наистина, вратата е причи-

на за известно престъпление, вие можете да я затворите. Питамъ: не сж ли ставали престъпления и при затворена врата? Престъпникътъ чупи прозорци, разбива стени и пакъ извършва престъпление. Престъпления се вършатъ и безъ врата. Ще кажете, че кражба нѣмаше да стане, ако нѣмаше дупка. Кой пробива дупки? Майсторътъ. Крадецътъ и разбойникътъ сж майстори, които сами отварятъ и затварятъ дупки.

Като четете Притчитѣ, вие се запитвате, какво е разбиралъ този, който ги е писалъ. Притчитѣ не сж дѣло само на единъ човѣкъ. Тѣ представятъ опитности на хората отъ хиляди години насамъ. Тѣ сж опитвани, преживѣни и продължаватъ да се опитватъ.

„Защото блудницата е дълбока яма, и чуждата жена—тѣсенъ ровъ“—(27 ст.). Като четете този стихъ, мжжътъ ще каже, че жената е блудница. Ще излѣзе, че мжжътъ е чистъ. Не, прелюбодеянието е болестъ, отъ която страдатъ и мжжътъ, и жената, и децата. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е изложенъ на тази болестъ. Следователно, причината за престъпленията не е само въ жената. Престъпленията ставатъ подъ влиянието на низшитѣ чувства и желания въ човѣка. Жената символизира живота. Ако животътъ не съществуваше, и престъпления нѣмаше да се вършатъ. Може ли да върши престъпление онзи, който не се е родилъ?

Може ли умрѣлиятъ да върши престѣпления? Койго живѣе, само той върши престѣпления. Умрѣлиятъ и неродениятъ не могат да грѣшатъ и да правятъ престѣпления. Като се огрѣши много, човѣкъ казва: По-добре да не съмъ се раждалъ. Раждането е врата, презъ която се влиза въ живота. Значи, този човѣкъ не иска да има врата. Кое е по-добре за кжщата: да има врата, или да нѣма? По-добре е кжщата да има врата. Кжща безъ врата нищо не представя. За предпочитане е кжщата да има врата, презъ която да се влиза, макаръ и да има възможностъ за извършване на нѣкакво престѣпление, отколкото кжщата да нѣма врата и да не се направи никакво престѣпление. Кое е по-добро: животъ съ престѣпления, или животъ безъ престѣпления? Както да живѣе човѣкъ, колкото да се стреми да избѣгне престѣпленията, отъ единия до другия край животътъ е пъленъ съ малки и голѣми престѣпления. Има престѣпления въ живота, които мнозина не считатъ за престѣпления. Запримѣръ, нѣкой заколи една кокошка и казва, че това не е престѣпление, защото Богъ е създалъ всичко за човѣка, да разполага съ него, както разбира. Първоначално Богъ е казалъ на човѣка да се храни съ плодове. Обаче, следъ потопа, като видѣлъ, че човѣкъ не може да се храни само съ плодове, позволилъ му да се храни само съ месото на животни-

тъ, но не и съ кръвта имъ. Понеже животътъ е въ кръвта, затова кръвта на животните не трѣбва да се употребява.

Едно е важно: първата храна на човѣка е плодната. Останалитѣ храни—месо, риба, това сж резултатъ на човѣшки тълкувания и човѣшки моралъ. Оттукъ произлизатъ двестечения за хранене на човѣка. Едни хора поддържатъ месоядството, а други—плодоядството. Коя е подбудителната причина, поради която едни хора се стремятъ къмъ месната храна, а други—къмъ плодоветѣ? Човѣкъ трѣбва да търси причината на нѣщата и правилно да отговаря на всѣка своя проява. Запримѣръ, защо човѣкъ се стреми къмъ водата? Защото е жаденъ. А защо се стреми къмъ виното? Ще кажете, че и виното утолява жаждата на човѣка. И виното има свойства подобни на водата, но по нѣкои свойства то се отличава коренно отъ водата. Защо нѣкои хора обичатъ да се обличатъ хубаво, да сж всѣкога спретнати и чисти, а други сж небрежни къмъ облѣклото си? Ще кажете, че ония, които се обличатъ хубаво, иматъ стремежъ къмъ красивото; ония, у които този стремежъ не е развитъ, не се обличатъ добре. Други пъкъ ще кажатъ, че ония, които обръщатъ внимание на облѣклото си, иматъ цель да се харесватъ на хората. Ако срещнете жена, която е много натруфена, добре облѣчена, ще кажете, че иска да се хареса

на мжжетѣ, Ако срещнете такъвъ мжжѣ, ще кажете, че иска да се харесва на женитѣ. За онзи, който не обръща внимание на външността си, ще кажете, че е вглѣбенъ повече въ себе си, интересува се повече отъ духовни въпроси, отколкото отъ свѣтски.

Каквито обяснения да давате за причинитѣ на нѣщата, тѣ сж относителни, а не абсолютни. Никой не знае истината, дълбоката причина за явленията въ живота, или за проявитѣ на хората. Какво ще каже мишката, когато се намѣри въ единъ капанъ? Трѣбва ли да мисли, че домакинътъ на кжщата се е погрижилъ за нея и закачилъ въ капана парче кашкавалъ да си хапне? Както да мисли мишката, положението ѝ е сграшно. Домакинътъ на кжщата ще извади капана вънъ отъ стаята и ще го предаде на стражара—своята котка. Тя ще извади мишката отъ капана, ще разследва престѣплението ѝ и ще я предаде въ участъка—своя стомахъ. Следъ кратко време мишката изчезва. Ако е съзнателна и разумна, гя ще разбере, че когато домакинътъ закачилъ парче кашкавалъ въ капана, никакъ не се е ржководилъ отъ нѣкакви хуманни чувства, да даде храна на мишката.

Като дойдемъ до относителната реалностъ, виждаме, че и тамъ сжществуватъ различни категории относителности. Тази е причината, поради която нѣщата мжно се раз-

биратъ. Запримѣрь, ако се спремъ върху въпроса за морала, мжно може да се каже, кое е морално, и кое не. Моралътъ е ржководно начало въ живота. Той е форма, която постоянно се мѣни. Човѣкъ е принуденъ понѣкога да се приспособява къмъ тази форма. За нѣкои хора тази форма е подходяща, но за нѣкои—не е. За тѣхъ е нужна друга форма. Ако направите мостъ отъ тънки, слаби греди, детето може да мине презъ този мостъ. Ако нѣкой голѣмъ, тежъкъ човѣкъ трѣбва да мине презъ този мостъ, той непременно ще пострада: мостътъ ще се счупи, и той ще падне въ водата. Какво ще бжде положението на онзи, който иска да мине презъ моста съ колата си заедно? Нещастиято ще бжде по-голѣмо, защото ще пострада и човѣкътъ, и конетѣ. Като разглеждаме нещастията на съвременнитѣ хора, ние казваме, че тѣ сж минавали презъ мостъ, който не отговаря на даденитѣ условия, поради което сж пострадали. Оттукъ вадимъ заключението: това, което е добро за децата, не е добро за възрастнитѣ. И обратно: това, което е добро за възрастнитѣ, не е добро за децата. Това, отъ което децата умиратъ, възрастнитѣ живѣятъ. И това, отъ което възрастнитѣ умиратъ, децата живѣятъ. Такова нѣщо представя и съвременниятъ моралъ.

Това е една отъ великитѣ истини на живота, която малцина разбиратъ. Тѣ не са-

мо, че не я разбиратъ, но не могатъ и да я понесатъ, защото е подобна на киселината: каквото срещне на пътя си, тя го изгаря. Една капка отъ киселината е въ състояние да причини пакости. Който не знае законитъ, той трѣбва да бжде внимателенъ, да се пази отъ киселината. Който знае законитъ, той ще се ползува отъ киселината. Тя ще бжде за него благословение. Съ нея могатъ да се лѣкуватъ много болести. Съ какво си служи съвременната медицина? Съ отрови. Често най-силнитъ отрови сж и най-добри лѣкарства. За тази целъ тѣ се употребяватъ въ минимални количества. Отровата на кобрата, която се счита като най-опасна, днесъ се употребява противъ болести, които минаватъ за неизлѣчими. Обаче, съ тази отрова може да работи само разумниятъ, учениятъ човѣкъ. Попадне ли въ ръцетъ на глупавия, тя може да причини голѣми пакости.

Иска ли да не боледува, човѣкъ трѣбва да води чистъ и светъ животъ, да не грѣши. Грѣхътъ и престѣпленията се дължатъ на отклоненията на човѣка отъ правилния пътъ. Рече ли човѣкъ, че може да прави, каквото иска, той ще извърши много престѣпления. Защо? Защото живѣе още въ относителната реалностъ. Само Богъ може да прави, каквото пожелае, защото Той живѣе въ абсолютната реалностъ. Когато пожелае, Богъ може да отнеме живота на човѣ-

ка и да му го върне. Той е добрият майсторъ грънчаръ, който може да счупи едно гърне, когато пожелае, и следъ това да направи ново, по-хубаво и по-здраво отъ първото. Човѣкъ, обаче, не е такъвъ майсторъ. Отнеме ли живота на нѣкого, той не може да го възстанови. Кога си позволява майсторътъ да чупи гърнето? Когато види, че то се е напукало на много мѣста. Той намира, че нѣма смисълъ да го лепи и решава да направи ново. Коя е причината за напукването на гърнето? Огънятъ, презъ който е минало. Огънятъ въ свѣта не е нищо друго, освенъ грѣховнитѣ състояния, на които човѣкъ се натъква. Като грѣши, човѣкъ преживява голѣми напрежения, които го напукватъ.

Срѣщате млада, красива мома, едва навършила 19 години. Тя е добра, послушна дъщеря, обича науката, занимава се добре. По едно време единъ младъ момъкъ започва да върви следъ нея, иска да се запознаятъ, да я вземе за своя жена. Той ѝ пише любовни писма, иска отговоръ отъ нея. Като послушна и добра дъщеря, въ първо време тя се свързва съ родителитѣ си, които настояватъ да продължи учението си, да не отклонява мисълта си отъ правия пътъ. Тя иска да вземе въ внимание тѣхния съветъ, но момъкътъ продължава да ѝ шепне на ухото, да ѝ обещава щастливъ животъ. Тя постепенно се увлича въ момъка и става разсѣя-

на. Майка ѝ и говори нѣщо, но тя нищо не чува. Защо? Едновременно двама души ѝ говорятъ: на едното ухо говори майката, а на другото — момъкътъ. Тя не знае, кого да слуша. Най-после тя се отегчава отъ родителитѣ си и пожелава да напусне бащиния си домъ. Тя иска да бжде свободна и тръгва следъ момъка, който нищо не е далъ за нея. Той ѝ писалъ любовни писма, пълни съ ласки, и тя му вѣрва. Най-после двамата решаватъ да бѣгатъ заедно, да напуснатъ бащиния си домъ.

Какво представя напушането на бащиния домъ отъ страна на момата и момъка? Бащиниятъ домъ представя рая. Момъкътъ и момата сж Адамъ и Ева, които отиватъ въ свѣта. Бащата може да се уподоби на Бога, а майката — на арахангелъ Михаилъ, който стои съ мечъ предъ райската врата, да не би момъкътъ и момата да се върнатъ назадъ. Тѣ отиватъ въ свѣта, мѣсто на изпитания и страдания, но следъ нѣколко години пакъ се връщатъ въ рая. Тѣ се молятъ, плачатъ, обещаваатъ, че ще слушатъ, искатъ да се върнатъ назадъ. Най-после майката и бащата ги приематъ въ своя домъ, прощаватъ погрѣшката имъ, направена отъ непослушание.

Това е драмата на живота. Коя е била причината за отдалечаването на човѣка отъ Бога? Каквато е причината за излизането на

Адамъ и Ева отъ рая, такава е и за напущането на бащиния домъ отъ момата. Както момъкътъ е станалъ причина за излизането на момата отъ бащиния ѝ домъ, така и въ Битието се е явило нѣщо особено, което е станало причина за излизане на първитѣ човѣци отъ рая.

Срѣщате единъ човѣкъ, добъръ писателъ, разговаряте се любезно съ него. Той е учтивъ, внимателенъ къмъ всички хора — всички го обичагъ. Следъ време той напише нѣкаква книга, напечата я и я пусне за продаване. Отъ този моментъ той се скарза съ много хора, става лошъ за тѣхъ, и тѣ — за него. Защо? Защото не се произнесли добре за книгата му. Чуе ли, че нѣкои се произнасятъ добре за неговата книга, той ги счита добри, разбрани хора. Питамъ: Какво сж му придали онѣзи, които сж се произнесли добре за неговата книга? Или, какво сж отнели отъ него онѣзи, които не сж харесали книгата му? Все е станало нѣщо. Онѣзи, които говорили добре за книгата му, сж помогнали за нейното продаване; другитѣ пъкъ сж попрѣчили за продажбата на книгата. Сжщевременно тѣ сж помогнали за създаване лошо мнение за този човѣкъ като писателъ. Който иска да не разваля отношенията си съ хората, нека пише книги, но безъ подписъ. Дойде ли до името на автора, да остави мѣстото празно. Като напише нѣколко книги и види, че хора-

та ги приематъ добре, тогава да излъже съимето си. Ако още на първата книга се подпише, той трѣбва да бжде готовъ да чуе и похвали, и укори. Има писатели, които не обичатъ да четатъ своитѣ напечатани книги, понеже тѣ ги четатъ и препрочитатъ по нѣколко пѣти, корегиратъ ги нѣколко пѣти и най-после казватъ: Дотегна ми да чета тѣзи книги. Не искамъ повече да се занимавамъ съ тѣхъ.

Какво виждаме въ свѣта? Често хората се намиратъ въ сѣщото положение, въ каквото изпадатъ нѣкои писатели. Човѣкъ дохожда до положение да не обича и себе си, а въпрѣки това иска хората да го обичатъ. Той вижда добре, че не е уменъ, не е добъръ, а иска хората да го признаватъ за уменъ и добъръ човѣкъ. Онзи, който е наистина уменъ и добъръ човѣкъ, той самъ съзнава това и не се нуждае отъ преценката на хората. Като знае, какво богатство носи въ себе си, той е готовъ да се скрие нѣкъде отъ погледитѣ на хората, никой нищо да не говори за него. Ако сѣщевременно е богатъ човѣкъ, има на разположение десетъ милиона лева, той трѣбва да остави богатството си на свои роднини, тѣ да се занимаватъ съ него. Следъ това той трѣбва да се уедини нѣкъде, да работи за нѣкаква висока идея. Тсй знае, че вътрешното богатство, което носи въ себе си, никой не може да му го отнеме. Така постѣпва умниятъ човѣкъ,

а глупавиятъ—запазва богатството си и търси начинъ, какъ да го задържи. Той разчита на властта и на закона, тѣ да пазятъ богатството му. Цѣлъ животъ се занимава съ тевтери, кой колко има да му дава и на кого колко далъ.

Като изучавате хората, ще видите, че между всѣки човѣкъ и богатия има нѣщо общо. Богатиятъ постоянно отваря и затваря тевтери, да види, какво е положението на смѣтките му. Сжщото правите и вие: седите и се занимавате съ погрѣшките на хората. Да се занимавате съ погрѣшките на хората, това значи, да прелиствате тевтеритѣ си, да търсите стари кредити, кой колко има да ви дава. Колкото търговецътъ може да събере старитѣ си кредити, толкова и вие ще спечелите, ако се занимавате съ погрѣшките на хората. Да търсишъ старитѣ си кредити, това значи, да изгубишъ повече, отколкото имашъ да взимашъ. Речешъ ли да дадешъ своитѣ длъжности подъ сждъ, бжди готовъ да изгубишъ по-голѣма сума отъ тази, която имашъ да получаващъ.

Като ученици, вие трѣбва да се спирате върху сжщественото въ живота, за да не изпадате въ противоречия. Тѣй щото, стане ли въпросъ за богатство, знайте, че богатството е ценно нѣщо, но всѣкога не е сжщественно. Богатството е условие, срѣдство, но не и целъ. Ако е въпросъ за вжтрешно бо-

гатство, това е друго нѣщо. Ученикътъ трѣбва да работи за придобиване на вътрешно богатство, което не се разваля, нито се губи. Следователно, като стане въпросъ за Христа, религиознитѣ не трѣбва да разискватъ върху външната страна на Христа, защо е дошълъ на земята, кой Го е изпратилъ, дали е Синъ Божи и т. н. Това е външната страна на въпроса. Сжщественото е, какво е говорилъ Христосъ и какво е оставилъ на човѣчеството. Христосъ донесе на свѣта нова идея —идеята за любовта. Значи, любовта е сжщественото за човѣка. Любавта е качество на душата, т. е. вътрешното богатство на човѣка, къмъ което той трѣбва да се стреми.

Сега, като изучавате живота, обърнете внимание върху значението на думитѣ и на буквитѣ, съ които си служите въ езика. Запримѣръ, казвате „мома и момъкъ“. Разликата въ написването на тия думи се заключава въ окончанието. Думата „момъкъ“ свършва съ „къ“ за отличие отъ думата „мома“. Ако размѣстите буквитѣ въ думата „мома“, ще образувате думата „мамо“. Значи, когато търсимомата, въ сжщностъ момъкътъ търси майка си. Когато момъкътъ намѣри майка си въ момата, животътъ и отношенията имъ вървятъ правилно. При това положение и майката е доволна отъ момата, която синътъ избралъ. Докато момата седи въ сърдцето на момъка, работата върви добре. Щомъ влѣзе

въ ума му, тя започва да го смущава, и той престава да учи. Дето ходи, каквото прави, той мисли само за нея. Той започва да ѝ пише хубави писма, на красива книга, съ хубави и скъпи пликове. Каквото има, той е готовъ да употреби само за нея, независимо отъ това, заслужава ли тя, или не. Обаче, единъ день той срѣща по-красива мома отъ нея и забравя всичко. При това положение отношенията имъ се развалятъ. Докато момъкътъ мисли само за момата, докато пише писма само на нея, работата не се разваля. Ако момъкътъ намѣри по-красива мома отъ своята възлюбена, а момата — по-красивъ момъкъ отъ своя възлюбенъ, работата пакъ върви добре. Страшно е, когато единиятъ отъ тѣхъ е изоставенъ. При каквото положение да се намиратъ, момъкътъ и момата трѣбва да знаятъ, че земята е училище за тѣхъ; тѣ сж единъ за другъ предметно учение.

Като изучавате живота въ неговата дълбочина, виждате, че и религиозниятъ, и свѣтскиятъ животъ не сж нищо друго, освенъ редица отъ любовни работи. Като дойде нѣкой проповѣдникъ, първо ще проповѣдва за любовта и ще стане причина да се влюбите въ нѣкого. Като дойде Мойсей, еврейтѣ се влюбуха въ него. Следъ Мойсея дойде Христосъ, и мнозина тръгнаха следъ Него. Христосъ обеща много нѣща на човѣчество-

то. Той каза: „Който се отрече отъ себе си и тръгне слелъ мене, ще бжде мой ученикъ“. Не е лошо да се влюби човѣкъ, но важно е, като се влюби въ нѣкого, ще намѣри ли това, което търси? Ако не го намѣри, кой ще бжде виновенъ за това? Когато момъкътъ не намѣри въ момата това, което търси, той казва, че тя е причина за излъгването му. Момата пъкъ обвинява момъка. За да не обвинява никого, човѣкъ трѣбва да познава законитѣ и принципитѣ на нѣщата, да не се самоизлъгва.

Човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ положителната философия на живота, която хармонизира всички нѣща. Човѣкъ се нуждае отъ дълбоко разбиране на живота, да не влиза въ сгълкновение съ Божиитѣ мисли. За да се избави отъ противоречията на мисълта си, човѣкъ трѣбва да се държи за Божията мисълъ, въ която нѣма никакви противоречия. Той трѣбва да се държи за чувствата на Бога, въ които нѣма никакво осъждане. Живѣе ли по този начинъ, човѣкъ ще бжде слѣпъ и глухъ за грѣшкитѣ и престѣпленията на хорага. Исква ли да живѣе по Божественъ начинъ, човѣкъ трѣбва да се обезличи. Само при това положение той може да се освободи отъ злото. Не може ли да се освободи отъ злото, човѣкъ се държи за материалнитѣ нѣща. Той не е ликвидиралъ още съ материалното. Щомъ ликвидира съ мате-

риалното, човѣкъ се предава на Бога и живѣе изключително за Него. Въ името на Божията Любовъ той слиза между грѣшнитѣ хора да имъ помага, да ги подигне. Като работи между грѣшнитѣ хора, той неизбежно ще се оцапа. Който е възлюбилъ Бога, той е готовъ, като младата мома, да напусне бащиния си домъ и да отида да помага на близкиятъ си, да ги обърне къмъ Бога. Да възлюбишъ Бога и да се влюбишъ въ Него, това сж две различни нѣща. Влюбването всѣкога свършва съ разлюбване. Докато си билъ влюбенъ, единъ день ти разлюбвашъ своя обектъ и се чудишъ, какъ е възможно да си обичалъ този човѣкъ. Като мине известно време, ти забравяшъ, че си любилъ. Първоначално човѣкъ мисли, че любовта му ще бжде вѣчна. Щомъ стане на 120 години, любовта му изчезва, и той мисли, че всичко е било детинска работа. И малкото момиченце играе съ кукли, но като стане млада мома, на 21 години, тя започва да се смѣе на себе си, какъ е могла да се занимава съ такива детински работи.

Каго дойде до известна възраст, човѣкъ разглежда всичко, което е преживялъ въ младинитѣ си, и казва: Напразно изгубихъ времето си. Той не разбира нѣщата. Само по себе си времето нито се губи, нито се печели. Човѣкъ може да не е спечелилъ нѣщо особено, обаче, времето е вѣчна, постоянна ве-

личина. Има нѣща, които нито се губятъ, нито се печелятъ. Запримѣръ, казано е, че Бога никой никога не е видѣлъ. При това, знае се, че Христосъ, Синъ Божи, е видѣлъ Бога. Виждането, за което се говори въ Писанието, е вътрешенъ, а не външенъ процесъ. Да видите Бога, това значи, да изчезнатъ отъ ума ви всички противоречия. Който е видѣлъ Бога, той знае, че причинитѣ, които произвеждатъ противоречията, не сж външни, но вътрешни. При това положение той се освобождава отъ заблужденията въ живота. Безъ да иска, човѣкъ става проводникъ на нѣщо лошо, което нито е мислилъ, нито е желалъ. И въ края на краищата го държатъ отговоренъ за направената погрѣшка.

Апостолъ Павелъ казва: „Правя това, което не искамъ“. Като разбира законитѣ на живота, човѣкъ може да си обясни всички прояви на човѣка и никога да не го осжда. Човѣкъ не постѣпва всѣкога правилно, защото не е свободенъ отъ връзкитѣ на злото. Ще дойде день, когато ще се освободи отъ тия връзки и ще върви по пѣтя на доброто. Това виждаме и въ библейския животъ. Исакъ имаше двама сина: Исавъ, първородниятъ, и Яковъ. Исавъ продаде първородството на брата си за една чиния леща. Като наближи времето да умре баща имъ, Яковъ, възползуванъ отъ първородството, което купи отъ брата си, пожела

да получи всичкото благословение отъ баща си. Подпомогнатъ отъ майка си, Яковъ успѣ да получи благословението на баща си. Когато Исавъ отиде при баща си да получи неговото благословение, бащата разбра, че е излъганъ, и каза на сина си: Не се безпокой, ще дойде день, когато ще се освободишъ отъ връзките на брата си.

Като четатъ тази история, нѣкои се възмушаватъ отъ хитрината на Якова, а други—отъ Исава, че не е оценилъ своето първородство и го е продалъ толкова евтино. Като разглеждаме нѣщата обективно, виждаме, че нито постъпката на Якова, нито тази на Исава заслужава одобрение. Не правятъ ли сжщото и сегашнитѣ хора, които живѣятъ вече три хиляди и повече години следъ Исака и неговитѣ синове? Днешнитѣ хора се хвалятъ съ своята култура, но въпрѣки това и тѣ вършатъ престѣпления и погрѣшки. Въ каквото общество да влѣзете, навсѣкжде ще видите борба за първенство, за получаване на блага и привилегии. Когато Яковъ разбра, че Исавъ е недоволенъ отъ него и му се заканва да го убие, по съвета на майка си той избѣга въ Ханаанската земя, при чича си Лавана, който имаше две дѣщери: по-голѣмата—Лия, а по-малката—Рахилъ. Яковъ се влюби въ Рахилъ и я поиска за своя жена. Лаванъ каза, че ще му я даде за жена, ако остане при него седемъ години. Яковъ се съ-

гласи и работи на чича си седемь години, които му се сториха като единь день. Като изминаха седемтѣ години, Лаванъ, вмѣсто да му даде Рахилъ, даде му Лия. Яковъ видѣ, че е излъганъ отъ чичо си, но се примири съ положението си, защото Лаванъ обеща да даде Рахилъ, ако му работи още седемь години. Яковъ работи на чича си още седемь години, за да вземе Рахила за своя жена. Който разбира замисъла на Битието, той ще разбере причината за това, което става въ живота. Външно погледнато, въ отношенията на двамата братя, както на чичото къмъ Якова, нѣма никакъвъ моралъ. Обаче, това се дължи на дълбоки причини, скрити въ Битието.

Съвременнитѣ хора сж недоволни. И богати, и учени, и здрави, всички сж недоволни. Защо? Липсва имъ нѣщо. Всѣки се счита онеправданъ. Всѣки мисли, че не сж го оценили, както трѣбва. За да се оценятъ, хората трѣбва да иматъ любовъ помежду си. Само любовта оценява нѣщата. Хората не сж дошли още до онази широка, необятна любовъ, която обхваща всичко. Тѣ живѣятъ повече въ личната любовъ, която оценява само едно лице. Обичашъ ли нѣкого, ти оценявашъ само него и си готовъ да му направишъ всичко, каквото пожелае. Дойдѣшъ ли до другитѣ хора, къмъ тѣхъ имашъ обикновено отношение. Личната любовъ, или тѣй

наречената „специфична любов“ произвежда недоразумения, безпокойства, раздори и смущения между хората. Такова е естеството на тази любов. Дето се яви, тя произвежда голѣми неприятности. Ако мжжътъ обича жена си специфично, той ѝ създава голѣми страдания. Който влѣзе въ дома му, той е готовъ да го подозира. Той мисли, че всѣки мжжъ влиза въ неговия домъ заради красивата му жена. Той не може да търпи даже бащата и майката на жената. Специфичната любовъ задържа нѣщата само за себе си.

Като говоримъ за специфичната любовъ, ние засѣгаме единъ важенъ социаленъ въпросъ—отношенията между мжжа и жената, отношенията между хората. Всички социолози разглеждатъ този въпросъ, но все не могатъ да го обяснятъ. Тѣ казватъ, че ревността играе важна роль въ любовта на хората. Защо съществува ревността, тѣ не могатъ да си обяснятъ. Какъвъ е произходътъ на ревността, и това не знаятъ. Каквото да се говори на хората, ревността дохожда сама по себе си. Обичашъ ли единъ човѣкъ, ревността веднага иде. Много хора съпадали отъ ревностъ. Тя е болестъ, която мжно се лѣкува. Ревността се ражда при еднообразието. Понѣкога ревността е на мѣсто. Има смисълъ човѣкъ да изпитва ревнование къмъ доброто, но не и къмъ злото. Освенъ това, човѣкъ може да ревнува са-

мо слабитѣ, но не и силнитѣ нѣща. Могатъ ли майката и бащата да ревнуватъ своята разумна и красива дъщеря, която има качества на водата, на огъня и на свѣтлината? Ако има тия качества, кой може да се приближи до нея, да я оцапа и да я открадне? Човѣкъ ревнува нѣкого, за да не би да дойде нѣкой да му открадне онова красивото и ценното, което той е вложилъ въ своя възлюбенъ. Нѣкой вложи пари въ банката и постоянно мисли за нея. Защо? Защото се страхува да не фалира банката. Щомъ извади паритѣ си отъ банката, той престава да се интересува отъ нея.

Значи, момъкътъ обича младата мома, докато е млада и красива, докато може да влага нѣщо въ нея. Щомъ момата остарѣе, момъкътъ се отказва отъ нея и престава да я мисли. Щомъ не мисли за нея, това показва, че той е извадилъ капиталитѣ си отъ нейната банка. Любовта произлиза отъ младитѣ хора, а доброто — отъ старитѣ. Затова, именно, никой не обича старитѣ баби. Кой младъ момъкъ би могълъ да обича стара, 120 годишна мома, или баба? Можете да обичате и старата баба, но това сж изключения. Само великата Божия Любовь обхваща всички хора, всички живи същества.

Сегашнитѣ хора иматъ различни разбирания за живота, вследствие на което и резултатътъ на тѣхния животъ е различенъ.

Самъ по себе си животътъ е единъ, но разбиранията за живота сж различни. Разбиранията на хората зависятъ отъ съдържанието и смисъла, който тѣ влагатъ въ нѣщата. Ето, англичанитѣ и българитѣ иматъ една и сѣща дума съ различно значение. Англичанинътъ казва „син“ и разбира нѣкакво прѣстѣпление—отвлѣчено понятие. Българинътъ казва „синъ“ и разбира нѣщо любимо, своя роденъ синъ—материално понятие. Като дойдете да опредѣляте прѣстѣплението, вие не знаете, кое въ сѣщностъ е прѣстѣпление. Христосъ, Синъ Божи, понесе грѣховетѣ и прѣстѣпленията на хората, безъ да бжде грѣшенъ, безъ да се опетни. Следователно, знайте, че човѣкъ стои по-високо отъ грѣха. Никакъвъ грѣхъ, никакво прѣстѣпление не е въ състояние да опетни човѣшката душа. Външно човѣкъ се е опетнилъ, но не и вътрешно. Щомъ е дошълъ на земята, и праведниятъ, и грѣшниятъ ще се оцапатъ. Разликата между праведния и грѣшния е тази, че праведниятъ самъ се чисти, а грѣшниятъ—не може. Той очаква на другитѣ хора да го чистятъ. Докато е на земята, човѣкъ се цапа. Такова е естеството на материята, съ която е облѣченъ. Материята е неорганизирана, затова причинява пакости на хората. Тя представя низшия животъ въ човѣка. Неорганизираниятъ животъ е причина за всички противоречия, за всички отрицателни чувства въ чо-

вѣка — умраза, завистъ, безлюбие, съмнение и т. н.

Сега, каквото и както да се говори за отрицателнитѣ сили въ живота, докато живѣете по човѣшки, вие не можете да се освободите отъ тѣхъ. Който е ревнивъ, той всѣкога ревнивъ ще си остане; който е подозрителенъ, такъвъ ще си остане. Кой каквото носи съ себе си, съ него ще си отиде. Щомъ е така, защо ви говоря, и вие защо ме слушате? Като говоря, азъ искамъ да ви помогна, да ви покажа начинъ, по който да стигнете върха. Има начинъ, по който можете да се освободите отъ товара си. Отрицателното въ човѣка е товаръ, който носи на гърба си. Докато вървите по равенъ пѣтъ, какъвто е човѣшкиятъ, вие можете да носите товара си. Колкото да е тежъкъ, все пакъ можете да го пренесете отъ едно мѣсто на друго. Започнете ли да се качвате къмъ върха, хвърлете товара, той не ви е нуженъ. Носите ли го на върха, по никой начинъ не можете да го стигнете. — Ама защо еди-кой си не ме обича? Азъ съмъ му направилъ много добрини, а той не ме обича.—Не се занимавай съ този въпросъ. Това е излишенъ товаръ, съ който не трѣбва да се качвашъ на върха. Остави този въпросъ настрана. Ако нѣкой човѣкъ ви обича, тогава щѣхте да питате, защо ви обича. Много просто. Ако не ви обича, другъ нѣкой е възлюбилъ. Ако пъкъ ви оби-

ча, това показва, че не е намѣрилъ другъ нѣкой, когото да обича. Докато живѣятъ въ човѣшката любовъ, хората всѣкога ще бждатъ недоволни.

Човѣшката любовъ е любовъ на мнозинството, а Божията — любовъ на единство. Човѣкъ обича много сжщества, и то различно, вследствие на което се раждатъ противоречия. За да избѣгне противоречията, човѣкъ трѣбва да обича само Бога. Щомъ обича Бога, той обича всички, защото всички хора живѣятъ въ Него. Богъ пъкъ обича само Едного, своя Еднороденъ Синъ, въ Когото всички се оглеждатъ като въ огледало. Докато казвате, че днесъ обичате този, а утре онзи, вие сте въ относителната реалностъ на живота. Относителната реалностъ не разрешава въпроситѣ. Ако нѣкой обича единия ми прѣстъ повече отъ другия, вмѣсто радостъ, той ще ми причини страдание. Той ще започне да стиска прѣста и ще ми причини болка. Обича ли цѣлия човѣкъ, въпросътъ е другъ. Като обича цѣлото, човѣкъ не може да го обхване, вследствие на което не може да му причини никаква вреда.

Следователно, за да не причинява страдания нито на ближнитѣ си, нито на себе си, човѣкъ трѣбва да живѣе въ великата, необятна любовъ. Тази любовъ нѣма граници, нѣма никакъвъ предѣлъ. Искате ли да влѣзете въ нея, вие трѣбва да познаете Бога.

Щомъ познаете Бога, ще придобиете вѣчния животъ. Казано е въ Писанието: „Това е животъ вѣченъ, да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога“. Познаването на Бога е вѣченъ процесъ, но въ стремежа си да Го познаемъ, ние ще се домогнемъ до вѣчния животъ. Щомъ мислимъ за Бога, Той ще ни се изяви чрезъ живота, който тече въ насъ. Вѣчниятъ животъ подразбира животъ на единство.

Като говоримъ за Бога, мнозина искатъ да иматъ нѣкакъвъ реаленъ образъ за Него, да си Го представятъ въ нѣкаква форма. Затова слушате нѣкои да казватъ: Защо не сме били въ времето на Христа? Тѣ мислятъ, че ако днесъ Христосъ е на земята, ще могатъ да Му се оплачатъ, да имъ олекне. Ако видятъ Христа въ човѣшки образъ, какъвто е билъ преди две хиляди години, тѣ нѣма да Го признаятъ за Синъ Божи. Външно Христосъ бѣше като всички хора: ядѣше, говорѣше като тѣхъ. Понѣкога си служеше съ строгъ езикъ. Той се обръщаше съ думитѣ: „Горко вамъ, рожби ехиднини“. Другъ пжтъ взе камшикъ и би всички търговци въ храма. Не се подкупва Христосъ. Никакви човѣшки цѣлувки, никакви пригрѣдки не могатъ да Го подкупятъ. Това не е любовъ, това сж относителни човѣшки прояви, които наричатъ любовъ. Можете ли да цѣлунете свѣтлината? Тя ви пригрѣща и

цѣлува, но вие не можете. Вие можете да цѣлунате това, което стои по-ниско отъ васъ. Обаче, това, което стои по-високо отъ васъ, не можете. Христа не можете да цѣлунете, защото Той стои надъ всички. Казано е: „Никой не е видѣлъ лицето на Бога“. Дойдете ли до това Велико Начало, отдалечъ само можете да чуете гласа Му, но по никой начинъ не можете да видите Неговото лице. Това е все едно, отдалечъ да гледате вкусния обѣдъ, но да нѣмате право да вкусите.

Съвременнитѣ хора живѣятъ въ ограничения. Забранено имъ е да ядатъ отъ дървото на живота. Въпрѣки това, отъ времето на Адама до сега тѣ се хранятъ отъ плодовѣтъ на дървото за познаване на доброто и злото. Тѣ се хранятъ по три пѣти на день, скъпо плащатъ и, въ края на краищата, недоволни оставатъ. Защо? Яденето не било приготвено, както трѣбва. Тѣ четатъ нѣкаква философска книга, до едно мѣсто сж доволни, мисълта се развива правилно. Но по едно време нѣщо не се харесва—мисълта се изкривила, взела друго направление. Значи, има нѣщо неправилно. Хората не сж доволни отъ плодовѣтъ на дървото, съ което се хранятъ. Тѣ не сж доволни и отъ любовта си. Само онзи ви обича истински, който може да ви подигне като душа и може да ви даде истинска цена. Да обичашъ единъ човѣкъ, това значи, да го подигнешъ на онова ниво, на което и ти

стоишъ. Тури човѣка на това мѣсто, дето ти стоишъ, за да те обикне и той.

Като се натѣквате на своитѣ стари възгледи, не се стремете да се освободите отъ тѣхъ изведнѣжъ. Искате ли да се освободите изведнѣжъ, ще си причините голѣми пакости. Не е нужно да се даде на човѣка всичко изведнѣжъ. Отъ какво се нуждае болниятъ? Отъ здраве. За да бжде здравъ, той се нуждае отъ четири нѣща: отъ свѣтлина, отъ въздухъ, отъ вода и отъ храна. Отъ какво се нуждае добриятъ човѣкъ? Добриятъ човѣкъ има нужда отъ животъ, отъ знание, отъ сила и отъ свобода. За да придобие здраве, болниятъ трѣбва да набавя необходимитѣ елементи за организъма си. Ако единъ отъ тия елементи липсва, той не може да бжде абсолютно здравъ. И ако добриятъ е лишенъ отъ единъ отъ четиритѣ елемента, добротата му не е пълна. Човѣкъ има седемъ милиона пори, т. е. седемъ милиона прозорци на своето тѣло, чрезъ които се съобщава съ външния, обективенъ свѣтъ. Ако всичкитѣ му прозорци не сж отворени, съобщението му съ онзи свѣтъ не е пълно. Ето защо, когато се натѣкне на известно неразположение, страдание или противоречие, човѣкъ постепенно трѣбва да отваря прозорцитѣ на своя умъ, на своето сърдце, да се съобщава съ умствения и сърдечния свѣтове, отдето да придобива знания. Отъ всички се изисква ве-

лика доброта. Не е достатъчно само да бждете учени, да имате много знания. Любов и доброта се иска отъ човѣка. Ако е въпросъ за знание, всѣки човѣкъ, който е дошълъ на земята, е миналъ презъ четири факултета. Той е училъ въ Египетъ, въ Сирия, въ Вавилонъ, въ Палестина, но сега трѣбва да свърши четири факултета на бѣлата раса. Следъ това ще бжде ученикъ на шестата раса. Много още има да учи човѣкъ, докато се нарече истински ученъ.

„Кога ще се събуди, да ида да го търся пакъ?“ (—35 ст.). Докато живѣе, човѣкъ все търси нѣщо, но важно е, какво търси. Пияницата търси виното. Азъ ви съветвамъ: Не търсете виното, но търсете чистата планинска вода. И на пияницата не казвамъ да не пие, но казвамъ му да пие чиста, планинска вода. Не търсете грѣха, но търсете работата. Не търсете умразата, но търсете любовта. Не търсете невежеството, но търсете знание. Не търсете ограничението, но търсете свободата. Търсете Божествената свѣтлина, която пригрѣща и облива човѣка отвсѣкжде, безъ да му иска нѣщо. Търсете любовта на Божествената свѣтлина, а не на човѣшката. Божествената свѣтлина внася животъ въ човѣка и го прави доволенъ и щастливъ. Човѣшката свѣтлина отнима живота на човѣка и го прави нещастенъ. Божественото всѣкога дава, а човѣшкото—взима. Божественото вна-

ся въ човѣка миръ, радостъ, а човѣшкото — внася смущения и противоречия. Когато сте смутени и разочаровани, не търсете разрешение на въпроситѣ между хората. Подигнете погледа си къмъ Божествения свѣтъ. Тамъ е разрешението на всички въпроси.

Мнозина живѣятъ въ смущения и противоречия, а се силятъ да обърнатъ нѣкого къмъ Бога. Тѣ казватъ, че успѣли да обърнатъ единъ човѣкъ къмъ Бога. Какъ го обърнали, когато кесията му е още затворена? Въ такова обръщане азъ не вѣрвамъ. Щомъ се обърне къмъ Бога, човѣкъ отваря всичко въ себе си: и кесията, и сърдцето, и ума си. Остане ли нѣщо затворено въ него, той още не е обърнатъ. Въ Божествения животъ всичко е отворено, а въ човѣшкия — всичко е затворено. Когато нѣкой се оплаква, че му е затворено нѣкъде, ще знаете, че той е още въ човѣшкия животъ. Искате ли да излѣзете отъ този животъ, отворете се, приложете още днесъ това, което сте получили отъ Бога. Искате ли да приложите нѣщо, т. е. да дадете нѣщо на човѣка, дайте му отъ днешното си знание, отъ днешната опитност. Днешното е най-важното. Затова Христосъ казва: „Достатъчно е злото на деня.“ Това значи: За утрешния день не мислете. Положителниятъ смисълъ на този стихъ е: „Достатъчно е доброто на деня.“ Къмъ това, което ви е дадено за деня, било то зло, или добро, нищо повече не

притуряйте.

Защо съществува злото въ свѣта? Защото Богъ го е допусналъ. Щомъ е допусналъ злото въ свѣта, Богъ ималъ нѣкаква целъ, но каква е тази целъ, никой не знае. Злото и доброто като принципи, влизатъ въ абсолютната реалностъ, но защо сж допуснати, не се казва. Абсолютната реалностъ не обяснява нѣщата. Тѣ могатъ само да се опитватъ. Човѣшката, т. е. относителната реалностъ дава обяснения. Дойда ли до абсолютната реалностъ на нѣщата, тамъ нѣмамъ мнение. Какво нѣщо е Божията Любовь, Мъдростъ и Истина, тамъ спирамъ, не казвамъ мнението си. Стане ли въпросъ за човѣшката любовь, за човѣшкото знание и за човѣшката свобода, мога вече да дамъ мнението си. За човѣшките работи можете да разисквате, колкото желаете. Какво нѣщо е човѣшката любовь? Забава. Най голѣмата и красива забава на човѣка, това е неговата любовь. Щомъ е тжженъ, или радостенъ, нека се занимава съ любовта. Тя заслужава да се изучи всестранно. Ще кажете, че не струва човѣкъ да обича, да изучава любовта, безъ да я обяснява, безъ да има мнение за нея. Искате ли да осмислите живота си, прилагайте любовта, безъ да я обяснявате. Розочаровате ли се отъ любовта, това показва, че вие сте имали за нея мнение съ обяснение. Любовта не търпи никакви обяс-

нения. Въ Божествения свѣтъ нѣщата сж единни и нераздѣлни, а въ човѣшкия — раздѣлни.

Като неразбиратъ любовта, хората се натъкватъ на противоречия и се питатъ, коя е причината за сжществуването имъ. Когато човѣкъ се пристрасти къмъ нѣщо, когато го вземе присърдце повече, отколкото трѣбва, непременно се ражда нѣкакво противоречие. Натъкнете ли се на нѣкакво противоречие, не се стремете да го обясните, но знайте, че то е допуснато за добро. Днесъ може да не е добро, но то има значение за бждещето ви развитие. Тогава то ще се превърне въ добро. Ако не е така, животътъ, съ своитѣ добри и лоши прояви, би билъ безсмисленъ. Богъ, Всесилниятъ и Всезнаещъ, създаде първитѣ хора, постави ги въ рая, като имъ забрани да ядатъ отъ плодоветѣ на дървото за познаване доброто и злого, но сжщевременно допусна грѣха, следъ което ги изпжди отъ рая. Всичко това бѣше допуснато, за да се превърне въ бждеще добро. Вие нѣмаше да разберете живота, ако, освенъ доброто, и злого не бѣше допуснато въ свѣта. Безъ злото свѣтътъ щѣше да бжде наполовина отворенъ за васъ. Както да се обяснява сжществуването на злото, този въпросъ все остава неразрешенъ. И светията понѣкога се намира въ противоречие, защо е допуснато злото въ свѣта. Христосъ понесе грѣховетѣ на

хората съ огледъ на тѣхното бждеще добро. Той вѣрва, че нѣкога тѣ ще разбератъ любовта и ще се обърнатъ къмъ Бога.

Следователно, приложете търпението на Христа и кажете като Него: „Не дойдохъ да изпълня моята воля, но волята на Онзи, Който ме е проводилъ.“ Ще дойде день, когато ще се намѣрите предъ изкушение и ще кажете: Господи, ако е възможно, да ме отмине тази чаша. Ще се молите, но отговоръ нѣма да получите. Тогава пакъ ще кажете: Да бжде Твоята Воля, Господи! Следъ това ще ви поведатъ къмъ Голгога, дето ще ви турятъ на кръста. Тукъ ще ви подиграватъ и ще чувате гласове: Слѣзъ отъ кръста, покажи, че вѣрата ти е силна. Вие ще слушате всичко това и ще кажете: Да бжде Волята Божия! Най-после ще ви турятъ въ гроба, и следъ три дня ще възкрѣснете. Тогава ще разберете, какво представя великата любовъ, къмъ която всѣки човѣкъ се стреми. Вие не сте дошли още до възкресението. Дълъгъ пѣтъ ви очаква. За да дойдете до възкресението, вие трѣбва да свършите 48 факултета на бѣлата раса, и още много факултети на шестата раса. Учението на шестата раса е учение на братство и любовъ. Като минете презъ това учение, тогава само ще разберете, защо е трѣбвало да страдате.

Сега, желая ви да учите добре, да свършите благополучно изпититѣ си, да получите

дипломъ. Професоритѣ сж добри. Тѣ ще ви дадатъ правилна преценка. Ще минете презъ голѣми страдания и плачъ, но благополучно ще свършите. Следъ това ще зърнете Христа отдалечъ. Но, докато дойде това време, предстои ви дълъгъ пжтъ. Бждете смѣли и решителни, да минете този пжтъ и да дойдете до възкресението.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мждростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

×

9. Утринно слово отъ Учителя.
9 декемврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Въ Ниневия.

Ще прочета 24 гл. отъ притчитѣ. Когато четатъ притчитѣ, хората искатъ да намѣрятъ въ тѣхъ нѣщо поучително за себе си. Тѣ казватъ, че ако тия нѣща, за които се говори въ притчитѣ, сж свещени, тѣ не трѣбва да се измѣнятъ. Право е това, но едно трѣбва да се знае: само Божественитѣ нѣща не се измѣнятъ. Всичко човѣшко, обаче, е подложено на постоянни промѣни.

„Не ревнувай на злитѣ челоуѣци, нито желай да си съ тѣхъ“. (—1 ст.).

„Защото сърдцето имъ преговаря насилство, и устнитѣ имъ говорятъ за обида. (—2 ст.).

По онова време, когато Соломонъ събиралъ притчитѣ, хората били по-груби отъ сегашнитѣ. Тогава грѣхътъ се е виждалъ отвънъ. Съвременнитѣ хора сж по културни отъ ония на миналитѣ вѣкове, вследствие на което мжчно можете да видите погрѣшкитѣ и престѣпленията имъ. Днесъ мжчно можете да познаете лошия и престѣпенъ човѣкъ. Той е добре облѣченъ, внимателенъ въ отношенията си къмъ хората, знае нѣколко езика, свършилъ е два—три факултета, писалъ е статии за подобряване условията на

общесивата и т. н. Като видите този човѣкъ, и вие пожелавете да бждете като него. Обаче, въ притчата е казано, да не пожелавашъ да бждешъ като този човѣкъ. За предпочитане е невежъ да бждешъ, отколкото да имашъ знанието и богатата на злия човѣкъ. Какъвъ смисълъ има въ това, да разполага човѣкъ съ знание, което може да му създаде голѣми нещастия и несгоди?

Ще кажете, че въпрѣки всичко, човѣкъ трѣбва да живѣе. Съгласенъ съмъ, че човѣкъ трѣбва да живѣе. Ама той трѣбва да има кжща. Вижте, съ това не съмъ съгласенъ. Животътъ не се заключава въ кжщитѣ. Ама човѣкъ трѣбва да се сблича, да има нови, здрави обуца. Животътъ не се заключава въ дрехитѣ и въ обувката. Човѣкъ трѣбва да знае, кое е сжщественно въ живота и къмъ него да се стреми. Сжщественно въ живота е свѣтлината, чрезъ която иде знанието; сжщественно нѣщо е въздухътъ, чрезъ който иде силата на човѣка; сжщественно е водата, чрезъ която иде животътъ; сжщественно нѣщо е хлѣбътъ, чрезъ който иде доброто за човѣка. Има ли човѣкъ свѣтлина, и паритѣ ще дойдатъ. Паритѣ нито се ядатъ, нито се пиятъ. Като има пари, човѣкъ може да направи, колкото кжщи иска. Какво представятъ днешнитѣ кжщи? Има смисълъ да прави човѣкъ кжщи, но не отъ камъни, отъ калъ, отъ тухли, както днесъ ги

правятъ, но отъ скъпоценни камъни. Какво може да допринесе каменната кжща на човѣка? Нищо друго, освенъ нещастия и страдания. Той трѣбва да живѣе най-малко 20 години въ тази кжща, за да преработи донѣкжде поне този грубъ материалъ, отъ който е направената. Не е лесно да преработи човѣкъ грубата и низша материя, да я превърне въ по-фина.

Сега се явява въпросътъ: Трѣбва ли човѣкъ да има кжща, или не трѣбва? Човѣкъ трѣбва да има кжща, но тя трѣбва да бжде направена отъ фина, ароматна материя, каквато представя ароматътъ на цвѣтята. Тѣлото е сжщо така кжща, но колкото по-добре е организирана материята, отъ която е направена тя, толкова по-здравъ е самиятъ човѣкъ. Само съ такова тѣло човѣкъ може да използва богатата на живота. Сжщото казваме и за знанието. Добре е човѣкъ да има знание, но то трѣбва да бжде приложено въ живота, да може човѣкъ да го използва. Нѣкой човѣкъ училъ, работилъ десетки години, но се натѣква на противоречия, които не може да разреши съ знанието си. Каква полза отъ това, че той знае, кой какво мислилъ по даденъ въпросъ, а самъ за себе си не може да приложи това знание? Ама еди кой свършилъ по естественитѣ науки; другъ—по философия. Не е важно, кой какво е свършилъ. Важно е, какво е приложилъ отъ своето знание. Лесно е човѣкъ да вземе наготово отъукъ-

отамъ по малко знание и да го предава на хората. Важно е, дали това знание е вѣрно. Ама казалъ го е нѣкой светия. Отде знаете, че този човѣкъ е светия? Ще кажете, че хората го признаватъ за такъвъ. Това още не е достатъчно. Всѣки човѣкъ самъ трѣбва да е опиталъ и провѣрилъ нѣщата.

„Не ревнувай на злигѣ чловѣци, нито желай да си съ тѣхъ“. Съ този стихъ Соломонъ съветва хората да не пожелаватъ чуждото, било имотъ, знание, сила или друго нѣщо, но да пожелаятъ да придобиятъ и обработятъ онова, което Богъ е вложилъ въ тѣхъ. Пожелай да придобиешъ Божественото знание, т. е. знанието на живота. Придобиешъ ли това знание, ти ще можешъ да преценишъ всичко, което срещнешъ на пѣтя си. Значи, не се стреми къмъ знанието на злия, който си служи съ него за насилие и обида. Злиятъ човѣкъ носи злото въ себе си. Колкото и да го защищаватъ, единъ день злото само ще го предаде.

Единъ адвокатъ защищавалъ единъ човѣкъ, който билъ даденъ подъ сѣдъ, задето открадналъ сто лева. Въ защитата си адвокатътъ изтъкналъ всички външни и вътрешни факти, за да оправдае своя повѣреникъ. Той се обърналъ къмъ сѣдията съ думитѣ: Господинъ сѣдия, моятъ повѣреникъ е добъръ и честенъ човѣкъ. Той е взелъ само сто лева, защото се намиралъ въ голѣми ли-

шения. Ако имаше намѣрение да краде, той щѣше да вземе 30-тѣ хиляди лева, които се намирали на масата при ония сто лева, за които е даденъ подъ отговорностъ. Като се обърналъ къмъ своя повѣрникъ, адвокатътъ забелязалъ, че той плаче. — Ето, господинъ сждия, повѣреникътъ ми плаче. Той се разкайва за кражбата, която извършилъ. Сждията го запиталъ: Защо плачешъ? Разкайвашъ ли се за направеното престѣпление? — Азъ плача за това, че не съмъ забелязалъ на масата 30 тѣ хиляди лева и съмъ пропусналъ случая да взема и тѣхъ.

Казвамъ: когато се разглежда едно дѣло, добре е човѣкъ самъ да каже истината, да не става нужда да се явяватъ защитници. Така е било между турцитѣ. Когато двама турци се явяватъ предъ сждията, последниятъ пита единия: Имашъ ли да вземашъ нѣщо отъ обвиняемия? — Имамъ. — Колко? — Сто лева. После сждията се обръща къмъ втория и гопита: — Ти имашъ ли да давашъ? — Имамъ. — Колко? — Сто лева. — Хайде плати ги още сега. Обвиняемиятъ вади паритѣ, плаща, и дѣлото се свършва. Колкото по-сложенъ става животътъ на хората, толкова и сждопроизводството се усложнява. Днесъ, за едно дѣло отъ сто лева се викатъ адвокати, свидетели, и го отлагатъ съ месеци, докато единъ день нарасне толкова много, че и дветѣ страни съжаляватъ, задето сж

го започнали.

Нѣкога на единъ панаиръ откринали едни чехли отъ единъ търговецъ. Търговецътъ завелъ дѣло противъ крадеца. Колко стрували тогава едни чехли? Около 25 гроша. За тия 25 гроша търговецетъ трѣбвало да изгуби две седмици, да се разкарва по сждилищата. Казвамъ: Откажи се отъ своето. Не търси своето право! — Ама честенъ билъ търговецътъ, не искалъ да поощрява злото. Честенъ е той, но не си дава смѣтка, какъ се е домогналъ до кожата, отъ която прави чехлитѣ. Той одралъ кожата на хиляди животни и следъ това минава за честенъ.

Съвременнитѣ хора трѣбва да се освободятъ отъ своя личенъ животъ. Какво знание ще донесе личниятъ животъ на човѣка? Истинското знание се крие въ познаването на истината. Ако следъ като му каже истината, човѣкъ може да го освободи отъ ограниченитѣ условия, въ които се намира, има смисълъ да се заеме съ изправянето му. Обаче, ако не може да го изправи, по-добре да не се мѣси въ неговия животъ. Мѣсите ли се въ чуждитѣ работи, безъ да можете да ги изправите, вие ще платите съ живота си. Вие не знаете да плавате, а се хвърляте въ морето да спасявате давящия се. Щомъ искате да помогнете на давящия се, повикайте нѣкой добъръ плувецъ, той да го извади отъ водата. Ще кажете, че човѣщината изисква да.

помагате на хората. Каква човѣщина има въ това, вмѣсто да помогнете на давящия, и вие да се удавите заедно съ него? Ти ще проявишъ човѣщината си, като се приближишъ до човѣка, който се готви да се кѣпе, и му кажешъ: Братко, отложи кѣпането си за другъ день. Този день е злокобенъ, не е за рискове.

Въ първитѣ четири стиха отъ 24. глава на Притчитѣ е казано:

„И устнитѣ имъ говорятъ за обида“.
(2 ст.).

„Съ мъдростъта се гради домъ, и съ разумъ се утвърждава“. (— 3 ст.).

„И чрезъ знание клетоветѣ ще се напълнятъ съ всѣко многоценно и благоприятно богатство. (— 4 ст.).

„Мъдриятъ човѣкъ се укрепява, и човѣкъ съ знание расте въ сила“. (— 5 ст.).

Значи, силата на човѣка се придобива. Често нѣколко способности въ човѣка се групиратъ заедно и го правятъ силенъ. Какъ е станало това, и той не знае. Голѣмо невежество съществува между сегашнитѣ хора. Като заболѣе нѣкой, цѣрътъ за дадената болестъ е много евтинъ, но отъ невежество тѣ така я усложняватъ, че плащатъ даже съ живота си. Всѣка болестъ е резултатъ отъ нарушение на нѣкой Божественъ законъ. Причината за заболяването е много проста: турена е преграда предъ нѣкой Божественъ законъ. Какво

трѣбва да направи човѣкъ, за да се излѣкува? Да махне преградата, която е поставилъ предъ Божествения законъ. Щомъ преградата се махне, енергиитѣ, които сж свързани съ този законъ, моментално ще почнатъ да действуватъ. По този начинъ тѣ премахватъ преградата по пжтя на човѣка. Освободи ли се единъ човѣкъ отъ тази преграда, съ него заедно се освобождаватъ още хиляди хора. Въ това отношение хората представятъ система отъ скачени сждове, споредъ която, ако единъ човѣкъ се разболѣе, или страда, хиляди хора боледуватъ или страдатъ заедно съ него. *Умре ли единъ човѣкъ, хиляди хора умиратъ заедно съ него. Законътъ е такъвъ.*

Следователно, опасността отъ този законъ седи въ това, че по невнимание човѣкъ може да причини пакостъ на хиляди хора. Този законъ има и добра страна, а именно: Ако единъ човѣкъ забогатѣе, съ него заедно ще забогатѣятъ хиляди хора. Този законъ може да се формулира по следния начинъ: щастieto на едного носи щастие на хиляди хора. Нещастieto на едного носи нещастие на хиляди хора. Въпрѣки сжществуването на този законъ, българитѣ често употрѣбаватъ поговорката: „Всѣка коза за своя кракъ виси.“ Единъ беденъ човѣкъ живѣлъ въ дома на единъ богатъ и, безъ да иска, виждалъ престжпленията, които богатиятъ вършелъ. Той често му казвалъ: Приятелю, това, което пра-

вишъ, не е добро. — Не е твоя работа. Всѣка коза за своя кракъ виси. Единъ день бедниятъ човѣкъ намѣрилъ на полето една умрѣла коза. Той я турилъ на гърба си и я донесълъ въ дома на богатия. Вечеръта, преди да си легне, той закачилъ козата на вратата на стаята си и я оставилъ да виси закачена цѣла седмица. Козата започнала да се вмиришава. Като минавалъ край стаята на бедния човѣкъ, богатиятъ се погрѣсвалъ отъ миризмата на умрѣлата коза и му казалъ: Моля ти се, махни козата отъ този гвоздей. Хвърли я вънъ нѣкъде, не мога да понасямъ миризмата ѝ. — Нѣма нищо, тя виси за своя кракъ. — Не усѣщашъ ли, че миризмата ѝ се носи изъ цѣлата къща? — Разбирашъ ли, приятелю, защо обръщамъ внимание на твоитѣ погрѣшки? Твоитѣ погрѣшки и престѣпления миришатъ като тази коза. Тѣ се отразяватъ вредно не само на тебе, но и на твоитѣ ближни.

И тъй, помнете, че неразумниятъ животъ на единъ човѣкъ се отразява вредно върху всички хора. Човѣкъ не може да живѣе безотговорно. Той носи отговорностъ за своитѣ добри и лоши мисли, чувства и постѣпки. Каквото прави човѣкъ, това се отразява и върху неговитѣ ближни. Като знае отговорността, която носи за постѣпкитѣ си, човѣкъ трѣбва да живѣе добре. Добриятъ животъ носи здраве. Като се приближите къмъ

човѣкъ, който живѣе добре, отъ тѣлото му се отдѣля особено ухание, особенъ нектаръ, подобенъ на този, който цвѣтята отдѣлятъ. Уханието, което лѣха отъ здравия човѣкъ, надминава аромата на всички познати намъ цвѣтя. Кажете ли човѣкъ за себе си, че е добъръ, нека се помирише. Ако отъ него лѣха благоухание, той е добъръ човѣкъ. Не усѣти ли такова благоухание, да знае, че не е добъръ, не е развилъ още въ себе си качества, които издаватъ ухание. Когато искатъ да кажатъ за нѣкой човѣкъ, че не е добъръ, българитѣ си служатъ съ поговорката: „Който го помирише, носѣтъ му капва.“ Бждете цвѣтя, отъ които да не окапва носѣтъ на хората. Помирише ли ви нѣкой, носѣтъ му трѣбва да оздравѣе, а не да окапва. Добриятъ човѣкъ се отличава още и съ самообладание.

Едно момче отивало въ гората да сѣче дърва. Баба му казала: Синко, ако срещнешъ мечка, не се плаши, не бѣгай, но прочети три молитви. Щомъ прочетешъ молитвитѣ, мечката ще се върне отъ пжтя си. Момчето научило молитвитѣ и тръгнало къмъ гората. Щомъ влѣзло навжтре въ гжстата гора, то видѣло, че срещу него иде голѣма мечка. За да я върне отъ пжтя ѝ, момчето прочело първата молитва, но мечката спокойно си продължила пжтя. То прочело и втората молитва, но мечката приближавала вече къмъ него. Уплашено отъ мечката, момчето набързо

се покатерило на близката круша и така се спасило отъ нея. Наистина, щомъ молитвитѣ не помагатъ на човѣка да се спаси отъ нѣ какво бедствие, по-добре да се упражнява да се катери по дърветата. Като се качи на нѣкое дърво, той ще избѣгне опасността, която приближава къмъ него. Молитвата има сила само за човѣка на самообладанието. Нѣма ли самообладание, човѣкъ трѣбва да търси другъ начинъ на спасяване. Защо ви е нужна молитва, ако съ нея не можете да върнете мечката отъ пжтя ѝ? Човѣкъ не трѣбва да бжде суевѣренъ. Той трѣбва да говори само онова, което може да направи. Не може ли да направи това, което говори, той заблуждава себе си и близкитѣ си.

Въ единъ отъ голѣмитѣ европейски градове се явилъ единъ адептъ. Той събралъ много хора около себе си и започналъ да имъ разправя, че съ силата на мисълта си може да спре експресъ. Тѣ се заинтересували и пожелали да направи предъ тѣхъ опита. Обаче, той имъ казалъ, че, за да направи опита, му сж нужни скжпоценни камъни и злато. Кой каквото могълъ, далъ на адепта, само да направи този опитъ. Въ единъ опредѣленъ день всички се качили на експреса, заедно съ адепта, и гледали, какъ ще направи опита. Въ единъ моментъ той скочилъ отъ експреса съ златото и скжпоценнитѣ камъни въ джоба си и изчезналъ отъ погледа имъ.

Експресът продължавалъ да се движи непрекъснато, adeptътъ се изгубилъ нѣкъде, а съ него заедно и опитътъ пропадналъ.

Често хората прибѣгватъ до гадатели, да имъ предскажатъ, какво ги чака. Не е лошо човѣкъ да посещава гадателитѣ, но да не се разочарова. Като се намѣри въ трудно положение, той иска да се облекчи по нѣкакъвъ начинъ, но работитѣ му пакъ не се нареждатъ. Гадателътъ му казва, че работитѣ му ще се наредятъ добре, но не излиза така. Защо? Отъ срока зависи. Има гадатели, които предсказватъ нѣщата за кѣси срокове, а други — за дълги срокове. Тѣй щото една работа може да се нареди следъ 20 години, а може и следъ 200 години. Споредъ това и резултатитѣ ще бждатъ различни. Има гадатели, които се прехранватъ съ гадание. Тѣ сж приложили дарбата си, като занаятъ, вследствие на което правятъ голѣми грѣшки въ предсказанията си. Нѣкой гадателъ казва на младия момъкъ, че ще се ожени за млада, красива мома. Обаче, не му казва, че тази мома ще му създаде голѣми страдания. Защо му създава страдания? Защото иска да се слуша нейната воля. Жената иска да пѣе въ кѣщи. Мжжътъ пъкъ настоява, че пѣтелъ ще пѣе въ дома имъ, а не кокошка. Не е важно кой ще пѣе, мжжътъ или жената. Важно е да се чуе мнението на разумния. Ако жената е по-умна, нека се чуе нейната дума.

Ако мжжътъ е по-уменъ, нека той каже думата си. Давайте предимство на разумния човѣкъ, билъ той мжжъ, или жена. Не само това, но хората спорятъ, какъвъ трѣбва да бжде пророкътъ — мжжъ или жена. Като четете Библията, тамъ има повече пророци, а малко пророчици. Човѣкътъ може да бжде пророкъ, а не мжжътъ или жената. Щомъ е истински човѣкъ, и мжжътъ може да бжде пророкъ, и жената може да бжде пророчица. Пророкътъ съдържа въ себе си и двата принципа — мъжки и женски. Женената жена и женениятъ мжжъ не могатъ да бждатъ пророци. Ожени ли се пророкътъ, отъ потомството му нищо не остава. Какво потомство остави Мойсей? Мойсей имаше особена мисия въ свѣта. Яковъ не бѣше пророкъ, затова остави 12 сина, 12 племена.

Какви сж отличителнитѣ качества на пророка? Пророкътъ трѣбва да има свѣтълъ умъ, мощенъ духъ, вѣрна интуиция, съ която да предвижда нѣща, които ще станатъ въ далечно бъдеще. Висшиятъ умъ трѣбва да бжде развитъ въ пророка, а не обективниятъ. Пророкътъ трѣбва да бжде смѣлъ, решителенъ, да не се страхува, дали това, което предсказва, ще се сбъдне. Това, което пророкътъ предсказва, сжществува нѣкъде. То става въ нѣкакъвъ свѣтъ, по-високъ отъ този, въ който живѣятъ обикновенитѣ хора. Работата на пророка се заключава въ това, да отиде въ он-

зи високъ свѣтъ, дето нѣщата вече ставатъ, да ги провѣри и да ги опише така, както въ дадения моментъ се извършватъ. За Христа е казано, че е сжществувалъ преди създаването на свѣта. Всички пророци сж предсказали онова, което щѣло да стане съ Христа.

Както може да се предсказва за великитѣ хора, така се предсказва и за обикновенитѣ хора. Пжтътъ на всѣки човѣкъ е начѣртанъ, но ако е разуменъ, той може да използва условията, които му сж дадени, за да придаде нѣщо къмъ онзи планъ на живота, който му е опредѣленъ. Човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, да не се води по чужди умове. Трѣбва ли да слушате ума на онзи, който се движи въ диаметрално противоположна посока на вашата? Колкото да е добъръ и ученъ единъ човѣкъ, ако животътъ му е противоположенъ на твоя, ти трѣбва да се пазишъ отъ него. Дето ходи, каквото прави, съ когото да се срѣща, човѣкъ непрекъснато е изложенъ на чужди влияния. Като знае това, той трѣбва да бжде буденъ, да се пази. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не е изложенъ на влияния. Това не значи, че трѣбва да се страхувате, но като държите съзнанието си будно, вие ще знаете, на какво се дължатъ известни състояния, и лесно ще се справяте съ тѣхъ. Ако сж чужди, трѣбва да ги изучавате, да знаете, огде идатъ и каква цель иматъ. Съ влиянието се обясняватъ много не-

желателни прояви на човѣка. Запримѣрь, ако попаднете всрѣдъ разярена тълпа отъ хора, и вие ще преживѣете сжщото настроение.

Единъ нашъ приятель, миролюбивъ човѣкъ, попадналъ всрѣдъ тълпа отъ хора, които слушали единъ ораторъ. Възмутени отъ неговата речъ, тѣ надигнали камъни да го биятъ. Стражаритѣ ги разпрѣсвали, заставяли ги да се разотидатъ по домоветѣ си, да не стане нѣкакво нещастие. Като гледалъ разярената тълпа, този миролюбивъ човѣкъ взелъ камъкъ и го отправилъ къмъ стражаря. Понеже не могълъ да улучи добре, камъкътъ падналъ върху главата на единъ беденъ човѣкъ. Като видѣлъ това, той веднага отишълъ при бедния човѣкъ, извинилъ се и благодарилъ, че камъкътъ билъ малъкъ, та не му причинилъ вреда. После самъ се чудѣлъ на себе си, какъ могълъ да се подаде на чуждо влияние.

Човѣкъ трѣбва да има самообладание, да не се подава на мисли, съ които може да повреди, както на себе си, така и на окръжаващитѣ. Като не мислятъ много, хората се заканватъ едни на други, готови сж на саморазправа. Постоянно слушате единъ на другъ да си казватъ: Азъ ще ти покажа, кой съмъ. Азъ ще ти кажа истината, да не мислишъ, че не разбирамъ. Добре е човѣкъ да говори истината. Истината прави човѣка свободенъ, но истината не може да се приложи на земя-

та. За да говори истината, човѣкъ трѣбва да се е издигналъ надъ обикновения уровеньъ на живота. И онзи, който възприеме истината, сжщо трѣбва да се е издигналъ надъ обикновенитѣ условия на живота. Лѣкарьтъ пи-па пулса на болния и си мисли: Този човѣкъ нѣма да оздравѣе. Като го погледне въ очитѣ, той му казва: Ще оздравѣешъ, болестъ-та ти не е опасна. Болниятъ е чувствителенъ, той слуша какво му говори лѣкарьтъ, но сжщевременно възприема мисълта му и се отчайва. Безъ да искатъ, лѣкаритѣ уморяватъ болнитѣ. За да не уплаши болния, лѣкарьтъ си мисли едно, а казва друго. За да не се подаде на мисълта на лѣкаря, болниятъ трѣбва да има силна вѣра.

Като ученици, вие трѣбва да различавате мислитѣ на хората отъ това, което разумната природа е опредѣлила. Лѣкарьтъ мисли едно, а природата друго. Тя е опредѣлила на всѣки човѣкъ, колко време ще живѣе. И ако живѣе съобразно нейнитѣ закони, той ще остане на земята точно толкова време, колкото тя е опредѣлила. За да реализира плана на своя животъ, човѣкъ трѣбва да изпълнява всичко онова, което добритѣ и разумни сжщества му препоржчватъ. Не изпълнявали съветитѣ на добритѣ хора, той не може да се ползува отъ тѣхъ. Ще кажете, че съ молитва всичко се постига. Молите се, но въпрѣки това нищо не постигате. Защо? Не знаете,

какъ да се молите. Казвате: „Отче нашъ, Който Си на небето“. Вие се обръщате къмъ Бога, като къмъ вашъ Баща, но болестъта не ви напуска. Продължавашъ по-нататкъ: „Да се свети името Твое, да бжде волята Твоя, както на небето, така и на земята“. Ти желаешъ да се освети името Божие на земята и да се изпълни Неговата воля, а въпрѣки това страдашъ, боледувашъ. Защо? Защото не си проникнатъ дълбоко отъ това желание.

И тъй, колкото да мислите, вие не можете да се освободите отъ скърбитѣ и отъ мъжнотиитѣ. Човѣкъ не може всѣкога да бжде разположенъ и веселъ. Често скърбитѣ и нещастията си пробиватъ пжтъ презъ радостъта, а радостъта си пробива пжтъ презъ скърбитѣ. Знайте, че всѣка скръбъ и всѣко нещастие си иматъ своя причина. Нѣкой се моли, плаче, но скърбитѣ не го напускатъ. Той е недоволенъ отъ Бога, че не го слуша, че не приема молитвитѣ му. Много естествено. На всѣки човѣкъ сж дадени права и задължения. Той използва правата си, а задълженията си пренебрегва. Той се ползува отъ всички блага, които Богъ му дава, а не изпълнява това, което се изисква отъ него. Като се намѣри въ затруднения, човѣкъ пита, какъ и кога ще се оправи свѣтътъ. Свѣтътъ, който Богъ е създалъ, е оправенъ, но човѣшкиятъ не е оправенъ. Задачата на всѣки човѣкъ е да изправи своя вътрешенъ свѣтъ..

Изправи ли своя свѣтъ, човѣкъ ще види, че вѣншиниятъ свѣтъ е изправенъ.

Богъ е далъ животъ на човѣка, далъ му е сжщевременно и блага, чрезъ които да използва този животъ. Има два пѣтя, чрезъ които Той изпраща благата си: по пѣтя на радостигъ и по пѣтя на страданията. Когато иска да пригответи нѣкой човѣкъ за сериозна работа, да го натовари съ специална мисия, Богъ го прекарва презъ голѣми страдания, презъ строга дисциплина. За да накара Иона да отиде въ Ниневия да проповѣдва Словото Божие, Богъ го прекара презъ голѣми страдания. Като разбра, че трѣбва да изпълни тази задача, Ионъ се отказа отъ нея и замина съ корабъ за Испания. Той си каза: Азъ познавамъ Божията Любовь. Богъ ме праща въ Ниневия да проповѣдвамъ на хората, да имъ кажа, че ще минатъ презъ голѣмъ огънь, но Той ще се смили надъ тѣхъ, ще ги прости, а азъ ще се изложа. Обаче, следъ като прекара три дѣня и три нощи въ утробата на кита, Ионъ се върна отново въ Ниневия, да изпълни възложената му мисия. Жителитъ на Ниневия се разкаяха, и Богъ не наложи наказанието си върху тѣхъ. Ионъ си каза: Азъ знаяхъ, че така ще бжде. Следъ известно време, когато Ионъ съжаляваше за изсѣхването на тиквата, която самъ посадилъ, за защита отъ горещото слънце, Богъ му казаше: Ако ти съжалявашъ за една тиква, ко-

ято израства за една нощъ, не трѣбва ли азъ да пощадя този 80 хиляденъ народъ, а между тѣхъ и деца, които не различаватъ дѣсната си ржка отъ лѣвата?

Като изнасямъ постѣпките на хората, това не значи, че трѣбва да се сѣди-те. Колкото да се крѣятъ погрѣшките, единъ день тѣ ще излѣзатъ навънъ, ще станатъ достояние на всички. Нѣкой изповѣдва грѣховетѣ си, а после съжалява. Щомъ съжалява, той не е дошълъ още до истинското разкаяние. Като се разкае, човѣкъ трѣбва да бѣде готовъ да се изповѣда. Като се изповѣда, трѣбва да е готовъ да изнесатъ грѣховетѣ му предъ хората, на всеуслишание. За да се простятъ грѣховетѣ на човѣка, тѣ трѣбва да се изнесатъ навънъ. Когато грѣши, човѣкъ не се страхува; когато грѣховетѣ му се изнасятъ навънъ, той започва да се страхува. Значи, той се страхува отъ хората, а отъ Бога не се страхува. Ще дойде нѣкой да се изповѣдва и не казва, какви грѣхове е направилъ, но се нарича голѣмъ грѣшникъ. Той се страхува да каже грѣха си, да не се изложи. При такава изповѣдь грѣховетѣ не се прощаватъ. Само свободниятъ човѣкъ може да се изповѣда. Насила човѣкъ не може да се изповѣда. Геройство се иска отъ човѣка, за да се изповѣдва. Въ историята на човѣшкото развитие само двама души сѣ изповѣдали искрено: св. Августинъ и Толстой. Въ-

книгата „Моята изповѣдь“ Толстой е безпоощаденъ къмъ себе си. Той изнася фактитѣ естествено и показва слабитѣ страни на богатитѣ и на сиромаситѣ. Като прави своята изповѣдь Толстой търси пжтъ на исправяне. Най-после той намѣри пжтъ за исправяне на своитѣ погрѣшки.

Като четете Притчитѣ, вие трѣбва да ги превеждате, да разбирате вътрешния имъ смисълъ. Само по този начинъ ще се ползвате отъ тѣхъ. Прочетете 10-ти и 11-ти стихове отъ 24. глава на Притчитѣ:

„Ако покажешъ малодушие въ усилено време, силата ти е малка.“ (— 10 ст.).

„Избавяй влаченитѣ на смъртъ; и не се оттегляй отъ онѣзи, които сж докарани до клане.“ (— 11 ст.).

Често хората излагатъ най-красивитѣ си стремежи и идеали на изкушения, на поругания за нищо и за никакво, за нѣкакви малки външни постижения. За да издържате на изпитания и мъчнотии въ живота си, вие трѣбва да се ползвате отъ Притчитѣ, като правила. Всѣка притча е правило, което може да се приложи. Помнете, че колкого повече учите, колкото повече ви се говори, толкова повече се изисква отъ васъ. Ще дойде день, когато и на васъ ще се даде задача, подобна на тази, която се даде на Иона, да проповѣдва въ Ниневия. Да проповѣдвате на хората, тоза значи, да ги обърнете къмъ Бога,

да се разкаятъ за грѣховетѣ си и да тръгнагъ въ правия пѣтъ. Какъ ще изпълните тази задача? Който се е опитвалъ самъ да се обърне къмъ Бога, той знае, колко мъчно може да изпълни тази задача. Въпрѣки това, щомъ задачата е дадена отъ Бога, човѣкъ трѣбва да я приеме и приложи.

Споредъ нѣкои християни въ Америка, пълно обръщане на човѣка е това, въ което, едновременно съ сърдцето му, се обръща и кесията. Тѣ вѣрватъ само въ това обръщане. Обаче, ако сърдцето на човѣка се обърне къмъ Бога, а кесията му не се обърне, това не е истинско обръщане. Всички хора искатъ да бждатъ добри. Не е въпросъ въ доброта-та. Преди всичко, човѣкъ трѣбва да обърне сърдцето си къмъ Бога. Щомъ обърне сърдцето си къмъ Бога, той непременно ще бжде добъръ. Понѣкога той ще прояви и злото въ себе си. Злото е неизбѣженъ спътникъ на доброто. Като яде, човѣкъ е доволенъ, изпитва приятностъ. Като се смели храната, той непременно трѣбва да изхвърли навънъ непотрѣбната храна. Не я ли изхвърли, стомахътъ и червата му ще се затруднятъ. Изхвърлянето на нечистотиитѣ навънъ е злото въ свѣта, но безъ него животътъ не може да съществува. Злото е резултатъ на доброто, което действува въ човѣшката душа. При сегашното развитие на човѣка, при състоянието, въ което се намиратъ неговото съзнание и чув-

ства, злото е необходимостъ. Това не значи, че злото трѣбва да се насърдчава, но при известни случаи то е необходимо. Когато стомахътъ и червата сж пълни, злото трѣбва да дойде въ помощъ. Обаче, когато стомахътъ и червата сж изчистени, злото не е потрѣбно.

Като знаете това, не се мѣсете въ задачата на злото, което действува по свой собственъ планъ. Не се стремете да изкорените злото отъ себе си преждевременно. Направите ли такъвъ опитъ, вие ще си причините още по-голѣмо зло отъ това, съ което се борите. Единъ великъ адептъ решилъ да се бори съ злото въ себе си. Отъ когато намислилъ да направи това, той изчезналъ отъ лицето на земята. Не се борете съ злото, нито търсете причината за него. Ще кажете, че причината на злото е дяволътъ, или външнитѣ условия. Причината за злото е въ самия човѣкъ, понеже не разбира Божиитѣ пжтища. Ако човѣкъ храни ума, сърдцето и волята си съ съответната за тѣхъ храна, злото, само по себе си, ще се обезсили. Пчелата дава медъ, защото се храни съ специална за нея храна. Обаче, започне ли да употрѣбява храната на човѣка, нищо нѣма да остане отъ нея. Човѣкъ трѣбва да се откаже отъ стария начинъ на готвене. Той трѣбва да употрѣбява нова храна, но и да се храни по новъ начинъ. Щомъ се домогне до това, той ще измѣни и начина на живота си.

Новият начин на приготвяне на храната, и новият начин на хранене естествено водят човѣка къмъ добъръ животъ.

Първото нѣщо, което се изисква отъ ученика, е да проучи въпроса за правилното хранене. Той трѣва да знае, каква храна да дава на своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Сѣщо така той трѣбва да знае, каква храна да дава и на своя организъмъ. Намѣри ли съответната храна за тѣлото си, за своитѣ мисли, чувства и постѣпки, човѣкъ става пълень господарь на себе си. Сегашниятъ човѣкъ не може да се похвали съ това. Той се намира подъ влияние на своята личностъ. Щомъ е недоволенъ отъ нѣкого, той ще се скара съ него. И следъ това и двамата ще говорятъ лошо единъ за другъ. За да се разбератъ, поне единъ отъ тѣхъ трѣбва да отстѣпи, да се извини. Каратъ ли се, това показва, че не сж разбрали великото учение на любовта. Щомъ не сж го разбрали, тѣ по никой начинъ не могатъ да го приложатъ. Всѣки се дърпа настрана, не иска да го тѣпчатъ. Има ли нѣщо лошо въ тѣпченето? Ако грънчарьтъ не тѣпче глината, нищо не може да направи. Ако земеделецътъ не тѣпче гроздето, нищо не може да направи отъ него. Ще каже нѣкой, че условията го тѣпчели. Ако, наистина, условията тѣпчатъ човѣка, това още не значи, че тия условия сж лоши за него. Ако условията го

тъпчатъ, това значи, че разумниятъ свѣтъ иска да извае отъ него хубава статуя. Като проследите живота на великитѣ хора, на гениитѣ, на светиитѣ, ще видите, че тѣ сж минали презъ голѣми изпитания и страдания. Днесъ всички хора говорятъ добре за тѣхъ, но върнете се назадъ, въ тѣхно време, да видите, какъ сж ги тъпчели тѣхнитѣ съвременници. Единъ отъ пророцитѣ на миналото, като не разбиралъ, защо идатъ изпитания върху него, обърналъ се къмъ Господа съ думитѣ: „Господи, защо си застаналъ на пътя ми като мечка“? Това значи неразбиране на Божиитѣ пѣтища.

„Ако покажешъ малодушие въ усилено време, силата ти е малка“. Съ други думи казано: Ако въ време на мъчнотии ти се уплашишъ и разколебавешъ, силата ти е малка. Малка е силата на страхливитѣ хора, и за тѣхъ е казано въ Писанието: „Страхливитѣ нѣма да наследятъ Царството Божие“. Защо се страхува човѣкъ? Защо се изкушава? Защото е слабъ. Ако дадете парче месо на овцата, ще се изкуси ли? Нѣма да се изкуси. Обаче, ако ѝ дадете свежа, хубава трева, тя ще се изкуси. По отношение на тревата тя има слабостъ, но къмъ месото е устойчива. Котката пъкъ можете да изкусите съ риба, или съ шкембе. Достатъчно е тя да види едно шкембе въ ржката ви, за да тръгне следъ васъ. Смѣшно е да гледате, какъ котката

върви следъ човѣка, който носи въ ржката си риба или шкембѣ. Смѣшно е за котката, наистина, но още по-смѣшно е да видите, какъ човѣкъ върви подиръ парче шкембе. Като вижда погрѣшкитѣ на хората, човѣкъ иска да ги изправи, но не вижда своитѣ погрѣшки на миналото. Първата задача на човѣка е да изправи своята карма, т. е. да изплати дълговетѣ на своето минало. Като изправя своята карма, той неизбежно се натъква на нѣкои чужди погрѣшки. Щомъ се натъква на чуждитѣ погрѣшки, той не трѣбва да ги избѣгва, но да потърси начинъ за тѣхното изправяне. Тѣй щото, човѣкъ трѣбва да се заеме съ изправяне на всички нѣща, които сж преплетени съ неговата карма. Христосъ дойде на земята да разплете и оправи чужда карма — кармата на цѣлото човѣчество. За да се справи съ тази задача, Той трѣбваше да обърне течението на природнитѣ сили. Не бѣше лесна работата на Христа. Той изпълни задачата, която невидимиятъ свѣтъ бѣше Му възложилъ, но кръвъ излѣзе отъ поритѣ Му. На всѣки човѣкъ е дадена една задача, която трѣбва да разреши. Въ изпълнение на задачата си, човѣкъ не е самъ — Богъ присѣтствува въ него и всѣки моментъ го изпитва. Като грѣши, Той го поучава, съветва го втори пжтъ да не прави сжщата погрѣшка. Като грѣши и като върши добри дѣла, човѣкъ трѣбва да се самонаблюдава, да разбе-

ре, подъ чие влияние се намира. Щомъ се изучава, човѣкъ дохожда най после до съзнанието, че не той самъ, но други същества, лоши и добри, го потикватъ къмъ нѣщо добро или лошо, и той ги слуша. За да не се подава на лошото влияние на съществата въ себе си, човѣкъ трѣбва да има свѣтлина, да вижда нѣщата ясно. Чрезъ самонаблюдение, чрезъ вѣра човѣкъ ще дойде до положение да се противопоставя на лошитѣ влияния въ себе си и да дава предимство на добритѣ. Уповавайте на Бога, Който работи въ васъ. Вѣрвайте на Словото Му и не се спъвайте отъ своего минало.

Като ученици, вие не трѣбва да се смущавате отъ мислитѣ и желанията, които минаватъ презъ васъ. Много лоши и добри мисли и желания ще минатъ презъ васъ, но тѣ трѣбва да изчезнатъ. Тѣ сж поройна вода, която трѣбва да мине и замине, докато намѣри своето мѣсто. Човѣкъ живѣе въ единъ колективенъ свѣтъ, дето еднакво го засѣга и доброто, и злото. Хората сж тѣсно свързани единъ съ другъ, вследствие на което, като грѣши първиятъ отъ редицата, грѣхътъ се предава и на последния. Засега човѣкъ още не е господарь на себе си, вследствие на което не може да бжде независимъ. Като знаете това, вие трѣбва да бждете будни и разумни, да не се подавате на влияния. Ако се случи да паднете, пазете се поне

да не отидете въ пропастъта. Ако се окаляте, не се смущавайте — ще се очистите. Ако се намокрите, ще се изсушите. Едно трѣбва да имате предъ видъ: да не изгубите живота си. Всичко друго се изправя лесно. Лошитѣ мисли и желанія ще минатъ презъ васъ, ще отнематъ мира ви, но това да не ви смущава. Дръжте мисълта си будна, да не прекжсвате връзката си, отдето иде Божествената свѣтлина. Че ще минете презъ мракъ и тъмнина, това е неизбѣжно. Въ края на крайщата свѣтлината ще победи. Носете страданията геройски, съ вѣра и упование въ Божествения Промисълъ. Каквото преживѣете, всичко е за добро. Отъ страданията и изпитанията вие трѣбва да се учите, да станете силни.

Кой човѣкъ е силенъ? Силенъ човѣкъ е онзи, който носи страданията съ радостъ. Силниятъ се познава по това, че като го лишаватъ отъ известни блага и възможности, той пакъ не се обезсърдчава. Кой го лишава отъ блага и възможности? Страданията. Човѣкъ трѣбва да има силна вѣра, която и при най-голѣми страдания да не се разколебава. Като вѣрвате и не се разколебавате, къмъ васъ ще се присѣдинятъ възвишени същества отъ невидимия свѣтъ да ви помагатъ. Работата, която трѣбва да свършите на земята, не е само ваша. Тя е колективна. Затова е казано, че човѣкъ не живѣе само за себе си. Затова се

казва: „Не сждете, да не бждете сждени“. Ако нѣкой човѣкъ си позволи да извърши една голѣма кражба, съ него заедно ще държатъ отговорни всички ония 20 хиляди души, съ които е свързанъ. Той не знае, къде сж тия хора, но независимо това отговорността е обща. За да не страдатъ тия хора съ него заедно, той трѣбва да бжде внимателенъ, да не грѣши. Ако нѣкой печели, съ него заедно се ползуватъ и тия 20 хиляди души. Изобщо, всѣки човѣкъ участвува въ общитѣ печалби и загуби. Понеже печалбитѣ въ живота на хората сж повече отъ загубитѣ, въ края на краищата всѣки човѣкъ ще има печалби. Засега вие плащате глоби само, но ще дойде день, когато ще получите печалбитѣ, не само отъ вашия животъ, но и отъ живота на всички ония хора, които сж живѣли добре. Тогава пъкъ ще се ползвате и отъ лихвитѣ на доброто. Щомъ сте участвували въ доброто, вие непременно ще се ползвате отъ неговитѣ печалби.

Днесъ отъ всички хора се изисква щедростъ. Щедростта е Божествено качество. Въ този смисълъ всѣки човѣкъ може да бжде като Бога. Давай, не въ размѣритѣ, въ които Бсгъ дава, но въ човѣшкитѣ размѣри. Имашъ, или нѣмашъ възможность да давашъ, дръжъ поне въ ума си мисълта, че трѣбва да давашъ. Вие искате да забогатѣете, че тогава да давате, да правите добро. И въ край-

на сиромашия да е, човѣкъ пакъ може да прави добро, да дава. Като държи въ ума си мисълта, че трѣбва да дава, работитѣ му постепенно ще се наредятъ добре.

Какъ може сиромашѣтъ да стане богатъ? Чрезъ щедростта. Като развива въ себе си щедростта, той най-после ще стане богатъ, ще му се даде възможностъ да прояви своята щедростъ. Сиромашѣтъ вижда около себе си бедни вдовици, сирачета, болни и си казва: Веднѣжъ да забогатѣя, нѣма да оставя сираче, или вдовица около себе си да страдатъ. Единъ ангелъ върви следъ него и пише обещанията му. Най-после му даватъ възможностъ да забогатѣе. Като стане богатъ, той забравя обещанията си и нищо не дава. Ангелътъ пише и това. Единъ день пакъ отниматъ богатството му, докато го направятъ човѣкъ, който изпълнява обещанията си. Въ този смисълъ, сиромашията и богатството сж полюси на живота, презъ които човѣкъ неизбежно трѣбва да минава, за да расте и да се поучава. За онзи, който изпълнява обещанията си, и сиромашията, и богатството сж благословение

Щедростта не се изразява само въ материално даване. Човѣкъ трѣбва да бжде щедъръ и въ думи, и въ чувства, и въ добри мисли и постѣпки. Виждате, че нѣкой сгрѣшилъ — не го сждете. Кажете му: Ще се оправи работата, не се смущавай. Нѣкой обър-

калъ работитѣ си. Кажи му нѣколко добри, ободрителни думи. Виждашъ, че нѣкой страда. Не казвай, че това е карма, която самъ трѣбва да носи, но спри се предъ него и му кажи: Братко, не се отчайвай, всичко ще се оправи.

Двама приятели често си говорили за Божия промисълъ, за вѣрата на човѣка, но били на две различни мнения: единиятъ вѣрвалъ въ Бога, въ Божествения Промисълъ, а другиятъ отричалъ тия нѣща. Тѣ живѣли въ единъ градъ въ Америка нѣкжде. По едно време единиятъ отъ тѣхъ, атеистътъ, заминалъ за Нью-Йоркъ, а другиятъ останалъ въ сжщия градъ. Като се видѣлъ самъ, между непознати хора, безъ работа, той се притѣснилъ и заболѣлъ. Дошло му на ума да се обърне къмъ приятеля си за помощъ, затова му написалъ писмо съ следното съдържание: Ти казвашъ, че Богъ помага, че сжществува Божественъ Промисълъ. Ето азъ се намирамъ въ крайна нужда; кажи ми сега, какъ и кжде да се обърна, да намѣря Бога, да разбера Неговия Промисълъ. Другиятъ му отговорилъ: Още докато получишъ моето писмо, работитѣ ще се наредятъ, но ако не излѣзе така, веднага ми пиши, азъ ще ти изпратя известна сума, която съмъ спестилъ. Минали се две-три седмици, той не получилъ отговоръ отъ приятеля си. Докато си мислѣлъ, какво ли е станало съ него, той получилъ пи-

смо отъ Нью-Йоркъ отъ приятеля си, въ което пишелъ: Както каза, така излѣзе. Получихъ известна сума, съ която посрещнахъ всичките си задължения. Отъ тия пари ми останаха и за пжтъ. Сега бжди свободенъ, не мисли повече за мене.

Бждете смѣли въ вѣрата си. Знайте, че въ Божиитѣ обещания нѣма обратни решения. Когато помага, Богъ изпраща помощта си на време. — Ама времената сж усилни, тежки. Въ усилни времена, именно, човѣкъ не трѣбва да се разколебава. Ако въ усилни времена се разколебава, вѣрага му е слаба. Всичко, което Богъ е предназначталъ, ще стане на своето време. Щомъ вѣрвате, че Богъ е създалъ свѣта, че Той държи сждбата на хората въ ржцетѣ си, трѣбва ли да се разколебавате? Не желайте нѣщата да станатъ на времето, което вие сте опредѣлили. Имайте търпение да дочакате времето, което Богъ е опредѣлилъ. Всичко, което Богъ е обещалъ, ще стане, но на своето време.

Единъ приятелъ, добъръ, религиозенъ човѣкъ, разправяше следната своя опитность. Съседитѣ му го намразили нѣщо и по всякакъвъ начинъ му пакостѣли. Презъ едно сухо лѣто тѣ впрегнали водата на близката рѣка да полива оризището имъ, но съзнателно препятствували на съседа си, не му давали отъ своята вода, и той да полѣе оризището си. Не само това, но тѣ успѣли да го на-

клеветятъ въ нѣщо, заради което го затворили. Като билъ въ затвора, той се моѣлъ на Бога, да оправи тази объркана работа. Какво се случило? Въ това време, именно, върху неговото оризище се излѣлъ проливенъ дъждъ, а върху оризището на съседитѣ не паднало нито капка. Благодарение на този дъждъ, оризътъ излѣзълъ много добъръ. Неговиятъ оризъ билъ най-едъръ и най хубавъ въ сравнение съ ориза на всички съседи. Никоя друга година той не е ималъ такъвъ оризъ. Защо? Богъ го полѣлъ. Съседитѣ му препятствували, но Богъ му помогналъ. Всички забелязали това нѣщо. Казвамъ: Ако Богъ е съ насъ, кой ще бжде противъ насъ?

Следователно, за да бжде Богъ съ васъ, не се колебайте въ вѣрата, въ надеждата и въ любовта си. И въ затворъ да сте, дъждътъ пакъ ще се излѣе върху вашия оризъ

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мдростъта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

10. Утринно слово отъ Учителя.
16 декемврий, 1934 г. София. — Изгрѣвъ.

Правиятъ пжтъ.

Въ 27. гл. отъ Притчитѣ има 27 стиха, т. е. 27 форми за назидание. Едни отъ тия положения се отнасятъ до физическия животъ на човѣка, други—до чувствения, а трети—до умствения.

„Не се хвали за утрешния день, защото не знаешъ, що ще да роди деньтъ“. (1—ст.). — Утрешниятъ день е извънъ човѣшката властъ. Следователно, човѣкъ не трѣбва да говори за това, което не се е родило още за него.

„Нека те хвали другъ, а не устата ти — чуждъ, а не устнитѣ ти“. (—2 ст.) — Има ли смисълъ човѣкъ да се хвали предъ себе си? Що се отнася до себе си, човѣкъ знае нѣщата, нѣма защо да се хвали. Щомъ се хвали, той прави това за другитѣ. Тогава, нека остави тѣ да го хвалятъ. Като изучаватъ нѣщата вънъ отъ тебе, тѣ ти знаятъ по-добре. Ако угощавашъ единъ човѣкъ, не се хвали съ яденето си, защото ти не си го вкусилъ още. Въ случая, гостътъ, когото угощавашъ, е по-голямъ авторитетъ отъ тебе. Нека той те хвали. Ако ти самъ се хвалишъ, не постъпвашъ право. Яденето може да е сладко за тебе, но не и за онзи, когото угощавашъ.

„Камъкътъ е тежкъ, и пѣсъкътъ—то-

варъ; но гнѣвътъ на безумния е по-тежъкъ и отъ дветѣ“. (—3 ст.).—Гнѣвътъ е подобенъ на бомба. Докато не е избухнала, бомбата е безопасна. Щомъ избухне, тя причинява голѣми пакости.

„Яростта е люта, и гнѣвътъ буенъ; но кой може да устои предъ ревността?“ (—4ст.). — Ревността е отрицателна сила.

„Явното обличение е по-добро отъ скришната любовъ“. (—5 ст.).—Обикновено ревността и скритата любовъ вървятъ ржка за ржка. Когато ревнува, човѣкъ има тайна, скрита любовъ. Тази любовъ е крайно материална. Оттамъ и ревността има материаленъ произходъ. Когато ревнува, когато се състезава за нѣщо, човѣкъ има предъ видъ нѣкакъвъ материаленъ обектъ.

Всички положения въ прочетената глава сж взети отъ живота. Не е достатъчно човѣкъ само да ги прочете, но той трѣбва да ги съпостави и съ своя животъ, да ги тури на съответнитѣ мѣста.

„Удари отъ приятелъ сж искрени, а цѣлувки отъ неприятели—изобилни“. (—6 ст.). —Това е контрастъ. Значи, ако приятелъ те удари, това е за твое добро. Обаче, въ сегашния животъ неприятелътъ по-скоро ще говори лошо за тебе, отколкото да те цѣлува. Значи, изобилнитѣ цѣлувки, за които се говори въ този стихъ, отговарятъ на изобилнитѣ лоши думи за тебе.

„Наситена душа се отвръща отъ сотъ; а на гладната душа всѣко горчиво е сладко“. (—7 ст.)—Второто положение въ стиха, че на гладната душа е сладко всѣко горчиво, не е на мѣсто. Невъзможно е горчивото да е сладко на гладния. Ако става въпросъ за болния, това е друго нѣщо. Горчивитѣ лѣкарства за болния сж сладки, защото той се лѣкува съ тѣхъ. Той знае, че отъ горчивитѣ хапове ще оздравѣе.

„Както птица, която се скита отъ гнѣздото си, така е чловѣкъ, който се скита отъ мѣстото си“. (—8 ст.).

„Маститѣ и каденията веселятъ сърдцето, а сладостта на приятеля чрезъ сърдечния съветъ“. (—9 ст.) — Наистина, кога товъздухътъ въ нѣкой домъ стане нечистъ, хората кадятъ съ темянь, да го пречистятъ малко. Въ този стихъ се прави сравнение между каденieto и сърдечния съветъ на приятеля, като срѣдство за пречистване.

„Не оставяй приятеля си и приятеля на отца си, и въ дома на брата си не влизай въ деня на злощастито си; по-добре съседъ близо, нежели братъ далече“. (—10 ст.). — Наистина въ день скръбенъ за предпочитане е съседа ти, който е близо до тебе, отколкото братъ ти, който е далечъ.

Това сж положения, говорени преди хиляди години, които трѣбва да се приложатъ. За да се приложатъ, тѣ трѣбва да се разбе-

ратъ. Ако не се разбератъ и не се приложатъ, тѣ ставатъ товаръ за човѣка. Значи, всѣко знание трѣбва да се приложи. Не се ли приложи, то причинява голѣми пакости и страдания на човѣка. Не е нужно само да се приложи знанието, но човѣкъ трѣбва да бжде готовъ за него. Представете си, че имате способността да виждате това, което другитѣ хора не виждатъ. Щомъ имате тази способностъ, вие ще виждате, кой кога ще умре. Докато прилагате това знание къмъ чуждитѣ хора, добре ще бжде за васъ, ще минавате за ученъ човѣкъ, за човѣкъ съ особени дарби и способности. Обаче, ако трѣбва да приложите това знание къмъ нѣкой вашъ любимъ, тогава знанието ще ви причини голѣми страдания. Вие ще се запитате: Трѣбва ли човѣкъ да знае всичко? Човѣкъ трѣбва да знае само онова, за което е готовъ, защото има знания, които носятъ радостъ, но има и такива, които носятъ страдания.

Между скритата любовъ, ревността и знанието може да се направи сравнение. Защо ревнува човѣкъ? Кое е отличителното качество на ревнивия? Ревнивиятъ обича да бжде, да мушка, било съ ржката или крака си, било съ езика. Кажете ли добро за нѣкого предъ ревнивия, той непременно ще каже нѣщо противоположно. Ревнивиятъ е щестливъ човѣкъ. Той ревнува, защото се страхува да не изгуби богатството си, въ най-ши-

рокъ смисълъ на думата. Ревнивиятъ е външно силенъ човѣкъ, а вътрешно — слабъ. Ако има на разположение стотина хлѣба, човѣкъ не може да бжде ревнивъ. Обаче, ако има единъ хлѣбъ, той е ревнивъ. Колкото повече хлѣбътъ се намалява, толкова повече ревността се увеличава. Ревнивиятъ е вътрешно беденъ човѣкъ. По-беденъ и по-неразбранъ човѣкъ отъ ревнивия не сжествува. Човѣкъ мжно се освобождава отъ ревността. Често човѣкъ ревнува по навикъ. Ревността е подобна на паразититъ, които се въдятъ по главата на човѣка. Щомъ влѣзе единъ паразитъ въ главата му, колкото да не иска, човѣкъ все ще се почеше. Какъ може да се освободи отъ този паразитъ? Единственото срѣдство е гребенътъ. Ще вземе единъ гжстъ гребенъ, ще го прекара нѣколко пжти по главата, и въпросътъ е разрешенъ.

Ревността е неестествено чувство въ човѣка, отъ което той трѣбва да се освободи. Изобщо, всѣка неестествена мисълъ, всѣко неестествено чувство и желание въ човѣка се отразяватъ, освенъ върху физическия, още и върху духовния му животъ. Благодарение на тия неестествени състояния, човѣкъ прави неестествени движения съ ржцетъ, а на лицето се забелязватъ неестествени гърчения, изкривявания. Не само това, но и думитъ, говорътъ на човѣка не вървятъ гладко. При възпитанието и самовъзпитанието трѣбва

да се обръща особено внимание на неестественитѣ прояви на човѣка, резултатѣ на неговитѣ неестествени мисли, чувства и желанія. За да се предпазва човѣкъ отъ неестественитѣ състояния, препоръчватъ самообладание, концентриране на мисълта и чистѣ, светѣ животѣ. Светостѣта води човѣка въ свѣтъ безъ сѣнки. Свѣтлината въ този свѣтъ прониква навсѣкжде безпрепятствено. Този свѣтъ е свободенъ отъ неестественитѣ състояния, които хвърлятъ сѣнки на пътя си. Като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ светѣ животѣ, имамъ предъ видъ отражението, което неговитѣ мисли, чувства и постѣпки хвърлятъ въ духовния свѣтъ. Човѣкъ ревнува нѣщо или нѣкого на физическия свѣтъ, но ревността му се отразява въ духовния свѣтъ въ видъ на особени линии, каквито сеизмографътъ отбелязва даже при най-слабо земетресение. Физическиятъ, духовниятъ и Божествениятъ свѣтове сж тѣсно свързани помежду си. Тѣй щото, каквото става на физическия свѣтъ, това се отразява и въ другитѣ свѣтове, по горни отъ него. И обратно: каквото става въ Божествения свѣтъ, това се отразява и въ по-долнитѣ свѣтове.

Днесъ всѣки човѣкъ може да произведе въ своя умъ, както и въ ума на своя ближень, такива отклонения, каквито буритѣ и земетресенията произвеждатъ върху сеизмографа въ обсерваториитѣ. Въ човѣшкия се-

измографъ се отбелязватъ, както неговитѣ лични слабости и добродетели, така и тия на неговитѣ ближни. Всѣка човѣшка проява предизвиква точно опредѣленъ жгѣлъ на отклоняване. По отклоняването на стрелката вие познавате качествата и степенята на човѣшкитѣ прояви. Нѣкой казва за себе си, че не е ревнивъ. Той или не се познава, или неговори истината. Отклоняването на стрелката въ неговия сеизмографъ показватъ тѣмъ обратното. Като знае да чете по сеизмографа, човѣкъ не може да лъже нито себе си, нито своитѣ ближни. Ако отива въ нѣкоя планинска мѣстность, човѣкъ трѣбва да познава климатическитѣ условия на тази мѣстность, за да може разумно да я използва. Като знае, че е ревнивъ, човѣкъ трѣбва да разбира своиствата на ревността и да се стреми да я превърне въ положително качество.

Ревността е външна проява, която нѣма нищо общо съ естеството на човѣка. Щомъ не е дълбоко свързана съ него, тя може да се превърне въ вътрешно усърдие. Ревнивиятъ е много усърденъ човѣкъ. Той е готовъ цѣлъ день да следи, да наблюдава това, което го интересува. Въ това отношение ревнивиятъ е като войникъ на постъ. По-добъръ войникъ отъ ревнивия нѣма. Искате ли да ви се свърши нѣкоя работа добре, намѣрете единъ ревнивъ човѣкъ. Ония, които не сж ревниви, тѣ сж

крайно небрежни и безразлични. Който не е приложилъ правилно ревността, т. е. усърдието, което произлиза отъ нея, той дохожда до крайно безразличие къмъ нѣщата. Безразличието създава противоречия, подобни на тия, които ревността произвежда. Ревността е присъщо качество и на добрия, и на лошия човѣкъ. За да направи едно добро, добриятъ човѣкъ е готовъ цѣлъ день да следи, да наблюдава, да намѣри подходящъ случай. И лошиятъ човѣкъ може да употреби цѣлъ день, за да издебне съответенъ моментъ, да направи нѣкакво зло.

При сегашнитѣ условия на живота, колкото да се мжчи човѣкъ да избѣгне неправилноститѣ и изопаченитѣ работи, той все ще се натъква на тѣхъ. Даже и въ християнството, толкова велико учение, сж внесени известни изопачавания. Когато започне съзнателна работа върху себе си, да се самовъзпитава, тогава само човѣкъ се натъква на свои слабости и недостатъци. Тогава само той вижда, че предъ него стои огромна работа, която трѣбва да свърши. Като не се наематъ да свършатъ работата си, нѣкои казватъ: Все ще се нареди тази работа нѣкакъ. Най-после Богъ ще я оправи. Не оставяйте вашата работана Бога. Като ви е изпратилъ на земята, Той ви е далъ всички условия да учите и да се развивате.

На всѣки човѣкъ, навсѣко живо същество е дадена толкова работа, колкото може

да свърши. На всѣки е дадено споредъ сили-
тѣ—нито повече, нито по-малко. Не оставяй-
те баща си и майка си да учатъ заради
васъ. Тѣ сж ви изпратили на училище, вие
сами да учите, да придобиете нѣщо. Остави-
те ли други да учатъ за васъ, вие нѣма да
се ползвате отъ добритѣ условия, които ви
сж дадени. Очаквате ли Богъ да оправи ва-
шитѣ работи, вие сте на кривъ пѣтъ. Вие са-
ми трѣбва да оправяте работитѣ си. Вие са-
ми трѣбва да исправяте своитѣ погрѣшки. Нѣ-
кои казватъ, че Господъ ще прости грѣхове-
тѣ имъ. Кога? Когато учатъ. Не учатъ ли,
Той ще ги изпжди отъ училището. Учителътъ
може да извинява ученика, че не е научилъ
урока си единъ, два, три, десетъ пѣти, но на
единадесетия пѣтъ той ще го изпжди отъ
училището. Извинението не решава задачитѣ.
Нѣкой те мушне съ ножъ, причини ти голѣ-
ма болка и после се извинява, че ти е при-
чинилъ голѣмо страдание. Ти можешъ да го
извинишъ, но болката си остава. И двамата
трѣбва да се заемете да исправите погрѣш-
ката. Ще вземете чистъ спиртъ, ще измиете
кръвта, ще дезинфекцирате раната и ще я
превържете. Това ще правите нѣколко деня
наредъ, докато раната се излѣкува. Човѣкъ
трѣбва да бжде внимателенъ и къмъ себе си,
и къмъ своитѣ близки, да не пресича
мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ на ко-
го да е. Човѣкъ трѣбва да бжде внимате-

ленъ, да не си играе съ ножъ, да не клъцне нѣщо. Нѣкога това клъцване може да бжде толкова дълбоко, че да осакати човѣка.

Мнозина се оплакватъ, че не могатъ да мислятъ, че мисълта имъ не е ясна. Причината за неяснотата на тѣхнатта мисълъ се дължи на нѣкакво клъцване. Въ далечното минало, по невнимание, тѣ сж клъцнали нѣщо въ мисълта си и сж се осакатили. Тѣ не сж мислили, както трѣбва, занимавали сж се съ работи, които не сж били потрѣбни, и сж клъцнали нѣщо въ мисълта си. Който не мисли правилно, това показва, че той не поставя нѣщата на тѣхнитѣ мѣста. Като не ги поставя на съответнитѣ имъ мѣста, той не може да се ползува отъ тѣхъ. Запримѣръ, нѣкой отива да поздрави единъ свой приятель съ нѣкаква придобивка и презъ цѣлия пжтъ мисли, какво да му каже, какъ да нареди думитѣ си. Той мисли за ненужни работи. Щомъ отива при приятеля си съ радостъ, отъ любовъ, той не трѣбва да нарежда думитѣ си, но да остави на сърдцето и на ума си, тѣ да наредятъ думитѣ на мѣстата имъ. Ако българинъ и англичанинъ трѣбва да разкажатъ нѣщо, или да предадатъ свои лични мисли и чувства, тѣ ще наредятъ мисълта си различно. Англичанинътъ непременно ще започне съ личното мѣстоимение „азъ“ и после ще продължи мисълта си. Защо? Защото личнитѣ чувства на англичанина сж силно раз-

вити. Българинътъ ще употрѣби глагола, безъ да каже „азъ“. Англичанинътъ казва „ай“ — азъ, а българинътъ и турчинътъ разбиратъ друго нѣщо. Подъ думата „ай“ англичанинътъ разбира „азъ“, българинътъ — изразява очудване, а турчинътъ разбира луната. Значи, английското „ай“ има три различни значения.

Следователно, подъ думата „ай“ турчинътъ разбира нѣщо въ статическо положение. Той гледа луната, която е застанала нѣкъде на небето. Българинътъ гледа луната и се чуди на нея, а англичанинътъ казва: Моя е луната, на мене принадлежи. Това означава английското „ай“. Наистина, дето стѣпи английски кракъ, веднага виждате, че знамето се забива и пишатъ: Това е мое. Трима души — три различни прояви. Тѣзи прояви се дължатъ на вътрешното съзнание на човѣка. Желанието за придобиване е силно развито въ англичанитѣ. Англичанинътъ е уменъ, знае, какъ да придобива. Щомъ забие нѣкъде знамето си, той започва да се организира. Нѣкой казва, че иска да има едно мнение за нѣщата. Добре е човѣкъ да има едно мнение, но какво трѣбва да бжде това мнение: като мнението на англичанина, на българина, или на турчина? За предпочитане е да имашъ съзнанието на англичанина, да владѣешъ нѣщата. Да владѣешъ нѣщата, това значи, да ги прилагашъ и да се ползувашъ отъ тѣхъ.

Имашъ ли нѣкакво знание, тури знамето си върху него и кажи: Това знание е мое. Щомъ знанието, което имашъ, е твое, ти всѣкога можешъ да разполагашъ съ него.

Често се говори за лоши постѣпки въ живота, за лошо изпълнение въ музиката. Защо? Защото хората се дѣлятъ главно на две категории: първата категория хора философствуватъ, теоретизиратъ, а втората категория — прилага нѣщата. Философътъ - музикантъ слуша изпълнителя-виртуозъ и намира, че не е взелъ нѣкои тонове, както трѣбва. Обаче, ако този философъ дойде на мѣстото на изпълнителя, и той ще направи сжщитѣ погрѣшки. Значи, между единия и другия нѣма никаква разлика. Ако въ доброто и въ лошото и двамата се проявяватъ по единъ и сжщъ начинъ, тѣ въ нищо не се различаватъ. Нѣкои не се произнасятъ добре за картинитѣ на единъ художникъ. Щомъ намирашъ погрѣшкитѣ му, ти покажи, какъ трѣбва да рисува. Хубава картина е тази, на която линиитѣ отговарятъ на тия въ природата. Въ природата има линии на красивото, на разумното, на доброто и т. н. Истинскиятъ животъ се заключава въ разумнитѣ линии, които човѣкъ чѣртае. Кжде сжществуватъ тия линии? Навсѣкжде въ живота и въ природата. Дето погледнете, ще видите: глупави линии — на ония сжщества, които не разбиратъ нѣщата, обикновени линии — на обикновенитѣ хора, и ра-

зумни линии—на разумнитѣ хора. Такива линии виждате и на човѣшкото лице. Всѣко лице, на което има разумни линии, свѣти. Отъ него излиза особена свѣтлина, която прави лицето красиво и приятно. Когато нѣкой човѣкъ страда, хората говорятъ за страданията му. Така се е говорило едно време за страданията на Иова. И до днесъ още говорятъ за страданията на Иова. Като чета живота на Иова, азъ не се спирамъ върху неговитѣ страдания но разглеждамъ разумнитѣ линии, които се чъртаятъ на лицето му, отъ голѣмитѣ страдания и изпитания. На времето Иовъ минавалъ за единъ отъ умнитѣ и добри хора. Въ единъ отъ съветитѣ на боговетѣ, Господъ запиталъ присѣтстващитѣ: Видѣли ли сте моя вѣренъ и добъръ рабъ Иова? Богъ зададе този въпросъ на боговетѣ, защото самъ Иовъ имаше такова мнение за себе си. Иовъ мислѣше, че като него добъръ и уменъ човѣкъ на земята нѣма. Тогава сатаната се обърна къмъ Бога съ думитѣ: Добъръ и уменъ е Иовъ, защото е богатъ и щастливъ, има всичко на разположение. Опитайте се да отнемете богатството, синоветѣ и дѣщеритѣ му, да видите, какво въ сжщностъ представя той. Наистина, следъ като мина презъ голѣми страдания и изпитания, Иовъ научи много нови нѣща. Съзнанието му се пречисти, мина презъ огънь. Докато дойде до това положение, Иовъ понѣкога роптаеше, проклинаше

часа на своето раждане. Приятелитѣ му дохождаха при него, изкушаваха го, даваха му различни съвети, но въ края на краищата, той издържа. Най-после дойде и последниятъ му пригелъ, най-младиятъ отъ всички, който му говорѣше, че трѣбва да издържа, да понася страданията разумно, за да придобие нѣщо ново въ своитѣ възгледи и убеждения.

Много отъ съвременнитѣ хора, преди да сж дошли до страданията, казватъ, като Йо-ва, че трѣбва да бждатъ добри, да се обичатъ, да бждатъ проводници на Божията Любовь. Добро е всичко това, но има нѣкои условия, отъ които човѣкъ зависи. Запримѣръ, ако си стъкло, ще зависишъ отъ онзи, който е направилъ стъклото; ако си инструментъ, ще зависишъ отъ онзи, който е направилъ инструмента, и отъ онзи, който свири на него. За да бждешъ разуменъ, това зависи отъ твоята права мисль. Въ какво сели правата мисль? Права мисль е онази, съ помощта на която човѣкъ може да разрешава мжнотиитѣ на своя животъ.

Въ църквата на едно малко, забутано селце, попадналъ за свещеникъ единъ старъ човѣкъ, безъ никакво образование и подготовка за свещенослужителъ. Той служилъ по своему, безъ никакъвъ редъ, а обредитѣ извършвалъ съвсемъ своеобразно. Въ дни, когато трѣбвало да се извършватъ тържествени служби, той ходилъ изъ църквата съ ка-

дилница и мърморѣлъ нѣщо. Единъ день, въ надвечерието на възкресение Христово, той турилъ кадилницата на земята и се готвѣлъ да я прескочи, както правѣлъ това обикновено, и да каже Христосъ възкресе, но въ този моментъ единъ образованъ и интелигентъ гражданинъ влѣзълъ въ църквата и се спрѣлъ близо до свещеника, съ очакване да чуе думитѣ „Христосъ възкресе!“ Като го видѣлъ, свещеникътъ дигналъ кадилницата отъ земята и започналъ да се движи съ нея изъ църквата. Единъ отъ селянитѣ пошепналъ на свещеника: Дѣдо попе, Христосъ възкрѣсна вече. Ти кога ще кажешъ „Христосъ възкресе“? — Остави се, докато този дяволъ е тукъ, Христосъ нѣма да възкрѣсне

Лесно е да турите кадилницата на земята, да я прескочите три пѣти и да кажете „Христосъ възкресе“, но като влѣзе нѣкой образованъ гражданинъ въ църквата, не смѣете да прескочите кадилницата и да кажете, че Христосъ е възкрѣсналъ. Казвате: Докато дяволътъ е тукъ, нищо не предприемамъ. Какво представя дяволътъ въ човѣшкия животъ? Дяволътъ не е нищо друго, освенъ голѣмата мжнотия въ живота на човѣка. Значи, докато мжнотията седи на пѣтя ви, нищо не можете да направите. Въ всѣки домъ има по единъ дяволъ, т. е. по една мжнотия, която не може лесно да се премахне. Тази мжнотия може да бжде въ лицето на мжжа,

на жената, на дъщерята, на сина, вследствие на което, когато запитате днесъ, защо не живѣе добре, ще ви каже: Остави се, имамъ единъ дяволъ въ кжщи, който ме мъчи. Докато този дяволъ е на пжтя ми, азъ не мога да живѣя добре. Не е виновенъ дяволътъ, не е страшна мъчнотията, но човѣкъ трѣбва да има буденъ умъ, да знае, какво да прави, какъ да решава задачитѣ си. Мъчнотията представя разумно същество, което иска да застави човѣка да работи разумно, да изпълнява съзнателно своитѣ задължения.

Преди години, единъ варненски свещеникъ, добъръ и интелигентенъ човѣкъ, изнасяше своето разочарование отъ младото поколѣние. Чудно нѣщо, казваше той, младото поколѣние започна да става много непослушно. Имамъ единъ синъ, който постъпи тази година въ гимназията. Докато бѣше въ прогимназията, много слушаше: каквото му казвахъ, всичко изпълняваше. Не само това, но уважаваше и мене, и майка си. А сега, каквото го накарамъ да направи, все отказва. Не мога, татко, въздържатель съмъ. Единъ день го накарахъ да наточи малко вино отъ избата, а той отговори: Ще ме извинишъ, татко, не мога, въздържатель съмъ. Ако е за друго нѣщо, готовъ съмъ десетъ километра далечъ да отида, но вино не искамъ да точа. Другъ день го накарахъ да ми купи една кутия тютюнъ, и той пакъ ми каза: Не

мога, татко. Ако ме пратишъ въ гората за дърва, готовъ съмъ веднага да отида, но що се отнася до тютюнъ, не искамъ да купувамъ. Чудно нѣщо, не ме слуша вече този синъ. Най-после го помолихъ да отиде на пазаря, да купи месо на майка си, да наготви.—Татко, и месо не мога да купя. Изправи се този ми ти синъ всрѣдъ стаята, смѣлъ, решителенъ и казва: Всичко мога да ви направя, но месо, тютюнъ и вино не мога да донеса. Погледнахъ сина си, стана ми горчиво, защото не е готовъ да направи една жертва за баща си и за майка си. Исканъ да го наругая, но после се замислихъ: Право е момчето. Той нищо не ми казва, не ме съди, не ме морализира, но намира, че има нѣщо неправилно въ моя животъ и не иска да следва този пжтъ. Като помислихъ добре, дадохъ му правото и видѣхъ, че е на подобъръ пжтъ отъ мене. Стана ми радостно и приятно въ душата, че има уважение къмъ мене и къмъ майка си, но има убеждение въ себе си, има високъ идеалъ, на който иска да издържа.

Днесъ всички хора се натъкватъ на подобни противоречия, благодарение на нѣкои свои мисли, чувства и желанія. Влѣзе ли въ ума ви мисль, подобна на месото, на тютюна и на виното и пожелае да я реализирате, свободно ще ѝ кажете: Татко, не ямъ месо, не пуша тютюнъ и не пия вино. Следовател-

но, въ никой случай не мога да ти дамъ пжтъ. Понѣкога въ сърдцето на човѣка се явяватъ чувства и желанія отъ характера на месото, тютюна и виното. Натъкне ли се на тѣхъ, човѣкъ не трѣбва да ги реализира. Задъ всѣка мисль, задъ всѣко чувство и желание на човѣка се крие нѣкое разумно или неразумно сжщество. Тѣ се обличатъ съ мислитѣ, чувствата и желаніята на човѣка, като въ дреха, и така се проявяватъ. Като знае това, човѣкъ трѣбва да бжде разуменъ, да знае, кои отъ тѣхъ да реализира и кои да не реализира. Ако съ нѣкое ваше желание се е облѣкло разумно сжщество, дайте ходъ на желанието си. Ако съ нѣкое ваше желание се е облѣкло едно глупаво, неразумно сжщество, въздържайте се, не се стремете да реализирате желанието си. Разумното сжщество има предъ видъ доброто на човѣка, а неразумното—неговото зло и нещастие. Дадешъ ли възможность на нѣкое неразумно желание въ тебе да се прояви, ти непременно ще направишъ погрѣшка. Отъ значение за човѣка е, какви сжщества ще се облѣкатъ въ неговитѣ мисли, чувства и желанія. Затова е казано: „Каквото посѣбешъ, това ще пожънешъ“.

Когато става въпросъ за знание, за сила, за богатство, хората обичатъ да се сравняватъ едни съ други, кой ималъ повече знание, кой билъ по напредналъ и т. н. Знани-

ето е въ приложението, а не въ външния баластъ, който човѣкъ носи съ себе си. Има хора, които знаятъ десетина езици. Знанието на езици е богатство за човѣка, но ако могатъ да се приложатъ. Всѣки езикъ е врата за съобщение. Всѣки езикъ, приложенъ на мѣсто, представя отворена врата, презъ която човѣкъ може свободно да влиза и да излиза. Ако човѣкъ знае единъ-два езика, но не може да ги прилага, вмѣсто да му помагатъ, тѣ ще го спъватъ. Като знаете нѣкой чуждъ езикъ, вие можете да се разберете съ хората, чийто езикъ знаете. Ако знаете ангелски езикъ, вие ще се разберете съ ангелитѣ. Щомъ знаете езика на нѣкой човѣкъ, или на нѣкой ангелъ, вие ще се разберете. Щомъ се разбирате, външно и вътрешно, вие нѣма да говорите върху излишни работи. Не се ли разбирате вътрешно, и да знаете нѣкой езикъ, пакъ ще останете неразбрани. Ако се разбирате, трѣбва ли да питате своя възлюбенъ, обича ли ви. Обича ли ви нѣкой човѣкъ, вие непременно ще знаете това. Не е нужно да питате. Пъкъ и той, отъ своя страна, не е нужно да казва, че ви обича. Ако сте растение, което расте, цъвти, вързва и узрява подъ влиянието на слънчевата свѣтлина, подъ влиянието на въздуха и на водата, трѣбва ли да питате, да ли ви обичатъ? Щомъ растете и се развивате добре, подъ влиянието на слънцето, въздуха и водата,

непременно ви обичатъ. Трѣбва ли да питате Бога, дали ви обича? Щомъ живѣете и се развивате, и Богъ, и ангелитѣ, и слънцето ви обичатъ

Сега ще ви задамъ въпроса: Какво ще направите, когато нѣкой ви обича? Ако сте растение, и слънцето ви обича, какво ще направите? Плодъ ще дадете. Какво трѣбва да прави мждрецътъ, когато слънцето го обича? Той не може да даде плодъ, като растението, защото отдавна е излѣзълъ отъ положението на растение. Щомъ се свърже съ свѣтлината, мждрецътъ трѣбва да пише. Следователно, когато слънцето обикне художника, той трѣбва да рисува, музикантътъ — да свири, красивата мома — да люби и да помага на близкитѣ си, младиятъ момъкъ — да люби и да работи, добриятъ човѣкъ — да прави добро. Съ една дума, онзи, когото слънцето обикне, трѣбва да се предаде съ любовъ на работата, за която е призванъ. Не е въпросъ до еднообразна работа. Всѣки ще върши своята работа, но съ любовъ: слугата ще работи на господаря си съ любовъ, ученикътъ ще учи уроцитѣ си съ любовъ. Любовта се проявява въ всички форми и по различни начини. Кждето намѣри празно мѣсто въ природата, тя веднага го запълва.

Сега ще се яви възражението: Може да не е дошло времето за Божията Любовъ. За Божията Любовъ нѣма опредѣлено време. Тя

се проявява навсѣкжде и на всѣко време. Ако не е дошло време да се проявишъ като мж-дрецъ, време е, обаче, да се проявишъ като ученикъ; ако не е време да се проявишъ като ученикъ, време е да се проявишъ като млада мома, да любишъ и да скачашъ на хорото. Всѣко нѣщо, което човѣкъ върши отъ любовъ, е свещенъ актъ и никога не се губи. Проявитѣ на любовта сж свещени и вѣчни. Прояви, извършени безъ любовъ, сж временни. По това се отличава Божията Любов отъ човѣшката. Всѣки потикъ, предизвиканъ отъ любовта, следва човѣка презъ цѣлата вѣчностъ. Когато се казва, че любовта се отличава съ пълнота, ние нѣмаме предъ видъ опредѣленъ мащабъ на нейнитѣ действия, но казваме, че тя обхваща всички постѣпки, колкото малки да сж тѣ. Запримѣръ, колкото малка да е семката на нѣкое растение или дърво, следъ нѣколко години тя ще се прояви въ своята пълнота: ще израсте, ще цѣвне, ще завърже, и плодътъ ѝ ще узрѣе. Ако носите семката въ джоба си, нищо нѣма да излѣзе отъ нея. Посадите ли семката въ земята, тя се превръща въ голѣмо дърво. При това положение, вие не можете вече да я носите въ джоба си. И детето, докато е малко, всѣки може да го носи на гърба си. Порасне ли, никой не се наема да го носи.

Колкото да обичате единъ човѣкъ, вие не можете да го носите на гърба

си. Малцина могат да носят голѣмъ човѣкъ на гърба си. Дойдете ли до разбиране на любовта, ще се намѣрите въ сжщото положение. Малцина разбиратъ любовта. Малцина могат да нсятъ великата любов на гърба си. Тя не е за слаби хора. Като знаете това, не пожелавайте любовта преждевременно. Всѣки, който е придобилъ любовта преждевременно, той се е осакатилъ. Човѣкъ трѣбва да бжде готовъ за любовта. Не е ли готовъ за нея, той е дошълъ вече до закона на пресищането и отвръщението. Дойдете ли до любовта, до живота, приемайте отъ тѣхъ толкова, колкото можете да носите. Ако ги приемете въ всичката имъ пълнота, вие трѣбва да живѣете съ всички хора, да се обмѣните съ тѣхъ. Останете ли самъ, вие ще се преситите и отъ живота, и отъ любовта. Нѣма по страшно нѣщо въ живота отъ пресищането

Каква е програмата ви за днешния день? Ще кажете, че не знаете. Какъ може човѣкъ да не знае програмата на своя животъ за единъ день, а да се заема съ управлението на цѣлъ народъ? Когато отвори нотитѣ, музикантътъ знае вече, какъ следватъ тѣ. Ако е въ оркестъръ, той знае, кжде какво темпо да приложи, кжде има паузи, кжде цѣли, половини, четвъртини ноти и т. н. За да свири, музикантътъ трѣбва да е поставилъ всичко въ пълень редъ и порядкъ. Сжщото

се отнася и до самовъзпитанието. Да се самовъзпитава човѣкъ, това значи, да постави своитѣ мисли, чувства и постѣпки въ пълненъ редъ и порядѣкъ, въ пълна хармония. Това е идеалътъ, къмъ който трѣбва да се стреми. Само така той може да осмисли живота си. Изгуби ли вътрешния смисълъ на живота си, човѣкъ остарява. Ако придобие любовта, знанието и свободата, и като старъ, и като младъ, човѣкъ върви въ правия пѣтъ на живота. Обаче, ако не придобие любовта, знанието и свободата, и младиятъ, и стариятъ губятъ правата посока на живота. Любовъ, знание и свобода сж необходими за всѣки човѣкъ, който иска да следва правия пѣтъ на живота.

Следователно, за да вървите въ правия пѣтъ на живота, не се занимавайте съ чуждитѣ работи. Не се занимавайте съ незавършенитѣ картини на хората. Занимавайте се съ вашитѣ работи, съ вашитѣ картини, съ вашитѣ музикални парчета. Не се спирайте да слушате, кой какъ свири. Ако слушате свиренето на хората, съ цель да ги критикувате, вие трѣбва да изправяте погрѣшкитѣ имъ. Всѣка дисхармония, която сте приели отвънъ, се налага на вашето ухо и нѣма да ви освободи, докато не я изправите. Ако не е готовъ да се радва на красивото, което вижда и слуша, човѣкъ пакъ може да сгрѣши.

Единъ руски музикантъ слушалъ единъ

виденъ европейски виртуозъ да свири и толкова се отчаялъ отъ себе си, че следъ концерта се самоубилъ. Защо? Като слушалъ, колко хубаво свири виртуозътъ, той изгубилъ въра въ себе си. Щомъ не знае да се радва на чуждитъ постижения, не е трѣбвало да го слуша.

Сега ще ви попитамъ: Какво ще направите, ако срещнете единъ светия, който е постигналъ много нѣща въ живота си? Трѣбва ли да се самоубиете, че не сте като него? Като не може да реализира желанията си, нѣкой казва, че се отчаялъ отъ живота и не иска повече да живѣе на земята. Къде ще отиде? Той мисли, че като умре, веднага ще отиде на небето. Той не може да живѣе на земята, че на небето ще живѣе. Той не може да свири въ единъ обикновенъ оркестъръ, че ще свири въ симфонически оркестъръ, дето не се позволява нито една погрѣшка. Въ симфонически оркестри се приематъ майстори музиканти. Какво ще правите, ако отидете на небето: ще свирите, или ще слушате? Ако искате да слушате, ще ви допуснатъ, но следъ концерта ще ви изпитатъ, да видятъ, какво сте разбрали. Ако се укаже, че нищо не сте разбрали, веднага ще ви върнатъ на земята. Тамъ не приематъ хора, които не разбиратъ музика. Въ разбирането на музиката тѣ трѣбва да бждатъ такива майстори, както и ония, които свирятъ. Свѣтътъ, къмъ който се стремите, е съвършенъ. Той е свѣтъ на

знание и свѣтлина. Какво мѣсто ще заемете на онзи свѣтъ, това зависи отъ степенъта на вашето съзнание. Това не значи, че трѣбва да се обезсърдчавате. Ако се обезсърдчавате, вие сте слушали нѣща, за които още не сте готови.

„И въ дома на брата си не влизай въ деня на злощастieto си.“ (—10 ст.).

Двама приятели се разхождатъ заедно. Единиятъ иска да изпита приятеля си и го бодва съ игла.—Защо ме убодете? Защо си толкова жестокъ? — Обърни се да видишъ, задъ насъ върви една красива мома. Виждалъ ли си другъ пжтъ толкова красива мома? Приятелятъ се обърна да види красивата мома и забравилъ болката отъ убодването. После запиталъ приятеля си: Защо ме бодна съ игла? Не можа ли съ думи да ми кажешъ да се обърна?—Убодохъ те, за да ти докажа, че красивата мома лѣкува ранитѣ на човѣка.

Сега и на васъ казвамъ: Като убодете нѣкого, дайте му лѣкъ, съ който да се лѣкува.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростъта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всич-

ки блага, въ Когото всичко се
обединява.

*

11. Утринно слово отъ Учителя.
6 януарий, 1935 г. София. — Изгрѣвъ.

Причинниятъ свѣтъ.

Понѣкога добритѣ работи произвеждатъ лоши послѣдствия, а лошитѣ — добри послѣдствия. Това е твърдение, което трѣбва да се докаже.

Като четете Притчитѣ, запримѣрь, виждате, че въ тѣхъ сж изнесени много правила, едни отъ които сж абсолютно вѣрни, други —относително вѣрни, а трети—сж неясни, неразбрани. Тѣзи правила сж извлѣчени отъ опитността на хората. Понѣкога човѣкъ не знае, кжде да приложи нѣкое отъ тия правила и въ какъвъ размѣръ. Обаче, всѣко правило има своя опитна страна, свой начинъ на приложение. Запримѣрь, казано е, че човѣкъ трѣбва да работи. Колко трѣбва да работи и какъ да работи, той не знае. Запримѣрь, ако работи съ ржцетѣ си, човѣкъ трѣбва да знае, колко време да работи. Ако работи чрезмѣрно, ржцетѣ му огрубяватъ, губятъ онази чувствителность, чрезъ която може да възприематъ финитѣ трептения въ природата. Ако излага очитѣ си на голѣма свѣтлина, човѣкъ постепенно губи зрението си и престава да възприема свѣтлината. Той се лишава отъ впечатления и образи. Изобщо, ако човѣкъ се грижи и безпокои за много нѣща, зрението

и слухът му постепенно отслабватъ. Съ тѣхъ заедно се притъпяватъ ии останалтѣ сѣтива. Като дойде до това положение, човѣкъ се обезсърдчава и казва: Да става, каквото ще. Това е стереотипна фраза, която не разрешава въпроситѣ на живота.

Човѣкъ трѣбва да живѣе разумно, да пази организма си, да пази сѣтивата си. Ако се движи по наклонна площъ, той трѣбва да бжде внимателенъ, да не се подхлъзне и да се осакати. Трѣбва ли да се спусне по наклонна площъ и да каже: Да става, каквото ще! Свѣтътъ е пълненъ съ наклонни плоскости, съ пързалки, по които и млади, и стари се плъзгатъ. Всѣка работа, добра или лоша, крие въ себе си поне една наклонна площъ. Земедѣлецътъ отива на нивата си, или на лозето си, да работи и си мисли: Дали нивата и лозето ще дадатъ много плодъ, отъ който да забогатѣя? Мисълта за забогатяване е наклонна площъ. Работи нивата и лозето си усърдно и съ любовъ, а за друго не мисли. Останалата работа е Божия, тя не е въ твои рѣще. Мислишъ ли за Божията работа, вижъ, че отнѣкъде се задалъ черниятъ—западниятъ вѣтъръ, и унищожилъ всичко. Дойде ли западниятъ вѣтъръ, ще видишъ, че твоята добра работа е дала лоши послѣдствия. Човѣкъ не е господаръ на лошитѣ послѣдствия, но може да бжде господаръ на причинитѣ, които ги предизвикватъ. Всѣко послѣствие, добро или ло-

шо, има свои причини.

Като е дошълъ на земята, човѣкъ трѣбва да учи, да различава проявитѣ и последствията на доброто и на злото. Запримѣрь, ако не мисли, човѣкъ вади криво заключение за нѣщата и казва, че доброто всѣкога пълни чувалитѣ на хората, а злото всѣкога ги празни. Не е така. При известни случаи доброто пълни чувалитѣ, а при известни случаи ги празни. Сжщото се отнася и до злото. Понѣкога злото пълни чувалитѣ на хората, а понѣкога ги празни. Задачата на човѣка е да изучава, кога се пълнятъ чувалитѣ и кога се празнятъ. Когато взима жито, запримѣрь, човѣкъ гледа да напълни чувала си добре; когато дава, той гледа, чувалътъ да бжде по възможность по-празенъ. Забелязано е, че хора, които иматъ голѣми, широко отворени очи, обичатъ повече да взиматъ, отколкото да даватъ. Тия, на които очитѣ сж малки, обичатъ повече да даватъ. Ако очитѣ сж чрезмѣрно малки, човѣкъ дава, но съ стиснатото сърдце.

„Който пази закона, е разуменъ синъ“. (—7 ст.). — Подъ думата законъ се разбира Божия законъ. Значи, който изпълнява Божия законъ, той е разуменъ синъ. Всички хора говорятъ за Божия законъ, но иматъ ли ясна представа, кой е Божиятъ законъ? Може ли художникътъ да нарисува лицето на човѣкъ, който изпълнява Божия законъ? За да

изрази дълбочината на човешките чувства, художникът туря дълбоки сѣнки подъ очитѣ на лицето, което рисува. Въ сжщностъ, сѣнцитѣ представятъ ли дълбочината на чувствата? Тъмнитѣ работи не сж всѣкога дълбоки. И разбойникътъ замисля тъмни работи, безъ да бждатъ дълбоки. Нѣкои казватъ, че свѣтлото лице показва светостта на човѣка. Не всѣкога свѣтлото лице е лице на светия. Високитѣ планински върхове, които се освѣтяватъ отъ слънцето, ни най-малко не сж свѣтли. Щомъ слънцето се скрие, тѣ показватъ своята тъмна страна. Като гледатъ, че свѣтятъ, хората се въодушевяватъ отъ свѣтлината имъ и казватъ: Тази планина свѣти. Тя свѣти, безъ сама да е свѣтла. Планината е свѣтла дотолкова, доколкото се огрѣва отъ слънчевитѣ лъчи. Скрие ли се слънцето, вие виждате истинското ѣ положение.

Като четете 28 гл. отъ Притчитѣ, вие срѣщате такива мисли, които непременно трѣбва да се изяснятъ. Не се ли изяснятъ, вие изпадате въ заблуждения, каквито постоянно срѣщате въ живота си.

„Който отклонява ухото си да не слуша закона, и самата му молитва ще бжде мерзостъ“. (—9 ст.).

„Който заблуждава правитѣ въ лошѣ пѣтъ, той ще падне въ ямата си; но непорочнитѣ ще наследятъ добрини“. (—10 ст.).

Като четете Притчитѣ, виждате, че нѣ-

жои отъ правилата на миналото не сж мѣро-
давні за днешнитѣ времена. Сегашнитѣ хо-
ра се нуждаятъ отъ повече нѣща. Малкото
дете се задоволява съ малко храна, а въз-
растниятъ — съ много храна. Обаче, можете
ли да кажете на детето да яде пове-
че, а на възрастния да яде по малко? Ако
живѣе разумно, човѣкъ опредѣля количест-
вото на храната си въ зависимостъ отъ въз-
растъта си, отъ разбиранията си, отъ изиск-
ванията на своя организъмъ и т. н. Разумно
ли е малкото дете да яде много, а като ста-
не 20 годишенъ момъкъ да яде като за 20
деца? Това не е разумно. Разумността изиск-
ва отъ човѣка, и като дете, и като възра-
стенъ да яде умѣрено. И въ младинитѣ си, и
въ старинитѣ си, разумниятъ човѣкъ яде мал-
ко. Какво можемъ да кажемъ за работата?
Много ли, или малко трѣбва да работи чо-
вѣкъ? И това зависи отъ работата, отъ раз-
бирането на човѣка, отъ начина, по който ра-
боти и т. н. Ако умѣе да работи, съ малко
работа и усилия, човѣкъ свършва много нѣ-
ща. Ако работи умствено, човѣкъ не трѣбва
да се преуморява. Умори ли се, той може да
се осакати.

Мжчнотиитѣ въ човѣшкия животъ се
дължатъ на това, че понѣкога човѣкъ не
знае, какво да каже, какво да направи
и т. н. Какво ще говорите на гладния? Ако
речете да го морализирате, да философству-

вате съ него, той ще каже: Остави тази работа за другъ день. Сега съмъ гладенъ, искамъ да ямъ. Ако имашъ нѣщо за ядене, дай ми; ако нищо нѣмашъ, остави ме свободенъ, да търся хлѣбъ. Какво ще говоришъ на жадния? Въ дадения моментъ той се нуждае отъ вода. Какво ще говоришъ на глухия за музиката, или на слѣпия за красивия свѣтъ? И двамата ще намѣрятъ, че не си дошълъ на време при тѣхъ и не разбирашъ тѣхнитѣ нужди. Всѣко нѣщо е ценно на времето и на мѣстото си. Изпуснешъ ли времето и мѣстото за него, то се обезценява.

„Когато праведниятъ тържествува, слава е голѣма“. (— 12 ст.). Кога тържествува праведниятъ? Когато работи. Като работи, той минава за съдия и раздава правда. Този осъди, онзи осъди и се радва, че всичко става за слава Божия. Едно трѣбва да знаете: и като праведенъ, и като грѣшенъ, човекъ трѣбва да работи. Какъ ще работи човекъ? Съзнателно и съ любовъ. Щомъ работи съ любовъ, той всѣкога ще има резултати. Когато работи, човекъ е радостенъ; когато почива и вижда придобивкитѣ си той пакъ е радостенъ и веселъ. Когато дава, човекъ е сериозенъ; когато взима, той е веселъ и разположенъ. Съ това се обяснява произходътъ на радоститѣ и скърбитѣ. Значи, когато дава, когато плаща дълговетѣ си, човекъ страда; щомъ изплати дълговетѣ си и

започне да взима, той се радва.

Съвременнитѣ хора се натъкватъ на противоречия и при доброто, и при злото, и не знаятъ, какъ да се справятъ съ тѣхъ. Представете си, че единъ добъръ, честенъ човѣкъ заема държавна служба, която е свързана съ голѣми отговорности. Отъ време на време държавата му отпуска голѣми суми, да извършва известни предприятия. Той е изпълнителенъ къмъ задълженията си, но понѣкога си услужва съ отпуснатитѣ отъ държавата пари. Щомъ дойде срока за предаване на известно предприятие, той е готовъ да даде точна смѣтка за работата, която е свършилъ. Обаче, случва се, че другъ чиновникъ го замѣства и веднага иска да представи смѣтка за паритѣ, да даде отчетъ за извършената работа. Ако този моментъ го зазари въ нѣкаква нередовностъ, той плаща скжпо за опущението, което е направилъ. Добре е започналъ този чиновникъ, но зле свършва. Не може ли неговиятъ замѣстникъ да отложи работата? Новиятъ чиновникъ е строгъ, изпълнителенъ. При това, обещано му е голѣмо възнаграждение, ако може да прегледа всички работи на това учреждение и да ги постави въ редъ и порядъкъ. Той казва: Законитѣ на държаватв сж строги къмъ всички и трѣбва да се изпълняватъ.

Това сж разсждения, които водятъ къмъ два различни резултата Първиятъ чи-

новникъ разсждава по единъ начинъ, а замѣстникътъ му—по другъ начинъ. Ще кажете, че човѣкъ трѣбва да бжде буденъ. Той може да се ползува и като буденъ, и като спящъ. Понѣкога и като буденъ не може да се ползува, и като спящъ пакъ не може да се ползува. Какво ще кажете, ако въ дома ви дойде бирникъ да събира данъцитѣ? Ако не можете да платите данъцитѣ си, какво се ползувате отъ това, че сте заспалъ, или сте буденъ? Близкитѣ ви могатъ да кажатъ на бирника, че спите и не можете да излѣзете вънъ, но важно е, какво той ще каже. Бирникътъ ще каже: Моля, събудете го веднага. Той трѣбва да се яви при мене още сега. Ако пъкъ сте буденъ и не искате да излѣзете, защото сте неразположенъ, бирникътъ пакъ ще каже: Моля, веднага да излѣзе вънъ! Изобщо, нѣма положения въ свѣта, които да не поставятъ човѣка въ противоречия. Той трѣбва да бжде разуменъ, да знае, какъ да се справя съ противоречията си.

И тъй, противоречията и мжнотиитѣ съществуватъ вънъ и вжтре въ човѣка, но важно е, какъ ще се справи съ тѣхъ. Има противоречия, съ които човѣкъ лесно се справя, но има и такива, съ които не може да се справи лесно. Запримѣръ, ако живѣете подъ наемъ въ една кжща, на която покривътъ е откритъ нѣкъде, и дъждътъ влиза въ стаятъ ви, това е противоречие, съ което лесно се

справяте. Вие напушате кжщата и отивате въ друга, която е здрава, съ здравъ покривъ. Какво ще правите, обаче, ако кжщата е ваша? Като започне да вали дъждъ, вие казвате: Дано вали малко, да не тече въ стаитѣ. Ако дъждътъ вали само половинъ часъ, добре ще бжде. Какво ще правите, ако непрестанно вали цѣли три деня? Отъ този дъждъ кжщата ви може значително да пострада. Това е противоречие, съ което човѣкъ трѣбва да знае, какъ да се справи.. Не знае ли, ще носи последствията му. Не е достатъчно само да знаете, какъ да се справяте съ противоречията, но същевременно трѣбва да знаете, дали дадено противоречие може да ви допринесе нѣкаква полза.

Противоречията иматъ смисълъ тогава, когато човѣкъ може да се ползува отъ тѣхъ. Животътъ е пълненъ съ противоречия, които трѣбва разумно да се използватъ. За примѣръ, слушате нѣкой да казва, че не трѣбва да яде много, не трѣбва да пие много, но трѣбва да се въздържа. Зависи, отъ какво трѣбва да се въздържа. Ако е въпросъ за пиене на спиртни питиета, добре е човѣкъ да се въздържа. Обаче, ако е въпросъ за пиене на вода, тамъ въздържанието нѣма мѣсто. Ако е за ядене, добре е човѣкъ да яде малко, никога да не преяжда. Обаче, както пиенето, така и яденето сж процеси не само на физическия, но и на умствения и на сърдеч-

ния свѣтъ. Въ който свѣтъ човѣкъ преяжда, въ този свѣтъ ще страда. Ако яде умѣрено, човѣкъ ще страда умѣрено.

И тъй, когато нѣкой казва, че страда много, това показва, че много е ялъ и пилъ. Колкото по-малко страда човѣкъ, толкова по-малко е ялъ и пилъ. Нѣкои хора искатъ да ядатъ малко, за да не страдатъ. Други пъкъ, понеже сж забравили, че като ядатъ малко, малко страдатъ, искатъ да ядатъ много, за да благоуватъ. Въ сжщностъ, излиза точно обратно. Значи, отъ човѣка зависи, много ли да страда, или малко. Нѣкой се оплаква, че ималъ голѣми страдания. Кой е виновенъ? Щомъ иска да не страда много, нека яде и пие по-малко. Като знаете, че страданията зависятъ отъ яденето и пиенето, вие можете да предсказвате, дали даденъ човѣкъ ще страда много. Видите ли, че много яде и пие, ще му кажете, че го чакатъ голѣми страдания. Яденето и пиенето се отнасятъ до свѣта на чувствата. Въ умствения свѣтъ законътъ за яденето е точно обратенъ. Който яде много въ умствения свѣтъ, той малко страда; който яде малко, много страда. Който много сѣе, много жъне; който малко сѣе, малко жъне. Въпросътъ за сѣенето и въ умствения, и въ физическия свѣтъ, е единъ и сжщъ. Изобщо, дойдете ли до законитѣ на физическия, на чувствения, или на астралния и на умствения свѣтъ, ще знаете следното: това, което е вѣрно за фи-

зическия свѣтъ, не е вѣрно за астралния; и това, което е вѣрно за астралния свѣтъ, не е вѣрно за умствения. Като знаете това, вие трѣбва да бъдете разумни и съобразителни, да се нагаждате споредъ условията и законитѣ на свѣта, въ който сте попаднали.

Отгукъ вадимъ заключението: всѣки свѣтъ има свои закони. Следователно, говорите ли за любовта, и за нея можете да кажете сжщото, т. е. любовта въ всички свѣтове има свои методи на приложение. На физическия свѣтъ любовта има свой методъ на приложение; въ астралния свѣтъ любовта има свой методъ на приложение; въ умствения свѣтъ любовта има свой методъ на приложение; въ причинния свѣтъ любовта има свой методъ на приложение. И най-после, дойдете ли до Божествения свѣтъ, и тамъ любовта има свой специфиченъ методъ на приложение. Следователно, въ всѣки свѣтъ любовта се прилага по свой специфиченъ начинъ. Приложите ли я въ всички свѣтове по единъ и сжщъ начинъ, вие ще създадете цѣла катастрофа. На физическия свѣтъ, отъ обичъ къмъ детето си, майката го храни много, да бжде силно, здраво, но съ това тя му причинява голѣми страдания и го осакатява. Влѣзе ли въ умствения свѣтъ, майката изразява любовта си по другъ начинъ, но пакъ го осакатява. Като иска да запази силитѣ му, да бжде здраво, тя не му дава да учи много, след-

ствие на което детето остава невежо. Човѣкъ трѣбва да знае, какви закони да прилага. Нѣкой иска да не страда. Въ кой свѣтъ иска да не страда? Ако избѣгва страданията въ астралния свѣтъ, той трѣбва да яде малко. Дойдете ли до свѣта на сърдцето, т е. до свѣта на чувствата, малко ще ядете. Ако искате да не страдате въ сърдечния свѣтъ и си наложите нѣколкодневенъ постъ на физическия свѣтъ, вие съвсемъ ще се объркате. Докато е на физическия свѣтъ, човѣкъ трѣбва да яде умѣрено; ако е въ астралния свѣтъ, той трѣбва да пости; ако е въ умствения свѣтъ, трѣбва да се въздържа; ако е въ причинния свѣтъ, той е свободенъ да прави, каквото иска. Защо? Защото въ причинния свѣтъ не се вършатъ престѣпления. Каквото престѣпление, или зло да направишъ на нѣкого, то веднага се превръща въ добро. Въ причинния свѣтъ всѣки може да направи зло само на себе си, на никое друго същество. И като си причини нѣкакво зло, той самъ ще се мжчи. Въ Божествения свѣтъ пѣкъ съществува само добро. Тамъ любовта служи за мѣрка на отношенията. Божествениятъ свѣтъ е свѣтъ на любовта.

Като говоримъ за петтѣ свѣта—физически, чувственъ, умственъ, причиненъ и Божественъ, хората се спиратъ предъ причинния и Божествения — тѣхъ не познаватъ. Първитѣ три свѣта имъ сж познати, защото се

движатъ повече въ тѣхъ. Като слушатъ да имъ се говори за причинния свѣтъ, тѣ се чудятъ, какъ е възможно тамъ да не може човѣкъ да прави зло на другитѣ, освенъ на себе си. Не само зло не могатъ да правятъ на другитѣ, но и добро не могатъ да правятъ. Направятъ ли добро на нѣкого, доброто пакъ се връща къмъ тѣхъ. Доброто и злото, което човѣкъ прави въ причинния свѣтъ, въ края на краищата се връща къмъ самия него. Значи, въ причинния свѣтъ нѣма нито злосторници, нито добродетелни хора. Влѣзе ли добродетеленъ човѣкъ въ причинния свѣтъ, всичкитѣ му добрини пропадатъ. Както книжнитѣ пари губятъ стойността си, така и добринитѣ на човѣка въ причинния свѣтъ губятъ своето значение.

Следователно, искате ли да бждете добри хора, научете се първо да правите добро на себе си. Правите ли добро на себе си, вие сте на правъ пжтъ. Ако правите добро на другитѣ хора, вие сте на кривъ пжтъ. Защо? Защото това добро не е добро за васъ. Истинско добро, което води човѣка въ правия пжтъ, е това, което преди всичко е добро за него. Не е ли добро за него, а добро за другитѣ хора, то не е добро. Докато е на земята, човѣкъ не може да познае, дали доброто, което прави на другитѣ, е добро и за него. Това се познава само въ причинния свѣтъ. Приложете сжщия законъ и при храненето. Ако

яденето, което предлагате на другитѣ, е вкусно първо на васъ, то ще бжде вкусно и на другитѣ. Онзи, който разбира и оценява нѣщата, може да бжде мѣрка, съ която да опредѣля постѣпкитѣ и отношенията си съ другитѣ хора. Нѣкои правятъ добро, съ целъ да бждатъ добре на онзи свѣтъ. Тѣ искатъ тамъ да имъ се плаща за доброто, което сж направили. Мислятъ ли така, тѣ сж на кривъ пѣтъ. Преди всичко, тѣ нѣма да познаятъ ония, на които сж направили добро. Познаването на другитѣ е въ зависимостъ отъ познаването на себе си. Вие можете да познаете, колко добъръ и уменъ е единъ човѣкъ по това, доколко познавате своята доброта и разумность. Човѣкъ трѣбва да се стреми да подобри живота си въ всички свѣтове. Това се постига, като мисли и работи първо за себе си. Като казвамъ, че човѣкъ трѣбва да мисли първо за себе си, нѣмамъ предъ видъ онзи грубъ, свещенъ егоизъмъ. Подъ думата „себе“ азъ разбирамъ Божественото въ човѣка. Първо ще мислите за Божественото въ себе си. Като задоволите нуждитѣ на Божественото въ себе си, вие едновременно задовлявате нуждитѣ на Божественото и въ другитѣ хора.

Мнозина живѣятъ на земята, но отъ време на време се запитватъ, какъвъ ще бжде животътъ имъ на онзи свѣтъ. Въ това отношение тѣ приличатъ на онзи крадецъ, който жи-

вѣлъ 90 години и презъ цѣлия си животъ само обиралъ хората. Като наближилъ края на живота му, той извикалъ единъ проповѣдникъ да му поговори за онзи свѣтъ. — Какво има тамъ?—запиталъ крадецътъ. Може ли и тамъ да се краде? Има ли хора на онзи свѣтъ за обирание? Азъ живѣхъ 90 години на земята и прекарахъ само въ обири. Като обирахъ хората, изпитахъ голѣмо удоволствие. И на онзи свѣтъ не искамъ да се откажа отъ своя занаятъ. Проповѣдникътъ му отговорилъ: На онзи свѣтъ не могатъ да се вършатъ обири, кражби, престѣпления.—Щомъ е така, не искамъ да отида тамъ. Азъ не се интересувамъ отъ такъвъ свѣтъ. Наистина, нѣма какво да прави единъ крадецъ на онзи свѣтъ. Като дойде до заминаване за другия свѣтъ, мнозина се противопоставятъ, не имъ се иска да отидатъ тамъ. Ако направимъ сравнение между тѣхъ и крадеца, ще излѣзе, че и тѣ сж подобни на него. И тѣ сж крали цѣлъ животъ и сега не имъ се отива въ свѣтъ, въ който не могатъ да прилагатъ занаята си. Не, човѣкъ трѣбва да работи, да изкарва прехраната си по честенъ начинъ.

Човѣкъ трѣбва да работи! Дали е на физическия, или въ духовния свѣтъ, работа се иска отъ него. Той ще отговаря за всѣка своя мисль, за всѣко свое чувство и желание. Той трѣбва да ги приложи първо за себе си, а после за другитѣ. Не прави ли сж-

щото изворътъ? Преди да има вода за себе си, той не може да даде на другитъ. Изворътъ дава отъ изобилието си. Човѣкъ трѣбва да бжде изворъ, да дава отъ изобилието на своя животъ и на другитъ. Ако коритото му е празно, какъвъ ще бжде неговиятъ животъ? Ще каже нѣкой, че хората не сж добри. Защо не сж добри? Защото не сж му дали това, което е очаквалъ. Наистина, като изучавате живота, ще видите, че всички хора, които даватъ, които работятъ за другитъ, минаватъ за добри. Престанатъ ли да даватъ и да работятъ за другитъ, не сж вече добри хора. Това е относителна преценка за човѣка. Докато нѣкой ви помага, лѣкува, вие го считате за добъръ човѣкъ. Особено е добъръ, ако нищо не ви взима. Много лѣкари лѣкуватъ безъ пари, но и природата не търпи това. Тя балансира силитъ си. Ако лѣкува беденъ човѣкъ, тя плаща за него. Ако лѣкува нѣкой богатъ, тя изисква отъ него да плати. Залатата на природата се дава въ злато, чиста монета. За всѣко добро, направено отъ природата, или отъ нѣкой приятелъ, човѣкъ непременно трѣбва да плати. По какъвъ начинъ? По какъвто и да е начинъ, но да стане компенсация между изразходванитъ и придобити енергии.

Сега всички слушатъ, но искатъ да чуятъ нѣщо ново. Какво ново ги интересува? Тѣ искатъ да се научатъ да лѣкуватъ. Съ една

дума, тѣ искатъ да имъ се даде нѣкаква дарба. Това не може да стане даромъ. Човѣкъ трѣбва да работи върху себе си, да развие известна дарба, да не чака наготово да му се дава. Всѣки самъ трѣбва да съзнае, че е добъръ за себе си и нѣма защо да прави усилия въ това направление. Всѣки въ себе си трѣбва да каже, че е добъръ. За да подържа добротата си, първо човѣкъ трѣбва да има отношение къмъ Бога, т. е. къмъ Божественото съзнание въ себе си. После вече идатъ отношенията къмъ ближните.

Първото посещение, което човѣкъ трѣбва да направи, съ ставането си отъ сънъ, е да отиде въ Божествения свѣтъ — въ свѣта на любовта, и да се разшири, да се приготи да люби Божественото въ човѣка. После ще отиде въ умствения свѣтъ, дето може да яде много, безъ страхъ, че ще се разболѣе отъ ядене. После ще посети астралния свѣтъ, дето ще яде малко. Искане ли да си хапне повече, той ще слѣзе още по-долу, въ физическия свѣтъ, дето го чака голѣмо изобилие.

За да си изработятъ правилна философия за живота, хорага трѣбва да познаватъ своитѣ прояви, да се разбиратъ. Тѣ живѣятъ едновременно на физическия, въ сърдечния и въ умствения свѣтъ, но, като не разбиратъ законитѣ на тия свѣтове, понѣкога размѣсватъ нѣщата отъ единия въ другия свѣтъ. Щомъ не могатъ да поставятъ всѣко нѣщо на мѣ-

стото му, тѣ се натъкватъ на противоречия, вследствие на което страдатъ. Слушате нѣкой да се оплаква, че е боленъ, че ще умре отъ гладъ. Той е боленъ, защото е въ астралния свѣтъ, дето трѣбва да яде малко, а не е привикналъ на този животъ. За да се излѣкува, лѣкаритѣ му препоръчватъ силна храна, повече ядене. По този начинъ той слиза на физическия свѣтъ, дето има голѣмо изобилие на храна.

Едно трѣбва да знаете: Докато сте въ астралния свѣтъ, вие ще ядете малко. Въ астралния свѣтъ ще бждете пчели, ще ядете малко, за да не си създадете нещастия. Щомъ сте на земята, ще имате стомаха на човѣка. Като влѣзете въ астралния свѣтъ, ще имате стомаха на пчелата. И най-после, като влѣзете въ умствения свѣтъ, ще имате стомаха на слона — тамъ много се яде. Значи, това, което е благословение за умствения свѣтъ, не е благословение за астралния; благословието за астралния свѣтъ пъкъ не е благословение за физическия. Не може ли да се справи съ законитѣ на тия свѣтове, човѣкъ изпада въ противоречие, въ каквото се намѣрили селянитѣ на едно село, които получили единъ слонъ отъ турския паша.

Приказката за този слонъ е следната. Единъ турски паша отишълъ въ едно българско село на гости. Домакинитѣ го приели много любезно, нагостили го добре. На зами-

наване отъ селото, пашата се обърналъ къмъ селянитѣ съ думитѣ: Благодаря ви за добрия приемъ. За благодарностъ ще ви подаря единъ слонъ, да ви върши работа. Тѣ благодарили на пашата за слона, но не знаели, какъ да го впрѣгатъ на работа. Цѣли петъ години слонътъ прекаралъ въ селото, безъ да работи, но презъ това време селянитѣ обеднѣли. Защо? Слонътъ изяждалъ на день по петъ крини оризъ. Тѣ го хранили само, безъ да го използватъ. Единъ день пашата срещналъ единъ отъ селянитѣ на това село и го запиталъ: Доволни ли сте отъ слона?— Доволни сме.— Тогава да ви изпратя още единъ слонъ. — Благодаря, достатъчно ни е единъ слонъ. Вториятъ слонъ изпратете на друго нѣкое село. Наистина, страшно е да хранишъ слонъ, безъ да го използвашъ за работа.

Съвременнитѣ хора страдатъ отъ неразбиране на живота, който Богъ е вложилъ въ тѣхъ. Тѣ страдатъ отъ това, отъ което и селянитѣ страдали — не знаятъ, какъ да използватъ слона — това силно, здраво животно. Противоречията въ живота на човѣка показватъ, че той не разбира нѣщата. Щомъ се натъкне на известно страдание, той трѣбва да се запита, отде иде това страдание и защо иде. Като разбере, че страданието иде отъ физическия свѣтъ, човѣкъ може да се качи въ астралния свѣтъ и да се освободи отъ него; ако страданието иде отъ астралния свѣтъ, чо-

вѣкъ може да се качи въ умствения; ако иде отъ умствения свѣтъ, човѣкъ може да се качи въ причинния, дето рабогитѣ се нареждатъ добре.

Ще кажете, че за да нареди работата си добре, човѣкъ трѣбва да мисли. Какъ трѣбва да мисли човѣкъ? Той трѣбва да мисли не само по физически начинъ, но и по Божественъ начинъ. Като мисли по Божественъ начинъ, ще бжде добре за ума му; щомъ е добре за ума му, ще бжде добре и за неговото сърдце; щомъ е добре за ума и сърдцето му, ще бжде добре и за тѣлото му. За да постигне това, човѣкъ трѣбва да живѣе въ причинния свѣтъ, дето нѣма никакви престѣпления. Влѣзе ли въ този свѣтъ, човѣкъ може да направи зло само на себе си, на никого друго. Въ този свѣтъ човѣкъ има възможность да се изправи. Ако всѣки може да ви причинява пакости, вие сте въ свѣта на злото. За да се освободи отъ злото, човѣкъ трѣбва да напусне този низшъ свѣтъ и да се качи въ причинния или въ Божествения свѣтъ.

Човѣкъ трѣбва да държи въ ума си мисълта, че никой на никого не може да причини зло или добро, освенъ той самъ на себе си. Това, което Христосъ е казалъ за самоотричането, подразбира, че всѣки човѣкъ може да бжде господарь на себе си, на своята сѣдба. Ако човѣкъ не мисли така, никой не може да му помогне. Богъ, Който учи чо-

вѣка отвѣтре, всѣкога му нашепва: Ти ще постѣпвашъ съ хорага така, както азъ постѣпвамъ съ тебе. Искате ли да не страдате, идете въ Божествения свѣтъ. Тамъ и душата, и умътъ, и сърдцето, и тѣлото ви ще бждатъ неуязвими, както Богъ е неуязвимъ.

Следователно, речете ли да се оплаквате, че нѣкой ви причинилъ пакостъ, ще знаете, че вие живѣте още въ единъ отъ низшитѣ свѣтове — физическия, астралния или умствения. Престанете ли да се оплаквате отъ хорага, вие сте се качили въ причинния или въ Божествения свѣтъ. Тамъ никой не може да ви направи зло. Тамъ всѣки човѣкъ самъ може да си причини нѣкакво зло; тамъ всичко е неуязвимо. Опитал ли се нѣкой да причини зло на другитѣ, той самъ ще падне въ това зло, т. е. самъ ще падне въ низкигѣ свѣтове. Никой не е въ състояние да измѣни законитѣ на Божествения свѣтъ. Всѣки, който е влѣзълъ въ Божествения свѣтъ и се е опиталъ да направи зло на нѣкого, той веднага се е намѣрилъ на земята, между ония хора, които обичатъ да правятъ зло.

Христосъ слѣзе на земята да научи хорага, именно, на този законъ. Той имъ доказа, че, макаръ да е слѣзълъ на земята, пакъ живѣе въ Божествения свѣтъ, дето никой не може да му причини зло. Когато Савелъ гонѣше Христа, Христосъ го свали отъ коня

и му каза: Знай, че като правишъ зло на другитѣ, ти самъ правишъ зло на себе си. Като падна на земята и ослѣпѣ, Савелъ започна да мисли върху думитѣ на Христа, обърна се къмъ Него и каза: „Всичко считамъ за изметъ, само да позная Тебе Единнаго, Истиннаго Бога, Исуса Христа“. Отъ този моментъ той се нарече Павелъ, прие Христовото учение и започна да проповѣдва. Наистина, нѣма по велико нѣщо за човѣка отъ това, да познае Христа, да разбере, че не може да прави зло, но и на него не могатъ да правятъ зло. Съзнае ли това, той е свободенъ, щастливъ човѣкъ. Такива сж всички хора, които прилагатъ законитѣ на Божествения свѣтъ.

Като наблюдавамъ хората, виждамъ, че нѣкои живѣятъ на физическия свѣтъ, вследствие на което работятъ много. Други живѣятъ въ астралния свѣтъ, вследствие на което малко работятъ, малко ядатъ и малко мислятъ. Трети живѣятъ въ умствения свѣтъ, затова мислятъ много. Малцина влизатъ въ причинния или въ Божествения свѣтъ, най-много за две—три минути, като съ експресъ, и бързатъ да слѣзатъ на земята. Тѣ разправятъ, че сж видѣли ангелитѣ, видѣли сж крилетѣ имъ. Тѣ се лъжатъ, никакви криле не сж видѣли. Крилетѣ на ангелитѣ сж на земята. Желая ви да отидете въ причинния свѣтъ и да прекарате тамъ поне една седмица. Жи-

вотътъ въ причинния свѣтъ е много евтинъ. Съ малко пари вие можете да си вземете стая въ единъ отъ голѣмитѣ хотели на милосърдието, на разумността. Тамъ даватъ и храна, и дрехи, и облѣкло. Като напуснете този свѣтъ, ще ви изпратятъ съ голѣми подаръци.

И тъй, разграничавайте добре нѣщата и поставете всѣка работа на своето мѣсто: физическата — за физическия свѣтъ, астралната — за астралния, умствената — за умствения. Следъ това, качете се въ причинния свѣтъ, да видите причинитѣ на всичко, което става на земята. Разберете ли причинитѣ на нѣщата, ще се освободите отъ всички противоречия. Въ причинния свѣтъ всѣко нѣщо е на мѣстото си. Обаче, ако разглеждате Божествения свѣтъ отъ физическо гледище, съ законитѣ на физическия свѣтъ, вие нѣма да имате ясна представа за него. Моралниятъ свѣтъ не може да се разглежда нито чрезъ законитѣ на физическия свѣтъ, нито чрезъ законитѣ на астралния свѣтъ, нито чрезъ законитѣ на умствения свѣтъ. Физическиятъ, астралниятъ и умствениятъ свѣтъ сж относителни свѣтове — свѣтове на доброто и на злото. За да познае себе си, като човѣкъ, за да познае ближния си и да разбере причинитѣ на нѣщата, човѣкъ трѣбва да напусне тѣзи три свѣта и да влѣзе въ причинния свѣтъ. Въ причинния свѣтъ човѣкъ ще разбере, защо резултатитѣ на физическия свѣтъ не сж такива, каквито

човѣкъ ги очаква. Човѣкъ иска да бжде богатъ, ученъ, щастливъ, а въпрѣки това не успѣва. Защо? Защото той се стреми къмъ богатство, безъ да подозира, че богатството е въ него. Той иска да бжде щастливъ, безъ да подозира, че щастieto е въ него. Той иска да стане ученъ, безъ да подозира, че науката е въ самия него. Той иска да следва универсигетъ, да стане ученъ. Защо не следва университета на любовта, да се научи правилно да обича? Обаче, на физическия свѣтъ това е немислимо, както е невъзможно на физическия свѣтъ да имашъ здраво тѣло, въ астралния свѣтъ — здраво сърдце и въ умствения свѣтъ -- здравъ умъ. На физическия свѣтъ тѣлата се разрушаватъ, въ астралния свѣтъ — сърдцата се разрушаватъ, а въ умствения свѣтъ — умоветъ се разрушаватъ.

Въ кой свѣтъ нѣщата не се разрушаватъ? Въ свѣта на душата. Душата пѣкъ живѣе въ Божествения свѣтъ. Следователно, за да не се разрушава, човѣкъ трѣбва да живѣе на земята, но да прилага законитѣ на Божествения свѣтъ. Това значи, между мислитѣ, чувствата и постѣпкигѣ на човѣка да има съответствие. Понеже хората не могатъ да спазятъ това съответствие, тѣ постоянно се оплакватъ едни отъ други. Тѣ казватъ: Кжде ще огиде краятъ на този свѣтъ? За никакъвъ край въобще не трѣбза да се говори. Едно трѣбва да имате предъ видъ: нова филосо-

фия е нужна на хората. Всички се нуждаятъ отъ нова философия за живота. Споредъ тази философия, физическия животъ изисква едно нѣщо, астралниятъ — друго, умствениятъ — трето и т. н. Човѣкъ трѣбва да знае въ всѣки даденъ моментъ, въ кой свѣтъ се намира и какво трѣбва да прави.

Мнозина питатъ, ще се познаватъ ли на онзи свѣтъ. Познаване има само между души, между ония, които живѣятъ въ любовта. Вънъ отъ любовта никакво познаване не съществува. На физическия свѣтъ хората единъ денъ се познаватъ, а на другия не се познаватъ. Това не е познаване. Това сж търговски отношения. Да познавашъ нѣкого, това значи, да го обичашъ. Обичашъ ли го, достатъчно е да чуешъ името му, да го зърнешъ отнѣкъде, за да се развеселишъ. Ще кажете, че животътъ е сериозенъ, не можете да бъдете радостни. Човѣкъ е сериозенъ, когато не разбира живота. Ако се смѣе много, той пакъ не разбира живота. Дойде ли до положение нито да е много сериозенъ, нито да се смѣе много, човѣкъ става годенъ за ученикъ. Вие трѣбва да станете кандидати за ученици. Докато не мисли право, човѣкъ се смѣе. Щомъ се намѣри въ затруднение, той става сериозенъ. И единиятъ, и другиятъ се намиратъ въ положение на дете, което иска да бере плодове отъ градината на съседитъ си. Като минава край

градината, детето се смѣе, иска да даде видъ, че нищо не мисли. Щомъ влѣзе въ градината да кжса плодове, и пждарѣтъ го улови, детето става сериозно.

Сегашнитѣ хора страдатъ и се питатъ, защо идатъ страданията. Много просто — пждарѣтъ ги е хваналъ. Съ други думи казано: хората страдатъ, защото не постѣпватъ, както трѣбва нито въ физическия, нито въ астралния, нито въ умствения, нито въ причинния свѣтъ. Тѣ не постѣпватъ добре, защото искатъ по изкуственъ начинъ да бждатъ щастливи. Вмѣсто да станатъ щастливи, тѣ сами си създаватъ нещастия. Докато живѣе въ физическия, астралния и умствения свѣтъ, човѣкъ не може да бжде щастливъ. Тѣзи свѣтове представятъ ровка почва, която постоянно се руши. При тѣзи условия, човѣкъ не може и не трѣбва да търси щастието си въ своитѣ мисли, чувства и постѣпки. Човѣкъ живѣе въ полета, покрити съ снѣгове и ледове, които постоянно се топятъ. Той живѣе въ области, потънали въ вода, въ която и той самъ може да се удави. Изобщо, човѣкъ живѣе въ неустойчиви свѣтове. Въ който свѣтъ влѣзе, навсѣкжде ще се намѣри при трудни условия. За да се справи съ тия условия, той трѣбва да се трансформира, да мине въ друго състояние. Ако иска да живѣе добре на физическия свѣтъ, човѣкъ трѣбва да се превърне въ млѣкопитаещо. Физическиятъ

свѣтъ е свѣтъ на мжчение. Ако иска да живѣе добре въ астралния свѣтъ, човѣкъ трѣбва да се превърне на риба. Астралниятъ свѣтъ е воденъ. Ако иска да живѣе добре въ умствения свѣтъ, човѣкъ трѣбва да се превърне на птица.

Ще дойде день, когато човѣкъ ще живѣе въ астралния свѣтъ. Този свѣтъ сега се приготвя, да стане годенъ за живѣене. Сега се оформява твърдата почва въ него. Сжщо така се оформява твърдата почва и на умствения свѣтъ. Когато влѣзе въ астралния и въ умствения свѣтове като жителъ, човѣкъ ще може по-добре да разбере причинния свѣтъ. Като придобие опитноститѣ на тритѣ свѣта, човѣкъ ще влѣзе да живѣе въ причинния свѣтъ. Когато стане жителъ на причинния свѣтъ, човѣкъ става вече свегия.

Хората се оплакватъ отъ противоречията на живота и се питатъ, кога ще се оправятъ този свѣтъ. Докато е на земята, човѣкъ всѣкога ще има противоречия. Единствената възможность на човѣка да се освободи отъ противоречията на живота седи въ това, да направи поне една разходка въ причинния свѣтъ, да разбере причинитѣ на нѣщата. Като се върне оттамъ, той ще се примири съ мжнотиитѣ си и ще бжде годенъ за работа. Йоанъ казва: „Чухъ цѣлото създание да възхвалява Бога.“ Значи, ще дойде день, когато всички живи същества ще разбератъ Божи-

тѣ пжтища и закони и ще възпадатъ хвала на Господа. Отъ този день никой на никого нѣма да пакости. Днесъ хората страдатъ, едни на други си причиняватъ страдания отъ неразбиране на великитѣ закони на Битието. Докато живѣятъ въ старитѣ си разбирания, хората ще бждагъ въ положението на богатия, койго, като замина за другия свѣтъ, поиска пакъ да заповѣдва на бедния Лазаръ. Той трѣбваше да се разкае, да признае погрѣшката си по отношение на Лазара и да помоли Аврама да му помогне да се просвети, да изправи живота си. Следвате ли новитѣ разбирания, вие ще се намѣрите въ положението на Лазара, който следъ смъртъта си отиде въ лоното на Аврама.

И тѣй, искате ли да излѣзете отъ трудноститѣ на живота, откажете се отъ разбиранията на вашитѣ баби и дѣдовци. Вие говорите за нови разбирания, а ходите по пжтя на вашитѣ дѣди и баби. Отдѣсната ви страна стои вашиятъ дѣдо, отлѣво — баба ви, а вие въ срѣдата, между тѣхъ, и се разговаряте. Дѣдо ви живѣе въ умствения свѣтъ, баба ви — въ астралния, а вие — на физическия, но и тримата сте недоволни. Всѣки намира, че свѣтътъ, въ който живѣе, не е добре създаденъ. Какъ трѣбва да се създаде? Нека всѣки отъ васъ даде свой планъ, и азъ ще го представя на Бога, ще кажа, че искате подобрение то на свѣта. Ще кажете, че досега никой

не е ходилъ на онзи свѣтъ и затова нищо не може да ви се каже. Прави сте. Всички, които сж напуснали този свѣтъ, сж минали транзитъ презъ него, не се спирани. Ще дойде день, обаче, когато хората ще отиватъ на онзи свѣтъ и ще прекарватъ тамъ, колкото искатъ. Тогава свѣтътъ ще се оправи. Сега, понеже хората минаватъ транзитъ презъ онзи свѣтъ, тѣ виждатъ само едната му страна и казватъ: На физическия свѣтъ трѣбва да се работи, въ астралния — да се яде, а въ умствения — да се мисли. Обаче, и като работи, и като яде много, и като мисли много, човѣкъ пакъ нѣма да разреши въпроситѣ. Следователно, смисълътъ на живота не е нито въ многото работа, нито въ малкото; нито въ многото ядене, нито въ малкото; нито въ многото мислене, нито въ малкото. Смисълътъ на живота се крие въ Божествения свѣтъ.

Следователно, искате ли много работа, идете въ физическия свѣтъ; искате ли много ядене, идете въ астралния свѣтъ; искате ли много мисълъ, идете въ умствения свѣтъ; търсите ли доброто, идете въ Божествения свѣтъ. Ако работишъ малко на физическия свѣтъ, боленъ си; ако ядешъ малко въ астралния свѣтъ, недоволенъ си; ако мислишъ малко въ умствения свѣтъ, глупавъ си. И обратно: ако много работишъ на физическия свѣтъ, даровитъ си; ако много ядешъ въ астралния

свѣтъ, богатъ и щедъръ си; ако много мислишъ въ умствения свѣтъ, уменъ си. Добри нѣща сж тия, но тѣ не разрешаватъ въпроситѣ. Докато сте млади, вие можете да работите, да любите, да ядете. Щомъ остарѣете, не можете да работите, не можете да обичате, не можете и да ядете много. Докато сте млади, много работите, много чувствувате и мислите, много ядете, но и противоречията ви сж много. Щомъ остарѣете, и яденето, и чувствуването, и мисленето, и работата се намаляватъ, но и противоречията се намаляватъ. Стариятъ мисли само за едно: Какво е било въ младини, и какво е сега.

Искате ли да се освободите отъ противоречията на живота, идете въ Божествения свѣтъ, дето царува доброто и любовта.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

12. Утринно слово отъ Учителя.

13 януарий, 1935 г. София. — Изгрѣвъ.

Товарене и разтоваряне.

Ще прочета 29. глава отъ Притчитѣ. Като четете тази глава, виждате, че нѣкои отъ стиховетѣ въ нея се отнасятъ до физическия свѣтъ, други — до духовния, а трети — до умствения. За да се ползува отъ мислитѣ въ Притчитѣ, човѣкъ трѣбва да ги разбира. Не ги ли разбира, той изпада въ заблуждения. Ако не разбира живота, както трѣбва, княжескиятъ синъ може да мисли, че въ него тече княжеска кръвъ, че е по-благороденъ отъ другитѣ хора. Това може да е вѣрно, може и да не е вѣрно. Наполеонътъ, като златна монета, струва повече отъ стоманата, но съ стоманено перо можешъ да напишешъ велики работи, които да се четатъ и въ бждешитѣ вѣкове, когато съ наполеона нищо не можешъ да напишешъ. Тѣй щото, не е въпросъ, съ какви материали разполагашъ въ дадения случай, но какво можешъ да направишъ отъ тѣхъ. Не е въпросъ, отъ какъвъ баща си роденъ, но какво можешъ да научишъ отъ този баща. Мнозина казватъ, че сж синове Божии, но въпрѣки това вършатъ погрѣшки и престѣпления. Явява се въпросъ: може ли човѣкъ да бжде синъ Божий и да върши престѣпления? Споредъ едни е възможно, а споредъ

други — невъзможно. Първитѣ казватъ, че докато е на земята, като богатъ и беденъ, като боленъ и здравъ, като ученъ и простъ, човѣкъ е изложенъ на погрѣшки и престѣпления. Човѣкъ е изложенъ на изкушения, вследствие на което, съзнателно или несъзнателно, той грѣши.

Като изучавате човѣшкия животъ, виждате, че човѣкъ е въ състояние да прави и добро, и зло. Това показва, че той е свободенъ да прави и добро, и зло. Обаче, кое въ даденъ случай е добро и кое — зло, това е въпросъ на разбиране. Запримѣръ, ако биешъ нѣкого на време, това е добро. Ако не го биешъ на време, това е зло. Значи, има относително зло, което може да се приеме и за зло, и за добро — зависи отъ резултатитѣ. Сжествува и абсолютно зло, т. е. зло, което всѣкога е зло. Това зло отдалечава човѣка отъ благо, което му предстои да получи. Злиятъ, лошиятъ човѣкъ самъ се лишава отъ благо, което трѣбва да получи. Докато злото не е дошло при човѣка, той посажда въ градината си доброкачествени плодни дръвчета, отглежда ги грижливо и се радва на плода, който сж завързали. Дойде ли злото, веднага плодоветѣ изчезватъ. Злото събира плодоветѣ отъ градината на човѣка, задържа ги за себе си, а него лишава отъ тѣхъ. Като не знае причината за това, човѣкъ се пита, защо му се отнема това, което очаква да получи.

Злото е причина за това. Доброто дава възможност на човѣка да реализира богатата, които му се падатъ да получи, а злото ги отнема. Нѣкои запитватъ, не може ли безъ зло въ свѣта. И безъ зло може да се живѣе, но това зависи отъ разбирането на човѣка. Ако знае изкуството да живѣе правилно, човѣкъ е вънъ отъ влиянието на злото. Не е достатъчно да се говори само за правилно живѣене, но трѣбва да се живѣе правилно. Многого говорене не помага. То действува като проливенъ дъждъ. Обаче, отъ проливенъ дъждъ растенията изгниватъ. Ако пада много дъждъ на нивата, житото бързо израства, но изгнива. Говорите ли на човѣка много за Бога, вие ще го заставите да не ви слуша

Като знаете това, не говорете много. Многословието спъва човѣка. Не говорете много нито на хората, нито на себе си. Ама не си доволенъ отъ себе си и се осждашъ. Като се осждашъ, знаешъ ли, кое е право и кое — криво? Има смисълъ човѣкъ да е недоволенъ, но ако знае, кое е право и кое не е. Ако нѣкой падне и счупи крака си, трѣбва ли да се осжда? Това падане може да е за добро. Ако съ падането си човѣкъ разрешава единъ важенъ въпросъ въ живота си, то е на мѣсто. Щомъ си разрешилъ единъ важенъ въпросъ, благодари за това падане. Ако страданието може да отклони човѣка отъ намѣрението му да

направи нѣкакво престѣпление, то е на мѣсто. На физическия свѣтъ падането причинява болки и страдания, но въ духовния свѣтъ то носи благословение за човѣка. Ако не бѣше падналъ, той щѣше да се лиши отъ благословието на Бога.

И тъй, страданията, които човѣкъ преживява на физическия свѣтъ, както въ духовния свѣтъ, сж спирачки. Безъ тѣзи спирачки той би полетѣлъ въ низината. Ако не дойдатъ малки спирачки, ще дойдатъ голѣми, които ще го спратъ въ пжтя му. Малкитѣ спирачки могатъ само да го задържатъ да не падне, а голѣмитѣ — ще го спратъ. Страшно е положението на човѣкъ, който е спрѣнъ въ пжтя си. Въ този смисълъ страданието е благо за човѣка. Благодарете за малкитѣ страдания, да не дойдатъ по-голѣми. Мнозина говорятъ за страданията като блага въ живота, но дойдатъ ли до тѣхъ, тѣ казватъ: Може да мине безъ това страдание. Значи, тѣ говорятъ нѣща, въ истинността на които не сж убедени.

Чрезъ страданията и чрезъ радоститѣ човѣкъ се изпитва. За да издържи изпититѣ си и да не се изложи на голѣми страдания, човѣкъ трѣбва да пази следнитѣ правила въ живота.

Когато отивашъ за вода на извора, благодари и за малката стомна, която ти е дадена. За предпочитане е да имашъ малка, но

здрава стомна, отколкото голѣма и пукната.

Когато се намѣришъ въ затруднение, благодари за малкото знание, което можешъ да приложишъ. Малкото знание, но добре използвано, струва повече отъ голѣмото, но неизползувано знание. То е подобно на голѣма стомна, пълна съ вода, но пукната. Докато се възползувашъ отъ това знание, то е изтекло вече навънъ. Къде седи знанието на човѣка, който живѣе въ постоянно неразположение и недоволство?

Съвременнитѣ хора се оплакватъ, че сж изгубили своя вътрешенъ миръ и не знаятъ, какъ да го възстановятъ. Достатъчно е само, човѣкъ да приложи своя духовенъ камертонъ, за да възстанови съ него вътрешниятъ миръ и да изправи погрѣшкитѣ си. Чрезъ своя духовенъ камертонъ човѣкъ различава, кои погрѣшки сж негови и кои чужди. Безъ него той изпада въ заблуждение, вследствие на което взима чуждитѣ погрѣшки за свои. Когато двама души не пѣятъ еднакво — единиятъ повишава тона, а другиятъ го понижава, и двамата чуватъ дисхармонията въ пѣнието или свиренето. Искатъ ли да пѣятъ хармонично, и двамата трѣбва да взиматъ тоноветѣ еднакво. Ако всѣки пѣе за себе си, поотдѣлно, той е свободенъ да пѣе, както иска. Обаче, пѣятъ ли двама заедно, тѣ непременно трѣбва да се вслушватъ. Когато хората сж свързани, трѣбва да бждатъ отстъпчиви. Днесъ

нѣма хармония между хората, защото никой не иска да отстъпва. Всѣки казва за себе си, че е правъ. Ако двама души пѣятъ заедно, отъ свое гледище, и единиятъ е правъ, и другиятъ е правъ, но все пакъ единиятъ трѣбва да отстъпи, да тръгнать въ едната или въ другата посока. Следва ли всѣки своята посока, нищо нѣма да излѣзе.

Сега, явява се въпросъ: по кой пътъ трѣбва да върви човѣкъ? Два пътя има въ живото: пътъ на мекотата и пътъ на силата. Мнозина казватъ, че човѣкъ трѣбва да бжде мекъ. Какъвъ щѣше да бжде животътъ, ако всички хора бѣха меки? Или какъвъ щѣше да бжде животътъ, ако всички хора бѣха силни? Добре е човѣкъ понѣкога да бжде силенъ, а понѣкога — мекъ. И едното, и другото качества сж на мѣсто. Има смисълъ човѣкъ да бжде силенъ, когато управлява. Да управлява човѣкъ, това не значи, че трѣбва да заеме мѣстото на нѣкой царь, държавникъ, министъръ. Всѣки човѣкъ може да управлява себе си. На всѣки човѣкъ е даденъ многоброенъ народъ да управлява. Това сж неговитѣ мисли, чувства и желания. Тѣ се нуждаятъ огъ силната и мощна ръка на своя господарь, да ги тури въ редъ. Ако не ги управлява, както трѣбва, тѣ ще му създадатъ голѣми и малки неприятности, съ което ще му обърнатъ вниманието. Казваме за нѣкой човѣкъ, че има добри мисли и чувства. Защо

има добри мисли и чувства? Защото задъ тѣхъ стои едно добро, разумно сжщество, което проявява своитѣ добри мисли и чувства чрезъ даденъ човѣкъ. Кажемъ ли, че нѣкой човѣкъ има лоши мисли и чувства, това показва, че задъ него стои едно лошо сжщество. И това сжщество проявява чрезъ човѣка своитѣ лоши мисли и чувства. Като не знаемъ причината за добритѣ и лоши мисли и чувства, ние ги отдаваме на човѣка, чрезъ когото се проявяватъ. Значи, задъ всѣка добра или лоша мисль стои едно добро или лошо разумно сжщество, както задъ всѣка хубава картина стои единъ добъръ художникъ.

Тѣй щото, дойдатъ ли въ ума ви лоши мисли, а въ сърдцето ви — лоши чувства, знайте, че сте се свързали съ лоши сжщества. Прекжснете ли връзката си съ тѣхъ, вие ще се освободите отъ лошитѣ си мисли и чувства. Кой е виновенъ за лошитѣ мисли и чувства? Самиятъ човѣкъ. Не прави ли сжщото и пияницата? Той ходи по кръчмитѣ, запознава се съ хора, които пиянствуватъ, и прави сжщото, каквото и тѣ правятъ. Кой е виновенъ за лошитѣ послѣдствия на пиянството? Той самъ е виновенъ. Щомъ скжса дружба та си съ пияницитѣ, той ще се освободи отъ пиянството.

Съвременнитѣ хора вървятъ въ единъ пжтъ, който не дава голѣми постижения. За да придобиятъ нѣщо ново, тѣ трѣбва да вне-

сатъ нови разбирания, новъ моралъ въ живота си. Каквото да правятъ, не внесатъ ли новото, тѣ ще останатъ въ положението на обикновенитѣ художници. Тѣ ще рисуватъ, но картинитѣ имъ ще бждатъ обикновени, никой нѣма да ги купува. Внесатъ ли новото разбирание въ живота си, тѣ ще станатъ видни художници. Който види картинитѣ имъ, ще пожелае да ги купи. Ако и пророкътъ върви въ новия пѣтъ, той ще пророкува на хората и нѣкога пророчеството му ще се сбъдне, нѣкога нѣма да се сбъдне, но за себе си нѣма да пророкува. Ако пророкътъ не може да предскаже на себе си, какво ще му се случи, той не е пророкъ.

Преди освобождението, въ варненско нѣкъде, се явила една гадателка, която предсказвала на хората, какво има да имъ се случи. Три четири месеца наредъ тя гадаела на хората и събрала много пари. Въ скоро време тя се прочула толкова много, че не успѣвала да приеме всички, които идвали при нея. Единъ день въ дома ѝ влѣзли крадци и обрали всичкитѣ ѝ пари. Като останала безъ сръдства, тя престанала да гадае на хората. Всички се чудѣли, какъ е възможно, толкова прочута гадателка, която гадаела на всички, да не може да предвиди, какво ще ѝ се случи. Каква полза има тя отъ своето гадателство, щомъ не може да гадае на себе си, да се предпази отъ разбойниците и крадци-

тѣ, които я обрaли?

И съвременнитѣ хора се намиратъ въ положението на тази гадателка. Тѣ иматъ знания, сила, богатство, но не могатъ да се ползватъ отъ тѣхъ, както трѣбва. Нѣкоя ясновидка влиза въ едно събрание, ное з нае, кжде да седне. Най-после тя сѣда до единъ господинъ, който е много нервнъ и сприхавъ. Той я бутва нѣколко пжти, и тя остава недоволна отъ него, казва, че е лошъ човѣкъ. Като ясновидка, тя трѣбваше да си избере мѣсто до нѣкой добъръ човѣкъ, да нѣма неприятности. Щомъ е седнала, дето намери, тя трѣбва да търпи, да не се възмущава отъ хората. Нѣкой се страхува отъ мечка. Щомъ е ясновидецъ, той трѣбва да избере такъвъ пжтъ, че да не го срѣща мечка. Ясновидецътъ познава отдалечъ още, че иде мечка. По какво я познава? По миризмата ѝ. Най малко отъ половинъ километъръ разстояние той познава, иде ли мечка срещу него, или не. Ако усѣти, че мечка иде срещу него, той веднага взима другъ пжтъ, да не я спещне. И лошиятъ човѣкъ се познава по миризмата си. Влѣзете ли въ нѣкое общество и усѣтите специалната миризма на лошия човѣкъ, вие веднага взимате мѣрки. Щомъ намѣрите лошия човѣкъ въ това общество, вие се отдалечавате отъ него. Защо даденъ човѣкъ е лошъ? Защото на физическия свѣтъ той е нечистоплѣтенъ, въ духовния — небреженъ въ

чувствата си, а въ умствения свѣтъ—не мисли право. Лошиятъ, злиятъ човѣкъ е сприхавъ и нервенъ, не можете дума да му кажете. Ако му кажете една дума, която не му харесва, той веднага избухва.—Защо Богъ го е създалъ?—Не туряйте вината на Бога, Той не го е създалъ. При тоза, не забравяйте, че лошиятъ човѣкъ не е лошъ въ всички случаи на живота си. Ако е лошъ за едного, не е лошъ за всички. Запримѣрь, вълкътъ е лошъ за овцата, но за своитѣ малки е добъръ.

И добриятъ човѣкъ е добъръ само за нѣкои хора, а не за всички. Запримѣрь, единъ богатъ човѣкъ раздава на беднитѣ пари, съ цель да се прочуе, да пишатъ вестниците за него. За беднитѣ хора той е добъръ, благодетеленъ, но питайте, какво ще кажатъ за него ония, съ които той се състезава. Той се състезава съ богатитѣ хора, иска да мине предъ тѣхъ за голѣмъ благодетель и се скарва съ тѣхъ. За тѣхъ този човѣкъ не е добъръ. Тѣ знаятъ неговата скрита, интимна мисль, да се изяви като голѣмъ благодетель. На земята човѣкъ може да бжде известенъ по своето гадателство, или по друга нѣкаква дарба, да минава за пръвъ между подобнитѣ си. Обаче, отиде ли на небето, тамъ никой не му обръща внимание. На небето той минава за обикновенъ човѣкъ, защото тамъ и децата иматъ голѣми знания и дарби. Тамъ децата знаятъ десетъ пѣти повече отъ

децата на земята. Отидете ли на небето, ще се объркате въ голѣмото еднообразие. Тамъ всички сжщества си приличатъ външно: по красота, по тѣлосложение, по гласъ. Като срещнете едно сжщество, не можете да го следите, то се изгубва между другитѣ сжщества—не можете да го познаете и различите между останалитѣ сжщества. Единственото нѣщо, по което можете да различавате сжществата на небето едно отъ друго, е тѣхната миризма. По миризмата имъ ще познаете, кое сжщество е по-добро. Тамъ става въпросъ за добри хора, а не за лоши. На небето сжществата се различаватъ по тѣхната добротата—едно отъ вътрешнитѣ качества. Затова казваме, че на земята хората живѣятъ въ външно разнообразие, а вътрешно еднообразие. На небето е точно обратно: тамъ сжществата живѣятъ въ външно еднообразие, а вътрешно разнообразие. Докато живѣете на земята, между добри и лоши хора, вие трѣбва да познавате лошавината на лошитѣ хора и добротата на добритѣ хора, за да бждете приятели и съ еднитѣ, и съ другитѣ. Отидете ли на небето, тамъ трѣбва да познавате само добротата на небеснитѣ жители.

Изобщо, каквото знание има, човѣкъ трѣбва да го приложи, да види неговитѣ плодове. Не може ли да приложи знанието си, той нищо не се ползува отъ него. Единъ турчинъ отишълъ въ едно българско село. Зада

респектира селянитѣ, той имъ казалъ, че знае български езикъ, за да се пазятъ, да не кажатъ нѣщо предъ него, съ което да се изложатъ. Като чули това, селянитѣ решили да му говорятъ на български езикъ, да не мисли, че кривятъ нѣщо отъ него. Турчинътъ седналъ на единъ миндеръ и спокойно пушилъ цигарата си. По едно време искра хвъркнала къмъ чалмата му, и тя започнала да дими. Единъ отъ селянитѣ му казалъ на български: Ага, чалмата ти гори. — Ола-белиръ, казалъ турчинътъ и продължилъ спочойно да пуши. Следъ това втори селянинъ се обадилъ: Ага, чалмата ти гори. — Ола белиръ! Когато димътъ отъ чалмата се увеличилъ, единъ отъ селянитѣ извикалъ на турски: Ага, чалмата ти гори! — Така кажи, да те разбере. Значи, турчинътъ не разбиралъ български езикъ, но се хвалилъ само. Какво знание е това, при което чалмата ни може да изгори? Привидно знание е това, а не истинско. На такова знание не може да се разчита.

Човѣкъ трѣбва да знае, че пжтътъ, по който се развива, е интересенъ и заслужава да се изучава. Интересенъ е животътъ и на детето, и на възрастния, и на стария. Въ всѣка възраст човѣкъ придобива нѣщо и дава нѣщо. Ако искате да угодите на стария и да научите нѣщо отъ него, имайте търпение да го изслушате. Той ще ви говори за миналото си, отъ което ще се поучавате. Отидете ли при

нѣкое дете, то ще ви разправя за бждещето. Детето говори, какво иска да стане въ бждеще. То казва: Като порасна, ще стана генералъ, учителъ, министъръ и т. н. Възрастниятъ пѣкъ говори за настоящето. Тѣй щото, ако постоянно говорите за миналото, вие сте старъ човѣкъ; ако говорите за настоящето, върастенъ сте; ако говорите за бждещето, младъ сте. Ако се оплаквашъ за погрѣшките си, старъ си; ако говоришъ за живота, както днесъ се проявява, върастенъ си; ако се радвашъ на добродетелитѣ, които ще развиешъ въ бждеще, младъ си. Ако сте старъ и желаете да се подмладите, престанете да говорите и мислите за недостатѣци, които сте придобили отъ вашитѣ дѣди и прадѣди. Мислете и се радвайте на добродетелитѣ си, които ще проявите въ бждеще, защото въ тѣхъ се крие вашето благо. Животътъ на миналото, съ своитѣ погрѣшки, е отживѣлъ времето си. Днесъ сж важни добродетелитѣ, които се родили отъ погрѣшките на човѣка. Въ всѣка погрѣшка се крие една добродетель, която ще се прояви въ бждеще. Много отъ погрѣшките на хората сж направени отъ любовъ. Често майката и бащата правятъ погрѣшки отъ любовъ къмъ децата си. Нѣкои погрѣшки повдигатъ човѣка високо и го водятъ къмъ знание и свѣтлина. За да придобие известно знание, човѣкъ често грѣши. Следователно, въ свѣта сжествува любовъ безъ

погрѣшки и любовъ съ погрѣшки, знание безъ погрѣшки и знание съ погрѣшки. Знание съ погрѣшки е знание на миналото; знание безъ погрѣшки е знание на бъдещето. Любовъ съ погрѣшки е любовъ на миналото; любовъ безъ погрѣшки е любовъ на бъдещето. Ето защо, ако влѣзете въ стълкновение съ своитѣ погрѣшки, не се спирайте предъ тѣхъ, но вървете напредъ. Щомъ имате погрѣшки, вие сте още въ живота на своето минало. Защо се спирате да плачете предъ погрѣшкитѣ си? Имате нѣкаква целъ. Когато нѣкой отиде при единъ богатъ човѣкъ и започне да му се оплаква за страданията и мжнотиитѣ, презъ които е миналъ, той крие нѣкаква користолюбива мисль въ себе си. Той иска да трогне сърдцето на богатия, да го застави да му помогне. Ако богатиятъ човѣкъ е благороденъ и щедъръ, безъ да му се оплаквате, безъ да му разправяте за страданията си, той ще бже готовъ да ви помогне. Среещнете ли богатъ човѣкъ, не му говорете за страданията и погрѣшкитѣ си. Кажете му само, че се нуждаете отъ неговата помощъ — нищо повече. Постѣпвайте и къмъ Бога по сѣщия начинъ. Имате ли нѣкаква нужда отъ Бога, кажете Му, отъ какво се нуждаете и се отдръпнете настрана да чакате отговоръ. Като се моли на Бога, нѣкой казва: Господи, голѣмъ грѣшникъ съмъ, не изпълнихъ волята Ти. На другата вечеръ пакъ сѣщото се разправя и

следъ това ще каже, че се изповѣдалъ предъ Бога. Това не е изповѣдь. Въ какво седи голѣмата му погрѣшка? Ще каже, че изялъ една кокошка. Това не е много голѣма погрѣшка. Ето, вълкътъ изяжда цѣла овца и не се счита грѣшенъ. Ще кажете, че вълкътъ не е разуменъ, както човѣка. Разуменъ е вълкътъ. Той изяжда цѣла овца, лисицата — нѣколко кокошки, а човѣкъ — само една. Ако яде малко, човѣкъ минава за скжперникъ; ако яде много, минава за лакомъ. Човѣкъ трѣбва да яде умѣрено: нито много, нито малко. Той трѣбва да яде толкова, колкото да издържа на дългия пжтъ, който му предстои да извърви.

Мнозина искатъ да знаятъ, колко трѣбва да ядатъ обикновено — много, или малко. Човѣкъ трѣбва да яде толкова, колкото да има сили да извърви дългия пжтъ, който му е опредѣленъ да мине. Не лишавай тѣлото си отъ благата, които Богъ ти е опредѣлилъ, но сжщевременно не измжчвай стомаха си да оре повече, отколкото трѣбва. Оре ли повече, отколкото трѣбва, ще го осакатишъ и после самъ ще орешъ. Положението, въ което човѣкъ се намира сега, е временно. Той трѣбва да излѣзе отъ сегашното си положение. По какъвъ начинъ ще излѣзе? Какъ ще излѣзе отъ сегашното си положение, това зависи отъ причинитѣ, които сж го поставили въ това положение. Човѣкъ може да бжде недово-

ленъ по три причини: първо, ако не се е на-
ялъ достатъчно. Второ, ако не е достатъчно
обичанъ отъ окръжаващитѣ. И трето, ако ми-
слиитѣ му сж неправилни. Следователно, ако
недоволството ти произтича отъ недостатъчно
ядене, приеми още храна и ще станешъ до-
воленъ. Ако си недоволенъ, че хората не те
обичатъ, започни ти да обичашъ. Ако си не-
доволенъ отъ кривитѣ си мисли, изпжди ги
навънъ. Ти можешъ да ги изпждишъ, кога-
то ги впрегнешъ на работа. Щомъ ги впре-
гнешъ на работа, тѣ постепенно отстѣпватъ
мѣстото си на добритѣ мисли. Има единъ
вжтрешенъ законъ въ човѣка, съ който нѣ-
щата могатъ да се превръщатъ. Злото е зло,
доброто е добро. Тѣ никога нѣма да се из-
мѣнятъ, но могатъ да се съчетаватъ. Като
съчетаете доброто и злото, тѣ ще се прими-
рятъ. Угостете добре лошия човѣкъ, и той ще
се примири съ васъ. Сложете предъ него ед-
на добре приготвена и опечена баница и виж-
те, какво ще прави. Той ще си хапне, ще за-
доволи глада си и ще се разположи къмъ
васъ, ще стане добъръ. Ако не знаете, какъ
да постѣпите съ лошия човѣкъ, вие ще из-
губите доброто си разположение, добритѣ си
мисли и чувства. Отъ незнание човѣкъ всѣки
моментъ губи своя вжтрешенъ миръ.

Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да
не губи своя вжтрешенъ миръ и разположе-
ние? Той трѣбва да прилага закона за транс-

формиране на своитѣ мисли и чувства. Ако изпадне въ физическо неразположение, човѣкъ трѣбва да изпие сока на два-три лимона съ захаръ, а следъ това да изпие сока на нѣколко портокала. Сокътъ на лимонитѣ и портокалитѣ възстановяватъ доброто разположение на духа, подобряватъ състоянието на стомаха. Състоянието на чувствата и на мислитѣ се повдига чрезъ четене на книги, които описватъ живота и дѣлата на светии, на велики хора. Дойдете ли до обезсърдението, не се плашете. Знайте, че вие сте попаднали временно въ тази областъ. Въ тази областъ ви посрѣщатъ сжщества, които ви нападатъ съ мислитѣ и чувствата си, съ цель да ви ограбятъ. Тѣ сж крадци и разбойници, които иматъ предъ видъ вашето обезсилване. Като изгубите силата си, тѣ лесно ще ви нападнатъ и ще си взематъ отъ васъ това, което имъ е нужно. Дръжете съзнанието си будно, за да можете да се справяте лесно съ тѣхъ.

Когато четете Притчитѣ, вие трѣбва да проникнете въ тѣхния дълбокъ смисълъ, да ги разберете. Запримѣръ, какво разбирате отъ стиховетѣ: „Человѣкъ, който е често обличаванъ, остава твърдоглавъ. Внезапно ще бжде съкрушенъ, и то безъ изключение“. (1 ст.).

„Когато се праведнитѣ увеличаватъ, народътъ се весели; но когато нечестивиятъ началствува, народътъ въздиша“. (— 2 ст.).

За да разбере смисъла на Притчитѣ, чо-

вѣкъ трѣбва да се вглежда въ себе си, да намѣри, какво е отношението на тия мѣдри изречения къмъ самия него. Наистина, когато нечистивитѣ въ човѣка се увеличаватъ, неговитѣ поданици, неговиятъ народъ въздиша. Когато праведнитѣ въ него се увеличаватъ, народътъ му се весели.

„Който обича мѣдростѣта, весели отца си; но който се сдружава съ блудници, разпилява имота си.“ (—3 ст.) — Това всѣки може да забележи, както въ своя личенъ животъ, така и въ живота на близкитѣ си. Значи, който обича мѣдростѣта, духътъ му се весели; който се сдружава съ блудници, изгубва силата си и трѣгва въ лошъ пѣтъ.

„Царѣтъ съ правдата утвърждава земята си, а дароприемецѣтъ я съсипва“. (—4 ст.) — Царъ може да бѣде само онзи, който има прави мисли и ги прилага. А онзи, който само приема дарове, безъ да дава нѣщо отъ себе си, той съсипва земята си.

„Человѣкъ, който ласкае ближния си, простира мрежа предъ стѣпкитѣ му“. (—5 ст.) — Не ласкай ближния си, но не ласкай и себе си. Не се заблуждавай да мислишъ, че си по-добъръ отъ другитѣ. Не се сравнявай съ никого. Не казвай, че другитѣ сж по-лоши отъ тебе и правятъ по-голѣми погрѣшки. Ти не знаешъ, какво правятъ другитѣ хора. Има случаи въ живота, когато голѣмата погрѣшка на нѣкого ще му причини полза, а твоята

малка погрѣшка ще ти причини вреда. Има голѣми погрѣшки въ живота на хората, които лѣкуватъ, има малки погрѣшки, които изгарятъ. Понѣкога голѣмата погрѣшка произвежда превратъ въ човѣка, а малката го подхлъзва.

Като ученици, съветвамъ ви да не отлагате нѣщата. Днешната работа не отлагайте за утре. Не мислете, че бждещето носи по-добри условия отъ настоящето. За онзи, който работи съзнателно и разумно, бждещето носи по-добри условия отъ настоящето; но за онзи, който не работи, а само отлага нѣщата за по добри времена и условия, бждещето не носи по-добри условия отъ днешния день. Въ Божествения свѣтъ има само единъ день—днешниягъ; утрешниягъ день е човѣшки. Хората, които живѣятъ въ умѣрения поясъ, дѣлятъ годината на 365 дни, на 12 месеца, на 52 седмици; седмицата—на 7 дни — понеделникъ, вторникъ, срѣда и т. н. Какво ще кажатъ хората, които живѣятъ на северния полюсъ? Тѣ иматъ единъ день и една нощъ презъ годината. Следователно, ако слънцето изгрѣе въ понеделникъ, тѣ ще иматъ цѣла година все понеделникъ; ако изгрѣе въ недѣля, цѣла година ще иматъ недѣля. Сжботянитѣ казватъ, че сжботата трѣбва да се посвети за служене на Бога. Кога трѣбва да служатъ на Бога хората на северния полюсъ, ако слънцето е изгрѣло въ деня, когато ние

имаме, запримѣръ, понедѣлникъ?

Следователно, за да имаме една мѣрка за нѣщата, ние трѣбва да приемемъ за основа на живота Божественитѣ нѣща. Божествената мѣрка има две точки: Изгрѣвътъ на слънцето—началната точка, а залѣзътъ—крайната точка. Докато имашъ свѣтлина въ ума си, ти си въ деня на своя животъ; изгубишъ ли свѣтлината си, настѣпва нощъ, и ти не можешъ вече да работишъ. Не пренебрегвайте слънцето на вашия животъ. Щомъ изгрѣе, използвайте го. Колкото да е малко знанието ви, колкото да е малка свѣтлината ви, благодарете за нея и разумно я използвайте. И малкото, и многото идатъ отъ единъ и същъ източникъ—отъ Бога. Малкото благо, добре използвано, принася голѣма полза на човѣка. Въ живота царятъ може да слѣзе до положението на последенъ сиромасъ, но и сиромасътъ може да стигне до положението на царъ.

Тѣй щото, човѣкъ може да слѣзе до най-голѣмитѣ дълбочини на живота, но може да се качи и до най-голѣмитѣ височини—отъ него зависи. Възможноститѣ, които човѣкъ крие въ себе си, ще докажатъ, може ли да издържа на тия положения. Докато е въ човѣшката любовъ, човѣкъ слиза до дъното на ада. Защо? Товарътъ му е голѣмъ. Той обича единъ човѣкъ, който постоянно го товари. Отъ тежестта на голѣмия товаръ, той посте-

пенчо слиза все по-надолу, докато се намѣри на дъното. За да излѣзе отъ дъното на живота, човѣкъ трѣбва да се влюби въ Онзи, Който разтоваря. Днесъ отнеме десетъ килограма отъ товара му, утре още десетъ, докато единъ день съвсемъ го разтовари и издигне до най-голѣмата височина на неговия животъ. Разтовари ли го съвършено, той ще си спомни за човѣшката любовъ и ще направи сравнение между човѣшката и Божествената любовъ. Човѣшката любовъ е любовта на миналото, старата любовъ, която товари. Божествената любовъ е настоящата любовъ, т. е. новата любовъ, която разтоваря. Докато е на земята, въ човѣшка форма, човѣкъ не може да избѣгне човѣшката любовъ. Той едновременно ще се товари и разтоваря. Той ту ще се товари, ту ще се разтоваря и ще върши нѣкаква работа. Едно се иска отъ човѣка: като се товари, да не остава всѣкога натоваренъ; и като се разтоваря, да не остава всѣкога разтоваренъ. Като се товари и разтоваря, човѣкъ усилва организма си. Като знаете този законъ, не задържайте въ ума си и въ сърдцето си тежки мисли и чувства за по-дълго време, отколкото трѣбва, да не се обезсилите.

Като ученици, вие трѣбва да прилагате въ живота си закона за правилна обмѣна между мислитѣ и чувствата си, за да бждете здрави и бодри, да не изтощавате организма

си Когато човѣкъ се натовари повече, отколкото трѣбва, и не може самъ да се разтовари, Писанието го съветва да се обърне къмъ Бога. Богъ е единствениятъ, който знае, какъ да свали голѣмия товаръ отъ гърба на човѣка и да го разтовари. Кой товари човѣка?—Дяволътъ, злото го товари. Злото се явява въ форма на сжщество, което обича. Подадете ли се на това сжщество, то започва да товари. Злото говори за любовта и товари човѣка, докато му одере кожата. Видите ли, че кожата ви се дере, не чакайте последния моментъ, да ви одератъ, но веднага идете при Господа и помолете Го да ви разтовари. Отидете ли при Бога, бждете увѣрени, че Той ще ви разтовари. Значи, две начала работятъ въ свѣта. Едното начало товари, а другото разтоваря. Първото начало наричатъ сатана, а второто—Богъ. Въ старо време сж ги наричали Ормуздъ—Христосъ и Ариманъ—сатана.

Като четете Притчитѣ, ще се натъкнете на нѣкои, които товарятъ човѣка, и на други, които го разтоварятъ. Това е неизбежно, защото два метода работятъ въ живота. Ако не се натъкне на мегода, който товари, човѣкъ ще се натъкне на другия, който разтоваря. Важно е човѣкъ да знае, какъ да се товари и какъ да се разтоваря. Може ли самъ и съзнателно да се товари и разтоваря, човѣкъ е дошълъ до известно постижение. Въ това седи философията на живота.

Щурецътъ отишълъ при мравката да иска малко житце, да се нахрани.—Кжде бѣше досега, че не можа да си съберешъ жито за зимата? — запитала го мравката. — Пѣхъ, играхъ и скачахъ по полето, но сега е навсѣкжде скрежъ и мразъ.—Дето си билъ цѣло лѣто, иди пакъ поскачай и не яжъ! — отвърнала студено мравката. Тази басня е една отъ тия, които товарятъ човѣка. Чрезъ нея авторътъ искалъ да подчъргае трудолюбието на мравката, но отъ друга страна се вижда нейния егоизъмъ. За предпочитане е човѣкъ да живѣе като щуреца, отколкото като трудолюбивата и крайно егоистична мравка. Погрѣшката на щуреца не седи въ това, че пѣлъ, игралъ и скачалъ цѣло лѣто, но че отишълъ при мравката да проси жито. Той трѣбваше да отиде на друго мѣсто, дето щѣха да благодарятъ за пѣснитѣ му и да му дадатъ да си хапне. Кжде е отишълъ щурецътъ следъ отказа на мравкигѣ? Той все трѣбва да е отишълъ нѣкжде, защото виждаме, че и до днесъ още живѣе, не е умрѣлъ отъ гладъ. На този въпросъ вие сами ще си отговорите.

Едно е важно за човѣка: щомъ се натовари съ нѣкакво бreme, да отиде при Господа да се разтовари. Добре е човѣкъ да се товари и да се разтоваря. Опасно е, ако остане постоянно натоваренъ или разтоваренъ. Ето, Христосъ бѣше на небето разтоваренъ, но доброволно слѣзе на земята да се нато-

вари. И, следъ като мина презъ голѣми страдания, Той се разтовари. И Христосъ се натовари и разтовари, като човѣкъ, но съ тази разлика, че човѣкъ постоянно се товари и разтоваря, а Христосъ — само веднѣжъ се натовари и разтовари. Всѣки човѣкъ може да дойде до положението на Христа. Кога ще дойде това време? Когато придобие Божията Любовь и разбере Божиитѣ лъжтища. Тогава и съ товаръ, и безъ товаръ животътъ му ще бжде лекъ и приятенъ. Тогава той ще има на разположение автомобилъ, който ще носи товара му. Пророкъ Илия остави кожуха си на земята и съ огнена колесница се възнесе на небето. Когато придобие изкуството да сваля и да облича кожуха си по свое желание, човѣкъ ще разбере смисъла на живота. Той може да каже като Христа, че неговото бreme е леко.

„Неправедниятъ чловѣкъ е мерзость на праведнитѣ, а правиятъ въ лъжтя си — мерзость на нечестивитѣ“. (— 27 ст.).— Отъ тѣзи две злини за предпочитане е да си мерзость на нечестивитѣ.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всич-

ки блага, въ Когото всичко се
обединява.

*

13. Утринно слово отъ Учителя.
20 януарий, 1935 г. София. — Изгрѣвъ.

Подмладяване.

Казано е въ Писанието, че, като, вѣрва, човѣкъ може да се спаси. Каква е вѣрата на съвременнитѣ хора? Нѣкои хора вѣрватъ и се надѣватъ на нѣща, които никога не могатъ да реализиратъ. Тѣ се намиратъ въ положението на човѣкъ, изхвърленъ на нѣкой усамотенъ островъ и постоянно вѣрва и се надѣва, че ще дойде отнѣкжде единъ корабъ да го спаси. Обаче, минаватъ години, никакъвъ корабъ не дохожда на този островъ.

Въпрѣки това, човѣкъ пакъ очаква да дойде нѣкой корабъ на неговото пристанище, да донесе всичко необходимо за оправяне на обърканитѣ му работи. Въ края на краищата, надеждитѣ му не се сбждватъ. Като види, че надеждитѣ и очакванията му излизатъ празни, той казва: Нѣма какво да се прави, така е опредѣлено да бжде! Това е вѣрно за онзи, който не знае да чете. Той отваря книгата на едно, на второ мѣсто и като не може да чете—затваря я. На другия день пакъ я отваря, пакъ не може да чете. День следъ день той отваря книгата и като се убеди, че нищо не разбира, най-после казва: Така е писано за днесъ. Въ бждеще ще прочета и ще разбера тази книга. Обаче, за онзи, който знае да чете, въпросътъ е поставенъ малко

по-другояче. Той положително знае, при дадените условия, въ които се намира, може ли да дойде нѣкой корабъ на пристанището му, т. е. могатъ ли да се оправятъ работитѣ му, или не могатъ.

Една отъ причинитѣ за неуспѣха на съвременнитѣ хора се дължи на факта, че тѣ живѣятъ, очакватъ много нѣща отъ живота, безъ да разбиратъ неговия езикъ, безъ да знаятъ азбуката му. Невъзможно е човѣкъ да очаква отъ живота нѣщо, безъ да знае неговия езикъ. Слушате нѣкой да казва: Дано ми просвѣтне отнѣкжде, дано дойде отнѣкжде знанието. Този човѣкъ нищо не работи и не учи, а очаква всичко наготово. Това е невъзможно. Има едно знание, което човѣкъ носи съ себе си, но то е недостатъчно, Той трѣбва да работи, да учи, за да придобие това знание, което му е нужно за живота. Нѣкои учени пренебрегватъ много знания, които сж близки и необходими за сегашния имъ животъ, а се стремятъ къмъ реализиране на идеята „perpetum mobile“. Въ разрешаване на идеята „perpetum mobile“ има две нѣща, които не се подаватъ на изследване. Това сж началото и краятъ на безгранично голѣмото и безгранично малкото. Никое разумно същество досега не е могло и нѣма да може да проникне въ границитѣ на безкрайно голѣмото и безкрайно малкото.

Безкрайно малкото и безкрайно голѣмо-

то представятъ граници на живота, между които човѣкъ се движи. Не познава ли законитѣ на живота, човѣкъ прави грѣшки и се чу-ди, отде идатъ погрѣшкитѣ и злото въ свѣта. Когато се движи отъ границитѣ на безкрайно малкото къмъ границитѣ на безкрайно голѣмото, човѣкъ неизбежно ще грѣши. Въ този смисълъ ние казваме, че малкото грѣши и прави престѣпления, а не голѣмото. Следователно, ако грѣшишъ, ако си невежа, ако си лошъ, ако си сиромасъ, това показва, че си малъкъ още. Изобщо, всички отрицателни качества на човѣка показватъ, че той не е дорасълъ още. Когато художникътъ рисува, той все ще направи нѣкаква погрѣшка. Когато писателятъ и поетътъ пишатъ, тѣ все ще сгрѣшатъ нѣкъде. Когато учениятъ и философътъ правятъ своитѣ опити и наблюдения, все ще изпуснатъ нѣщо. Злото не седи въ погрѣшкитѣ, които малкиятъ прави, но въ желанието му да бжде голѣмъ като Бога, да заповѣдва и да се налага на хората. Това е невъзможно. Преди всичко голѣмиятъ крие въ себе си сили, възможности и условия. Като великъ и мощенъ, Богъ дава условия и блага на всички живи същества да растатъ и да се развиватъ. Какво може да даде малкиятъ отъ своя страна? И да иска да дава като голѣмия, той не може да даде. Малкиятъ взима, но не дава. Може ли при това положение да иска да бжде ученъ, знатенъ, силенъ човѣкъ,

всички да го почитатъ и уважаватъ? Това сж качества на силния, на голѣмия, а не на малкия. Единъ день и малкиятъ ще порасне, но докато дойде това време, той трѣбва да познава своитѣ възможности и да не иска преждевременно това, което не е за него. Малкиятъ още не е изработилъ своята форма, на която да разчита презъ всички времена и условия. Разболѣе ли се, той очаква на чужда помощ. Падне ли нѣкжде, той търси нѣкой да го дигне.

Човѣкъ не трѣбва да се обезсърдчава, но да разбере философията на живота. Който се обезсърдчава, той е мързеливъ. Човѣкъ трѣбва да се домогне до философията на живота и да я приложи. Не е знание това, което не може да се приложи. Мнозина говорятъ за любовта, но не могатъ да я приложатъ. Тѣ казватъ, че я познаватъ, а не я прилагатъ. Каква любовъ е тази, която е проникната отъ ревностъ? Ще кажете, че ревността е необходима, за да запази човѣкъ това, което е придобилъ. Има смисълъ човѣкъ да пази онова, безъ което абсолютно не може. Човѣкъ има тѣло, което трѣбва да пази. Безъ него той не може да се развива. Обаче, като има тѣло, като му сж дадени условия да го пази, той не се задоволява само съ това, но започва да търси друго сжщество отвънъ, което да го обича. Намѣри ли такова сжщество, той иска да го задържи само

за себе си. Щомъ се роди това желание въ човѣка, той започва да ревнува. Човѣкъ ревнува, защото не подозира, че всичко, отъ което се нуждае, е вътре въ него. Човѣкъ е създаденъ отъ два принципа: мекъ и твърдъ, ефиренъ и гъстъ, или слабъ и силенъ. Силниятъ принципъ въ човѣка наричаме мъжки или творчески. Слабиятъ принципъ наричаме женски или съграждащъ. Мъжкиягъ принципъ е положителенъ, а женскиягъ—отрицателенъ. Ревността се явява въ мъжкия принципъ. Кога се явява ревността? Когато любовта въ човѣка изгуби онова направление, което Богъ ѝ е далъ. Въ него става известно пречупване, вследствие на което любовта взима друго направление. Като ревнува, човѣкъ се налага на онзи, когото обича, иска той да мисли само за него. Преди да иска това отъ другитѣ, човѣкъ трѣбва да се запита, какви сж неговитѣ отношения къмъ Бога. Защото, казано е въ Писанието: „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри“.

Следователно, когато изисква нѣщо отъ другитѣ хора, човѣкъ трѣбва да се запита: Прави ли сж моитѣ отношения къмъ Бога? Ще кажете, че не сте виждали Бога. То-зи човѣкъ, отъ когото искате любовъ, виждалъ ли ви е? Това, което виждате отвънъ и наричате човѣкъ, не е истинскиятъ човѣкъ. Това е неговата дреха, неговиятъ автомобилъ. Ако виждате автомобила на човѣка и казва-

те, че виждате самия човѣкъ, защо, като наблюдавате слънцето, звездитѣ, цѣлата природа, не кажете, че виждате Бога? Ако по автомобиля на човѣка, т. е. по неговото тѣло отчасти познавате човѣка, защо отъ всичко онова, ксето Богъ е създалъ, не повѣрвате въ Него? Ще кажете, че не можете да вѣрвате въ Бога, защото не сте го видѣли въ нѣкаква опредѣлена форма. Нѣкои пъкъ не вѣрватъ въ Бога, защото сж недоволни отъ живота, отъ свѣта. Тѣ се запитватъ: Ако Богъ, наистина, сжществува, защо е създалъ свѣтъ, пълненъ съ страдания и горчевини? Страданията и горчевинитѣ сж резултатъ на човѣшкото неразбиране. Ревността, запримѣръ, не произлиза отъ Бога. Като не проявява правилно любовта, човѣкъ се натъква на ревността и преживява горчиви чувства. Езицитѣ, съ които съвременнитѣ хора си служатъ днесъ, не сж създадени отъ Бога. Първичниятъ езикъ, създаденъ отъ Бога, е билъ съвсемъ другъ отъ тѣзи, съ които хората си служатъ днесъ. Съвременното човѣчество се отклонило отъ правия пжтъ на живота и, за да го разбере правилно, трѣбва да се върне назадъ, да поеме истинската посока на движение. Влѣзе ли човѣчеството въ правия пжтъ, всички хора ще разбератъ живота, а съ него заедно ще разбератъ и любовта. Щомъ разбератъ любовта и я приложатъ, страданията и противоречията, сами по себе

си, ще изчезнатъ. Ако не изчезнатъ напълно, поне ще се осмислятъ. Днесъ страданията сж страшни за човѣка, защото не ги разбира. Единъ день, когаго разбере смисъла на страданията, човѣкъ ще ги използва разумно. Който разбира страданията, той расте и се развива правилно.

И тъй, ако човѣкъ не се развива правилно и не върви напредъ, причината е въ самия него, въ неразбирането на живота. Докато е младъ, пъленъ съ енергия, човѣкъ има въра въ себе си, въ живота и въ ближнитѣ си. Щомъ остарѣе и изгуби силитѣ си, той навежда глава къмъ земята и се отчайва отъ живота. Защо? Изгубилъ е въра въ себе си и въ Бога. Той вижда навсѣкжде отрицателни прояви. Дето ходи, все за злото и за грѣха мисли. Този човѣкъ не е използвалъ младинитѣ си, както трѣбва, затова е дошълъ до положение на обезсърдчаване. Който не разбира смисъла на злото, само той се страхува отъ него. Обаче, който го разбира, той гледа на него, както на огъня. Както огънятъ може да причини хиляди пакости и добрини на човѣка, така и злото може да му причини и пакости, и добрини. Знае ли, какъ да пипа злото, човѣкъ лесно се справя съ него. Той го впрѣга на работа и се ползува отъ неговитѣ енергии. Ако не знае, какъ да работи съ злото, човѣкъ може да се изгори отъ него, както отъ огъня. Ако земята се прибли-

жи към слънцето, може да изгори, но поставена на това разстояние, на което я виждаме днесъ, тя се ползува отъ неговитѣ благотворни лъчи. Днесъ всичко живо се радва на слънчевата свѣтлина и топлина. Обикне ли ни слънцето повече, отколкото трѣбва и се приближи къмъ насъ, ние сме осждени на изгаряне.

Като знаете този законъ, не се приближавайте до човѣка по-близо, отколкото е опредѣлено. Колкото и да обичате единъ човѣкъ, не се приближавайте близо до него. Приближете ли се повече, отколкото трѣбва, той ще ви разтопи, нищо нѣма да остане отъ васъ. Искате ли да бъдете щастливи въ любовта си, дрѣжте едно почетно разстояние между васъ и възлюбения ви. Измѣните ли това разстояние, ще изгубите любовта си. Ако една планета излѣзе отъ орбитата на своето движение, съ цель да се приближи къмъ слънцето, тя ще причини катастрофа, освенъ на себе си, и на цѣлия свѣтъ. Една отъ причинитѣ за страданията на хората е, че тѣ измѣнятъ разстоянията, на които Богъ ги е поставилъ. Щомъ измѣнятъ разстоянието, на което сж поставени, тѣ излизатъ отъ орбитата на своето движение. Излѣзатъ ли отъ орбитата на своето движение, тѣ се излгатъ на страдания. Тѣй щото, чуete ли, че нѣкой страда, ще знаете, че той е нарушилъ нѣщо въ пѣтя на своето развитие. Не иска

ли да страда, нека възстанови нормалното си движение. Като не разбиратъ този законъ, хората не търсятъ причината за страданията си, но се спиратъ върху последствията. Последствията отъ нарушаване пжтя на правото движение въ живота, човѣкъ нарича страдание. Като причина за своитѣ страдания той счита сиромашията, болеститѣ, условията на живота и т. н. Слушате нѣкой да се оплаква, че нѣмалъ дрехи, вжглища, храна и че ще умре отъ гладъ и студъ. Вѣрно е, че човѣкъ може да умре отъ гладъ и студъ, но и богатитѣ, които иматъ изобилно дрехи, храна, вжглища и дърва, сжщо умиратъ. Като умре единъ сиромасъ, непременно ще умре и единъ богатъ. Значи, причината за болеститѣ, страданията и смъртъта не се крие въ сиромашията и въ условията на живота. Страданията сж последствия, а причината е другаде нѣкъде. На всѣки коренъ отъ дървото отговаря единъ клонъ. Ако отрѣжете този коренъ, клонътъ непременно ще изсъхне. Отсѣчете ли всичкитѣ корени, всичкитѣ клоне на дървото ще изсъхнатъ. Следователно, ако богатиятъ иска да продължи живота си, нека вземе въ дома си единъ беденъ човѣкъ, за когото да се грижи, както за себе си. Дотегне ли му да живѣе, нека изпжди бедния човѣкъ отъ дома си. Щомъ изпжди сиромасъ на пжтя, богатиятъ самъ се осжжда на смъртъ.

Както въ природата, така и въ живота сществува законъ на съотношение. Споредъ този законъ сиромаштъ е коренъ, а богатиятъ — клонъ; сиромаштъ е цвѣтъ, богатиятъ — плодъ. Ако сиромаштъ не цвѣне, богатиятъ нѣма да завърже. Щомъ сиромаштъ цвѣне, богатиятъ ще завърже и узрѣе, и плодътъ ще се занесе въ живота. Кой ще опита плода на човѣка? Възвишенитѣ сщества. Това, именно, показва, че никой не живѣе и не работи за себе си. Хората грѣшатъ по единствената причина, че искатъ да бждатъ щастливи, безъ да взиматъ въ внимание живота на другитѣ. Само Богъ мисли за всички живи сщества. Той не живѣе за себе си. Всѣки моментъ Богъ има предъ видъ нуждитѣ на всички сщества и ги задоволява. Не трѣбва ли ние да следваме Неговия пжтъ? Щомъ нуждитѣ на човѣка сж задоволени, нищо друго не му остава, освенъ да се съобрази и съ живота на своя ближень. Следователно, за да бжде щастливъ, човѣкъ трѣбва да е доволънъ отъ това, което му е дадено, и всѣкога да държи въ ума си мисълта, че не живѣе за себе си.

Сегашнитѣ хора не сж доволни отъ живота си, защото искатъ повече отъ това, което имъ е дадено. Запримѣрь, нѣкой иска да бжде по-силенъ, по ученъ отколкото е въ действителностъ. Ако човѣкъ иска да бжде силенъ, за да владѣе другитѣ хора, силата му

не е на мѣсто; ако иска да бжде силенъ, за да помага на слабитѣ, силата му се оправдава. Ако човѣкъ иска да стане ученъ, за да се прослави предъ чловѣцитѣ, знанието му не е на мѣсто; обаче, ако иска да стане ученъ, за да просвѣщава ближнитѣ си, знанието му е оправдано. Това знание носи радостъ човѣшката душа. Има знания, които се придобиватъ по външенъ пѣтъ, но има и такива, които се придобиватъ по вътрешенъ пѣтъ, чрезъ вътрешенъ усѣтъ. Запримѣръ, поставите ли слона предъ единъ мостъ, още отъ първата стѣпка той познава, дали мостътъ ще го издържи. Като разбере, че мостътъ не може да го издържи, той веднага се дръпва назадъ. Обаче, по сѣщия мостъ мишката минава безопасно. Следователно, ако човѣкъ не може да свърши една работа като слонъ, да я свърши като мишка. Съ други думи казано: Ако не можешъ да свършишъ нѣкаква велика работа, да те чуятъ всички хора, свърши нѣщо малко, макаръ да мине незабелязано.

Като работи съзнателно, човѣкъ изучава и малкитѣ, и голѣмитѣ сѣщества, за да види, че всѣко сѣщество има своето предназначение. Колкото да е малка, и мишката върши нѣкаква работа въ Битието. Ако не е така, вие не бихте могли да си обясните, защо сѣществуватъ отровнитѣ змии, хищнитѣ животни и др. Колкото вредни и опасни да

сж за насъ, обаче, въ цѣлото тѣ иматъ нѣкакво предназначение.

Сега, да дойдемъ до въпроса, отъ какво се нуждае човѣкъ. Мнозина искатъ да придобиятъ Духа, да работи въ тѣхъ, да ги учи и да имъ помага, безъ да търсятъ помощта на хората. Каквото и да прави, човѣкъ не може да избѣгне системата на скаченитъ сждове. Всички хора представятъ система отъ скачени сждове. Само при това положение човѣкъ може да разбира волята Божия и да я изпълнява. За да възприеме една възвишена мисль, човѣкъ трѣбва да се е приготвилъ за нея. Всѣка Божествена мисль минава презъ три основни свѣта, всѣки свѣтъ съ три подраздѣления, и тогава се приема отъ човѣшкия умъ. Пръвъ приема мисльта онзи, който въ умствено отношение стои на най високо стѣпало. Отъ него мисльта се предава на всички останали хора, както водата или течноститѣ се преливатъ отъ единъ скаченъ сждъ въ другъ. Затова се казва, че човѣкъ е проводникъ на Божественитѣ мисли. Колкото по-чистъ е сждътъ, чрезъ който човѣкъ възприема, толкова по-добъръ проводникъ ще бжде той. Христосъ казва: „Ако думитѣ ми пребждватъ въ васъ. и вие — въ мене, азъ и Отецъ ми ще дойдемъ и жилище ще направимъ въ васъ“. Съ други думи казано: Ако думитѣ ми пребждатъ въ васъ, и вие — въ мене, ще бждете като ра-

стение, посадено въ почвата, за да се ползува отъ хранителнитѣ материали на земята, отъ свѣтлината и топлината на слънцето. Ако думитѣ на Христа не пребждватъ въ васъ, и вие — въ Него, не можете да дадете никакви плодове.

„За три нѣща се тресе земята, и за четири, които не може да носи.“ (— 21 ст.)

„За раба, когато се възцари; и безумния, когато се насити съ хлѣбъ. (— 22 ст.).

„За умразната жена, когато се жени; и слугинята, когато замѣни господарката си. (— 23 ст.).

Както виждате, Притчитѣ обясняватъ причинитѣ за земетресенията по начинъ, който абсолютно не е съгласенъ съ теориитѣ на ученитѣ хора. Че нѣкой се наялъ съ хлѣбъ, че рабъ се възцарилъ, че умразна жена се женила, или че слугиня замѣнила господарката си, всичко това ставало причина за земетресения.

Като хора на новото време, вие трѣбва да се научите да превеждате нѣщата. Запримѣръ, какво означава възцаряване на раба? Когато даде първо мѣсто на нѣкоя низша мисль, човѣкъ я възцарява. Тогава тя произвежда земетресение въ самия човѣкъ. Тя се качила тамъ, дето не е мѣстото ѝ, съ което е нарушила хармонията въ цѣлия организъмъ. Не е достатъчно само да се обяснятъ причинитѣ на земетресенията

въ човѣка, но трѣбва да се дадатъ методи за избѣгване на земетресенията.

„Ако си постъпилъ безумно и си се надигналъ, ако си турилъ на ума си зло, туриржка на устата си.“ (— 32 ст.).

„Защото, койго бие млѣкото, изважда масло; и който блѣска носа, изважда кръвъ; и който възбужда гнѣва, изкарва крамола.“ (— 33 ст.).

Въ живото има обикновени и необикновени нѣща. Всѣки знае обикновенитѣ нѣща, а необикновенитѣ изучава. Като се натѣква на необикновени нѣща, които мжно може да разбере, човѣкъ изпада въ противоречия и не знае, какъ да си помогне. Много просто. Щомъ умразна жена въ васъ се жени, не отивайте на сватбата ѝ. Не ѝ препятствайте да се жени, но стойте далечъ отъ нейната сватба. Когато нѣкой рабъ въ васъ се възцари, не взимайте участие въ неговото царуване. Когато безумниятъ въ васъ яде, не гледайте, какъ яде. Когато слугинята замѣства господарката си, не се разправяйте съ нея.

За да приложи тия правила, човѣкъ трѣбва да бѣде разуменъ. Представете си, че сте спестили хиляда лева отъ собствения си трудъ и сте ги турили въ собствена каса на съхранение. Единъ день при васъ дохожда единъ отъ приятелитѣ ви и иска хиляда лева на заемъ, като обещава, че ще ги върне следъ единъ месецъ. Минаватъ месецъ, два,

три, година, но той не ги връща. Вие сте недоволенъ отъ него, че ви е взелъ последнитѣ пари, които съ трудъ сте спечелили. Грѣшката е у васъ. Щомъ искахте да му услужите, вие трѣбваше да му дадете само половината отъ паритѣ си, а другата половина да задържите за себе си. Съ желанието си да му услужите напълно, вие пакостите и на него, и на себе си. Ама щѣлъ да ги върне въ скоро време. Не разчитайте на бждещето. Гледайте на бждещето като на условие за вашето развитие, но не разчитайте на него.

Разчитайте само на онова, което настоящето носи, защото само него може да използвате. Съвременнитѣ хора не успѣватъ въ живота си, понеже разчитатъ повече на бждещето. Срѣщате и религиозни, и свѣтски хора, които малко работятъ, а повече очакватъ на лотария, на щастие. Религиозниятъ се моли на Бога и, ако не получи веднага отговоръ на молитвата, обезвѣрява се и казва, че Господъ го изоставилъ. Защо не получава отговоръ на молитвата си? Защото иска непотрѣбни нѣща. Той има всичко, което му е необходимо: въздухъ, свѣтлина, вода, храна. Какво повече може да иска отъ Бога? Щомъ има други нужди, той трѣбва да работи, самъ да ги задоволи.

Свѣтскиягъ човѣкъ пкъкъ иска по наученъ пжтъ да постигне нѣщата. Той знае, че чрезъ мисълта може да постигне всичко и

прави опити, да забогатѣе чрезъ нея. Силна трѣбва да бжде мисълта на човѣка, за да реализира една идея.

Единъ американецъ, членъ на едно научно общество въ Америка, което работѣло съ мисълта, за постигане и реализиране на известни идеи, решилъ да спечели съ мисълтаси въ една година десетъ хиляди долари. Годината изтекла, но десеттѣ хиляди долари не дошли. Защо? Слаба била мисълта му. Недоволенъ отъ резултата на своята мисълъ, той напусналъ това общество и заминалъ за единъ малкъ американски градъ, дето се установилъ на работа. Въ това време се явилъ въ града голѣмъ циклонъ, който разрушилъ много къщи. Една отъ гредитѣ на къщата, въ която той живѣлъ, паднала върху крака му и го счупила. Отъ силни болки той изгубилъ съзнание. Какво е станало по-нататкъ съ него, той не знае, но като се събудилъ, видѣлъ, че кракътъ му е превързанъ, а на възглавницата до главата му се бѣлѣе нѣкакъвъ пликъ. Взелъ плика, отворилъ го и намѣрилъ вътре единъ чекъ отъ десетъ хиляди долари. Погледнлъ първо чека, после крака си, въздъхналъ и си казалъ: Дойдоха десеттѣ хиляди долари, но кракътъ ми се счупи.

Мощна е човѣшката мисълъ, но трѣбва да знаете, какъ и кжде да я прилагате. При Елисея, единъ отъ старозаветнитѣ пророци,

отишла една бедна вдовица, да иска съветъ. Тя казала на пророка: Искатъ да продадатъ сина ми за дългове. Какво да направя, за да го спася? — Какво имашъ въ дома си? — Нищо друго, освенъ малко дървено масло въ едно шише. — Вземи тогава всички сждове, колкото имашъ, вземи нѣколко и отъ съседитѣ си и започни да наливашъ въ тѣхъ масло отъ шишето. Вдовицата изпълнила съвета на пророка, и маслото започнало да тече изобилно. Въ скоро време тя напълнила всички сждове. Като нѣмало вече кжде да го налива, маслото спрѣло да тече. Бедната жена продала частъ отъ маслото и освободила сина си.

Човѣкъ крие въ себе си сили, дарби, които трѣбва да развива, за да ги приложи, когато му потрѣбватъ. Запримѣръ, когато искатъ да намѣрятъ вода въ земята, хората копаятъ тукъ-тамъ и нѣкжде излиза вода, нѣкжде не излиза. Обаче, има хора, които, съ помощта на лѣскова пржчка, могатъ веднага да опредѣлятъ, кжде се намира вода въ земята. Тамъ, дето има вода, пржчицата се огъва. По това познаватъ, не само кжде има вода, но приблизително и дълбочината, на която се намира. Всѣки човѣкъ не може да си служи съ тази пржчица. Само онзи човѣкъ може да познае, кжде има вода въ земята и на каква дълбочина, който е въ хармония съ водната енергия. Освенъ това, земното елек-

тричество и електричеството на неговия организъм трѣбва да бждатъ разнородни. Щомъ тия условия съществуватъ, пръчицата се огъва — признакъ, че на това мѣсто има вода.

Като ученици, вие трѣбва да обърнете внимание върху дишането си. Който диша правилно, той ще пѣе правилно. Значи, пѣнието е свързано съ дишането. Въ този смисълъ пѣнието не е нищо друго, освенъ правилно, нормално дишане. Да пѣешъ добре, това значи, да дишашъ правилно. Колкото по-добре пѣешъ, толкова по-правилно дишашъ. Като знаете това, вие трѣбва да пѣете, за да възстановите нормалното си дишане. Като пѣете добре, вие се свързвате съ природата и черпите отъ нея животъ. Като пѣе, човѣкъ развива въ себе си тия органи, чрезъ които възприема отъ въздуха необходимата жизнена енергия. И като говори, също така възприема жизнената енергия отъ въздуха. Като знае да пѣе и да говори правилно, човѣкъ може да подобри условията на своя животъ. Пѣнието и говорътъ сж свързани съ мисълта. Следователно, който пѣе и говори правилно, той може да мисли право. Не мисли ли право, човѣкъ се натъква на опитността на еврейския пророкъ Иона.

Каква бѣше опитността на пророкъ Иона? За непослушание и нежелание да изпълни волята Божия, той лежа три дена въ утробата на кита. Богъ го изпрати въ Нине-

вия да проповѣдва, но той се отказа, подѣ предлогъ, че Богъ е милостивъ, ще помилва жителитѣ на Ниневия, и въ края на краищата той ще излѣзе лъжливъ пророкъ. Пророкътъ взе торбичката си и замина за Испания, съ намѣрение да се ожени. За своето непослушание той бѣше хвърленъ въ морето, дето го погълна китъ. Като лежа три дѣня въ утробата на кита, Ионъ се разкая и усърдно се моли на Бога да го избави отъ това нещастие. Той обеща, че ако излѣзе благополучно отъ утробата на кита, ще отиде въ Ниневия да проповѣдва Словото Божие. Въ утробата на кита, той се ожени за умразната жена, т. е. за сждбата си. Сждбата пкъ не е нищо друго освенъ неблагоприятнитѣ условия на живота. Каква по-страшна сждба отъ тази, да се почувствувате самъ въ живота, изоставенъ отъ майка, баща, братя, сестри и приятели? Намѣрите ли се въ това положение, колкото и да викате, никой нѣма да ви види и чуе. Кой може да ви види въ утробата на кита? Единственъ Богъ ще ви чуе и види и ще ви се притече на помощъ.

И тъй, като методъ за преодоляване на мжнотиитѣ, съветвамъ ви да пѣте. Дали сте болни, или здрави, вие трѣбва да пѣте и да свирите. Музиката облагородява човѣка, а сжщевременно лѣкува. Щомъ заболѣте, не се страхувайте, не търсете веднага външна помощъ, но почнете да се разговаряте

съ болестъта. Питайте я, отде е дошла и какво иска отъ васъ. Като разберете намѣренията ѝ, попѣйте ѝ малко. Щомъ разбере, че сте добъръ човѣкъ, не се страхувате отъ нея, не я пждете, тя ще ви гостува день два, най-много седмица, и ще си замине. Всѣки човѣкъ иска да бжде здравъ, но не знае, какъ да придобие здравето. При сегашнитѣ разбирания на хората, болнитѣ очакватъ на здравитѣ, да имъ прислужватъ, да имъ угаждатъ въ всичко. Това е кривъ методъ на лѣкуване. Споредъ новитѣ разбирания, болниятъ трѣбва да услужва на здравитѣ, да прави жертва отъ себе си. Като види, че нѣкой отъ здравитѣ се нуждае отъ нѣщо, той веднага трѣбва да стане отъ леглото, да послужи и пакъ да си легне. По този начинъ той събужда своитѣ жизнени сили и се калява. Въ времъ на болестъта си човѣкъ може да свърши една добра работа, а именно: отъ една страна той се учи да се моли, а отъ друга—придобива изевстно просвѣтление. Като се види въ невѣзможность да се обърне на една, или на друга страна, той започва усилено да се моли, да го подкрепи Богъ. Той се моли и прави усилия, докато се обърне самъ. Щомъ види, че може самъ да си услужва, той придобива вѣра въ Бога, въ себе си и въ скоро време напуска леглото. Болеститѣ правятъ човѣка разуменъ. Когато е здравъ, човѣкъ се разсѣйва натукъ-натамъ, увелича се въ раз-

лични работи, забравя Бога. Като се разболѣе, той се прибира въ себе си и започва да мисли за Бога, разправя се съ Него. Здравиятъ всѣки день излиза отъ дома си, отива да печели, да придобива богатства. Болниятъ пъкъ се връща у дома си. Той е изгубилъ това, което нѣкога е спечелилъ, и се връща между домашнитѣ си, дето се предава на размишление и молитва.

Като говоря за добрата страна на болеститѣ, това не значи, че човѣкъ трѣбва да боледува. При това, болеститѣ не сж само физически. Всѣко неразположение, всѣка скръбъ, мжка сж болезнени състояния, които се отразяватъ върху организма. Въ тази смисълъ, болеститѣ биватъ видими и невидими, или физически и психически. Важно е човѣкъ да намѣри начинъ, да се справя съ тѣхъ разумно. Болеститѣ показватъ, че липсва нѣщо на човѣка. Колкото да е ученъ, човѣкъ все е недоволенъ, все му липсва нѣщо. Забележете, нѣкои хора, като пишатъ, всѣкога изпущатъ по една буква. Други пъкъ правятъ погрѣшки въ правописа. Това показва, че нѣкой отъ центроветѣ на мозъка имъ не е добре развитъ. Други нѣкои пъкъ не поставятъ думитѣ на опредѣленото имъ мѣсто, вследствие на което между мисълта и думитѣ сжествува известно несъответствие. Нѣкои казватъ, че сж религиозни, че разбиратъ Библията и Евангелието, а като имъ кажешъ да

обяснятъ нѣщо отъ Откровението, тѣ казватъ, че Откровението е затворена книга, недостъпна за човѣшкитѣ умове. Недостъпна за човѣшкия умъ, а човѣкъ я писалъ. Когато говорите нѣщо, вие трѣбва да сте опитали това, за което говорите. Кажете ли човѣкъ, че знае нѣщо, това значи че го е опиталъ. Истинско знание е онова, което е опитано и провѣрено. Ако човѣкъ само чете, безъ да опитва и прилага нѣщата, неговото знание е частично.

Следователно, истинско знание е онова, което внася свѣтлина въ човѣшкия умъ. Знанието иде отъ разумни същества. Колкото по възвишено е знанието, къмъ което човѣкъ се стреми, толкова отъ по-високи свѣтове иде. Ако е готовъ за това знание, човѣкъ може да проникне въ тия свѣтове; ако не е готовъ, съ години може да обикаля свѣтоветѣ, но вътре нѣма да влѣзе. Човѣкъ не трѣбва да се стреми къмъ знание, за което не е готовъ. Това знание ще му причини голѣми пакости и нещастия.

Единъ знаменитъ астрономъ пожелалъ да види по нѣкакъвъ начинъ величието на вселената. Съ това той искалъ да се прослави въ свѣта, че могълъ да проникне тамъ, дето човѣшки кракъ не е стѣпилъ. Дълго време се молилъ на Бога, да му помогне да реализира желанието си. Най-после молитвата му била чута. Богъ казалъ на единъ отъ ангелитѣ да отиде при астронома, да го извади

отъ тѣлото му, но да остави сърдцето му въ него, да преживѣе по човѣшки всичко, което ще види въ пространството. Ангелътъ постъпилъ така, както Богъ му заповѣдалъ. Той взелъ астронома на крилетѣ си и го понесълъ изъ пространството. Така минавалъ той отъ една система въ друга, отъ едно слънце въ друго, като навлизалъ все по-навътре. Астрономътъ преживѣлъ голѣмъ страхъ отъ тази необятностъ на вселената. Чудни и красиви нѣща видѣлъ, но не могълъ повече да издържа и казалъ на ангела: Още много ли има? — Ние сме въ началото още, отговорилъ ангелътъ. — Тогава, моля ти се, върни ме на земята. Красиво е това, което виждамъ, но страшно е, не мога повече да издържамъ. Това не е за мене. Моятъ умъ не може да го побере. За предпочитане е да се върна на земята, отколкото да остана въ едно пространство безъ начало и безъ край.

Следователно, колкото е разбралъ астрономътъ отъ живота на небето, толкова и обикновенитѣ хора разбиратъ земния животъ. Като говоримъ за живота, ние имаме предъ видъ любовта, защото любовта ражда живота. Отъ живота пъкъ произлиза движението. Значи, любовта ражда живота, а животътъ—движението. Мъдростъта води къмъ знание, а знанието прави човѣка силенъ. Истината носи свобода, а свободата дава просторъ на човѣка. Любовта прави човѣка доволенъ. Той се радва и на малкитѣ нѣща.

както и на голѣмитѣ. Той благодари ги за малката услуга, която му се прави. Дойде ли любовта въ васъ, радвайте се на малкото цвѣтенце, което цвѣти; радвайте се на малкото изворче, което блика; радвайте се на чистия въздухъ, който пълни гърдитѣ ви; радвайте се на слънчевия лжчъ, който ви озарява; радвайте се на житния класъ, който се люлѣе на нивата; радвайте се на всичко и благодарете на Бога и за малкото благо въ свѣта.

Съвременнитѣ хора приличатъ на ония банкери, които по цѣли дни седатъ предъ тевтеритѣ и прелистватъ: този има да ми дава, онзи има да ми дава; на този дължатолкова, на онзи — толкова и т. н. И вие седите предъ книгата на вашето минало и само прелистватъ: дѣдо ми бѣше нещастенъ, баба ми — сжщо; дѣдо ми изгуби всичкото си имане и пропадна, майка ми боледува дълго време, азъ сжщо съмъ болнавъ, нещастенъ и т. н. Да прелиствате книгата на миналото и да гледате, кой кжде е пропадналъ и какво изгубилъ, това не е животъ. Напуснете старото банкерство и обърнете новъ листъ. Отворете сърдцата и душитѣ си за лжчитѣ, които идатъ отъ Бога.

Сега азъ ви говоря тия нѣща, за да се освободите отъ мжчнотиитѣ и препятствията въ себе си. Въ човѣка има единъ грубъ елементъ, отъ който трѣбва да се пази. Той съкращава живота му. Болеститѣ се дължатъ,

именно, на този елементъ. Той отнема силата му. Ние наричаме този елементъ „низшъ мъжки принципъ“, за отличие отъ „висшия мъжки принципъ“, нареченъ още принципъ на мъдростъта. Низшиятъ мъжки принципъ съществува въ всѣки човѣкъ—мжжъ или жена. Този принципъ се проявява обикновено въ хора, които обичатъ да властвуватъ, да господаруватъ, да се налагатъ на другитѣ. Който прилага този принципъ, той го изпитва и върху себе си. Господарьтъ, който малтретира слугата си, трѣбва да знае, че и слугата му може да го малтретира; учителътъ, който малтретира ученика си, трѣбва да знае, че и ученикътъ може да го малтретира; майката, която малтретира дъщеря си, трѣбва да знае, че и дъщеря ѝ може да я малтретира; бащата, който малтретира сина си, трѣбва да знае, че и синътъ може да го малтретира. На всѣко действие има и противодействие.

Помнете, че каквото намисли човѣкъ да направи и не може да го изпълни, другъ нѣкой вече го е направилъ. Запримѣръ, ако нѣкой иска да стане великъ ученъ, философъ, музикантъ, или художникъ, но нѣма условия за това, нетременно другъ нѣкой е станалъ вече такъвъ. Нѣкой иска да стане царь, но нѣма условия; вмѣсто него, другъ нѣкой е станалъ вече царь. Въ природата, две еднакви служби, въ единъ и сжщъ моментъ, не се даватъ. Ето защо, ако искате да постигнете нѣщо, пожелайте това, което въ

даденъ моментъ никой не желае. Искате ли нѣкаква служба, изберете такава, за която нѣма кандидати. Ако пъкъ това, което вие желаете, го е постигналъ другъ нѣкой, радвайте се на неговото постижение. Като се радвате на благого на другитѣ, и вие придобивате нѣщо. Вие живѣете въ единъ свѣтъ, въ който благого и постижението на едного е благо и постижение на всички. Единъ день, по закона на наследствеността, и вие ще наследите нѣщо отъ богатата и постиженията на вашитѣ предшественици.

Като наблюдавате проявитѣ и убежденията на религиознитѣ хора, ще видите, че едни отъ тѣхъ подържатъ идеята, че безъ образование не може; други подържатъ идеята, че безъ образование може. Които иматъ образование, подържатъ първата идея, които не сж учили и сж останали безъ образование, подържатъ втората идея. Всѣки човѣкъ трѣбва да се учи. Каквото знание и да ви се представи да придобиете, не се отказвайте отъ него. Не можешъ ли да се учишъ, не препоръчвай невежеството. Ще кажете, че знанието възгордява. Знание безъ любовь възгордява. Знанието е свързано съ мъдростта. При това, ако знанието не се превърне въ сила, не е истинско. Истинското знание крие въ себе си динамическа сила, която трѣбва да се приложи въ работа. Следователно, ако мъдростта не може да роди знание; ако знанието не може да се пре-

върне въ сила и ако силата не може да бжде продуктивна, да се превърне въ работа. човѣкъ нищо не придобива. Знание е това, което подмладява човѣка.

Съвременнитѣ хора се стремятъ къмъ знание, ставатъ учени, но, вмѣсто да ставатъ помлади, тѣ остаряватъ. Защо? Защото живѣятъ съ мислитѣ, чувствата и разбиранията на своитѣ дѣди и прадѣди. По този начинъ тѣ се свързватъ съ тѣхъ. Тѣй щото, искате ли да се подмладите, откажете се отъ разбиранията на вашитѣ дѣди и прадѣди. Откажете се отъ ревността въ любовта, която прави човѣка преждевременно старъ. Защо трѣбва да ревнувате? Защо се страхувате да не откраднатъ възлюбения или възлюбената ви? Кой може да открадне любовта на човѣка? Истинска любовъ съществува само между сродни души. Обикновено тѣ рѣдко се срѣщатъ на земята. Ако единиятъ е на земята, другиятъ е въ Божествения свѣтъ. Обаче, тѣ могатъ да бждатъ свързани въ съзнанието си. И тогава, каквото единиятъ мисли и чувствува, другиятъ го възприема и изпълнява. Така свързани, тѣ иматъ импулсъ да работятъ, да изпълняватъ волята Божия. Макаръ да сж раздѣлени физически, тѣ иматъ сила, потикъ за разумна и съзнателна работа. Ако две сродни души се срѣщнатъ на земята, радвайте се на тѣхната любовъ. Тѣ изпращатъ отъ своята любовъ и на васъ. Оттукъ се вижда, че хората сж скачени

сждове.

Сега, желая ви да се пазите отъ следните нѣща: „Отъ раба, когато се възцарява; отъ безумния, когато се насити съ хлѣбъ; отъ умразната жена, когато се жени и отъ слугинята, когато замѣни господарката си“.

Желая ви да приложите любовта, отъ която произтича животътъ и движението. Приложете мъдростта, отъ която произлизатъ знанието и силата. Приложете истината, която ражда свобода и просторъ. Въ приложението на любовта, мъдростта и истината е смисълътъ на живота. Съ тѣхъ човѣкъ може да разрешава всички въпроси.

Пакъ ви пожелавамъ: Бждете силни въ любовта. Бждете силни въ мъдростта. Бждете силни въ истината, която дава свобода и просторъ на човѣка за приложение на своите идеи.

Проявениятъ Духъ въ любовта, проявениятъ Духъ въ мъдростта, проявениятъ Духъ въ истината носи всичкитѣ блага на живота, на Единния, Вѣчния Богъ, изворъ на всички блага, въ Когото всичко се обединява.

*

14. Утринно слово отъ Учителя.
27 януарий, 1935 г. София. — Изгрѣвъ.

Съ дър ж а н и е.

	стр.
1. Учение и работа	3
2. Послушание	21
3. Посвещения въ живота . .	39
4. Каинъ и Авелъ	63
5. Тънкиягъ конецъ	86
6. Езика на джгата	99
7. Петтѣ постижения	122
8. Доброто име	142
9. Абсолютна и относителна реалность	169
10. Въ Ниневия	203
11. Правиягъ пжтъ	235
12. Причинниягъ свѣтъ	261
13. Товаряне и разтоваряне . .	291
14. Подмладяване	316

